ולעלובת נפש

חלק א׳

והוא פירוש על הספה״ק תו״ח מדף א׳ – י׳

ותוכו רצוף אהבה לבני ירושלים

הני עירין קדישין שרפי רום חביון

מר״ן הרש״ש ותלמידו מור׳ הרב חיים דילה רוזה

זכותם תגן עלינו אכי״ר.

י׳ שבט שנת תשע״ד ליצירה

לכבוד יומא דהילולא דציידקיא מרן **הרש״ש** זיע״א

ירושלים העתיקה שבין החומות

©

כל הזכויות שמורות

מותר לצלם ע"מ ללמוד

ניתן להשיג בכולל "שערי קדושה ותפילה".

רח' חגיז 4 ירושלים.

ובכתובת: פלוגת הכותל 17 ירושלים העיר העתיקה.

טל': 02-622-12-45 ---- 054-520-10-59

בין הסדרים

תוכן עניינים

סימן א׳	1	סימן טז׳	91
סימן ב׳	10	סימן יז׳	100
סימן ג׳	15	סימן יח׳	109
סימן ד׳	20	סימן יט׳	115
סימן ה׳	23	סימן כ׳	121
סימן ו׳	25	סימן כא׳	131
סימן ז׳	27	סימן כב׳	135
סימן ח׳	30	סימן כג׳	145
סימן ט׳	34	סימן כד׳	153
סימן י׳	38	סימן כה׳	161
סימן יא׳	43	סימן כו׳	163
סימן יב׳	55	סימן כז׳	170
סימן יג׳	64	סימן כח׳	185
סימן יד׳	69	סימן כט׳	189
סימן טו׳	81	סימן ל׳	194

יצחק מאיר מארגנשטערן
רב ור"מ דק"ק "תורת חכם"
לתורת הנגלה והנסתר
פעיה"ק ירושלים תובב"א

Rabbi Y.M. Morgenstern
Rosh hayeshiva of
"Toras Chochom"
Yerushalaim

בס"ד, יום חמישי בשבת, ט"ז טבת תשע"ד לפ"ק, פעיה"ק ירושת"ו

כבר יצא טבעו של הספר הקדוש **תורת חכם** להגה"ק המקובל האלה"י אור טמיר ונעלם **כמוה"ר חיים דילה רוזה זיע"א**, שהיה תלמיד חבר למרן קה"ק מוהרש"ש זיע"א, כאשר העיד עליו רבין חסידא הרב שמן ששון זיע"א (כנדפס באגרת הנדפסת בקובץ מקבציאל שי"ל בהאי שתא), וכל הבא בשערי השמ"ש יודע ועד כי כל דבריו קודש קדשים לאמיתה של תורה, וכאשר כבר העיד עליו רבן של חסידים היר"א ז"ל בספרו קנין פירות (אות כ"א) כי "כל רז לא אניס ליה, וכל המבקר ספרו הקדוש יודע כי לא קם כמוהו בדומים מי שהעמיק והרחיב להבין עומק דעתו של מוה"ר [הרש"ש] וסדריו הקדושים והקדמתו הנוראה". ואחריו לי' קם הגה"ק מהר"א פיריא ז"ל שכתב בספרו בגדי קדש אשר לאהרן (סימן ע"ו) כי "מי שירד לעומק ספרו הנזכר חכם יתקרי ולא זולת וכו', שהמבינו נקרא חכם, ולא כולו אלא אפילו מקצתו, כי כולו לא תשורנו עין השכל עד יערה עלינו רוח ממרום". ונודע שכלהו חסידי קדישי מחכמי ק"ק בית אל הפליאו גודל עמקות ספרו, ועוצם קדושתו בשמים ממעל, וזה דרכם בקודש להעמיק ולהגות בדברות קדשו אשר היו להם לעינים, וכל הדבר הקשה יביאון אליו. ברם, דא עקא שדבריו ורמיזותיו וקוצי אותיותיו עמקו עד מאוד, עשרה עמקים עומק בתוך עומק, מועט המחזיק את המרובה, ולירד אפילו למקצת דעתו בעינן נגר ובר נגר, ולאוקמי גירסא סיעתא מן שמיא, ולכן שפר חלקו בנעימים דהרה"ג בנו"נ השקדן בתורה ומעמיק בה, והוגה בה כחשכה כאורה, **כמוה"ר אוהד תורג'מן שליט"א**, שמן השמים זיכוהו לעסוק ביגיעה רבה בעומק דברי רבינו הקדוש התורת חכם זיע"א, ולהעלות על הכתב ביאורים ועיונים בדברי רבינו, ולא נצרכה אלא לאשר ולחזק חילו לאורייתא, שיזכה עוד רבות בשנים ללמוד וללמד בתורת רבינו הק' זיע"א, ולהעלות ביאוריו על מזבח הדפוס, לחלקם ביעקב ולהפיצם בישראל, למען תרבה הדעת ותמלא הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, אכי"ר.

בברכה נאמנה

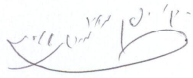

בס"ד

רב דוד דניאל הכהן שליט"א
ראש כולל
"שערי קדושה ותפילה"
ללימוד הנגלה והנסתר
עמותה רשומה מס' 58-029-396-7

Rav David Daniel Hacohen Shlita
Head of Kollel
"Shaarey Kedusha Utefila"
For the study of Kabbala
NPO "Arba Meot Shekel" #58-029-396-7

ח' טבת תשע"ד

מכתב הסכמה

הנה בא לפניי הרה"ג המקובל **אוהד תורג'מן** שליט"א, ותלמודו בידו. הנה המחבר השקיע השקעה גדולה באחד הספרים שהוא הכי קשה להבנה ללומדי הח"ן, והוא הספר "**תורת חכם**", למקובל האלוקי כמוה"ר רבי חיים די לה רוזה זצוק"ל, וידוע שאותו צדיק היה תלמידו המובהק של מורנו הרש"ש זיע"א והוא שירד לסוף דעתו, אבל הדברים שהוא כתב ברובם, הם מאוד קשים להבנה.

והנה ידידנו חיבר ספר בשם "**ולעלובת נפש**", שבו התחיל לבאר את הספר "תורת חכם", בצורה ברורה ובעבודה עמוקה, שיהיה אפשרי למי שירצה לטעום מתורתו של הספר "תורת חכם", ויוכל להבין עומק דברי הרב.
ולכן הנני מברך את ידידי המחבר שליט"א שיפוצו מעיונותיו חוצה, ויוציא לאור את מה שכבר הספיק לבאר, וימשיך לבאר את דבריו של אותו צדיק וקדוש, וזכות המחבר "תורת חכם" יעמוד לו, אמן.

בברכה רבה
דוד דניאל הכהן יצ"ו

רב דוד דניאל כהן שליט"א
ראש כולל וישיבה
"שערי קדושה ותפילה"

שרית דבליצקי
רח' [illegible] 35, **בני ברק**
03-6182644

בס"ד

ראובן גרוס
ראש ישיבת "שער השמים"
עיה"ק ירושלים תובב"א

כא טבת תשפ"ג

כבוד הגאון הצדיק מאור הדור שליט"א

כבוד הרב הגאון המקובל מהולל בכל קצוות תבל

מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

הרב הגאון המקובל מהולל בכל קצוות תבל

שליט"א תורה לאורם בדרכי הוראה ופסק שהלכה

למעשה תחת משמרת קדמאי מתלמידי הרב"ש זצוק"ל

פיזרו וצדקתו הקים עמוד שמים ומאחדה שלימה בכבוד הדרת פניך בכל עם ועמי אמרי

רבים יאמרו לו ולמרנו שיופיע לשלחה בשורת

תורה ותהדה תלוריים בהיכלה הבנין השלם

ויגדל

הק' ראובן גרוס

Rabbi Eliyahu Abergel
Rabbinical Av Beit Din
& Rabbi Of Bak'ah Neighbourhood in Jerusalem
& Chief Rabbi of "Tzoof Devash" Yeshiva

הרב אליהו אבירז'ל
אב בית הדין הרבני
רב שכונת בקעה, וראש ישיבת צוף דב"ש
מחבר שו"ת **דברות אליהו** ז"ח

ב"ה יב שבט תשפ"ה

.. הסכמה ..

הוגו ועיינתי טובה, הרבני היקר, להגיד ידידי, נכבדי ונכבה. התבשם המעיין
הנעים ונרשם בלשון הזהב הטוב והמיוחד תענית הרוח
בגוי הרבים מלוא הרב אהובי תלמידיי שליט"א אשר פתיחת פתחיהם
למקני התורה תכלית תכסיס. לעיונים מעמיקים הקרובים הלבה.
אין קץ לשבחו ורבי תיימ ד' לה רעיון עצום אשר בדורינו
הזה בפלפולא חריפתא, ובדרך המתבר יושר להבת אלהים בכל,
שיעול הקונג בו ויבוא מאורו. ישר חילי לאורייתא. ובזה
מובטח שיצליח בדרכי ה' המעטירו בקרוב ימים, ולהתקדם לעוזרה.
תורה מקיורה. שלימה בכל ושמורה. יברוה הרבים עצום
תחן בזכות המשען יתבי' ואלקי' אכי"ר

בברכה ויקרון דאורייתא,

יהי' אלקים עמו

Address: 21 Dan Street, Jerusalem
Tel: 02-6724822 Fax: 02-6727369 Israel

מענו: רח' דן 21 שכונת בקעה, ירושלים
טל: 02-6724822 פקס: 02-6727369 ישראל

בס"ד

שערי חיים טובים

CHAARE HAIM TOVIM

עמותה ASSOCIATION

מס' N° 80320414

פקס Fax: 02 571 42 53

רח' אור שרגא 15/3 רמות ד'

15/3 Rue Or Chraga

ירושלים -JERUSALEM– 97284

- *Étude toutes les nuits*
- *Diffusion de la Kabala*
- *Édition d'ouvrages kabalistiques*
- *Prières particulières pour les malades*
- *Conseiller conjugal*
- *Distribution de repas*

גולל חצות
מצת חכמת הקבלה

הוצאת ספרים בנושא
קבלה

תיקוני עוונות ופדיונות
לחולים

הדרכת חתנים ושלום
בית

חלוקת מצרכים בחגים

בס"ד יום ו' י"ז טבת תשע"ד לסדר
"בעבודה קשה בחומר ובלבנים".

שמחתי לראות אחד מהאברכים המצוינים שלמד בישיבתנו הרה"ג ר' אוהד תורג'מן הי"ו מבני עליה ממש בנגלה ובנסתר שטרח טירחא גדולה ועמל רב בשקידה לילה ויום לפענח עבור דור יתמי את עומק האדיר של הדפים הראשונים של הספר תורת חכם של הרה"ג המקובל האלוקי תלמיד חבר של הרש"ש זיע"א כמוה"ר רבי חיים די לה רוזה זיע"א שהוא ספר יסוד לתורת הח"ן במשך כל הדורות ושברוב עמקות אנחנו זקוקים לחסד עליון ורוח ממרום להביבו על בוריו. והנה איווה נפשו של ידידי המחבר הנ"ל לסדר לנו בצורה ברורה סיוע של ממש לחצוב דרך סלולה וצלולה להבין במקצת דבריו הקדושים. אשרינו ואשרי חלקו.

נשאר לנו לברך אותו ששוכן מרומים יתן לו כח ובריאות וס"ד להמשיך עבודתו החשובה להשלים זה הבנין עד תומו. יהי רצון שזכות מחבר הספר תורת חכם תעמוד לו ולזרעו, ונזכה כולנו לראות בקרוב קיום הפסוק "ותמלא הארץ דעה את ה' ".

חילא לאורייתא

חיים אסוס

גמליאל הכהן רבינוביץ (ראפפורט)
ר"מ בישיבת המקובלים "שער השמים"
נכד הש"ך והרמ"א זיע"א
מח"ס "טיב התשובה" "טיב הכוונות"
"טיב התהילות" "טיב התורה" "טיב התפילה"
"טיב ההגדה" "טיב העבודה"
רח' הרב משה חגיז 2 טל' 02-5385344
בעיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד יום א' י"ט טבת תשע"ד

הביא לפני הרה"ג המקובל מתעסק בקודש קדשים מבני עליה

הרב **אוהד תורג'מן** שליט"א

ספרו החשוב בשם **"ולעלובת נפש"**

והוא ביאור אחד מקמאי שרפי מעלה רבינו ה **"תורת חכם"** זצ"ל.

וכידוע שדבריו הם מעט הכמות ורב האיכות ובהרבה מקומות דבריו נשגבו מלהבין.

והרב הנ"ל העמיק בתורתו ומשמיא קא זכו ליה ומצא כדי מדתו

להבין ולהשכיל בדברי תורתו.

וכבר הסכימו עליו חכמים וידועים הרה"צ יצחק מאיר מורגנשטרן שליט"א ראש ישיבת תורת חכם שדבריו ראויים להביאם בדפוס ולזכות את הרבים.

על כן גם ידי תיכון עמו לחלקם ביעקב ולהפיצם בישראל וזכות המחבר הק' תורת חכם יגן להתברך בכל מילי דמיטב ולהמשיך שפע לעלובת נפש השכינה הקדושה אמן.

בברכת כהן באהבה

גמליאל רבינוביץ

גמליאל רבינוביץ

גמליאל הכהן (ראפפורט) רבינוביץ
ר"מ בישיבת שער השמים
נכד הרמ"א והש"ך זיע"א

Kabala Yeshiva ישיבת הקבלים
Bet El בית אל
for the study of the secrets of the Torah ללימוד תורת הנסתר
founded by the great Kabalist כיסודו של הקבלן האלקי
the princely Shalom Sharabi (הרש"ש זיע"א) כמוהר"ר שר שלום שרעבי (הרש"ש) זיע"א
headed by Harav Shalom Hodaya בראשות הרב שלום הדאיה שליט"א

נוסד תצ"ז
Founded in
5497 (1736)

רחוב רש"י 24 ת. ד. 57697 ירושלים. טל: 02-5382718 02-5383269 פקס: 02-5376673
Rashi St. 24 P.O.B. 57697 Jerusalem, Israel. Tel: 02-5382718 02-5383269 fax: 02-5376673

יוסף בראל
ראש כולל "מעיין החכמה"
לתורת הנגלה והנסתר.
מחבר ועורך סידורי הרש"ש
"עדות ביהוסף"
פעיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד כ"ה טבת
התשע"ד

ישמחו המכוונים וירונו המקובלים. הובא לפני ע"י הרב המקובל **אוהד תורג'מן** ספר "**ולעלובת נפש**", פירוש לדברי ספר "תורת חכם" שחובר ע"י כמוה"ר **חיים דילה רוזה** זיע"א.
הווי ידוע, שהרב חיים דילה רוזה, היה תלמיד חבר של רבנו הרש"ש זיע"א, בישיבת בית א'ל בעיר העתיקה ירושלים.

בספר' "נהר שלום" ו"הקדמת רחובות הנהר", מובא ומצוטט פעמים רבות את דברי ספר "תורת חכם". ספר זה עמוק מאוד, ורק יחידי סגולה יכולים להבינו.

הנני בא לחזק, את ידיו של הרב המקובל **אוהד תורג'מן**, שעמל וטרח להביא פירושים שלו ושל הרב הגאון מהר"א פיררא ז"ל שכתב ספר "בגדי קודש אשר לאהרון", על ספר "תורת חכם".
בפירושו של הרב תורג'מן, מקל הוא על הרבנים הלומדים תורת הח"ן.

מצווה וחובה עלינו, לחזק את ידיהם של כל המכוונים והמפרשים בתורת הח"ן, ובפרט את ידיו של הרב אוהד תורג'מן שחיבר את הספר "ולעלובת נפש".
יהי רצון שיפוצו מעיינותיו חוצה, ויזכו ללמוד בו כל לומדי הקבלה.

החותם:
הצב"י, עבד השם,
יוסף בראל.

מבוא ללומד

1. חילקנו את הספר לסימנים לפי הפסקאות, ונתנו לכל פסקה אות בסדר רץ (בסדר א"ב).
2. הבאנו את לשון התו"ח במלואה (בכתב רש"י).
3. בראש כל סימן פתחנו עם המפתח של ה"אפר יצחק", מהני עירין קדישין הרב אהרון פיררא ובנו החק"ל ר' יצחק, הרב וידאל קואינקא ר' דוד חייט ור' דוד משה בכר, זכות כל צדיקא ופרישיא ימליצו עלינו, בפרט שעשינו דבריהם לראש ועטרה (וציינו זאת בכתב זה).
4. הבאנו סיכום ממצא ותכליתי מחולק לסעיפים בראש כל סימן, המבאר את מטרת הפסקה ואת תוכנה בקצרה. (פעמים שאולצנו לחלק פסקה אחת לכמה חלקים באותו סימן).
5. אח"כ הבאנו את לשון התו"ח תוך כדי הסבר על כל משפט בליווי תרשימים, תוך כדי פלפול בדבריו המזהירים כלפידים. (כאשר נכנסתי בקודש לפני האדמו"ר הגאון בעל "ים החכמה", שמח מאוד על התרשימים וביקש שאני ירבה בהם, אך אודה ולא אכחד, כי הנמצא כאן הוא רק חלק ממה שיש עימדי במחברות, וזה לסיבת יוקר השערים).
6. בכל מקום ציינו לדפוס דידן (ע"ח שנת עט"ר ושער הכוונות הוצאת הגאון הרב עטיה), ובאיזהו מקומן אף השוונו הלשונות. ובעיקר, השוונו בכל מקום את ה'נהר שלום' דשנת זכר"ת, עם דפוס סלוניקי, שהוא היותר מדויק, וגם שם ציינו לדפים דידן ודדפוס סלוניקי.
7. בסוף הספר, הבאנו צילום של ה'תורת חכם' דפוס סלוניקי מדף א' עד דף י', מהדורת הרה"ג דוד סרור זיע"א שנת תר"ח (נוט' תורת חכם). וכן צילום ספר 'אפר יצחק', ובו ההגהות המופלאות "סמא דחיי" **בשלמותן**, לרבנו הקדוש והטהור כמוה"ר ר' אהרון פיררא זיע"א. וכן הבאנו את המפתחות שערכו שרפי קודש הרבנים וידאל קואינקא ורבי

יצחק פיררא ור׳ דוד חייט ועוד מקדושים, הנקראים ׳נזר הקודש׳ מהספר הקדוש ׳אפר יצחק׳.

כשנכנסתי לפני האדמו״ר בעל י״ם החכמה אמר לי שהדפים הראשונים בתו״ח הם מהקשים ביותר וע״כ ע״מ שראשית לימדו לא תהיה מצער יוכל להתחיל בסימנים הקלים יותר כגון סימן: כ״ז, י״א, יב, י״ח, י״ז, ל׳, שעוסקים גם בכוונות הלכה למעשה.

וטרחתי והתיישבתי הרבה, כיצד להקל ולקרב הלומד, ע״מ שיתיישבו הדברים בלבו ויצא עם דברים מסודרים וברורים. וי״ר שיהיה בזה נחת רוח לבורא, ולעוסקים ברזין דגניזין, לתברא בית אסורים, ולנחם עלובת נפש ולעורר דודה לתשועת עולמים, אכי״ר.

המחבר.

אמרתי אל לבי לכבוד הצדיק אצא ללקוט שושנים ואשבח כבוד רבנו כי שם י״ה נקרא עליו וידלה רז הויה הוא רבנו חיים **די לה רו זה** זתע״א.

ומכיוון שבתו״ח הנדפס מחדש ערכו שם הקדמה נפלאה על תולדותיו, וכן בספר המופלא ״יראוך עם שמ״ש״ מדף תקס״ה – תקע״ג ועוד מקומות [וכן בהסכמת האדמו״ר הרב מורגנשטיין], ושם ספרו משבחי הצדיק, אמרתי רק להביא איזה לשונות לא מוכרים שלא נזכרו שם, ונזכרו במפתחות ׳נזר הקודש׳, וכמה מהם ידועים והם מלשון התו״ח עצמו ולגודל חשיבותם, חזרתי על המקראות: ״ושתק (הרש״ש) ולא כתב יותר, ונמצא שסמך מורינו הרב ז״ל (הרש״ש) על מה שכתבתי משמו ז״ל״ תו״ח קנ״ב ע״ב.

״אלא הדברים מובנים מעצמם, כי כותב הרב אפ׳ בהיפך מהעניין וסומך על המעיין״ תו״ח קכ״ו ע״ב.

"וכוונתו ללמדנו שדרך הרב ז"ל לכתוב דרוש אחד אשר לא כן, כדי להסתיר דרוש אחר אמיתי, וצריך המעיין לתת הדעת לזה" תו"ח דף ק"ס.

"והשמ"ש המזרחי זיע"א, אחר אשר העיד עליו הוא עצמו, שע"י הקדמותיו הנפלאות יתורצו כל הקושיות ושאלות אשר שלחו לו כל חכמי המערב, ואפי' הכי הניח אחריו ברכה להרב הנז' [כוונתו לתו"ח] זיע"א, אשר מתרץ ומפרק הרים ומשבר סלעים כלאחר יד ובזה יובן בלא קושיא ותירוץ, אלא כלאחר יד, כאשר יראה הרואה, ובודאי אלו הם ב' בני היצהר העומדים על אדו' כל הארי"ש וכו'" הקדמת 'נזר הקודש'.

"לך נא וראה בדב"ש פסק מוהריט"א, עם כל הרבנים האלוקיים, קוראים לו ראשון שבראשון וכו'" שם.

וה' יתברך יתן לנו חב"ד להסבירו ולכונו כרצונו כדי שיהיה בעולם קונים שיוכלו לקנות כ"א לא כן למי ימכור אלא ודאי כמ"ש יזכנו ה' בזכותם אכי"ר.
אות י"ד ב'נזר הקודש'.

"וכיוצא שינויים ממקום למקום, יע"ש. ישובם על נכון כאיש גבורתו. הגם שאנחנו לא מצינו כל אלו הלשונות של הרש"ש זיע"א אלא מקצת, **אבל די לנו עדותו שודאי היו אצלו בכתב יד ולא באו לדפוס**" שם סוף אות י"ד.

"כמה שנים שהיה לנו קושיא זאת ולא היה לנו יכולת ליישבו, שבודאי כשהרז"ל(הרש"ש) סדרו ודאי שכך הוא האמת, דכל רז לא אניס ליה, אבל אנן יתמי אנן, ונשארנו בלא סומך ואין איתנו יודע עד מה, שחסר לנו ההקדמות ומפני זה נפל קושיות אצלנו, ואני בעוניי ישבתי כמה ימים ולא מצאתי יישוב על זה, והייתי מצטער עד מאוד כדי לילך בדרך ישר לכוון על האמת כפי רוב שכלי ולא הונח לי, **עד שראיתי דרך אגב לשון אחד של הרב תורת חכם ז"ל ונפתחו עיניי ונתיישב אצלי**" כמוה"ר הרב שם טוב הכהן חסיד זיע"א מחשובי רבני ישיבת בית א'ל בספרו טוב שם דף נ"א(מקורו ירע"ש דף ר"ג).

ונחזור בקצרה על מבנה כל פסקה

א. בראש כל אות (פסקה) הבאנו דברי התו"ח בשלימות.
ב. מפתחות 'אפר יצחק'.
ג. הגדרת הפסקה וחלוקתה ע"פ סעיפים.
ד. לשון התו"ח תוך כדי הסבר ופלפול בדב"ק בליווי תרשמים.

הקדמה

יהגה פי הודאות ושיר אהלל צור יוצרי וישעי, אשר הנחני, וייתן לי משען ומבטח, היא תורתו, משוש חיי, מקור כחי, ומעוז משאת חיי.

וברוך הוא וברוך שמו הגדול, אשר זיכנו, ונתן לנו את תורתו, מדור לדור, היא המנחמת, והיא הסועדת אותנו בגלות המרה הזאת.

ומיני אז גלתה העלובה, היא השכינה, והורקה מכלי אל כלי, מגולה לגולה, תחת רגלי האומות האכזרים, מגלות בבל, בזמן חכמי הגמ׳, האמוראים, אחר החורבן, ועד ימנו אנו. ואף שהושפל גאונם של זרע איתנים, לא הוכנע, שמיד אחר שהוגלו הקימו בכל מקום ישיבות גדולות, בתי כנסת מפוארים, וחבורות חבורות עסקו בתורתנו הקדושה מתוך הדחק, וזה חרף כל העלבון הפרעות, גזרות השמד והאינקוויזיציות שתכפו על ראשנו. וגם מתוך טלטול ושביה יצאה תורת אמת לישראל.

וכדאי שנצטט למ״ש רבנו יהודה החייט זתע״א, במה שכתב בהקדמתו לפירושו מנחת יהודה על ספר ׳מערכת האלוקות׳, וז״ל: ״ואני יהודה בן לאדוני החכם והחסיד ר׳ יעקב חייט ע״ה בהיותי בספרד טעמתי מעט דבש, ואורו עיני, ונתתי אל לבי לדרוש ולתור בחכמה וכו׳, ואני מאמין אמונה גמורה כי זכות זה עמד לי בכל התלאות הרעות אשר מצאוני בגירוש ספרד, אשר כל שומעם תצלנה שני אוזניו, ולספר כל התלאות, לא ידעתי ספורות, אבל קצת מהם אספר ותהילות ה׳ אדבר״, עיי״ש ותזדעזע ממה שהפליא לתאר בעלילות מצעדי גבר, וכ״כ בדרשותיו הרש״ש סרירו זתע״א.

והמורם מכל האמור, כי כל מה שנתן כוח ורומם אותנו מכל עם ולשון היא התורה הקדושה ! היא שהצילה אותנו מכחד ואבדון, היא שנתנה לנו חיים ואויר לנשימה, והיא כל חיינו וזולתה הבל וריק, ובפרט זו החכמה הבזויה והנעזבת, שצריכה להילמד בטהרה גדולה, וכשעוסקים בה לשמה, יש תיקון רב לשכינה עשר ידות, והיא מגינה ומצלה. (עיין בהק׳ הספה״ק בית לחם יהודה ח״א, וכידוע מכמה ספרים ואכמ״ל).

וב״ה גמלני הקב״ה חסד גדול והביאני חדריו, על פי הוראת חכם, מו״ר הגאון החסיד מר״ן הראשון לציון הרב **מרדכי אליהו** זתע״א, והוא אשר כיוון אותי בתחילת הדרך, ופקד עליי להיכנס פנימה למקום שלבת י״ה, ופקודתו שמרה נפשי.

ומיני אז התחלתי ללמוד, ולמדתי בכמה מקומות, עד שזכיתי להיכנס פנימה ב״שערי קדושה ותפילה״, בישיבתו של מורי ורבי החסיד ר׳ **דוד דניאל סקאלי הכהן** שליט״א נטריה רחמנא ופרקיה, ה׳ ישמרהו אלף המגן, אשר קרבני אליו כבן ממש, והיה לי לאב, וחלק מהזמן זכיתי ולמדנו יחד, בנגלה ובנסתר. והוא הוא אשר כיוון אותי, והיה לפלא יועץ, ובהדרכתו זכיתי אף לעמוד בכור המבחן ולהבחן בהלכות שבת, נדה, או״ה וכו׳, וכן בענייני ההנהגה. ואשרי שיש לי רב כזה, שיותר מכל התורה שלמדתי ממנו וממידותיו הטרומיות זכיתי לראות וללמוד ממנו את המידה הכבירה שבמידות - היא התמימות, שכמעט ואינה כתובה בספרים, אך היא השורש לכל היראת שמים והקדושה, והיא הכלי האמיתי שעל ידה, ורק על ידה בלבד, יוכל האדם לזכות לתורה, ומבלעדיה הרי הוא כעומד ומשקיף מבחוץ, וריק מתוכן, באופן שאם לא ייתן האדם דעתו בזה יאבד כל אשר טרח, ומה שתפעל התמימות לא יפעלו מפעלים גדולים, שבתכונה זו גנז הקב״ה את אור טובו היא האמונה והביטחון בו יתברך, והם מקור הטהרה והקדושה.

והנה כאשר זכיתי והייתי לומד עם הרב, לפעמים היה מזכיר איזה לשון בתו״ח, והיה מסביר דבריו, ופעמים שלא הייתי מבין כיצד הוציא הדבר מלשונו של התו״ח, והייתי אח״כ חוזר ולומד את לשונו ומסכם לעצמי בכתב עם הסבר על כל משפט, (אגב מזה התהווה המבנה של הספר, תחילה סיכום תמציתי ואח״כ ציטוט והסבר פרטני ולשוני בלשון הקודש של התו״ח), ולמחרת הייתי מקריא לרב, וכך עם הזמן נמצאו אצלי כמות על כל מיני דפים בתו״ח בסוגיות שונות. והרב כל הזמן היה אומר לי תכתוב פירוש, אתה כותב טוב. ואת האמת אומר שקוננה בלבי היראה מפני רום גובהו של התו״ח, ובפרט בפרטיו. ואע״פ שבאמת בכל מה שכתבתי אני מרגיש במוחש שלא הבנתי באמת כוונתו, ואף לא את ראשית דבריו, אך עם כל זאת קומם אותי מאוד שתורתו נעזבת, ואם ימצא משהו שיאמר דבר משמו, ה״ז מעלה מיד תמיהה ״וכי אפשר להבין תו״ח?״, ״ועד שנעמיק בתו״ח נעמיק בדברי האר״י או הרש״ש״, וכהנה רבות (עיין בסה״ק ״נזר הקדש״).

ואע״פ, שהספר תורת חכם, כשמו כן הוא, הוא תורה שלימה בפני עצמה, ולא סתם תורה אלא תורה של חכם, שתורתו נעזבת לרום עומק עיונו קדושתו ופרישותו, לא יתכן שלא נעמוד ונצור על דלתות קדשו, ואם יזכני ה׳ אביא כמה משבחיו, ובפרט שלא יובנו דברי הרש״ש מבלעדי דברי התו״ח, וכמו שכתב הוא עצמו באיזהו מקומן [דף ק״ס ע״ב, קכ״ו ועוד].

ודי לנו בעדותו של ה״דברי שלום״ ששמע מפי אביו הח״י בשמ״ש, שמה שאמר הרש״ש שלא הבינו דבריו אלא אחד מעיר ושניים ממשפחה, מה שאמר אחד מעיר וקדיש הוא רבנו התו״ח!.

ועוד נתפלאתי הרבה, מכמות החכמים, מהם מקובלים, אבות בתי דין ודיינים חשובים בירושלים של ימי קדם, שעסקו בדבריו וטרחו בו הרבה. ואזכיר קצתם: הגאון הרב **אליהו מאני** (נמצאו חלק מהגהותיו בספה״ק מעיל אליהו), הגאון הרב **וידאל קואינקא** (הגהות אפר יצחק הם שלו ברובם,

ואף ערך מפתחות על נהר״ש בפקודת חכמי וגאוני ירושלים), הרב הגאון **מנחם מענכין הלפרין** הידוע בכינויו ״הגוב״ר״, שהוא אחד משוקדי דלתותיו של התו״ח, והדבר ניכר עד מאוד עד כי כאשר התו״ח מפנה למקור תיכף אני פותח ומחפש קודם בהגוב״י, וגם שם מסתמנת חכמתו של הרמ״ה, מר״ן **השמן ששון** מציינו בכל אתר, הרב בניא תלמיד השד״ה נמצאו חלק מהגהותיו, הרב **אליהו מערבי**, צהר״ש הדאיה ובנו ה״ישכיל עבדי״, הרב וידאל אנג׳ל, מהר״י קלימארו (היה ג״כ דיין בבי״ד של הח״ד בדרא בנו של ה״חקרי לב), ר׳ אהרן עזריאל (״כפי אהרון״), והרשימה עוד ארוכה, ובעיקר ציינתי רק לאלו השרפים שניכר מתוך ספריהם שעסקו בדבריו באופן שיטתי. וזה לבד ממה שכל חכמי הסוד מזכירים דבריו בכל מקום (ועיין בספר הגלגולים המעשה עם התו״ח והרב פתיא זתע״א ומיניה תידוק).

אך מי ששגה באהבתו לתו״ח ולהרש״ש ביותר, וממש נתעצם עד למאוד בתורתו, והוא המרפ״א המחזק והמנחם וסועד לבנו, הוא הרב רבין חסידא ופרישא רב חייליה בגוברין, **אהרון** קדוש ה׳ בן ג׳ודיטה **פיררא** זתע״א, בספריו הנוראים המלאים בסוד ה׳ ומילי דיראה, ׳בגדי קודש׳ ו׳מעיל צדקה׳, ׳ולכן חסיד׳ ילבש ׳בגדי ישע׳, ׳זה תולדות אדם׳ ׳סמא דחיי׳ ו׳נזר הקודש׳ שבו. והשיב לב אבות על בנים שזיכנו הקב״ה בתורת בנו בהגהותיו המופלאות לרוב תומת ענוותנותו, וזכות ׳אפר יצחק׳ הצבור ומונח יעורר חסדו עלינו שנזכה להבין תורת חכם, ולב בנים על אבותם, שהוא הגיה והביא לדפוס ספרי אביו זכה וזיכה את העולם באור טמיר ונעלם. זכותם תגן עלינו.

אני חייב לציין את תרומתו המופלאה של המופלא הגה״ק הרב עיר וקדיש ר׳ **אהרון פיררא** זתע״א, שממש עשה אוזניים לקופה הגדולה בהגהותיו שהיו לי ל׳סמא דחיי׳ ול׳נזר הקודש׳, עד כדי שאני מרגיש שאני חב לו באופן אישי. וכן במה שעשה בנו הרב עו״ק ר׳ יצחק פיררא בהגהות אפר יצחק, וידוע שרבי אהרון פיררא הבטיח הבטחות למי שידפיס ספריו, ומיניה תידוק כמה השתוקק שתורתו הנעזבתלא תתבלה ותאבד ח״ו. ועל כן קבלתי על עצמי להדפיס הגהותיו **בשלמות** בסוף הספר, ואת הגהות ׳אפר יצחק׳ קבעתי לראש ועטרה טרם אדבר, בראש כל פסקה. ונצמדתי אליהם ראשונים כמלאכים, חוץ משהבאתי אותם ג״כ בשלמותם בסוף הספר.

וכן הבאתי בסוף צילום של ״תורת חכם״ מהדורת הרב דוד סרירו בעל ׳ימי דוד׳[1], היא מהדורת סלוניקי, שנדפסה אח״כ ע״י הגאון הרב מרדכי עטיה במהדורת צילום, ועוטרה בסופה בצילום ספרי דבי רב לבית פיררא.

---

[1] הרב דוד סרירו הוא נכדו של הרב דוד סרירו הראשון, שכן סופר על הרש״ש שהיו קוראים לפניו מתוך השמונה שערים, ותוך כדי היה הרש״ש נרדם, ואחר זמן היה מתעורר, וכנהר שלום שופע מסודות שנתגלו לו בעלייתו. ויום אחד נרדם וקראו כמה שורות, ומיד מר״ן הרש״ש נתעורר והתחיל שופע בהפלגה מסודות, ושאלוהו מה נשתנה שכך היה המידה, ויען שנפטר א׳ מחכמי המערב הוא מהר״ד סרירו, ובעלייתו קרע כל המסכים וניקה האוירים וע״כ תירץ יכולתו לעלות בלא עיכוב (ספר פרי עץ הגן).

עוד אזכירה שהמפתחות הנ״ל נמצאים בנדפס מחדש הוצאת ׳עלי עין׳ בדף ק״ז וקי״ד. ואגב כמעשי הראשונים כרך הרה״ג המו״ל ספרי דבי רב עם מר בריה רק שנעלם על׳ עיני׳ו וכתב שהוא מאביו הרה״ח ר׳ אהרון פיררא בשער הספר, ואינו אלא מבנו הרה״ג מהרי״ף ואף שהביא מחידושי אביו וחכמים אחרים (מוה״ר ר׳ דוד בכר משה מאג׳ר ור׳ דוד חייט ור׳ וידאל קואינקא זיע״א) הוא המוציא הוא המביא, כמ״ש שם בסוף הגהות ׳סמא דחיי׳ ד״ה וגם אני יצחק משה פיררא וכו׳ עיי״ש. ויעיד עליו שם ספרו הטוב ההולך לפניו, ושגגה זו טעו בה גם בהוצאת תו״ח החדש. בכ״מ יישר כוחם על מפעלם, ושכרם ישלם צורם, שוכן סנה.

{והנלע״ד לשער בדעתי הקלושה כי ההגהות עצמם מהרב עו״ק קואינקא ועליהם הגיה החסיד מהר״י פירירא ובכמה הגהות נמצא כתוב ׳ע״כ׳, ואח״כ יש הגהה. לדוג׳ עיין באות כ׳ וי״ג ועוד. ובכל מקרה המפתחות הם ודאי מהרב קואינקא כדמצויין שם ברישא}

חלקנו את הספר לסימנים ע״פ פסקאות, כך שכל פיסקה היא סימן בפני עצמה, ומספרנו את הסימנים לפי אותיות בסדר רץ, ע״מ להקל על הלומדים בתורת רבנו. וחוץ מזה הבאנו ג״כ את האותיות המצוינות בשתי המפתחות שבסוף ספר ׳אפר יצחק׳, והם להרי״ף ולאביו המרפ״א, ולחק״ל מוהר״ר וידאל קואינקא, זכותם תסייענו ע״ד כבוד שמו, שיצא דבר ה׳ מתוקן מתחת ידינו.

וכשם שפתחתי בהודיה אסיים בה, בשבחה, לצור עוטה אורה, הוא צורי וישעי, בורא דוק וחלד, מי אל כמוך, עד כי חסדו גבר עליי עד למאוד, וזיכני למאור פניו ובפרט שהכניסני בהיכלו בין החומות, והטעימני מצוף דבש׳ו, והשקני מיינו יינא דמינטרא, יין המשמח, במה אקדם פניך על חסדך הראשונים והאחרונים, ורק בדבר אחד אוכל להשיב לאלוהי במקצת, בשמח נפש העלובה ולתברא בית מאסרה ולסלקא גבי דודה, ע״י שנעסוק בבניינה בעסקנו בתורה ובסודה.

ומצאתי לעצמי מקום מובחר, להודות להלל ולשבח למו׳ר אבי **חנניה אילן בן תמו** הי״ו, שבמסירות נפש עילאית הביא טרף לביתו, לבד ממה שקיים כמה נפשות, ובפרט בעת הזאת, עת תכפו עליו המון גלי הייסורים, ואנו משתוממים ומתפללים לרפואתו השלימה, הנפש והגוף ימצאו מזור וארוכה, בגשמיות וברוחניות ברווית נחת ושמחה, מאיתנו האחים והנכדים, ועל כל זאת יזכר, שעמד לימיני בהוצאת הספר, לבד מעומדו כעמוד תווך כפי כוחו, ע״מ שנוכל לשקוד על התורה והיראה ויהיה גם לזכותו.

ולאימי, **שרה בת חנה** הי״ו, מה אומר עליה עת נקוו דמעותי, והיא לי למגן בכל עיתותי, מקור האמונה והיראה, לבד מתמימותה הנוראה. מה אזכיר- עת צרה או עת שמחה עת דאגה או עיתות תוגה, בכולם היא שם ניצבת כחומה בצורה, בלחישה ובתפילה, ובהזכרת שמות הצדיקים והחכמים כוחה, לא תנוח ולא תשקוט, עד אשר יענה היוצר תפילתה ויקיים בקשתה, ובתכסיסי מילותיה

תדשן עצם בנחמה, ואף תיטע בך רוח ואמונה, ע״כ אקלס את שמה ואודה לה בברכה, שנזכה יחדיו לשנים רבות ולמעלות רמות, בקדושה ובתורה.

כבר הזכרתי אכסניה של תורה ״ישיבת שערי קדושה ותפילה״, ומורנו העומד בראשה, אז למדתי בתוכה, עת עמדה בין חומות העיר העתיקה, והייתה לפתח לבאות, יבורכו היושבים בה מעושה נפלאות גדולות.

עוד אזכירה אינון חבריא דאזדמנו לי התם, ואודה להם עד מאוד, והמה שלושה, ראש וראשון הוא ידיד נפשי דיתיב בתווני דלבאי, חבר אמת לעת צרה, חבר אמת לעבודה התמימה, אשר זכיתי ולמדתי עימו תורה ויראה, הוא הרה״ג החסיד רבי **מאיר אלפסי** שליט״א מו״ץ בעיר אפרת תובב״א, הוא זיכני בעצה ובתבונה, אשר למדנו אב׳ן העז׳ר בראשונה, וי״ר שיזכה לרוב טובה עיינא פקיחא עינא עילאה דלא אדמיך ולא נאים, עיינא דהיא נטורה כולא, על אב׳ן אחת שבעה עיניים.

עודני מדבר והומה לבי על ימים שעברו ועודם, עת המתקתי סוד עם ידיד נפשי, זה דודי וזה רעי, הוא הרב החסיד **רועי גבאי** שליט״א, אשר למדנו יחד בכולל ׳בית לחם יהודה׳ בחצות, וטעמנו מ׳עץ החיים׳, ושתינו ממימיו המתוקים של הנהר הגדול ׳נהר שלום׳, ו׳עלי נהר׳ מצאנו ׳קניין פירות׳ מ׳כרם שלמה׳ ב׳צדק ושלום׳, ו׳יפה שעה׳ של ׳אהבת ה׳׳, ועוד כמה ספרים. וביום היינו לומדים הלכות נדה והלכות מקוואות, ועוד וזכינו לעסוק בעבודת ה׳ יחד, ובתפילות הימים הנוראים והחגים, למול קודש הקודשים, יזכנו הי״ת לעוד שנים רבות יחד בהתעלות וטהרה גדולה אכי״ר. ויזכהו הבורא להתמיד בעבודתו המסורה ללא כל עיקוב כלל, ובנעימה מלעילא. ובפרט יזכר לתהילה על אשר עבר על הספר בחשקה, והאיר עיניי ובחסדו רבתה הדעה.

והוספתי על הראשונים ואשב׳ח, את ידידי מזכה הרבים, אשר זכה להוציא לאור כמה וכמה מטמונים, ספרים כספירים, ספרי דבי רב וסידורים סדורים, ספרים ומחזורים אחריהם עבדי ה׳ מחזרים, הוא המומחה, הוא הממונה, הרב **ניר גולן** שליט״א שעזר לי בהבאה לדפוס בעצה ותושי׳ה, וכשם שרבים מתפרנסים מספריו ברוחניות, יהי רצון שבזכות עזרתו הרבה, יזכה לעשירות מופלגת לעבודתו יתברך, ולא תטריד אותו הפרנסה כלל, וכשם שסייע כך יסתייע ממרום.

עוד רציתי להודות ולפאר את חמי ה״ה **ישעיהו אפרים הכהן טיילור** הי״ו. על עזרתו ותמיכתו, ע״מ שנוכל לגדל את ילדנו לתורה ויראת שמים, הן בגשמיות, הן ברוחניות בברכת כהן. ויזכה לרוות נחת ממנו ומהנכדים, ולהגשים את חלומו מזה שנים, לצאת לפנסיה וללמוד בכולל בקרוב.

וכן את ה״ה **קרן טיילור גינזבורגי** הי״ו שעושה רבות למעננו, ימלא הקב״ה משאלות ליבה ויראנו עימה אות ופלא.

וכן יברך הקב"ה את חמותי **הינדה יהודית** הי"ו ברפואה ברכה והצלחה, ולמעלה מהכול בשפע נחת מהילדים והנכדים, על כל מה שטורחת עבורנו ועבור המשפחה במסירות של אימא.

גם אברך את סבתא **חיה בת טובה אטל** (הלן) שהקב"ה ישלח לה רפואה שלימה רוחנית וגשמית. אכי"ר.

ועל כולם תתעלה ותתברך, אשתי רעיתי, מנשים באוהל תבורך, **שירה מרים** הי"ו, כל מה ששלי שלה הוא. ובעיקר בעול הטיפול בבית ובילדים, וכן במסירותה העילאית על הפרנסה, ובתוספת זו העבודה הקשה שבעתיים, שעיתים בא על חשבונה. וב"ה אף שטעמנו וידענו מחסור - תמיד היינו מקשה אחת, ותמיד העדפנו עושר רוחני על גשמי. וזכרתי לך שלכל מקום שהלכתי הלכת אחרי בעיניים עצומות ובביטחון מלא, וזה מה שנסך בי תעוזה ותעצומות, לשאוף להתעלות עוד ועוד. יהי רצון שנזכה יחד לרוות נחת מילדנו ויהיו לאלפי רבבה, ובעיקר ביראה פנימית וטהורה, ובלימוד התורה בטהרה, ונזכה לראות בנים יראים, שיאירו עולם בתורתם, כאן אקבע ברכתם, וכנהר שלום יהל אורם, וכזוהר הרקיע ישכילו ביראתם וזכות חשן אהרון תגן בעדם, אכי"ר.[2]

והנה קראתי לספר בשם **<u>ולעלובת נפש</u>**, וכבר העירוני שם זה על מה, ואענה חלקי כי הוא על שם השכינה, שהיא עלובה ובזויה בגלותה, והיא עיקר מגמתנו. וחזרו וטענו כנגדי שאבחר משהו יותר שמח, וזה שם מוזר, ואמרתי דא עקא לא אשנה דברי הראשונים, ותראה בעינייך שכל העדות וכל הקהילות בשבת בבוקר טרם קריאת ההפטרה מברכים את העלובה שתושע בימינו במהרה[3], ונתקנה מימות עולם מימי אנשי הכנסת הגדולה, וטעם שתיקנוה במקומה, כי טרם עת דודים, יחוד דכללות השבוע במוסף - נזכור העזובה היא השכינה, כעין שבירת הכוס תחת החופה.

ונתחזקתי ממה שמצאתי כתוב בשו"ת דברי יציב: "ולזה מסימני הגאולה בסוף סוטה, בן מנבל אב ובת קמה בחמותה וכו' וחוצפא יסגי, שרש"י פירש בפרשת לך [בראשית ט"ז י"ג], והוא במד"ר [בראשית מ"ה י'] אתה אל ראי אלוה הראיה שרואה בעלבון של עלובין, ומזה אנו לומדין ק"ו לבן הגבירה. ולכך אנו מבקשין בברכות שאחר ההפטרה **ולעלובת נפש** דייקא, תושיע במהרה בימינו. **ובפרט כשהעילוב הוא מהנוגע לנפש, על האמונה הקדושה שעליה אנו מוסרין נפשנו,**

---

[2] אף שהסתפקתי, אמרתי אזכירה, כי כאשר סיימתי חלק מהחומר והגשתי אותו להקלדה, ולא היה בידי הכסף, וממש לא ידעתי מאין יבוא עזרי. והנה רעיתי המסורה ראתה אותי במצב הזה, ולמחרת נתנה לי כסף שהיה בידה, וא"ל זה להקלדה. ואמרתי לה שאני יודע שאת הכסף הזה היא חסכה כמה חודשים על מנת לקנות נעלים, ולבי מיאן, ולא הסכמתי לקחת את הכסף בשום אופן. וענתה השירה ואמרה, הלכתי לסנדלר ותיקנתי את הנעלים הישנות ואת הכסף אני נותנת לכבוד הצדיק בלב שלם, ועיננו יחדיו מלאו דמעה, "ופעמי שולמית יפו בנעלים - **שירה** חדשה שבחו גאולים" – זה למען ספר גודל מעלתה וזכות רבנו התו"ח תהיה לה למגן וצינה.

[3] ובגרסאות הקדומות יותר של רס"ג ועוד ראשונים כתוב בזה"ל: ולעלובת נפש תנקום נקם במהרה בימינו.

ונגד כל המהרסים והמחריבים נעמוד איתן על קדושת שמו יתברך ולפרסם שמו ומלכותו בעולמו". (שו"ת דברי יציב אור"ח סימן ר"ו)

וביותר נתעצמתי בס"ד, מדי לומדי בב"י אבן העזר בסימן י"ז ממ"ש שם בהגהות והערות הגה"ה י"א (דף קמ"ו שירת דבורה) וז"ל: "שהדורות הולכין ומתקלקלין כמ"ש בירושלמי גיטין ס"פ התקבל (פ"ו פ"ז) רבי כד הווי בעי מקשייה על דרבי יוסי אמר אנן על בייה מקשייה על דרבי יוסי (ופי' בקרבן העדה דכשהיה רוצה להשיב על דברי ר' יוסי אמר אנו עלובים איך נישא פנים להקשות ע"ד ר"י) שכשם שבין קדשי קדשים לבין חולי חולין, כך בין דורנו לדורו של ר' יוסי. א"ר שמואל בי רבי יוסי כשם שבין זהב לעפר, כך בין דורנו לדורו של אבא[4]" – שורו עיניים ותדמעו, ותבינו לעלובת נפש ולנפשי.

ועוד רמזתי בו שמי כי ס"ת גי' שם משפחתי (ת"ש- י"פ סוד), ומניין אותיותיו מניין שמי הפרטי, והוא כפי אשר נכתב בתורה, ולעלובת נפש תושיע במהרה.

כה דברי ד'ך ונכל'ם, מפני כבודו הרם, של רבנו ה'תורת חכם', א.תורג'מן.

[4] דוק השינויא דשמואל בנו גדול לאין ערוך מדברי רבנו הקדוש. של רבי השינוי רק בקדושה אך בהמה דידן היא בהמה דיידהו רק שנתחללה ונטמאה, ולשינויא דשמואל השינוי אף בגוף עצמו, ולא רק בחלות הקדושה. ודוק ממ"ש רבינו האור החיים הקדוש בספרו "פרי תואר" סי' י"ח סעיף י"א, גבי בדיקת רב ששת אלישנא, ואבישרא אטופרא ואתלת רוחתא שכתב וז"ל: "שלצד טהרת נפשם של האמוראים היה בשרם כזכוכית לבנה", כנלע"ד הסברו, והשתדלתי לתת דעתי בזה בע"ה ובלנ"ד בזמן הלימוד והכתיבה.

ספר זה הוקדש

לרפואה שלימה וחזרה בתשובה,
רפואת הנפש ורפואת הגוף

מו"ר אבי חנניה אילן בן תמו הי"ו.

דודה זוהרה בת עז"יז"ה הי"ו

י"ר שנזכה ללמוד מתמימותה המופלאה, אכי"ר.

זוהר בת גי'לברט הי"ו.

סבתא נני – חיה בת טובה אטל הי"ו.

דף א' ע"א

סימן א'.

וזה לשון התו"ח: "כתב מורי הרב זלה"ה (בהקדמת רחובות הנהר דף ק"ד ע"א שיטה ל') הנה הכתר שבזה הפרלוף לכתר לכתר דא"ק, הוא כתר של עלמו וכו', הרי נתקן פרלוף אחד מכ"ה פרלופי דמ"ח דכל פרלופי מ"ק, דהיינו דמ"ח דמ"ח, ודמ"ח דמו"ח, ודמ"ח דיסמו"ת, דהיינו שיש בזה הכתר דמ"ח דמ"ח ה' פרלופים כוללים וכן בחכמה דמ"ח דמ"ח ה' פרלופים כוללים מלבישים זה לזה בשוה, וכן בבינה וכו', הרי שיש כ"ה כוללים דמ"ח דמ"ק, ועכשיו נתקן הפרלוף הראשון הכולל הה' פרלופי הכתר דמ"ח דמ"ח, הרי שהוא אחד מכ"ה פרלופים דמ"ח דמ"ח, ועדין נשאר להתקן ד' פרלופי הכתר הכוללים דמ"ח דמ"ח, וה' פרלופים הכוללים של חכמה דמ"ח דמ"ח, וכן של הבינה וכו', וכן נתקן אחד מכ"ה פרלופים הכוללים דמ"ח דמו"ח ודמ"ח דיסמו"ת וכו'. כל זה בה' פרלופים הכוללים דמ"ק דמ"ק, ואח"כ נתקנו דוגמתם בה' פרלופים הכוללים דמילות דמ"ק, וזה המילות הוא מילות דמילות דמ"ק, וכן בה' פרלופים דבי"ע דמילות, שאלו נקראים בי"ע הפרטים דמילות דמ"ק, וכן בי"ע הכוללים דמ"ק, הכלול מא"ק ואבי"ע, כיון שיש בהם מילות יש בהם מ"ק. וכן דוגמתם נתקנו בה' פרלופים המילות דמילות הכוללים, וכן בבי"ע הפרטים שלו, וכן באבי"ע דבריאה וכן וכו', כמ"ש בהקדמה האחרת בפירוש דף ל' ע"ב ודף ה' ע"ג. נמצא כל פרלופים דמ"ח הכולל דמ"ק הם קכ"ה, וכן במו"ח שלו, וכן ביסמו"ת שלו וכו', וזה שכתבנו שהם קכ"ה פרלופים בכל פרלוף מהה' פרלופים דמ"ק דמ"ק וכו', הוא בכללות מכל הם נפרטים לאין קץ כמ"ש בהקדמת המלות. והנה משמע מתוך כתביו דבין אבי"ע הכולל לכל בחינות מ"ק, וכן אבי"ע הכולל דמילות, יעלו מהעינים דאותו מ"ק המתייחס אליו, ומירע במילות דאבי"ע שבהם ענין שבירת המלכים, כי אי אפשר שיהיה בי"ע כוללים שלא יהיה להם בחינת מ"ק כיון שיש מילות באותו פרט, יש לו מ"ק".

חידוש על מ"ש עה"ש בהק' רחובות הנהר דף ק"ד ע"א שיטה ל' הנה הכתר שבזה הפרצ' דכתר דכתר דא"ק וכו' ד"א ע"א [1]

[1] כותרת זו הועתקה ממפתחות על התו"ח הנקראים "נזר הקודש" לרב החסיד 'אפר יצחק' פיררא זתע"א [נמצא בסוף מהדורת צילום תו"ח הישן הוצאת "ישיבת החיים והשלום' - צילום דף י"ז מספר אפ"י המקורי, ובנדפס מחדש הוצאת ישיבת 'עלי עין' דף ק"ז וקי"ד. [ואגב כמעשי הראשונים כרך ספרי דבי רב עם מר בריה רק שנעלם על'י עינ'ו וכתב שהוא מאביו הרה"ח ר' אהרון פיררא בשער הספר, ואינו אלא מבנו הרה"ג מהרי"ף ואף שהביא מחידושי אביו וחכמים אחרים (מוה"ר ר' דוד בכר משה מאג'ר ור' דוד חייט ור' וידאל קואינקא זיע"א) הוא המוציא הוא המביא, כמ"ש שם

בבואנו ללמוד בדברי רבינו ה׳תורת חכם׳ זיע״א מרוחב בינתו ורום רעיונותיו עלינו להגדיר ראשית מה היא מטרת הפסקה. האם בא לבאר או להסביר חידוש כלשהו או שמא בא לתרץ קושיא כלשהיא. לכן בחרתי בטרם ואגש לבאר דברי החכם במכמני תורתו אנסה להגדיר במה עוסקת הפסקה.

ראשית דע שרוב הפסקה הזאת היא מדברי הרש״ש בהקדמת רחובות הנהר דף ו׳ ע״ג בצורה מתומצתת (עד והנה משמע משמע מתוך כתביו) ונחלקם לארבעה כמ״ש להלן ואף שעיקר מטרתנו לבאר דברי התו״ח קצת הארכתי בהסבר דברי הרש״ש.

הנה בפסקה שלפנינו הביא רבינו ד׳ עניינים בדברי רבו בסדר התקשרות והתכללות.

א. שפרצוף א״א דא״א דא״ק כולל בתוכו ה׳ פרצופים כוללים. וממילא מתבאר מנין הפר׳ בא״א הכולל דא״ק. (ונדון בזה בהרחבה רבה בדקדוק בתוך דברי רבנו לקמן)

ב. סדר תיקון פרצופי העולמות. היינו שנתקנים הא״א הפרטי דכל הפרצופים להיעשות א״א הכולל דאותו פר׳ ואח״כ החכמות הפרטיות להיעשות פר׳ חכמה הכולל דאותו פר׳ וכעזה״ד.

ג. סדר תיקון העולמות בכללותם. דהיינו שכל המתבאר בס״ב הנעשה בא״א דא״ק ואחר שנתקן נעשה דוגמתו בה״פ הכוללים דאבא דא״ק (היינו אצי׳ דאצי׳ דא״ק) ואח״כ דוגמתם בבי״ע (הפרטיים) דאצי׳ דא״ק ואח״כ דוגמתם בבי״ע הכוללים דא״ק. אחר כל זה נעשה באותו הסדר ממש באצילות (דאצי׳) הכולל. וכן בבי״ע דאצי׳ הכולל וכן בבי״ע הכוללים.

ד. כל הפר׳ נפרטים לאין קץ כידוע משער המצוות (ועיקר עבודתנו בכוונות התפילה והמצוות הם בפר׳ הכוללים. ועיין לקמן ד״ו ע״א שיטה ד׳ סימן ח״י ונבארהו ביותר אורך במקומו).

ורבינו התו״ח שמיע ליה:

ה. שכל אבי״ע דא״ק הכולל ואבי״ע דאצילות יצאו מהעיניים דא״ק המתייחס אליהם.

בסוף הגהות ׳סמא דחיי׳ ד״ה וגם אני יצחק משה פירורא וכו׳ עיי״ש ויעיד עליו שם סיפרו הטוב ההולך לפניו]. {והנלע״ד לשער בדעתי הקלושה כי ההגהות עצמם מהרב עו״ק קואינקא ועליהם הגיה החסיד מהר״י פירירא ובכמה הגהות נמצא כתוב ׳ע״כ׳ וע״ד יש הגהה. לדוג׳ עיין באות כ׳ וי״ג ועוד}

מספרנו את הפסקאות לפי אותיות בסדר רץ ע״מ להקל על הלומדים בתורת רבנו וחוץ מזה הבאנו ג״כ את האותיות המצוינות בשתי המפתחות שבסוף ספר ׳אפר יצחק׳ והם להרי״ף ולאביו המרפ״א ולחק״ל מוהר״ר וידאל קואינקא זכותם תסייענו ע״ד כבוד שמו שיצא דבר ה׳ מתוקן מתחת ידינו.

לשון התו"ח זיע"א מהקדמת רחוה"נ:

"כתב מורי הרב זלה"ה (בהקדמת לחובות הגהר דף ק"ד ע"ג שיטה ל' – הוא דף ו' ע"ג בדפוס לידן) הנה הכתר שבזה הפר' לכתר לכתר דמ"ק, הוא כתר שם עצמו וכו' הרי נתקן פרצוף אחד מכ"ה פרצופי דמ"ה לכל פרצופי מ"ק, להיינו דמ"ה דמ"ה, ודמ"ה דמו"ה, ודמ"ה דישסו"ת, להיינו שיש בזה הכתר דמ"ה דמ"ה ה' פרצופים כוללים וכן בחכמה דמ"ה דמ"ה ה' פרצופים כוללים מלבישים זה לזה בשוה, וכן בבינה וכו', הרי שיש כ"ה כוללים דמ"ה דמ"ה דמ"ק, ועכשיו נתקן הפרצוף הרחשון הכולל הה' פרצופי הכתר דמ"ה דמ"ה, הרי שהוא אחד מכ"ה פרצופים דמ"ה דמ"ה, ועדין נשאר להתקן ד' פרצופי הכתר הכוללים דמ"ה דמ"ה, וה' פרצופים הכוללים שם חכמה דמ"ה דמ"ה, וכן שם הבינה וכו', וכן נתקן אחד מכ"ה פרצופים הכוללים דמ"ה דמו"ה ודמ"ה דישסו"ת וכו'. כל זה בה' פרצופים הכוללים דמ"ק דמ"ק".

והיינו שיש ה' עולמות כוללים שהם א"ק ואבי"ע (האצילות תמיד נפרטת לאצי' דאצי' ובי"ע דאצי' ואכמ"ל) ובהם יש עוד ב' פרטיות שנחלקים כל אחד לעוד א"ק ואבי"ע ע"ס הנזכר. ובכל אחד מכ"ה עולמות הכוללים הנ"ל ישנם ה' פר' כוללים א"א או"א וזו"ן כידוע. וכאן בא לבאר ע"פ הידוע לנו שתיקון הפר' והעולמות הוא בהתקשרותם זה בזה, כיצד סדר תיקונם וסדר התקשרותם.

הנה כל פר' נעשה מפר' כל העולמות שבאותו א"ק ואבי"ע. כיצד כגון כתר דא"ק דא"ק יעשה מכתרי כל פר' א"ק ואבי"ע דא"ק. הפר' הראשון בזה הפר' הכולל דא"א (כתר דא"א דא"א) יהיה כתר של עצמו היינו כתר דא"א דא"א דא"ק. ואח"כ כתר של פר' שתחתיו דהיינו כתר דא"א **דאו"א** דא"ק וכעזה"ד ומיניה יעשה כתר דא"א דא"א הכולל (היינו כתר דא"א דא"ק ולקמן ידון בהרחבה ודוק שנעשה מכתר דא"א דכולם היינו דא"א דאו"א דישסו"ת וכו' מהם יעשה כתר דא"א דא"ק). וכנזכר בדברי הרש"ש זת"ע שזה הכתר דא"א דא"ק הוא אחד מכ"ה פרצופים כוללים דא"א דא"ק, ותו שישנם עוד ארבע פר' בזה הכתר שצריכים להתקן (רק שקודם נתקנים הכתרים דכתרים דכל הה' פר' כוללים).

כתר דכתר דא"א דא"ק:

1. כתר דכתר דכתר דא"א דא"ק – הוא נשאר כתר של עצמו.
2. כתר דכתר דכתר דאו"א דא"ק – הוא נעשה חכמה דכתר דא"א דא"ק.
3. כתר דכתר דכתר דישסו"ת דא"ק – הוא נעשה בינה דכתר דא"א דא"ק.
4. כתר דכתר דכתר דזו"ן דא"ק – הוא נעשה ו"ק דכתר דא"א דא"ק.

5. כתר דכתר דכתר דיעו״ר דא״ק – הוא נעשה מל׳ דכתר דא״א דא״ק.

בזה נשלם פרצוף כתר דכתר דא״ק הכולל עליו מלביש בשווה כתר דכתר דאו״א דא״ק, והוא הנעשה אחריו (ולא חכמה דכתר דא״א דא״ק כפי שלכאורה היה מסתבר) והוא נעשה כפי הסדר הנז׳ בכתר דכתר דא״א דא״ק ונעשה מהחכמות הפרטיות כדלהלן:

1. חכמה דכתר דכתר דא״א דא״ק – הוא נעשה כתר דכתר דאו״א דא״ק.
2. חכמה דכתר דכתר דאו״א דא״ק – הוא נשאר להיות חכמה דכתר דכתר דאו״א דא״ק.
3. חכמה דכתר דכתר דישסו״ת דא״ק – הוא נעשה בינה דכתר דכתר דאו״א דא״ק.
4. חכמה דכתר דכתר דזו״ן דא״ק – הוא הנעשה ו״ק דכתר דכתר דאו״א דא״ק
5. חכמה דכתר דכתר דיעו״ר דא״ק – הוא הנעשה מלכות דכתר דכתר דאו״א דא״ק.

ובזה נשלם כתר דכתר דאו״א דא״ק ואח״כ יעשה כתר דכתר דישסו״ת ודזו״ן ודיעו״ר.

והיינו שכביכול נעשה כעין א״ק ואבי״ע דכתרים דכתרים דא״ק הכולל וכל זה טרם תעשה חכמה פרטית אחת!

ותו קודם שתעשה חכמה של אחד מהפר׳ יתוקנו הכתרים דכתרים דכל העולמות היינו כתרים דכתרים דאבי״ע דאצילות (אצי׳ דאצי׳, ובי״ע פרטיים דאצילות) המלבישים לא״ק מהחזה דיליה כידוע. וכתרים דכתרים דפרצופי בי״ע הכוללים.

ואחר שיתוקנו הכתרים דכתרים דכל העולמות יתוקנו החכמות הפרטיות דכתרים דכל העולמות.

ואף שכל אלו הדברים אינם נצרכים ע״מ להבין מה רצה רבנו התו״ח לבאר ראיתי לנכון להאריך לחיבת קדושת רבינו הרש״ש זת״ע אמן.

המשך לשון קדשו דהרש״ש שהביא התו״ח:

״ומ״כ נתקנו לוגמתם בה׳ פרצופים הכוללים למילוי״ם ל״ק, וזה המילוי״ם הוא מילוי״ם למילוי״ם ל״ק, וכן בה׳ פרצופים דבי״ע למילוי״ם, שמלו נקראים בי״ע הפרטים למילוי״ם ל״ק, וכן בי״ע הכוללים ל״ק, הכלול מז״ק ומבי״ע, כיון שיש בהם מילוי״ם יש בהם מ״ק. וכן לוגמתם נתקנו בה׳ פרצו׳ המילוי״ם למילוי״ם הכוללים, וכן בבי״ע הפרטים שלו, וכן במבי״ע לבריאה וכן וכו׳, כמ״ש בהקדמה המחכת בפיוקם קף ל׳ ע״ב ולף ה׳ ע״ש.״

דהיינו שאחר שנתקנו כל פר׳ א״א דא״ק, היינו כל כ״ה הפר׳ הכוללים שבו, עתה הגיע זמן תיקון כללות אבא דא״ק, שהוא אצילות דא״ק, ובו ג״כ איכא קכ״ה פר׳ כוללים (או תרכ״ה פר׳ כוללים ידון לקמן) והם הנתקנים כעת אחר גמר תיקון א״ק דא״ק. היינו הכתרים דכתרים שבפרטי האצילות.

ומ״ש שנתקן אבא דא״ק, לעולם סדר תיקון האצילות הוא בב׳ שלבים, ראשית אצילות דאצילות, ואחר בי״ע הפרטים דאצילות. ובנד״ד הוא אבי״ע דאצי׳ דא״ק, אך כן הוא בכל סדר תיקון העולמות, כמבואר בדברי מר״ן השר שלום, ותלמידו תורת חכם מקור חיים אפום נהרא.

״לכיון שיש להם לאילות יש להס ל״ק״. ונראה שמה שרצה לבאר בזה שאף שנעשו הפר׳ הכוללים מכל הפר׳ שבאותו עולם, מכל מקום עדיין נקרא שיש בהם א״ק. דהיינו לדוגמא אם ניקח את פר׳ אצילות דא״ק שנעשה מהחכמות של כל הכ״ה פר׳ הכוללים, הרי שהא״ק שלו מלובש בפר׳ הכתר הכולל ושם משמש כחכמה (כתר דחכמה, נעשה חכמה דכתר) וממילא לכאורה כעת אין באצילות כ״א חכמות וקמ״ל שלא, שכיוון שיש בו אצילות יש בו א״ק. ואף שהמשכת המוחין דמו״ב הוא לעולם מהא״ק המתייחס איליו בעובי, מכ״מ זה ג״כ נקרא א״ק דיליה, וכן מתבאר כמ״ש בסוף הפיסקה ״והנה משמע מתוך כתביו דבין לאצי״ע הכולל לכל בחינות ל״ק, וכן לאבי״ע הכולל לאילות, יעלו מהעיניס לאותו ל״ק המתייחס אליו, ואירע באילות לאבי״ע שבהם ענין שבירת המלכיס, כי אי אפשר שיהיה בי״ע כוללים שלא יהיה להס בחינת ל״ק כיון שיש אילות באותו פרט, יש לו ל״ק:״

וכוונתו שאף בי״ע הכוללים דא״ק, כלולים מאבי״ע (היינו אבי״ע דבי״ע וזה נזכר אף בלשון רבינו האר״י בכמה מקומות), ומכיוון שיש בו אצילות ונכלל מכל הכ״ה פר׳, ממילא יש בו א״ק – שהוא מחלק הא״ק שנכלל עימו וכעת הוא א״ק ממש בפרטותו אפי׳ בבי״ע הכוללים, מכ"מ המשכת המוחין לעולם מהא״ק המתייחס בעוביו בלבד. נ״מ שאף בי״ע הכוללים דכל פרט כלולים מא״ק ואבי״ע (היינו א״ק ואבי״ע דבי״ע הכוללים, ועיין בסימן י״ג שכ״כ להדיא עיי״ש).

״נמלא כל פלופיס דל״ל הכולל לל״ק הס קכ״ה, וכן בלו״ל שלו, וכן בישסו״ת שלו וכו׳, וזה שכתבנו שהס קכ״ה פלופיס בכל פלוף מהה׳ פלופיס לל״ק לל״ק וכו׳, הוא בכללות אבל הס נפרטיס לאין קץ כמ״ש בהקדמת המלות. והנה משמע מתוך כתביו דבין לאצי״ע הכולל לכל בחינות ל״ק, וכן לאבי״ע הכולל לאילות, יעלו מהעיניס לאותו ל״ק המתייחס אליו, ואירע באילות לאבי״ע שבהם ענין שבירת המלכיס, כי אי אפשר

שיהיה בי״ע כוללים שלא יהיה להם בחינת מ״ק כיון שיש מילות בלשונו פרט, יש לו מ״ק:״.

מכאן עד תחילת הציטוט הבא הוא רק דקדוק לשון ממה שציטט מהקדמת רחובות הנהר והרוצה יוכל לדלג לעיקר דברי התו״ח בעצמו בהמשך ״והנה משמע מתוך כתביו וכו׳״.

ביאר למ״ש ״וז״ש שהם קכ״ה פר׳ בכל פר׳ מהה׳ פר׳ דא״ק דא״ק״

הנה הרב תו״ח זיע״א בבואו לבאר לנו דברי אדוננו הרש״ש זיע״א, ולפתוח הפתח לרחוקים מי״ם החכמה נקט לשונות נעולים בסוגרי סוגרים בדף א׳. הנה ממשמעות הלשון הוקשתה לנו קושיא בדב״ק. דבתחילה משמע שפרצ׳ כתר דא״א דא״א דא״ק, כולל בתוכו ה״פ שהם פרטים שכן בסוף הפסקה כתב שיש בא״א דא״ק קכ״ה פר׳ כוללים וז״ל: ״נמצא כל הפר׳ למ״מ הכולל למ״ק הם קכ״ה, וכן במו״מ וכו׳״ כך ציטט לשון מו״ר למסקנה. ואף שלכאורה בדף א׳ סוף ע״ב נראה בהשקפה ראשונה שקרא אף לכתר דא״א דא״א דא״ק פר׳ הכוללים, שנפרט לעוד ה״פ כוללים. המעיין והמדקדק שם ראה יראה שאין זה הכתר כ״א פר׳ פרטיים ולא פר׳ כוללים. וא״כ העולה לדינא שיש בא״א דא״ק תרכ״ה פר׳ פרטיים, (הנקראים ג״כ שלימים, ואף שנפרטים לאין קץ, עיקר עיסוקנו בפר׳ כוללים כמ״ש לעיל מדף ו׳ הנ״ל) נראה דכוונתו דאלו הם הפר׳ הכוללים דא״א דא״ק.

ונמנה אותם בשמותם, דהיינו:

1. כתר דא״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ הנזכרים לעיל בפרטות בדוגמא הראשונה]	6. כתר דאו״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
2. ח׳ דא״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ]	7. ח׳ דאו״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
3. ב׳ דא״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ]	8. ב׳ דאו״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
4. ו״ק דא״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ]	9. ו״ק דאו״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
5. מל׳ דא״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ]	10. מל׳ דאו״א דא״א דא״ק [ובו ה״פ]

11. כ׳ דישסו״ת דא״א דא״ק [ובו ה״פ]	16. כ׳ דו״ק דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
12. ח׳ דישסו״ת דא״א דא״ק [ובו ה״פ]	17. ח׳ דו״ק דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
13. ב׳ דישסו״ת דא״א דא״ק [ובו ה״פ]	18. ב׳ דו״ק דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
14. ו״ק דישסו״ת דא״א דא״ק [ובו ה״פ]	19. ו״ק דו״ק דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
15. מל׳ דישסו״ת דא״א דא״ק [ובו ה״פ]	20. מל׳ דו״ק דא״א דא״ק [ובו ה״פ]

21. כ׳ דמל׳ דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
22. ח׳ דמל׳ דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
23. ב׳ דמל׳ דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
24. ו״ק דמל׳ דא״א דא״ק [ובו ה״פ]
25. מל׳ דמל׳ דא״א דא״ק [ובו ה״פ]

והנה יצא לנו שיש 25 פר׳ כוללים בכללות א״א דא״א דא״ק ובהם ה״פ פרטיים בכ״א מהם [ומשמע שאינם כוללים, היינו לבד ממה שסיים שנפרטים לאין קץ. וזה אינו מן העניין והמניין].

וכן כתב בתחילה וקרא לאותם ה״פ הפרטיים כוללים ״להיינו סיס זזה הכתב למ״ס למ״ס ה״פ כולליס״ והרי כמ״ש לעיל, אינם כוללים אלא פרטים. אכן לשון הרש״ש זיע״א שיש 125 פר׳ כוללים בא״א דא״ק. דכתב בסתם שיש 125 פר׳ בא״א הכולל דא״ק, והיינו פרטיים במניינם, וחלקם גבי אחרים מקרי כוללים, אבל בכל מקרה הם 125 פר׳ כוללים בא״א הכולל דא״ק ולא יותר.

[ומ״ש שמתפרטים לאין קץ היינו פר׳ פרטיים. ואף אם נפרטים יותר אין זה גרוע בין מן הראשון בין מין האחרון להיקרא בשם כוללים. ואין סתירה מצד המניין הכולל. ומכאן אין להקשות מדוע גם א״א דא״א דא״ק 25 פרצופיו נק׳ כוללים וגם פרטיו נק׳ כוללים. דפרטיו כגון כתר דא״א דא״א דא״ק, הוא כולל ביחס לפרטיו שלו. אך פרטיו לא יוכלו להתקנא בשם כוללים, כגון כתר דכתר דא״א דא״א דא״ק הוא פרטי בלבד ולא כולל. וקצת יש ראיה מכך שלא פירט ספירותיו הפרטיות של כ׳ דכ׳ דא״א דא״א דא״ק. ואף שחלקם יקראו כוללים, לעולם גבי דידן, בא״א הכולל דא״ק איכא תרכ״ה פר׳ (כוללים). ודוק.]

ואני עפר ואפר ראיתי בדפוס סלוניקי שנת תר״ח (המהדורה המצולמת ע״י הרב עטיה) בדף א׳ בשורה רביעית כתוב: ״סיס זזה הכתב למ״ס למ״ס ה״פ (סלמיס) כוללים. וכן בחכ׳ למ״ס למ״ס ה״פ כוללים ומלכ׳ זל״ז בשווה וכן בזינה וכו׳״, עכ״ל. והנה המסגור של תיבת שלימים אולי יפתח כחודו של מחט ליתן אור, שבאמת חילוק מצינו בין אותם הנקראים כוללים למי שאף שנקרא כולל אינו אלא פרטי. דכ׳ דכ׳ דא״א דא״א דא״ק הוא פר׳ שלם ושווה לארבעת חבריו, אלא שהוא ״שלם כולל״ ואולי ״שלם כולל״ איננו כולל, והיינו דכוונתו שכולל זה הוא כעין כולל אחרון גבינו. או שדווקא מילת כולל יתרה, ואז כוונת הרב תו״ח ללמדנו שהוא רק פר׳ פרטי, ואינו כולל ממש ע״פ הגירסא הנ״ל.

ואע״פ שבהמשך המשפט כתב ״וכן בחכ׳ דא״א ה״פ כוללים״ ושם לא כתב שלימים, גם לא ע״פ הגירסא הנ״ל. ואפשר לומר שמכיוון שפירש בתחילתו לא פירש בסופו. ובודאי שהם פר׳ שלימים ואין בהם פירוט יותר [לבד מפירוט דאין קץ].

והנה בסוף הספר [אחרי דף קע״ב] הביא המו״ל צילום הגהות הרה״ח אפר יצחק פיררא זיע״א ושם בתיקוני הדפוס כתב: שלמים - מיותר אך שם כתב בהק׳ להגהות וז״ל: ״מודע לבינה שבהיותנו פה עיה״ק י״ס ת״ו הקרה ה׳ לילנו ספר תו״ח כת״י העיקרי וילוע שבלפוס נופל כמה טעויות ובפרט בחלו הפרטים של הר׳ זיע״א לכן חננו ה׳ עזרתנו, וטרחנו הרבה ויגענו, ולמודע למחנו לריכים: שכל הגה״ה הכתובה בתס היא שכן כתוב בס׳ כת״י העיקרי הנז׳ ולכן לפעמים תמלא שלפי׳ שגרסת הלפוס היא יותר נכונה לעפי״כ הגהתיה לפי שכן נמלא בעיקרי לכן. ומה שהגהתי לני בעלמי כתבתי עליה נ״ל כ״ל והבודאר יבחר האמת והשלוס״, עכ״ל.

והנה על הק׳ זו יש לציין ב׳ נקודות חדא ״כת״י העיקרי״ - משמע שהיו כמה העתקות של זה הספר, ותו כך שמענו מפי זקנים שלרב זיע״א לא היה כסף והיה עני מרוד ע״פ גזירת עירין, והיו כתביו חבילות חבילות ולא ערוכים בספר לדפוס, אתה הראת לדעת שכל הנמצא כתוב לחיים, הינו העתקות דאחרים, ואע״פ שתנא דידן פירש הספק כשאינו שקול היינו כת״י מול כת״י העיקרי, הוא עצמו כתב שלפעמים הגרסא הנדפסת מתיישבת יותר, וכן הגיה בר״ל ונ״ל. וגם שדא באיכותו של הדפוס דיש שינויים בפרט בפרטיו של הרב . ומכל זה לא הניחו לנו על מה להשען אי על הכת״י העיקרי אי על הדפוס אי על פשטותן של דברים והבנתם [כפי שהגיה ר״ל נ״ל].

וזאת למודעי שעשו הרבנים עמל וחסד גדול, וכבר נדפסה מהדו׳ רביעית בדפוס חדש ומפואר מתורת חכם. אולם חלק מההגהות והשינויים שנמצאו בסוף הספר נשמטו. ופעמים שנקטו כחלק מההגהות, וההגהות בשלמותן נמצאים בדפוס ישן בסופו. והם הביאו עיקר ההגהות בלבד ושכמה״ש.

ולמסקנה שיש בא״א הכולל דא״ק קכ״ה פר׳ כוללים, שכ״א מהם נפרט לעוד ה״פ. סה״כ הם תרכ״ה פר׳ כוללים שלמים בא״א דא״ק, ודוק.

וראיתי כאן דיש להקדים ולבאר שכל פרצופי א״ק הנם ה׳ עולמות בכללות: א״ק דא״ק, אצי׳ דא״ק, בי״ע הפרטיים דאצי׳, ובי״ע הכוללים. ובפשטות יותר א״ק אצי׳ ובי״ע דא״ק.

וזהו סדר כללות א״ק:

א״ק דא״ק	אצילות דא״ק [נק׳ אצי׳ דאצי׳ דא״ק]	בי״ע דאצילות [אלו נק׳ בי״ע הפרטיים דאצי׳ דא״ק]	בי״ע הכוללים דא״ק [הכוללים מא״ק ואבי״ע]

סה״כ פר׳ כוללים בכללות א״ק ג׳ אלפים קכ״ה. הם עומ׳ בהשוואה כמש״ש בכללי הרש״ש ש״ל ספ״ז .

המשך דברי התו״ח עצמו: ״והנה מזמע מתוך כתביו לבין מבי״ע הכולל לכל בחינות מ״ק, וכן מבי״ע הכולל למצילות, יצמו מהעיניס למותו מ״ק המתייחס מליו, ומירע במצילות למבי״ע שבהס ענין שבירת המלכיס, כי מי מפזר שיהיה בי״ע כוללים שלא יהיה להס בחינת מ״ק כיון שיש מצילות במותו פרט, יש לו מ״ק:״

לכאורה, כאן בא עיקר חידושו של רבנו, שממה שהרש״ש נטע לנו יסוד שיציאת האורות דהז׳ מלכים ואח״כ תשלום המו״ב הוא מהעיניים של הא״ק המתייחס, ולפי האמור השבירה הייתה אף בא״ק ואבי״ע דא״ק (וזה מפורש בשער ההקדמות שער א׳ די״א ע״א) וא״ק דאבי״ע דאצילות, א״כ אף אורותיהם ובניינם ותיקונם יצא מהא״ק המתייחס אליהם. וא״כ הא״ק המתייחס לא״ק ואבי״ע דא״ק לא לימדנו רבינו מהו. ואפשר שבכאן בא לומר שהכוונה לא״ק סתימאה שעליו מלביש א״ק ואבי״ע דא״ק מהחזה שלו. וראייתו שאף לא״ק ואבי״ע דא״ק יש אצילות, ממילא יש לו א״ק המתייחס אליו. ואפשר שהדברים מסתייעים מדברי הרש״ש עצמו בנהר שלום שציטט ממ״ש הרב ז״ל במבו״ש ״שאפילו א״ק נקרא ז״א בערך העליון ממנו״. והיינו בערך א״ק סתימאה כידוע מדרושי המלבוש, ואף שרמזה דרך רמז, עיין בכללי חסדי דוד אות ע״ו מ״ש שם, ובתו״ח דף קי״ט, ודו״ק.

סימן ב'.

דף א' ע"א

לשון התו"ח: "ומ"ש (סס לף ק"ב ע"ח) שנזדווגו ע"ב דע"ב, וע"ב דס"ג לעתיק לאבי"ע לאילות דמ"ק, כדי לתקן עתיק לאבי"ע לאילות, פירוש כי עתיק לאילות דמ"ק, נעשה ע"י דמ"ק לאילות, וכבר כתב במקום אחר כי זוקא בזיווגי ע"י לאילות עולים עד ע"י דמ"ק לאילות, ומשם נמשך לו לכל המוחין, מה שאין כן בזיווגי מ"ה לאילות, כי אינם עולים כי אם עד ע"י לאילות, ואינו עולה למ"ק כי אם עתיק לאילות לכל פרט, ונמשך לו נרנח"י ליחידה, מעתיק ונוק', ומ"ה ונוק', דמ"ק, מלובשים תוך נרנח"י לחיה, הנמשכים מחכמות לכתר דמ"ק, כמ"ש הרח"ו ז"ל, שהם למעלה מאח"פ, ואח"פ הם ס"ג דס"ג, מלובשים בתוך נרנח"י דנשמה, הנמשכים מבינות לכתר דמ"ק, שהם אח"פ מלובשים תוך נרנח"י דר"ן, הבאים מזו"ן דמ"ק לעתיק לאילות:".

חידוש על מ"ש הרש"ש דק"ב ע"א שנזדווגו ע"ב דע"ב וע"ב דס"ג דעתיק דאבי"ע דאצילות דא"ק כו' עיי"ש מה שפר' הוא ז"ל ד"ה ומ"ש [2]

ד"ה: ומ"ש שנז' ע"ב דע"ב וכו'.

בחלק זה בא רבינו לבאר בדברי רבינו הרש"ש את עניין תיקון והמשכת המוחין של עתיק דא"ק דאצילות.

וביאר ד' עניינים שהרש"ש רק רמזם מידי עוברו ואלו הם:

א. עתיק דא"ק דאצילות נעשה מעתיק דאצילות **דא"ק** (שברש"ש נכתב רק חב"ד דע"י דאצילות! שורה 10 בדפוס שאלוניקי הישן, ובדפוס עט"ר דידן הוא בדף ה' עמודה ב' שורה 40) וההתקשרות והתכללות הנ"ל היא גופא יחוד ע"ב דע"ב וע"ב דס"ג.

ב. בירורי עתיק דא"ק דאצילות הם בלבד העולים לא"ק הכולל, וכן הוא בכל פרט (כל שאר סדר עליית הבירורים היא לעולם באותו עולם בלבד).

ג. המשכת המוח' לעתיק דא"ק דאצילות היא מכל א"ק ואבי"ע דא"ק (נרנח"י דנרנח"י דא"ק) מלובשים זב"ז, ואלו הם המוחין דכל א"ק ואבי"ע דאצילות.

ד. המוחין נמשכים לעולם משרשם שבכתר דא"ק (א"ק דא"ק) – ואפשר שזה מ"ש הרש"ש להמשיך אור הנרנח"י המלו' באור הטעמים המלו' באור

[2] כותרת זו הועתקה מ'נזר הקודש' להרה"ח אפר יצחק פיררא והחק"ל ר' וידאל קואינקא זתע"א.

ההויות המנוקדות המלו׳ באור אסב״ה בכל המשכה, ומתלבשים בכל פר׳ א״ק (א״א או״א ישסו״ת) עד זו״ן דא״ק ומשם נמשכים המוחין לכללות א״ק ואבי״ע דאצילות (ותחילה נמשכים לעתיק דא״ק דאצילות שהוא הפר׳ הראשון בא״ק ואבי״ע דאצילות הכולל כידוע ממטבע ברכה בתיבת ׳מלך העולם׳).

א. לשון התו״ח: ומ״ש (סס לף ק״כ ע״ח) שנזדווגו ע״כ דע״ב, וע״כ דס״ג לעתיק לאבי״ע לאצילות דא״ק, כדי לתקן עתיק לאבי״ע לאצילות, פירוש כי עתיק לאצילות דא״ק, נעשה ע״י דא״ק לאצילות.

הנה מבואר בדברי הרש״ש שהמוחין דהאצי׳ הכוללת נמשכים מעתיק דאצילות דא״ק, ונמשכים תחילה לפר׳ הראשון של האצילות הכוללת שהוא עתיק דא״ק דאצילות. וכך צריך המכוון לכוון בכל מיני הברכות (ולכאורה ג״כ בכל מיני ההמשכות), וכך כתב הרש״ש בכוונת מטבע ברכה בתיבות ״מלך העולם״ וז״ל הסידור ב״מלך העולם״: ״ומז מזדווגים ע״ס דא״ק הנז׳ ומוליחים י״ס דמ״ה ממלא דא״ק ומשלוש י״ס דב״ן מעיניים דא״ק המייחים לאותם הבירורים שעלו בפי אותה הברכה שאתה מברך. ונמשכים להם בבחי׳ בלם למוחין לגדלות עם הנרנח״י דנה״י שבאותם שהם י״ג הויו״ת ומהי״ה מנוקדות בניקוד י״ס עם אור הטעמים עם אות״ם ב״ה המלובש בכתר לעתיק דא״ק לע״י לאצילות ולוקח המובחר שבהם ולזווג המו״ב לעתיק״, עכ״ל הצריך לענייננו. ואפשר שזה כוונתו שם שעתיק מיקרי חכמה, והוא בחי׳ אצילות, והיינו כתר (ע״י) דאצילות דא״ק ומשם נמשך לע״י דאצילות, היינו עתיק דא״ק דאצילות שהוא הפר׳ הראשון באצילות הכוללת כמבואר לעיל.

וזה שכתב: ״ומ״ש (סס לף ק״כ ע״ח) שנזדווגו ע״כ דע״ב, וע״כ דס״ג לעתיק לאבי״ע לאצילות דא״ק, כדי לתקן עתיק לאבי״ע לאצילות, פירוש כי עתיק לאצילות דא״ק, נעשה ע״י דא״ק לאצילות״ וכוונתו שההתקשרות וההתכללות הנ״ל היא יחוד ע״ב דע״ב וע״ב דס״ג, דהיינו ע״ב דע״ב הוא עתיק (ע״ב חכמה) דע״ב (היינו דאצילות) דא״ק, מתייחד היינו מתקשר עם ע״ב (עתיק דא״ק) דס״ג (אצילות בערך א״ק).

ב.

פשט לשון הרש״ש זיע״א מורה בכוונתו, שהפר׳ העליון ביותר באצילות הכוללת הוא עולה בלבד לעולם הא״ק הכולל. וכוונתו לבירורים, כמ״ש בכתובות של מט״ב וקר״ש דיוצר וכו׳, והיינו שעתיק דא״ק דכללות האצילות שהוא הפר׳ הגבוה ביותר

באצילות, עולים בירוריו לא״ק שכנגדו, שהוא המתקנו, והא״ק שכנגדו הוא עתיק דאבי״ע דאצילות דא״ק. והיינו שעתיק דאצי׳ דא״ק הוא המתקן עתיק דא״ק דאצילות. כוונתו שלוקח זה מקומו של זה וזה תיקונו. ולכאו׳ כללות בירורי האצילות צריכים לעלות לא״ק הכולל, כדי להתקן בע״ס דיליה אלא שביאר לנו הרב דקמ״ל שהבירורים דאצילות דאצילות הכולל, עולים לא״ק דאצילות הכולל, ורק בירורי הא״ק דאצי׳ הכולל הוא העולה בלבד לא״ק ואבי״ע דא״ק. וזה שכתב וז״ל: ״וכבר כתב במקום אחר כי לוקח בירורי ע״י למלילות עולים עד ע״י למ״ק למלילות, ומשם נמשך לו לכל המוחין, מה שאין כן בירורי מ״ן למלילות, כי אינם עולים כי אם עד ע״י למלילות, ואינו עולה למ״ק כי אם עתיק למלילות לכל פרט״.

וכל פר׳ עולה לחברו ומשם נמשך לו צלם הנרנח״י שבא מא״ק בכללות ופרטות כמו שנתבאר בדברי הרב זלה״ה.

ג-ד.

לפי הק׳ הרש״ש בנה״ש דף ט׳ ע״ג ד״ה ״וכלי שיתפשט שפע אור המ״ס וכו״ וכן בדף ל״ג ע״ג ד״ה ״ואיני כמזהיר אלא כמזכיר״ (דפוס עת״ר הידוע) עיי״ש. וכידוע לרגילים בדבריו שבכל המש׳ מוחין מע״ס דא״ק צריך להמשיך אור הנרנח״י המלובש באור ההוי׳ המנו׳, ובתוכו אור הטעמים ובתוכו אא״ס ב״ה. כמו שפירש דברי האדרא בדף קמ״א, יעו״ש. על מה ניסוב קללת רשב״י, ויש עמנו עוד לדקדק בפשט דבריו ובמפרשיו, ובמפרשי הזוה״ק באדרא, ואכמ״ל ובמקו״א יזכנו ה׳ להרחיב דבר״ק אכי״ר.

וההמשכה הנ״ל היא חייבת להיות בכל סוג המש׳ מו׳ וחלק מהמפרשים כתבו שמה שלא נחית הרב לפרט זה בכל כוונה בסידור, מטעם שדבר פשוט הוא, ולרוב פשטותו לא הוצרך לכתבו. ועיין בסידור הנדפס במטבע ברכה המובא ב׳יוצר דחול׳ בהגהת הגה״ק הרב אליעזר ידיד הלוי זיע״א מ״ש בזה. (כרך א׳ ח״ב דף כ״ה ע״ב הוצאת ישיבת שער השמים עיי״ש), וכן עיין בשמן ששון על שעה״כ דרושי ר״ה בסוף אות יו״ד, ודו״ק.

וצריך לדעת שההמשכה הנ״ל היא נעשית בפרטות (אף שלא נזכר להדיא בהוראה) והיינו שכשאנו אומרים שנמשך נרנח״י מא״ק בכללות באמת כל א׳ מחלקי הנרנח״י נמשך מפרט אחר בכתר דא״ק והם מלובשים זב״ז, ואח״כ מתלבשים באותו חלק בא״ק הכולל שממנו נמשכים המוחין. כדלקמן:

ההלבשה בכתר דא״ק:

(כתר) עו״נ או״נ דא״ק – נרנח״י דיחידה מלובשים תוך

(חכ׳) או״א דא״ק – נרנח״י דחיה מלובשים תוך

עולמות אח״פ ביושר (מבו״ש בא״ג דף ג׳ דה״ר עטיה) מלובשים תוך

(בינה) או״א נרנח״י דנשמה מלובשים תוך

(ז״ת) זו״ן דא״ק נרנח״י דנ״ר.

כל זה הוא פרטות דכתר דא״ק, ומשם מתלבשים המוחין באותו חלק בא״ק הכולל שממנו ימשכו המוחין, כמ״ש לעיל.

ועל מנת להסביר דברים אלו יש צורך בהקדמה שקשורה בכמה הקדמות אחרות כגון להבין מה הם נשמ׳ המו׳ (עיין שער מ׳ פ״ד) וכו׳. אך מקוצר היריעה, ניגע רק בנוגע לנו באופן ישיר, ונאמר שידוע שהרש״ש זיע״א כתב בנהר שלום ד״ט ול״ג שאא״ס ב״ה מלובש בכתר דעתיק דא״ק, ודבר זה מפורסם לכל מכוון שצריך לכוון בכל מטבע ברכה בזה, בתיבת מלך העולם וכן בתיבת באהבה דמשם אור הנרנח״י נמשך. והוא דוגמת נשמת המוחין עצמם הבאים מהפר׳ העליון גופא (כעין מ״ש ר״ש באש״ל גבי טיפות דמו״ב שנתנו לאו״א קודם השבירה ומהם נעשו לבושים שהם חלק מהמו׳ הבאים לפר׳ תחתון יחד עם בירוריו שעלו, ואכמ״ל). וכאן סתם לן המחבר ב׳ דברים בלשון אחת והם כי בכתר דע״י דא״ק או יותר נכון כללות כתר דא״ק נחלק לה״פ שמכ״א מהם מגיע עצמות הנרנח״י והיינו כדלקמן:

כתר ד״ע דא״ק – נרנח״י דיחי׳ – בתוך עו״נ או״נ דא״ק

חכ׳ ד״ע דא״ק – נרנח״י דחיה – או״א דא״ק

בי׳ ד״ע דא״ק – נרנח״י דנש׳ – ישסו״ת דא״ק

ז״ת ד״ע דא״ק – נרנח״י דנ״ר – זו״ן דא״ק

וכל זה יקרא עצמות המו׳ לבד מהמו׳ עצמן. דהיינו שישנו לבוש מו׳ או מו׳ שינתנו גם מעו״נ או״נ דא״ק, אלא שנשמתם ועצמותן יבואו מכתר ד״ע דא״ק.

וכנ״ל המו׳ שיבואו מאו״א, בתוכם תהיה העצמות המו׳ שקבלו מחכ׳ דע״י דא״ק, וכנ״ל בישסו״ת, וכנ״ל המו׳ שיבואו מזו״ן דא״ק בתוכם תהיה העצמות המו׳ שקבלו מז״ת דכתר ד״ע דא״ק (לא רציתי לגעת בפרטות בנושא האח״פ, כיוון שהוא נידון לסוגיא במבו״ש וכנראה שהלבשת הפר׳ היא קשורה לעולם שם ואינה עולה בשם רק ביושר, כמ״ש שם ואכמ״ל שאינו מעיקר כוונת הרב בדבריו).

באופן שביארנו עד כה כלל ברור, והוא שבכל המש׳ מו׳ חובה עלינו לכוון 4 דברים כסדרן והם כדלהלן:

1. עצמות אא״ס ב״ה המלובש בכתר ד״ע דא״ק המתייחס ע״פ החלוקה.
2. המקום בו נמשכים המו׳ בא״ק והיינו אור ההויות המנוקדות שהוא החכמות דפרטות א״ק (הניקוד בעצמו).
3. אור הטעמים שהוא בין האבי״ע דחכ׳ לאבי״ע דבינות ובעיקר כלול באבי״ע דבינות דא״ק.
4. האותיות היינו ההויו״ת והאקי״ה בעצמן.

והיינו ששורש המוחין נמשך מפרטות כתר דא״ק ומתלבש בפר׳ שבא״ק שממנו צריכים להמשיך המוחין באותו עניין שצריכים להמשך, ודבר זה הוא חלק יסודי בכוו׳ (נהר״ש ל״ג וט׳).

יוצא למסקנה שצ״ל שהמוחין נמשכים תחילה לכתר דא״ק בה״פ (אהא״ס, נשמת המוחין, אור הטעמים וכו׳) ואח״כ מתלבשים בכללות בכל פרצופי א״ק ודרך זו״ן דא״ק נמשכים לכללות א״ק ואבי״ע דאצילות הכולל, לאותו פרט שאמור להתתקן, ובנד״ד לעתיק דא״ק דאצילות, שהוא הפר׳ הראשון בא״ק ואבי״ע דאצי׳ הכולל.

ונבוא לבאר זאת בגוף הדברים:

אחר שהסביר לנו אלו בירורים עולים ולאן (כמ״ש בארוכה באות ב׳) מבאר לנו הרב את עומק ענייני המשכת המוחין הנמשכים בכתר דעתיק דא״ק דאצילות:

״ונמצא לו נרנח״י ליחידה, מעתיק ונוק׳, ומ״מ ונוק׳, לזו״ק״ דהיינו בפרטות כתר דעתיק דא״ק וכל חלק מהנ״ל מתלבש בכללות א״ק בחלק שכנגדו כמבואר בהמשך דבריו: ״מלובשים תוך נרנח״י לחיה, הנמצאים מחכמות לכתר לזו״ק, כמ״ש הרח״ו ז״ל, שהם למעלה ממח״פ, ומח״פ הם ס״ג לס״ג, מלובשים בתוך נרנח״י לנשמה, הנמצאים מבינות לכתר לזו״ק, שהם מח״פ מלובשים תוך נרנח״י לר״ן, הנמשכים מזו״ן לזו״ק לעתיק לזעירוסת:״ היינו שכל מה שהיה בכתר דעתיק דא״ק, ונתלבש בכללות דא״ק ניתן דרך זו״ן דא״ק (דהיינו בהצטרף כל החלקים הנ״ל בזו״ן דא״ק) לפר׳ הראשון שבאצילות הוא עתיק דאצילות.

סימן ג'.

דף א' ע"א

לשון התו"ח: "ועיין מ"ק (מכות שערים. הגהת 'סמ"ח לחיי' – לי"ז. לא מצאתי ל"ז במכו"ק) בכוונת קול ודיבור, ומ"ש שמהחוטם נמשך לחיך שהם יעקב ורחל לאו"א מלובשים בפה שהם יסו"ת לגרון, ומזווגים חיך וגרון. נ"ל חיים, שמלבד בחילו' לו בלור פנימי ומקיף ללור מקיף וקלא לאו"א לא"ק לא"ק בשם פה, ובשם וכינוי לחיך וגרון, מפני שנרנח"י לנפש ליחילה יולאים מן הפה לא"ק הנז', וניתנים לאו"א הכולל, שמהם נמשך החיה והנשמה, ונמשכים לזו"ן שכבר יש להם נ"ר. נמלא שבחילו' יש ג' זווגים לחיך וגרון, א' לא"ס וליסו"ת [לא"ק] (לף ו ע"ב) ומחל לאו"א הכולל, ולותו הללוש לשער הולדת לאו"א מלבד בלור פנימי ומקיף לפנימיות לו בלור פנימי ומקיף לפנימי:".

עוד שם ד"ה ועיין במבוא שערים בכוונת קול ודיבור וכו' מפני שנרנח"י דנפש דיחידה יוצאים מן הפה דא"ק הנ' וניתנין לאו"א הכולל שמהם נמשך החיה והנשמה ונמשכים לזו"ן שכבר יש להם נ"ר עכ"ל. [3]

ד"ה "ועיין"

<u>יחוד דחיך וגרון נעשה בכללות א"ק (היינו או"א דא"ק) וכן בפרטות א"א דא"ק.</u>

<u>הקדמה קצרה:</u>

ראשית נקדים לבאר, ע"פ מ"ש רבינו האר"י בע"ח שער הולדת או"א שער ט"ז בפרקים ב' וד'. כל מטרת יחוד חיך וגרון דא"א היא ע"מ להוליד את או"א, שאין צריכים זיווג תחתון ממש כמו זו"ן, אלא ע"מ להולידם די ביחוד נשיקין דהיינו יחוד חיך וגרון דא"א. (ההסבר הוא שטחי בלבד רק ע"מ לתת רקע). וכידוע שבא"א הבינה שבו ירדה בגרון, והחכמה נשארה בראשו והיא הנקראת מוחא סתימאה, ובערכין נקראת או"א דא"א. והבינה דא"א זו שירדה בגרון נקראת ישסו"ת דא"א וע"י יחוד חיך וגרון דא"א ימשכו מוחין לאו"א הכוללים. עוד צריך להקדים ולומר כי יחוד או"א דא"א נעשה בכוח הארה הבאה מא"א דא"א, כעין שנעשה באו"א הכוללים. ושם בשער הולדת או"א, בפ"ד כתב הרב זלה"ה, כי יש ב' יחודים דחיצוניות ודפנימיות דאו"א ע"י הארה הנ"ל שנמשכה להם מא"א, והרב מבאר שההארה הנ"ל נמשכת ג"כ ביחוד דחיצוניות. עוד יש להקדים ולומר כי המדרגה התחתונה באו"א דא"א הם יעו"ר דיליה. והיינו שיעו"ר דאו"א דא"א מלובשים בפר' שתחתם הוא הבינה דא"א, ועי"ז יש המש' מו' היינו יחוד חיך וגרון וכמ"ש לקמן.

[3] כותרת זו הועתקה מ'נזר הקודש' להרה"ח אפר יצחק פיררא והחק"ל ר' וידאל קואינקא זתע"א

ובראשית דבריו כתב הרב, שנדע, שהמוח׳ הבאים לחיך, שיוכל אח״כ להתייחד עם הגרון, באים לו מהחוטם, ועי״כ יוכל להתייחד עם הגרון. וכ״ז מגיע עד מדריגה אחרונה בחיך שהוא יעו״ר דאו״א, אם נעריך את החיך כאו״א, ואת החוטם כא״א, ואת הגרון כישסו״ת. ומדריגה תחתונה דעליון היינו דחיך מתלבשת באבי״ע דגרון שהוא כללות ישסו״ת, ע״כ פירוש פשט הדברים.

וכל זה בזיווג דחיצוניות שהמוחין וההבלים נמשכים מפה דא״ק לכללות האצילות.

ועוד נקודה שיש להוסיף, כי או״א נק׳ ז״א בערך ישסו״ת, שנק׳ נוק׳ דיליה. וידוע שיעו״ר הם בגובה הנה״י שהוא כללות גובה הנוק׳, וע״כ יעו״ר דאו״א דא״א הם מתייחדים עם כללות ישסו״ת דא״א.

ובזו הפסקה בא הרב לבאר לנו כי מ״ש גבי יחוד חיך וגרון דא״א הוא בב׳ יחודים:

1. בחו״ב דא״א דא״ק.
2. באו״א הכוללים דא״ק (שא״ק נק׳ א״א בערכין).

טרם אגש לעסוק במלאכת הקדש, אמרתי אל לבי לזכות למאן דבעי, ולזבוני ליה, מ׳סמא דחיי׳ הגה״ה שיש בה כדי לעורר לאהבתו וליראתו, בעבודת ה׳ זכה ותמה. ומצאתי זו הפנינה בהגהות שנדפסו בס״ס תו״ח בדפוס שאלוניקי, והם מספר ׳אפר יצחק׳ לרב רבין חסידא ר׳ יצחק פיררא, בנו של הרב חייליה בגובריין עיר וקדיש רבינו אהרון קדוש ה׳ פיררא זיע״א, וכבר ציינו לעיל שכתב הרב בסוף המפתחות ש״רובם ככולם מלוקטים מח״ר וידאל קואינקא ז״ל״ [נראה שיש בהם משלושתם], ודבריהם יעטונו מכל פינה בספירים ויהיו דבריו לרצון ויקוימו בנו ההוגים בדיברות קודשם, וז״ל שם באות ג׳:

״וכמה יזדעזע המלט היקר בדמותו לבני הרס״ק זיע״א, בנהר שלוש ל״ם סוף ע״ב, (בדפוס לילן הוא בדף ל״ג ע״ל שיטה 10. ענ״ף.) ל״ה למנס נודע כי המלט הוא מלכבה למלט העליון, ובו מתלבשים כל הבחינות שלמעלה ממנו עד כתר לע״ק, והוא עם כל המוחות והגרגרי״י לכל שלמעלה ממנו, והוא סולם מוצב מלמה ולמטו מגיע השמימה, וכמ״ש רז״ל המדות הם הם המלכבה וכו׳ ומ״כ כפי הנז״ל כמה לריך לשמור פיו ולשונו מאיזה ליבור בטל, וכשיעמיק המלט קטליא חלליה מקריין ולוק והמלך ע״כ״ עכ״ל הקדושה.

ונבוא לבאר דברי רבנו ותחילה נעתיק לשון קדשו:

"ועיין מ"ש (מבוא שערים. הגהת 'סמ"ח לחיי' – לף י"ז. לח מלחתי ל"ז במבו"ש) בכונת קול ודיבור, ומ"ש שמהחוטס נמשך לחיך שהס יעקב ורחל לאו"ח מלובשים בפה שהס יסמו"ת לגרון, ומזווגים חיך וגרון. נ"ל חיים, שמדבר בחילו' או בלוד פנימי ומקיף ללוד מקיף וקלה לאו"ח לל"ק בשם פה, ובשם וכינוי לחיך וגרון, מפני שנרנח"י לנפש ליחידה יולחים מן הפה לל"ק הנז', וניתנים לאו"ח הכולל, שמהם נמשך החיה והנשמה, ונמשכים לזו"ן שכבר ים להם נ"ל."

נראה כי שגגה יצאה מלפני השליט שפתח הר"ת 'מ"ש' ל'מבוא שערים', שדבר זה של כוונת קול ודיבור לא נזכר שם. בפרט שהלשון מורה שבא לפרש בדברי רבו ולא בדברי הרב, ונראה יותר לומר 'מה שכתב' ועיין בדף ל"ג ע"ד בנהר שלום [12שורות מלמטה] וז"ל: "למנס להבין הענין בשורשו על מתכונתו לריך להבין התחברות המ"ה והב"ן לכל הפרלופים כי בהם תלוי הכל להבין מה הוא פניס ולחור ומהו ימין ושמאל והלכולא הנקלא קדם והנוקבא הנקלא לחור והפנימי והמקיף ותורה שבכתב ושבע"פ וקול ודבור וכל פרטי הזווגים הכוללים והפרטיים הנעשים ע"י מלות מעשיות ומלות בדבור ובקול ודבור וע"י מחשבה הכל כנז"ל", ותראה בעיניך שאת זה בא הרב תו"ח לפרש, עניין 'קול ודיבור' 'מקיף ופנימי' 'וכן בא"א' (שורה שנייה בדף ל"ה ע"א). ואם תרצה ג"כ תראה שההג"ה שהביא האפ"י היא מאותה עמודה כמה שורות לפני ורצה להציב אותה מידי עוסקו בדברי הרש"ש באותו הדף. ולענ"ד הנקצץ די, שמא יחמץ.

תחילה הביא הרב לשון הע"ח בשער או"א הנ"ל, ומשמע משם כי נמשך מהחוטם דא"א לחיך היינו בפנימיות א"א. וע"כ כתב: "נ"ל חיים, שמדבר בחילו' או בלוד פנימי ומקיף ללוד מקיף", דהיינו שאחר שנמשכו המוחין בפנימיות א"א כשיוצאים לחוץ, יש יחוד דחיצוניות, היינו אחר יחוד דפנימיות כשיוצאים האורות לחוץ להינתן לאצילות הכולל. ואלו האורות היוצאים מפה דא"ק, א"א בערכין נק' א"ק, "וקלה לאו"ח לל"ק לל"ק בשם פה" והיינו ששורשי המוחין היוצאים מכתר דא"ק הם הנרנח"י הנ"ל (אור הטעמים והנקודות המלו' באור האותיות היינו ההויות המנוק' וכו'), - וכוונתו שכתר דא"ק הוא א"ק דא"ק ואו"א דיליה ממנו יוצאים כל הנרנח"י הנ"ל להתלבש בכל א"ק ואבי"ע דא"ק - ואח"כ ניתנים בכללות האצי', ובדרך צאתם נעשה יחוד דחי' ואו"מ.

"מפני שנרנח"י לנפש דיחידה יוצאים מן הפה לח"ק הנז', ויתנים לאו"ח הכולל, שמהם נמשך החיה והנשמה, ונמשכים לזו"ן שכנד יש להם נ"ר", והיינו כמו שהסברנו לעיל, שמתלבשים המוחין הנ"ל בכל א"ק ואבי"ע דא"ק, או"א הכולל דא"ק, ונמשכים לזו"ן דא"ק הכולל, ומשם לכללות א"ק ואבי"ע דאצילות.

"נמצא שכחיצו' יש ב' זווגים לחיך וגרון, ל' לח"ס וליסודו"ת [לח"ו] (לף ל ע"ב) ולחל לאו"ח הכולל, ולותו הלרוש לשער הולדת לו"ח מלבר בלוד פנימי ומקיף לפנימיות לו בלוד פנימי ומקיף לפנימי:"

{ודע שיש ב' אופנים לפרש פשט דברי התו"ח זיע"א במ"ש "שמחוטם נמשך לחיך שהם יעו"ר" אפש' שמ"ש 'שהם' או שקאי שיעקב דאבא הוא החיך ורחל הגרון ועליה מתלבשים כללות ישסו"ת "דגרון" (ולאו למימר שהם ישסו"ת דישסו"ת אלא מדבר באופן כולל שישסו"ת הם גרון ופעמים נופל לשון "דְ" שהוא ולפעמים של וכן מצינו כמה פעמים שפי' "דְ" היינו 'שהוא' כגון בכוונת הווידוי חח"ן דחכ' דפר' פני' – ול"ל שיש ג"כ בג"ה דחכ' דפר' פני' ורמז לזה בשער התיקון פ"ה עיי"ש) או כפי פשטו שיעו"ר דחיך הם מתייחדים עם כללות ישסו"ת ומ"ש "מלובשים בפה שהם ישסו"ת דגרון" אולי צריך לומר שהפה הוא כללות מקום יחוד או"א וישסו"ת והיותר נכון למגרס "מלו' בפה ששם ישסו"ת" ופשוט.}

ופי' מו"ר זיע"א דברי הרש"ש שיצדקו בב' אופנים או בחי' או באופו"מ דאו"מ.

ונחזור ונאמר כי מכללות א"ק דא"ק, יוצא אור הנרנח"י לכל א"ק ומשם לכללות האצילות והרב נחית לפירושי כיצד יוצא אור הנרנח"י,

1. והיינו שמפה דא"ק דא"ק יוצא נרנח"י דיחידה (ומ"ש נפש מפני שיוצא מהפה ומיעו"ר דאו"א דמו"ס).
2. מאו"א דא"ק יוצא נרנח"י דחיה.
3. מישסו"ת דא"ק יוצא נרנח"י דנשמה.
4. לזו"ן דא"ק שיש לו כבר נ"ר מתוקנים והוא נותן נ"ר דנרנח"י.

ונראה שהוא כללות א"ק ואבי"ע דא"ק. ודע שכללות הנרנח"י דנרנח"י ניתנים לכללות האצילות בכל המשכה פרטית. – אלא שהנרנח"י דיחידה שבאה מא"ק דא"ק באה מכח ב' מיני יחודים שיש בחיך וגרון שבפה דא"ק דא"ק, ואלו הם:

א. דח"ס וישסו"ת דא"א והוא היחוד שהסברנו לעיל היינו שיעו"ר דאו"א מתיחדים עם ישסו"ת דגרון – ומשם נמשך חיצוניות (היינו פו"ח דחי') או אופו"מ דמקיף.

ב. יחוד כללות או״א – והוא מוציא את שאר הבחינות היינו הפנימיות. והיינו או אופו״מ דפנימי או חו״פ דפנימיות והוא היחוד המדובר בשער הולדת או״א דרוש ו׳ וצריך לומר שאו״א המדובר כאן, באופן השני, הוא או״א דא״ק דא״ק. ולא הכוו׳ לאצי׳ דא״ק או לאו״א הנ״ל (שיעו״ר דילהון הם החיך כמש״ל), והיינו שהוא כללות הפה.

ויש עוד לציין, שאע״פ שיחוד כללות הפה שנעשה באו״א דא״ק דא״ק, אינו ממש יחוד חיך וגרון, כמו מל׳ ח״ס (או״א) וישסו״ת דא״א דא״ק דא״ק, מכל מקום נק׳ הוא ג״כ בשם חיך וגרון. וכעין כוונה זו, מצינו בסוף סדר דחית החסדים בעומר הבלים היוצאים ליעו״ר וכו׳, וכן מקושר הוא עם ההבלים והאכילות המבוארות בדרושי יו״כ, ולא רציתי לצאת מן הסדר ותן לחכם ויחכם בתורת חכם.

סימן ד'.

דף א' ע"ב

לשון התו"ח: דף א' ע"ב: "על הסדר ההוא היה תיקון כל פרטי פרלופי מ"ק ומצי"ע למ"ק ולמצי"ע (סס לף ק"ל ע"ב שיטה י"ג – בלפוס הרב עטיה לף ו' ע"ג שיטה י"ט לוין בהגוב"י אות ק"ה), נ"ל חיים, שכ"ל מ"ק למ"ק ומ"ק למצי"ע שלו, שהוא פרלוף לכתר שלו, ומ"ק למצי"ע הכוללים שלו שעליין לא נתקן במצי"ע של שוס אחד מהם כי אם אח"כ, ומפני שבכאן לא דבר במ"ק ולמצי"ע הכוללים, והניח לותו, וזהו שכתב במחוקי הלף(אלנו בלף ו' ע"ג הוא בשיטה מ"ו) אח"כ נתקנו פרלופי כי"ע הפרטים והכוללים, דכי"ע הפרטים הם כי"ע למילות שלו, והכוללים הם מצי"ע דכי"ע שלו, שמ"ק שלהם כולם נתקנו כשנתקן מ"ק האמיתי:".

(ב) דק"ד ע"ב שיטה י"ג ד"ה ע"ס ההוא היה וכו' שם תו"ח שיטה ג' [4]

ד"ה "על הסדר ההוא היה תיקון כל פרטי פרלופי מ"ק ומצי"ע למ"ק ולמצי"ע, נ"ל חיים, שכ"ל מ"ק למ"ק ומ"ק למצי"ע שלו, שהוא פרלוף לכתר שלו, ומ"ק למצי"ע הכוללים שלו שעליין לא נתקן במצי"ע של שוס אחד מהם כי אם אח"כ".

הנה רבנו מהר"ח זיע"א בא לבאר בתורת רבו במ"ש בסדר תיקון העולמות וביאר בדבריו שבדף ק"ד ע"ב (בדפוס דידן הוא בדף ו' ע"ג שיטה י"ט צוין בהגוב"י אות ק"ה) והנה לכאורה עולה קושיא בדברי הרש"ש שלא מובן באיזה עולם מדובר שלכאורה באמצע הדיבור חזר לדבר בענייני א"ק:

1. או שדיבר בסדר תיקון א"ק ואבי"ע דא"ק שלו (נ"ל חיים) ומדבר בא"ק.
2. או שהרש"ש דיבר בסדר תיקון א"ק ואבי"ע דאצילות הכולל (ואפשר שבכאן לא דיבר). כדמשמע מכללות הפסקה.

ועל כן הוקשה לו לתו"ח, כיוון שהרש"ש בכל הפסקה עסק בתיקון כללות א"ק ואבי"ע דאצילות, ובאמצעה נראה שחזר לדבר בתיקון א"ק דכללות ופרטות, וכמתבאר ממה שכתב הרב עיר וקדיש כמוהר"ר אהרון קדוש ה' פיררא זיע"א בהגהותיו המופלאות וז"ל: "ולכך תימה לעצמי למאר על הרב זלה"ה שבפיכוך הוא בלבבי השמ"ם זיע"מ בהקדמה שם, שדיבר על מ"ק ומצי"ע למילות, ולא דיבר במ"ק ומצי"ע למ"ק

[4] הכותרת נלקחה מהמפתחות השניים של החק"ל ר' וידאל קואינקא ע"ס הקד' רחובות הנהר לפי דפי סלוניקי ['אפר יצחק' דף ח"י].

והרב (כוונתו לרבינו התו"ח. ענ"ף) זיע"א לומדו כמן בדרך אפשר, וז"ל שם בהקדמת לחומות הנהר קף ק"ל ע"א שיטה כ"א ונראה בא"ק ואבי"ע לאצילות אין נכללו ונתקנו בעודי ואורך כנז"ל ואין אין מוקדם ומאוחר ומהם נדין אין היה הענין בכללות כל העולמות וגם בפרטי פרטות עכ"ל הרי בפירוש שהוא מדבר באצילות ומשם נדין בכללות היינו בחי' א"ק שלא ירבה בו וגם יותר פרטות ע"כ" עכ"ל.

והנה הרב המרפ"א הבין את דברי הרש"ש כפשטם, וכמו שכתב הרש"ש להדיא בתחילת הדיבור שעניינו הוא בא"ק ואבי"ע דאצילות, ולכאורה נשאר בתמיהה על רבינו התו"ח. ורבנו התו"ח הבין שהוא כלל ופרט וכלל שאי אתה דן אלא כעין הפרט והרש"ש יצא לדון על סדר התיקון הכולל ודיבר בא"ק ואבי"ע דא"ק. וכך הייתה הבנתו ששיטה זו נדרשת לעצמה אע"פ שכללות הפסקה עוסקת באמת בתיקון א"ק ואבי"ע דאצילות הכולל.

"ואפשר שבכאן לא רבר בא"ק ולאבי"ע הכוללים, והניח לותו, וזהו שכתב באחורי הלף אח"כ נתקנו פרטופי בי"ע הפרטיים והכוללים, דבי"ע הפרטיים הם בי"ע לאצילות שלו, והכוללים הם אבי"ע דבי"ע שלו, שא"ק שלהם כולם נתקנו כשנתקן א"ק הממיתי:".

ואנן דגרירינן בתר צדיקי וחסידי נ"ל שגם התו"ח לא בא להסב את כל הפסקה על א"ק דאבי"ע דא"ק אלא רק רצה לומר שכסדר תיקון הכתרים דכתרים שבא"ק דא"ק כך הסדר כאן בכתרים דכתרים דאצילות. שלא יתכן לומר שנתקן א"ק ואבי"ע דאצילות כולו כ"א הכתרים דכתרים דכולם בלבד ואחריהם החכמות דכתרים! ולא רק כתרים דכתרים דכולם באותו עולם אלא אף כתרים דכתרים דבי"ע הפרטיים ודבי"ע הכוללים! לכן הוצרך לומר שמה שכתב הרש"ש "ודאבי"ע" -"על הסדר ההוא היה תיקון א"ק **ואבי"ע** דא"ק ודאבי"ע" דהיינו לא שנתקן כל אבי"ע הכולל דא"ק או דבי"ע הכוללים, אלא חייבים להוסיף "שלו" בדברי הרש"ש והיינו שבדוגמא שהביא הרש"ש מתיקון הכתרים דכתרים דא"ק שם נתקנו א"ק ואבי"ע <u>דכתרים דכתרים</u> דא"ק ודאבי"ע שלו של כתר דא"א דא"א דא"ק.

ותו שהרש"ש בעצמו כתב כנז' בפ"ב משער אבי"ע, ועיין שם בדף פ"ט ע"ג בתחי' פ"ב שיטה שמינית, ותראה שהלשון מצוטטת משם תוך כדי הסדר "ונדבר" וכו' אף שהלשון משונה ומוסברת הרש"ש רצה שנלמד בדרך מהרח"ו זיע"א שלימד בפרט א' את הכלל, וממנו צריך להקיש בכדי שלא לפרט בכל עולם אלא להניח לעוסקים בראשי פרקים והמקיש יבין רוח מדעתו, וע"כ אין זה ראיה שהלשון אינה מילה במילה.

ולעניות דעתי עיקר ראייתו (לבד מההכרח הפשוט שכל הזמן הרש״ש שומר על מבנה וסדר אחיד ולפתע כאן נתקנים פר׳ כוללים זה לא יתכן) ממ״ש שהרש״ש בעצמו כתב באחורי הדף בעמוד הבא את סדר תיקון בי״ע הכוללים.

למסקנה תחילה נתקנים כתרים דכתרים דפר׳ א״ק אח״כ כתרים דכתרים דאצילות כפי אותו הסדר ממש ואח״כ כתרים דכתרים דבי״ע הפרטיים כפי הסדר הנ״ל ואח״כ בבי״ע הכוללים ! וסר המעקש הלשוני.

סימן ה'.

דף א' ע"ב

לשון התו"ח: "ומ"ש ועל דרך זה היה בכללות כל העולמות לת"ק ותדבי"ע (סס דק"ה ע"ב שיטה ל"ה) כ"ל שת"ק נכלל מכל שאר הת"ק, והתלילות של כולם נכללו זה בזה, וכן הבריאות וכן וכו', ולא שנכללו זה בזה מינו והכוונה שת"ק לתלילות, נעשה תלילות לת"ק, ותלילות לת"ק נעשה ת"ק לתלילות, ותח"כ כשנכללו ה' פרצופי התלילות ובי"ע לה' תדבי"ע לת"ק ולתדבי"ע תחר הכללות הנז' עתיק לתלילות לת"ק נעשה ונתקן מכל העתיקין של חמשה מיני התלילות, והוא נעשה עתיק להס, ותפשר שמה שכתב שתלילות לת"ק נעשה ת"ק לתלילות מדבר על תלילות לכתר לת"ק לא על התלילות הכולל שלו:".

(ג) דק"ה ע"ב ד"ה היה בכללות כל העולמות דא"ק ואבי"ע תו"ח שם שיטה ט'. [5]

<u>מטרת ותוכן הפסקה:</u>

הנה הוקשה לרבנו כוונת השר שלום זיע"א, שכביכול אחר שכתב כל סדר התקשרות והתכללות עד לפרטי פרטים, חזר ודיבר באופן כללי. ולכאורה יוצא שיש סתירה בדברים, שבכל דף ו' מדבר שתיקון הפר' נעשה בפרטות בלבד, ולא נזכר שם מהתקשרות והתכללות בכללות העולמות. רק הזכיר סדר התיקון של הכתרים דכתרים דא"ק לפרטיהם כיצד נתקנים ונעשים בכל פרט, ואח"כ כיצד נתקנים כתרים דכתרים באצילות דא"ק ובאצילות הכולל וכו'. והנה, בדף ז' ע"א נקט באופן אחר, שכביכול קדמה לכל ההתקשרות והתכללות הנ"ל התקשרות והתכללות של העולמות. והמעיין בתוך דבריו יראה, שאף שבתחילת דבריו כתב שכך היא המידה, היינו שתקדם התקשרות והתכללות דכל העולמות, ואח"כ תעשה ההתקשרות דדף ה'-ו' היינו בפרטות הפרצופים, מכ"מ מכדי ספק לא נפקא ליה להרב תו"ח מה הייתה כוונת הרש"ש. דלבסוף חזר לומר בדרך אפשר שהחילוף דהעולמות הנזכר הוא דפרטות פרצוף הכתר.

"ומ"ש ועל דרך זה היה בכללות כל העולמות לת"ק ותדבי"ע (סס דק"ה ע"ב שיטה ל"ה)" זה לשון הרש"ש בהקדמת רחובות הנהר בדף ז' ע"א בד"ה 'ונמצא' בדפוס דידן. כאן מסכם הרש"ש את כל מהלך התקשרות הפר' זב"ז באופן כללי ומוסיף לנו פרט סתום ש"על"ז היה בכללות העולמות" דבר שלא נידון קודם לכן וע"כ הוצרך רבנו לבאר

[5] הכותרת נלקחה מהמפתחות השניים של החק"ל ר' וידאל קואינקא ע"ס הק' רחובות הנהר לפי דפי סלוניקי

בכוונתו של הרש"ש: ש"ר"ל שמ"ק נכלל מכל שמר המ"ק, והמילות של כולם נכללו זה בזה, וכן הברילות וכן וכו', ולמ שנכללו מין בשמינו מינו והכוונה שמ"ק למילות, נעשה מילות למ"ק, ומילות למ"ק נעשה מ"ק למילות", היינו שהקדימה הכללות העולמות להכללות הפרצופים באופן הנזכר. ויצא שבא"ק ואבי"ע דא"ק אצילות דא"ק דא"ק נעשתה א"ק דאצילות דא"ק. והיינו שבא"ק יש א"ק ואבי"ע שכ"א מהם כלול ג"כ מא"ק ואבי"ע (דהיינו שסה"כ בכללות א"ק יש 25 עולמות כוללים) ויש חילוף בין א"ק דאצילות שנעשה אצילות דא"ק, קודם תיקון הפר' והכללותם זב"ז. ולעולם הכללות היא בתוך כללות הא"ק, ולא שיוכללו פרצופי א"ק ואבי"ע הכולל עם פר' א"ק ואבי"ע דאצילות או דבריאה וכו'. וזה תורף כוונתו הרצויה בדברי הרש"ש שלא יוכלל מין בשאינו מינו, ולעולם בב' שמות יקראו דם הפר ודם השעיר, וזה סדר העבודה, דאל"כ יסתרו דברי הרש"ש אהדדי, ואיני רוצה להעמיס כיצד, והמעיין יבין רוח מדעתו.

"ומ"כ כשנכללו ה' פרצופי המילות ובי"ע דה' מבי"ע למ"ק ולמבי"ע מחר הכללות הנז' עתיק למילות למ"ק נעשה ונתקן מכל העתיקין של חמשה מיני המילות, והוא נעשה עתיק להס", דהיינו אחר ההכללות הנ"ל מתחילים פר' העולמות להתקן מין במינו. ואם תידוק בדברי קדשו עיניך לנוכח יביטו בלשונו "ה"פ מבי"ע דה' מבי"ע למ"ק" דהיינו שבכללות א"ק יש אבי"ע דאבי"ע כ"ה עולמות כוללים ובהם ה"פ כוללים והיינו 'קכ"ה פר' כוללים בא"ק' והם ממש דברי הרש"ש כפתור ופר"ח-**פ**ירשם **ר**בנו **ח**יים זת"ע.

אך עדיין היה קשה לו לרבנו, שסוף דבר העיד על תחילתו שבראש דברי הרש"ש לא נזכר אופן זה פירש בכוונתו, שמיירי בפרטות הפר' עצמם והוא הסבר יותר מתיישב על הלב מאשר לומר שיניח הרש"ש פרט כ"כ עקרוני ויציינו רק כמידי עוברו לסכם הדברים.

"ומפשר שמה שכתב שמילות למ"ק נעשה מ"ק למילות מדבר על מילות לכתר למ"ק למ על המילות הכולל שלו", היינו שמה שכתבנו לעיל שנכללו העולמות היינו פרטותם וזה חוזר להיות כדמבואר בדף ו' ע"ב: שכתר דכתר דאו"א דא"ק מתחלף עם חכמה דכתר דא"א דא"ק.

סימן ו'.

דף א' ע"ב

לשון התו"ח: "ומ"ש למעלה, זה פירוש מ"ש שנכללו בכללות, ומ"ש שנכללו בפרטות הוא כמ"ש בכאן, שנכללו ה' פרצופים ע"י ומ"ה ומו"ה ויסו"ת וזו"ן של כל מבי"ע כל אחד ואחד בפני עצמו, ולא שיוכללו מבי"ע למבי"ע עם מבי"ע למ"ק אחר, לכללות מבי"ע עם מבי"ע אחר נקרא נכללו בכללות, להיינו שמהע"י שבכללות ה' פרצופים הנז' נעשה עתיק למלילות, והוא נעשה ע"י לכל פרצופי המלילות הנז', וכן של כל המלילות ומלילות של כל מבי"ע ומבי"ע כל אחד בפני עצמו, ועל דרך זה בבריאה נכללו ה' פרצופי הבריאה בכללות ובפרטות כנז':"

(ה) עוד שם מ"ש שנכללו בכללות ובפרטות מה ר"ל יע"ש שיטה ט"ז. [6]

ד"ה "ומ"ש למעלה", היינו בשורות הקודמות, ששם כתב שנכללו האצילות של כולם ובריאות וכו' וזה נקרא שנכללו בכללות. "ומ"ש שנכללו בפרטות הוא כמ"ש בכאן, שנכללו ה' פרצופים ע"י ומ"ה ומו"ה ויסו"ת וזו"ן של כל מבי"ע כל אחד ואחד בפני עצמו", וחוץ להתקשרות והתכללות הראשונית של העולמות אח"כ נקשרו הפרצופים זב"ז, בפרטות כל אבי"ע בפני עצמו.

"ולא שיוכללו מבי"ע למבי"ע עם מבי"ע למ"ק אחר, לכללות מבי"ע עם מבי"ע אחר נקרא נכללו בכללות", דהיינו שיש לנו ה' מיני א"ק ואבי"ע כוללים גדולים, והם אינם נוגעים זב"ז. אך בתוך כ"א מהחמישה, יש התכללות ראשונית של העולמות זב"ז וזה נקרא 'נכללו בכללות' היינו כל האצילות דה25 עולמות וכן כל הבריאות והיצירות וזה נעשה בתחילה. ואח"כ אחר שנבנה העולם מהכללות הנ"ל (לצורך העניין כללות האצילות דא"ק) מתחילים הפר' שבו להכלל זב"ז. "להיינו שמהע"י שבכללות ה' פרצופים הנז' נעשה עתיק למלילות", ונפשט הדברים, שכללות האצילות נעשתה מאצילות דאצילות, אצי' דברי', אצי' דיצי', ואצילות דעשיה, מזה נעשה כללות האצי'. ובכ"א מהם יש י"ב פר', ונלקח העתיק מכ"א מהם, דהיינו ה' עתיקים ומזה נעשה עתיק דכללות האצילות [עתיק דאצי' דאצי' הוא עתיק דעתיק – דהיינו חכמה דעתיק. עתיק דבריאה דאצילות נעשה בינה דעתיק היינו נוק' דע"י. עתיק דיצי' דאצילות נעשה ו"ק דעתיק היינו או"נ או"א ישסו"ת וזו"ן דעתיק. ועתיק דעשיה דאצילות נעשה יעו"ר דעתיק דכללות האצילות וכ"ז ע"פ דרוש יקר הערך דרוש הדעת], רק רציתי לעורר שכן יש לדקדק בדבריו "להיינו שמהע"י

[6] הכותרת הועתקה מספר 'אפר יצחק' מרבי יצחק פיררא והחק"ל הרב וידאל קואינקא זתע"א.

שבה׳ פר׳ הנזכריס״ היינו שאחר הכללות העולמות יש בכל עולם ה״פ (שהם י״ב) ופרטיהם הם מרכבי עתיק הכולל דאצילות החדש שנעשה עתה. ״וכן שלכל המילות ומילות שלכל מבי״ע ומבי״ע כ״ש בפני עצמו״. דהיינו שכעין זה יהיה באותו הסדר ממש בכל אצילות דכל אבי״ע וכל בכל הבריאות של כל אבי״ע וי״ע של כל אבי״ע ע״ז הדרך. נלע״ד שהפסיק ששמו אחר מילת אצילות איננו נכון וראוי להשמט, דאל״כ ישנה משמעות אחרת לדברים שתסתור מ״ש רבנו התו״ח ברישא ובאות ד׳ וה׳ – כנלע״ד והבוחר יבחר.

<u>סיכום הדברים:</u>

ראשית ראיתי לעצמי חובה לחזור ולציין שבכל הפסקאות האלו [ד׳ –ח׳] בא התו״ח לבאר לנו את ד״ה ׳ונמצא׳ אשר בדף ז׳ ע״א בדפוס דידן, ובדפוס סלוניקי הוא בשיטה האחרונה בדף ק״ד ע״א. וז״ל ״וזה שכתבנו הוא בכללות ממנס העניין היה בפרטי פרטות ממנס ה״ה כסדר הנזכר״ ורבינו הרש״ש סתם לן תרתי חדא שהיה ההתקשרות והתכללות גם בפרטי פרטות (כתרים דכתרים דא״א דא״ק ודאבי״ע וכו׳) ואידך שהיה כסדר הנזכר בכללות העולמות, ולא הוברר די הצורך כיצד נעשה רק כתב באופן כללי (חלק מזה נתבאר באות הקודמת). ובזה בא התו״ח זיע״א לפתוח פתח ללומדים, וציין לנו הרב חילוק יסודי בכל כללי התקשרות והתכללות, והוא כי אין התקשרות בין א״ק ואבי״ע א׳ למשנהו בפרצ׳ (פרטות) ועוד שאין התקשרות והתכללות בין העולמות (בכללות) כגון אבי״ע דא״ק מסויים עם אבי״ע דא״ק אחר אלא העולמות שבאותו הא״ק ואבי״ע וזה נק׳ התוה״ת בכללות ולא בפרטות (בפרטות זה בפר׳ עצמם).

ובקצרה:

1. אין התערבות של א״ק ואבי״ע עם א״ק ואבי״ע- דהיינו בא״ק ואבי״ע דא״ק ואבי״ע הכוללים ביותר.
2. התקשרות והתכללות של העולמות בכל א״ק ואבי״ע הוא נק׳ בכללות.
3. התקשרות והתכללות של פר׳ של כל אבי״ע בפ״ע הוא נק׳ בפרטות.[היינו השלב השני בהתקשרות והתכללות]

סימן ז'.

דף א' ע"ב

לשון התו"ח: "ומ"ש וכן על לכך זה היה בכל ה' פלטופיס והספירות למ"ק ולמבי"ע הכוללים והפרטיים (עם שי' ל"ז), יש כאן ג' פירושים, יש חמשה מיני מ"ק בחמשה פלטופי הכתר שלו, אלו נקראו מ"ק למ"ק ולמבי"ע הפרטיים, ויש מ"ק למ"ק ולמבי"ע למבי"ע הכוללים למ"ק, אלו יקראו מ"ק ומבי"ע הכוללים שלו, וכל אלו יקראו מ"ק ומבי"ע פרטיים בערך מ"ק למ"ק ולמבי"ע הכוללים וכן בכאן מפאן שלא נכללו מ"ק עם מ"ק כי אם מין במינו, להיינו מ"ק של היחידות זה בזה ושל החכמות בפני עצמם, ולא שיכללו חיות עם יחידות וכיוצא, להיינו מ"ק לנרנח"י ליחידה נכללו זה בזה ומ"ק לנרנח"י לחיה נכללו זה בזה כו', וכן המלילות שלהם, וכן הבריאות שלהם וכו':"

(ו) עוד שם מש"ה הכוללים והפרטיים מה ר"ל יע"ש. [7]

ד"ה ומ"ש וכעל"ז היה בכל ה"פ והספירות למ"ק ומבי"ע הכוללים והפרטיים וכו', ורבינו כתב ויש כאן ג' פירושים וכו', והיינו שאפשר להבין כוללים ופרטיים על סדר ב' דרכים ונבאר תחילה סדר עמידת העולמות שדבר בהם הרב: "יש חמשה מיני מ"ק בה"פ הכתר שלו אלו נק' מ"ק למ"ק ולמבי"ע הפרטיים [והיינו – א"ק דא"ק וא"ק דאבי"ע וכן עד"ז לאורך כל הדרך], ויש מ"ק למ"ק ולמבי"ע למבי"ע הכוללים למ"ק, ואלו יקראו מ"ק ומבי"ע הכוללים שלו" – ופי' דבריו כך הם שיש בפר' כתר דא"ק – היינו א"ק דא"ק ה"פ והיינו א"ק ואבי"ע ולכל א' מהם הנפרט ג"כ לא"ק ואבי"ע יש א"ק דהיינו שבסה"כ בא"ק דא"ק לבדו יש חמישה מיני א"ק ואלו הם:

1. א"ק דא"ק דא"ק דא"ק.
2. א"ק דאצי' [שעולם האצילות ג"כ יש בו א"ק ואבי"ע] דא"ק דא"ק.
3. א"ק דברי' דא"ק דא"ק.
4. א"ק דיציר' דא"ק דא"ק.
5. א"ק דעשיה דא"ק דא"ק.

והיינו שבכתר דא"ק יש 25 עולמות והם נק' א"ק דא"ק ודאבי"ע הפרטיים.

[7] הכותרת הועתקה מספר 'אפר יצחק' מרבי יצחק פיררא והחק"ל הרב וידאל קואינקא זתע"א.

"וכן מ"ק למ"ק ולמבי"ע למבי"ע הכוללים למ"ק", והיינו הך שעד כה ביארנו מה יש בא"ק דא"ק, ועתה נבאר מה יש באבי"ע דא"ק, ואבי"ע דא"ק ג"כ דא"ק ואבי"ע בו איכא ה"פ א"ק והם נק' הכוללים בערך הפרטיים והיינו הך:

1. א"ק דא"ק דאבי"ע דא"ק.
2. א"ק דאצי' דאבי"ע דא"ק.
3. א"ק דברי' דאבי"ע דא"ק.
4. א"ק דאצי' דאבי"ע דא"ק.
5. א"ק דעשיה דאבי"ע דא"ק.

כי בכללות איכא 25 עולמות באבי"ע הכוללים דא"ק "ולכו יקראו מ"ק ולמבי"ע הכוללים שלו",

דהיינו 5 א"ק דא"ק דא"ק – פרטיים.

ו5 א"ק דאבי"ע דא"ק – כוללים.

וזו דרך א' לפרש ודרך ב' היא מובלעת תוך המשך הדיבור והיינו "וכל מלו יקראו מ"ק ולמבי"ע פרטייס, כערך מ"ק למ"ק ולמבי"ע הכוללים". והיינו שלפי דרך ב' אותם אלו שנקראו כוללים [דהיינו א"ק דא"ק ודאבי"ע דאבי"ע], עכשיו יקראו פרטיים בערך העולמות בכללות כי באמת כל חמשת הא"ק הנז' דאבי"ע הכוללים הם פר' פרטיים. ואע"פ שכשהם נערכים ביחס לא"ק דא"ק, הם נק' כוללים, הם בעצם פר' פרטיים. וע"כ אפשר לפרש את דברי אדוננו הרש"ש זיע"א מ"ש "למבי"ע הכוללים והפרטייס" היינו או שנאמר שאבי"ע הכוללים קאי על הפרטיים שבו, שבערך א"ק הם באמת נק' הפרטים שבו, שאבי"ע זה בכללות א"ק נק' אבי"ע דכללות. או שנפרש על דרך הב' כפשוטו שאבי"ע הכוללים היינו כללות אבי"ע. והנ"מ לגבי הפרטיים ודו"ק. ומכח דרך הא' [דהיינו שמ"ש הרש"ש בכללות ובפרטות הוא לא כפשוטו שבערך א"ק דא"ק פרטי אבי"ע דא"ק נק' כוללים], פירש התו"ח זיע"א ע"ד אפשר וז"ל "וכן בכלן מפסק שלא נכללו מ"ק עם מ"ק כ"א מב"מ, להיינו מ"ק של היחידות זב"ז ושל החכ' בפע"ס, ולא שיוכללו היות עם יחי' וכיוצא, להיינו מ"ק לנרנח"י ליחי' נכללו זב"ז, ומ"ק לנרנח"י לחיה נכללו זב"ז כו', וכן המלי' שלהם וכן הבריאות שלהם וכו'" וזו דרך הא' שנכללו 5 הא"ק דא"ק בפע"צ ו5 הא"ק דאבי"ע הכוללים וזה נק' בכללות שהם בפע"צ וסלק את שאינו מינו כאילו אינו, ומינו רבה עליו.

וזה בכללות ובפרטות היינו שנכללו בא"ק דא"ק הא"ק דיחידות דכולם בפע"צ, דהיינו שאם אמרנו שיש בא"ק דא"ק 5 א"ק שהם נכללים זה בזה [וזה נק' כללות] גם

בפרטותם הנרנח"י דיחידה של כל ה5 א"ק נכללים וכן הנרנח"י דחיה של ה5 א"ק ולאפוקי שא"ק דא"ק דא"ק דא"ק נכלל סתם כך עם כל א"ק דאצי' דא"ק דא"ק, אלא יחי' של זה עם יחי' של זה, וה"ה עם חיה וכו'.

ואולי זה מה שרצה הרש"ש זיע"א לדקדק במילותיו "וכעל"ז היה נכל ה"פ והספירות" דמ"ש הספ' הוא בדרך א' קאי הפרטות דכללות היינו הפרטות הא"ק דא"ק דהיינו היחידות של א"ק דא"ק ודאבי"ע דא"ק למשל: יחידה דא"ק דא"ק דא"ק דא"ק,

תוכלל עם יחידה דא"ק דאצי' דא"ק דא"ק,

תוכלל עם יחידה דא"ק דברי' דא"ק דא"ק,

תוכלל עם יחידה דא"ק דיצי' דא"ק דא"ק,

תוכלל עם יחידה דא"ק דעשיה דא"ק דא"ק,

ואח"כ יוכללו החיות בפרטותם דהיינו חיה דא"ק דא"ק דא"ק דא"ק,

תוכלל עם חיה דא"ק דאצי' דא"ק דא"ק,

תוכלל עם חיה דא"ק דברי' דא"ק דא"ק,

תוכלל עם חיה דא"ק דיצי' דא"ק דא"ק,

תוכלל עם חיה דא"ק דעשיה דא"ק דא"ק,

ולכן נקט ב' חילוקים שהם ד' כללות ופרטות פרצ' וספירות כנלע"ד וא"ש אתם.

ואף שלכאורה נראה שהם באמת ב' דרכים חלוקות זמ"ז אפשר שהכוונה אחת שהפרטות יקראו כללות בערך הפרט שבהם, וגם בהתקשרות והתכללות שבפרטי הפרטים אין התערבות של מב"מ, ומה שיתקשרו אח"כ עם שאינו מינו הוא אחר שנכללו בפני עצמם. כנלע"ד בדרך אפשר שלזה כיון התו"ח זתע"א.

דף א׳ ע״ב
דף ב׳ ע״א

סימן ח׳.

לשון התו״ח: ״לגב בתי לכתוב בקיצור מ״ש וז״ל (לק״ל ע״ח) להיינו תחי׳ נתקנו ה׳ מלכים לה״פ מ״ק, שהם מ״ה מו״ה ויפסו״ת וזו״ן, להיינו מ״ה למ״ה למ״ה, מ״ה למ״ה למו״ה, מ״ה למ״ה ליפסו״ת, מ״ה למ״ה לזו״ן. והם מלבושים זה לזה בשוה, והם יחידות ליחידות לנרנח״י, וכל אחד כלול מנרנח״י פרטיים שהם יחידות ליחידות שלב כ״ה, אח״כ קודם שנתקנו מו״ה למ״ה למ״ה נתקנו מ״ה למו״ה למ״ה וכן קודם שנתקנו מו״ה למ״ה למו״ה, נתקנו מ״ה למו״ה למו״ה, ומ״ה למו״ה ליפסו״ת, ומ״ה למו״ה לזו״ן, והם מלבושים זה לזה בשוה, אח״כ נתקנו מ״ה ליפסו״ת למ״ה, ומ״ה ליפסו״ת למו״ה, ומ״ה ליפסו״ת ליפסו״ת, ומ״ה ליפסו״ת לזו״ן, ואח״כ מ״ה למ״ה, ומ״ה למו״ה, ומו״ה למ״ה למו״ה, ומו״ה למו״ה ליפסו״ת, ומו״ה למו״ה לזו״ן. אח״כ נתקנו מו״ה למו״ה למו״ה, ומו״ה למו״ה ליפסו״ת, ומו״ה למו״ה לזו״ן. אח״כ נתקנו מו״ה ליפסו״ת למ״ה, ומו״ה ליפסו״ת למו״ה, ומו״ה ליפסו״ת ליפסו״ת, ומו״ה ליפסו״ת לזו״ן. אח״כ נתקנו מו״ה למ״ה, ומו״ה למו״ה, ומו״ה למו״ה ליפסו״ת, ומו״ה למו״ה לזו״ן. אח״כ נתקנו מו״ה למלכות למ״ה, ומו״ה למלכות למו״ה, ומו״ה למלכות ליפסו״ת, ומו״ה למלכות לזו״ן, הרי כ״ה פרצופים למו״ה כולם מלבושים זה לזה בשוה, והם חיות ליחידות לנרנח״י, וחיות לחיות לנרנח״י, וחיות לנשמות לנרנח״י, וחיות לרוחות לנרנח״י, וחיות לנפשות לנרנח״י, והם כ״ה נרנח״י כולם מלבושים זה לזה בשוה וכל אחד כלול מנרנח״י פרטיים. אח״כ נתקנו יפסו״ת למ״ה למ״ה, ויפסו״ת למ״ה למו״ה, ויפסו״ת למ״ה ליפסו״ת, ויפסו״ת למו״ה למ״ה, ויפסו״ת למו״ה למו״ה, ויפסו״ת למו״ה ליפסו״ת, ויפסו״ת למו״ה לזו״ן. אח״כ נתקנו יפסו״ת ליפסו״ת למ״ה, ויפסו״ת ליפסו״ת למו״ה, ויפסו״ת ליפסו״ת ליפסו״ת, ויפסו״ת ליפסו״ת לזו״ן. אח״כ נתקנו יפסו״ת זו״ה למ״ה, וזו״ה למו״ה, וזו״ה ליפסו״ת, וזו״ה

לזו"ן. למ"כ נתקנו יסו"ת למלכות לל"מ, ולמלכות ללו"מ, ולמלכות ליסו"ת, ולמלכות לזו"ן, ועל לכך זה תקיק לכל המלכ:

(ו) דק"ד ע"א [8] ד"ה תחילה נתקנו ה' אריכים דה' פר' א"ק תו"ח ד"א ע"ב שיטה כ"ט [9]

ד"ה "מגב נמתי לכתוב נקיצור" רבינו בא לבאר דברי הרש"ש זיע"א בדף ק"ד ע"א במ"ש בשיטה כ"ט "והנה תחי' נתקן פר' הכתר לל"ק שהוא יחי' ליחי' שבו וכו'", ע"ס העמודה "והכי שלו ה"פ הכתר לל"מ לל"ק", וכן בפסקה לקמן בע"ב ד"ה "תחי'" וכו', ובא לסכם לכתוב סדרם ופרטותם.

והנה קודם שנסדר ציור ושרטוט נקדים עקרון א', והוא, שקודם יתוקנו כל א"א הפרטיים, דפרטי פרטות, קודם שיתוקן פר' א' כולל.

ובעקרון זה יוסבר כל המהלך, שקודם שיתוקן או"א דא"א דא"א יתוקן א"א דמל' דא"א דהיינו שהסדר הקדימה הוא בפרטי הפרטים, ואחר שיגמר אזי יתוקנו הפרטים היותר כוללים, ועקרון זה חוזר ונשנה, וכדלקמן. ויש להעיר שהרב לא ביאר מה נעשה בנרנח"י הפרטיים של הפרטי פרטים כגון נרנח"י דא"א דא"א דא"א ומפשט הדברים נראה שהוא נשאר כמות שהוא ולא מתכלל (לכאורה זה מה שנסתפק התו"ח בב' הדרכים דלעיל באות ז' בסדר דידן) אך כבר מצינו שדיבר בפיסקה א' מהתקשרות והתכללות ד'אבי"ע' דכתרים דכתרים דא"א דא"ק ונראה שכאן מדבר בפרט א' כולל!.

וכל סדר זה בא לאפוקי מה שהיה יכול להיות מובן מפשט דברי הרש"ש שקודם נגמר להתקן א"א הפרטי [ולא הפְּרָטֵי פְּרָטִי] ולאחמ"כ שיתוקנו הפר' הפר' יתוקן הפר' הכולל הבא. ואם ננסה לנסח זאת בצורה ברורה יותר כל האריכים הפרטי פרטיים יתוקנו קודם שיתוקן או"א כולל.

וכעין הדוגמא שנקט וז"ל: "למ"כ קולס שנתקנו לו"מ לל"מ לל"מ נתקנו מ"מ ללו"מ לל"מ (5) וכן קולס שנתקנו לו"מ לל"מ ללו"מ, נתקנו מ"מ ללו"מ ללו"מ", והא לך כלל ברזל: תחילה נתקן א"א ואחריו או"א וכו' ולעולם לא יקדם תיקון או"א לתיקון א"א או עתיק וכו' ועיקר הפרצוף הוא הפרט!!!.

וטוב מראה עיניים כדלקמן: תחילה נתקנו ה' אריכים דה"פ כתר דא"ק היינו 5-1:

[8] נלע"ד שכוונתו בשיטה כ"ט בדפוס שאלוניקי ובדפוס דידן דשנת עט"ר הוא בדף ו' שיטה 40 והרב מנחם מענכין הלפרין ציין בשיטה 43 אות ק"ד.

[9] הכותרת הועתקה מספר 'אפר יצחק' מרבי יצחק פיררא והחק"ל הרב וידאל קואינקא זתע"א.

ה״פ אריך דא״ק בכ״א מה׳ פרצופיו:

1. א״א דא״א דא״א כלול מנרנח״י.
2. א״א דא״א דאו״א כלול מנרנח״י נעשו א״א דא״א מלבישים זל״ז בשווה.
3. א״א דא״א דישסו״ת כלול מנרנח״י.
4. א״א דא״א דזו״ן כלול מנרנח״י.

5. א״א דאו״א דא״א כלול מנרנח״י ולא מספר 26, 21.
6. א״א דאו״א דאו״א כלול מנרנח״י נעשו א״א דאו״א דא״א מל׳ זל״ז בשווה.
7. א״א דאו״א דישסו״ת כולל מנרנח״י.
8. א״א דאו״א דזו״ן כולל מנרנח״י.

9. א״א דישסו״ת דא״א כולל מנרנח״י.
10. א״א דישסו״ת דאו״א כולל מנרנח״י נעשו א״א דישסו״ת דא״א.
11. א״א דישסו״ת דישסו״ת כולל מנרנח״י.
12. א״א דישסו״ת דזו״ן כולל מנרנח״י.

13. א״א דז״א דא״א כולל מנרנח״י.
14. א״א דז״א דאו״א כולל מנרנח״י נעשו ז״א דא״א מל׳ זל״ז בשווה.
15. א״א דז״א דישסו״ת כולל מנרנח״י.
16. א״א דז״א דזו״ן כולל מנרנח״י.

17. א״א דמלכות דא״א כולל מנרנח״י.
18. א״א דמלכות דאו״א כולל מנרנח״י נעשו מל׳ דא״א מל׳ זל״ז בשווה.
19. א״א דמלכות דישסו״ת כולל מנרנח״י.
20. א״א דמלכות דזו״ן כולל מנרנח״י.
21. או״א דא״א דא״א.
22. - 25. או״א דא״א דאו״א ודזו״ן (ודיעו״ר) וכן עזה״ד ומבין יוסיף דעת ויחכם בתורתו של רבנו התו״ח זת״ע אלף המגן אמן ואמן.

{והנה יש לציין שפעם קראם זו״ן דא״א דא״א, ופעם חילק את ז״א לה״פ נפרדים מה״פ הנוק׳, וכמו שציין בסופו שיש א״א דמל׳ דז״א וארי״ד דמל׳ וזה לא צויין בחלוקת הפר׳ מתחילה. שכתב א״א דא״א דזו״ן, ומשמע שהוא א״א א׳ ולא ב׳ כמו בסוף העמודה, דהיינו שבכל פר׳ א״א

יש ד׳ אריכים ולא ה׳ ועוד שחלקם לד׳ פר׳ כוללים בתחילה א״א דא״א, א״א דאו״א, א״א דישסו״ת וא״א דזו״ן. ומ״ש א״א דזו״ן לכאורה הוא פר׳ א׳ ולא ב״פ ועוד שכאן שהעריכם בערך נרנח״י כתב להדיא יחידות דנפשות דנרנח״י. ותנא תנא ושייר ולבסוף רק פירשם, דלא יתכן שחלק על דברי הרש״ש ובפרט מדפתח ב׳ה׳ אריכים׳. ושכ״כ שהם כ״ה פר׳ ואם נפרש זו״ן כפר׳ א׳ הרי הם כ׳ בחי׳ בסיכום. וגם אח״כ ששנא לן תנא באו״א שנה דרך קצרה והתוכן כנ״ל לעיל והם בכ״מ כ״ה בחי׳ כלולים מנרנח״י פרטיים. ופשוט.}

סימן ט'.

דף ב' ע"א

לשון התו"ח: "כתב מורינו הרב ז"ל **בלבושיו על התרי"ג** שמפילו במלכות למלכות לעשיה יש בה כל הנז' להיינו ה' פרלופי הכתר שלה בכל לחב יש בו מ"ק ומדי"ע מלבישים זה לזה בשוה ושיעור קומה שבכל לחב מהם הוא שיעור קומת מ"ק ומדי"ע על סוף מלכות לעשיה ועליהם מלבישים בשוה כל פרטי פרצו' התלילות של מ"ק שלה מלבישים למ"ק ומדי"ע למלכות לכתר למ"ק בשוה, ועליהם מ"ק ומדי"ע דמ"ק שלו, ועליהם מלבישים מ"ק ומדי"ע למדי"ע הכוללים שלו, כל זה במלכות הנז' והיא מלבשת מבחוץ מכתר למ"ק עד סוף מלכות לעשיה, לפניס ממנו פר' הנרנח"י לרוח לנפש על לרך הנז' והתלילות יש בו כל הפרלופים שיש במ"ק למ"ק, ולמ"ק למדי"ע שלו, וכן כל לחב מדי"ע הכוללים עכ"ל, מ"כ מפורש יותר שמה שכתב הרב ז"ל **בשער מדי"ע פי"ג** שכשנתקן כתר למ"ק נתקנו כל הכתרים של כל העולמות עד סוף העשיה, והלבישו זה לזה, ומח"כ נתקן חכמה למ"ק ושל כל השלר וכו', פירוש דבריו כמ"ש מורי הרב ז"ל כשנתקן מ"ח למ"ח הי' פרלופים מ"ח ומו"ח ויסמו"ת וזו"ן למ"ק התמיתי שהוא לחב מכ"ה פרלופים שלו. וכן של מדי"ע שלו הפרטים והכוללים, מז נתקנו מ"ח למ"ח הי' פרלופים מ"ח ומו"ח ויסמו"ת וזו"ן למ"ק ומדי"ע לתלילות ודדי"ע הכוללים, והלבישו זה לזה שוה בשוה, ומח"כ על גביו התחילו להתתקן מ"ח למו"ח למ"ח, מ"ח למו"ח למ"ח, מ"ח למו"ח ליסמו"ת מ"ח למו"ח לזו"ן, הרי התחיל להתתקן כתר לחכמה הי' פרלופי מ"ק ומדי"ע של המ"ק התמיתי, מז (כבר) נתקנו ה' פרלופי המ"ק ומדי"ע למדי"ע הכוללים עד סוף העשיה והלבישו זה לזה בשוה:

(ז) שם דף ב' ע"א מ"ש הרש"ש בדרושיו על התרי"ג שאפי' במלכות דמלכות דעשיה יש בה כל הנז' וכו' ומלבישים זל"ז בשווה וכו' והיא מלבשת מבחוץ מכתר דא"ק ע"ס מלכות דעשיה וכו' א"כ מפורש יותר וכו' יע"ש. [10]

ד"ה כתב מורנו הרב בלבושיו על תרי"ג מצות וכו' לשון זו לא מצאתיה אלא בקצרה בנהר שלום בהקדמת המצוות של הרש"ש בדף י"ד ע"ד ד"ה 'וע"י קיום מ"ע' שכתב שם [מיד אחר סימון דפוס סלוניקי דף ט"ל ע"א] **וז"ל הרש"ש שם: "ובעל"ז במ"ע ובמל"ת שהנשים מקיימות מלא שהם במלכות הכוללת למלי' שהיא כלולה מכל פר' התלילות",**

[10] הכותרת הועתקה מספר 'אפר יצחק' מרבי יצחק פיררא והחק"ל הרב וידאל קואינקא זתע"א.

עכ״ל (ובלשון דומה בהקרה״נ בדף י׳) ואולי הרש״ש זיע״א ג״כ ערך מהדורות, ומהדורה זו היתה לפני רבינו (כעין עריכותיו של מהרח״ו זיע״א), וזו הלשון הכי קרובה למ״ש רבינו[11]. שם בכתי״ק של בעל הלש״ם הגיה ״עיין לקמן דף ל״ח ע״ד ד״ה ׳ודע׳״ עכ״ל והמעיין שם יראה שמדבר בענייני עליות הנוק׳ ביו״כ, שאינה מלך הז׳ ״אלא היא הנקודה החמישית דאצילות הנקראת בכללות נוק׳ דז״א, אבל היא כלולה מכל הפרצופים ומכל העולמות והיא הנתקנת ע״י הנשים, ע״י מצוות שאין הזמן גרמא והיא בת זוג דז״א ומזדווג עמה ע״י קיום מצוות עונה כנודע, וכ״כ הרב כי עיקר תענית ביו״כ היא לנשים וכו׳״ עכ״ל הצריך לנו. א״כ המתבקש כי הנוק׳ הנ״ל שנזכרה בהקדמת המצוות היא נקו׳ ה׳ וכלולה מכל העולמות והפר׳. ואכתי קצת קשה שתקרא הנקו׳ החמישית מל׳ דמל׳ דעשיה. מכל מקום בודאי שבמלכות דעשיה דנקו׳ הה׳ יש את כל הא״ק ואבי״ע ומלביש לכללות א״ק בשווה. (עיי״ש בהגוב״י בדף ל״ח אות ב׳).

וכן מ״ש שכל דברי רבינו הרש״ש זיע״א נפתח שרשם משער כללות אבי״ע פי״ג, ואני לא מצאתיו שם, אלא יש כעין זה בפ״ב שם. ודבר פשוט הוא ששער זה מעורבב בעריכתו, וכדכתב הגוב״י בדף צ״ג ע״ג אות ה׳ וז״ל: ״אלו הד׳ פרקים [דשער כללות אבי״ע] הם פי״א ופי״ב משער שקודם זה״ ועיין שם בח״ב דצ״א שקפץ מפ״ה לפי״ג, וכ״כ בגוף הע״ח שער מ״ב בסוף פ״ה, ובהגוב״י שם אות ה. וע״כ יכול להיות שהתו״ח התכוון לפרק ב׳. ועיין בש״ש בפי׳ לפ״ב משער דרושי אבי״ע, ששם בי׳ הדברים בסדר עבודת העולמות דה״פ הכתר וכו׳ ובכל מקרה נלע״ד שבעריכה שהיתה לפני התו״ח היה זה פי״ג או שהיה לו דרוש נוסף שאינו בידנו כי אין דרוש דומה בציונים שציין, והיע״א.

ועיקר מה שבא להראות בפיסקה זו שמקור דברי ברש״ש ז״ל מפשט דברי האר״י ז״ל.

ונבאר דב״ק אך ראשית עלינו להקדים שלפי התו״ח כל העולמות מלבישים זל״ז בשווה, וזה מיסוד תורת רבו. ומ״ש ״שנוק׳ דז״ו מלבישת לז״ו מן הטבור ולמטה כ״ז הוא בפרטות כל ספי׳ וספי׳ מבל בערך הכולל כל ספי׳ מל׳ לחבירתה בהשוואה מ״ חסדי דוד אות ס״ב, ועיי״ש בציונים ובציונים דרבינו הש״ש דלעיל. {ויש עוד כמה דרכים בדברי התו״ח להסביר עמידתן, מה זה טבור וכו׳, כגון שמלובשים בהשוואה רק שזכו לנפש

[11] הנה כאשר זכיתי להכנס לפני האדמו״ר בעל י״ם החכמה״ א״ל שמ״ש התו״ח ברושיו על תרי״ג מצוות כוונתו לדף ט׳ בהקדמת רחובות הנהר (סדר המחצבים), וכן לתחילת נהר שלום, והעריני תלמידו הרה״ח מכמה מקומות שכן הוא, וצא ולמד מספרם של סופרים, ״יראוך עם שמש״ בדף תי״ב והלאה, להרה״ח הנ״ל, והוא אוצר בלום בידיעות נחוצות לכל לומד, יישר כוחו.

וזה נק׳ שמלביש קומת הנה״י וכשישיג בחי׳ הרוח יקרא מהחזה וכו׳. או בדרך תורת הערכים שבערך הקודם אליו נק׳ שמלביש מהחכ׳, אך בערך הפר׳ שלפני פניו נק׳ מל׳ מהחזה וכעד״ז. ואכמ״ל}, ולא באנו ליתן מענה לכל דרכיו אלא לפרש באופן נקודתי בלבד [ואם תרצה לעמוד על הדברים ראשית יש לעיין באורך באש״ל בשער א״א פ״א אות א׳ מ״ש בענין ז׳ עליונות דכתר דכל פרט, וכן בפי׳ הלש״ם להקדרחה״נ שפי׳ שהכל קאי בטיפה וחזר וכתב זה בח״א בספר הדע״ה בכ״מ. ולא באתי רק לציין ללומד שרוצה להרחיב כי נושא זה עמוק ורחב].

ואכמ״ל בכל השיטות בדברי הרש״ש זיע״א אלא לציין שעקרון א׳ לכולם שכל העולמות הכוללים והפר׳ הכוללים מל׳ בהשוואה אחת מכתר דא״ק עד מל׳ דמל׳ דעשיה והשינוי הוא בפרטי הפר׳ או בטיפה וכו׳ כ״א אליבא דהבנתו בדברי הרש״ש זיע״א.

ופי׳ דבריו כך ״שמפ׳ נמל׳ למל׳ לעשיה יש בה כל הנז״ל״. כי כל ספירה כלולה מא״ק ואבי״ע כמ״ש בשער ל׳ ספ״ז ובכללי הרש״ש ופשוט. ונציין שכל מה שנאמר מעכשיו הוא במל׳ דמל׳ דעשיה והרב יסביר איך הא״ק ואבי״ע שלה בנוי, ״להיינו ה״פ הכתר שלה נכ״מ יש בו מ״ק ומדי״ע מל׳ זל״ז בשווה״ דהיינו שא״ק ואבי״ע **דכתר דכתר** דמל׳ דמל׳ דעשיה מלב׳ בשווה לא״ק ואבי״ע **דכתר דחכ׳** דמל׳ דמל׳ דעשיה וא״ק ואבי״ע **דכתר דבינה** מל׳ לו בשווה וכו׳ עזה״ד ״ושיעור קומה שכלל מ׳ מהס הוא שיעור קומת מ״ק ומדי״ע עד סוף מלכ׳ לעשיה״ שר״ל אפ׳ מל׳ דמל׳ דעשיה שווה בגובהה לכתר דעתיק דא״ק וכל הפר׳ מלבישים זל״ז בשווה והיינו הכתר דכתר שלה וכן דשאר העולמות שבכל א״ק ואבי״ע שבמל׳ דמל׳ דנקו׳ ה׳.

״ועליהס מל׳ בשווה כל פרטי פר׳ המלילות של מ״ק שלה מל׳ למ״ק ומדי״ע למל׳ לכתר למ״ק בשווה, ועליהס מ״ק ומדי״ע לדי״ע שלו [כך תיקן הרב אפר יצחק בהגהותיו ואפשר ג״כ להעמיד הגירסא שלו דהיינו של הא״ק של המלכ׳ הנ״ל], כ״ז נמל׳ הנזכרת והיא מלב׳ מבחוץ מכתר למ״ק ע״ס מל׳ לעשיה״ – ראשית עלינו לדעת שהרב כיוון שכתב שכל המל׳ דמל׳ דעשיה מלבשת על א״ק בשווה, רצה לפרש לנו כי איננה מלבישה על א״ק ממש אלא שאחרי ההתקשרות וההתכללות המל׳ דמל׳ דעשיה או יותר נכון ה״פ כתר דמל׳ שלה מלב׳ למלכות דכתר דא״ק. ולכן נכנס בפרטות מלכות דכתר דא״ק וסדר עמידתה שהיא ראש וראשונה בא״ק ואבי״ע דמלכות דא״ק וביאר שיש לה א״ק [רק קראו כתר] דהיינו א״ק דמל׳ דא״ק ועליו בשווה אצי׳ הכולל ועליו בשווה בי״ע פרטיים דאצי׳ הכולל דמל׳ דא״ק ועליו בהשוואה בי״ע כוללים ואח״כ המלכיות של האצילות דהיינו א״ק ואבי״ע דלהון כדלעיל וכן בי״ע עד מל׳ דמל׳ דעשיה בכל פרטיה כנ״ל, ואח״כ ע״י התקשרות והתכללות כתר דא״ק דמל׳ דעשיה מלביש על כתר דא״ק בהשוואה. דהיינו שא״ק ואבי״ע דמל׳ דכתר דא״ק פנימית לכל וא״ק

דא״ק ואבי״ע דמל׳ דמל׳ דאבי״ע חי׳ לו, וכן בכל העולמות עד שבסוף א״ק ואבי״ע דמל׳ דמל׳ דעשיה מלבשת מבחוץ לכל.

וכל זה באבי״ע דמל׳ דמל׳ ולפנים מזה יש אבי״ע דרוח דנפש דהיינו אבי״ע דז״א דמל׳ עם כל הפרטים כדלהלן ״לפנים ממנו פר׳ הנרנח״י דרוח דנפש ע״ד הנזכר והאצי׳ יש בו כל הפר׳ שיש בא״ק דא״ק ודא״ק דאבי״ע וכן כ״א מבי״ע הכוללים עכ״ל״ של רבינו הרש״ש זיע״א. ורבינו רצה לבאר ששורש הדברים הם מעץ החיים יוצאים ועיין לעיל שנמצא לנו רק בשער דרושי אבי״ע בפ״ב והיע״א. ודקדק שמה שסידר רבינו השר שלום רמוז במה שכתב הרב, שכשנתקן כתר דא״ק נתקנו כל הכתרים של כל העולמות על העשיה, דהיינו אבי״ע דכתרים דפרטות. ותחי׳ נתקנו א״ק ואבי״ע דכתרים דפרטות בכל א״ק, כמו שנתבאר בדיבור הקודם אח״כ נתקנו הכתרים דפרטות בכל האצילות, [ובא להדגיש ולבאר שהחכ׳ דכתרים הפרטיים א״ק לא נתקנו קודם שנגמרו כל הכתרים דכתרים הפרטיים ע״ס העשיה וכ״ש החכ׳ הכוללות] וכן בבי״ע וזה סדרן:

1. א״א דא״א דה״פ דא״ק האמיתי היינו הכולל.
2. א״א דא״א דה״פ האצילות הכולל.
3. א״א דא״א דה״פ בי״ע (הפרטים) והכוללים.
4. א״א דאו״א דה״פ דא״ק הכולל.
5. א״א דאו״א דה״פ דאצי׳ הכולל.
6. א״א דאו״א דה״פ דבי״ע הכולל וכו׳.

והמה ״הלבישו זל״ז בשווה״ ואלו הדברים נתבארו כבר לעיל והם די ברורים למי שרגיל בהקדמתו של הרש״ש. והיע״א באמיתת סודות תורתו הקדושה, ויהא לבבנו שלם ביראתו, אכי״ר.

סימן י'.

דף ב' ע"א

לשון התו"ח: "ומ"ש מורינו הרב ז"ל שנכללו כל מין מ"ק אלו באלו בין הכוללים בין הפרטיים, היינו כל מין במינו, פרטופי מ"ק של המריכים נכללו עם מ"ק של המריכים (דף ב ע"ב) למבי"ע הכוללים, אבל נ"מ למפי' מ"ק למלכות למלכות לעשיה נכלל עם מלכות למלכות לעשיה למ"ק המימיתי שכן כתב בין הכוללים בין הפרטיים אבל אינם נכללים כי אם מ"ק עם מ"ק, מלילות עם מלילות, בריאה עם בריאה, כמ"ש לעיל והכללות למ"ק למלכות למלכות לעשיה כבר נודע שהוא בלופן זה מ"ק ומבי"ע לעשיה הוא הוא מבחינתה, ומ"ק ומבי"ע ליצירה שלה נעשה ממ"ק ומבי"ע לעשיה למלכות למלכות ליצירה, ומ"ק ומבי"ע לבריאה למלכות למלכות שלה נעשה ממ"ק ומבי"ע לעשיה למלכות למלכות לבריאה. וכן עד"ז המלילות שלה מעשיה למלכות למלכות למלילות, ומ"ק למ"ק שלה ממ"ק ומבי"ע לעשיה למלכות למלכות למ"ק המימיתי, וזה המ"ק למ"ק שלה מלבישים למ"ק למ"ק למלכות למלכות לעשיה ליצירה, והיצירה לעשיה לבריאה, והבריאה לעשיה למלילות ומ"ק למ"ק למלכות למלכות למלילות, למ"ק למ"ק למלכות למלכות לעשיה למ"ק וחוזה להם מ"ק ומבי"ע למלילות שלהם, וחוזה להם מ"ק ומבי"ע לבריאה שלכל הה' הנז', וחוזה להם מלבישים ה' מ"ק ומבי"ע ליצירה שלהם וכו' על הסדר הנ"ל".

(ח) עוד שם ב' ע"א עמ"ש מורנו הרז"ל שנכללו כל מין א"ק אלו באלו בין הכוללים בין הפרטיים היינו כל מין במינו עיי"ש.[12]

ד"ה: "מ"ש מורנו הרב ז"ל שנכללו כל מין מ"ק אלו בלו בין הכוללים בין הפרטיים, היינו כל מב"מ", הנה לפי רבינו השר שלום זיע"א היתה התקוה"ת בב' אופנים א'. בכללות ב. בפרטות.

לפני שניגש לבאר הדברים אקדים לבאר בדרך כללית ופשוטה, שכאן אנו באים להבין כיצד נבנה ומתקשר א"ק ואבי"ע דמל' דמל' דעשיה.

וצריך לדעת שרבנו המופלא ר' חיים דלרוזה בא לברר בדעת רבו, את שנקט ככללא שהעולמות מתקשרים רק מין במינו בין בכללות בין בפרטות (כמו שהגדיר זאת הרב עו"ק הו"ק והג"ר יצחק פרירא זתע"א וע"כ בחרנו בהם לכותרות), שלכאורה מה שנקט הרש"ש היינו כל מין במינו, בא רבנו לבאר, היינו אחר שנכללו בכללות, דשם ודאי

[12] הכותרת הועתקה מספר 'אפר יצחק' מרבי יצחק פיררא והחק"ל הרב וידאל קואינקא זתע"א.

שנכללים מין בשאינו מינו. ואחר שנכללים זב"ז כבר נקראים במינו. "לפי מ"ק למלכות למלכות לעשיה נכלל עם מלכות למלכות לעשיה למ"ק המיוחד", רק שמה שנתכוון במינו, היינו שיוכללו הפרטים שבהם במינם, דהיינו "לאילות עם לאילות בריאה עם בריאה וכו'" – וזה נקרא שנכללו מין במינו. דהיינו המל' דמל' דכל העולמות הכוללים נתקבצו כולם להיות א"ק ואבי"ע דמלכות דעשיה. ואין הכוונה שמה שאינו מא"ק ואבי"ע דמל' דמל' דעשיה נקרא שאינו מינו, ולא אצי' עם אצילות נקרא מב"מ אפילו שאינם מאותו האבי"ע, רק שהם דאותה ה"מל' דמל'" ומין במינו היינו אצי' ואצי' וכו', וסלק את שאינו מינו ומינו רבה עליו ומבטלו [שלב א'].

וחוץ מזה ביאר לנו התו"ח שאח"כ נכללים הפרטים אחר שנעשה א"ק ואבי"ע דמל' דמל' דעשיה [שלב ב'].

<u>שלב א'</u>

דהיינו שתחילה נעשה **א"ק ואבי"ע דמל' דמל' דעשיה** כך:

1. א"ק שלה (דמל' דמל' דעשיה) מא"ק ואבי"ע דעשיה דמלכות דמלכות דא"ק האמיתי [ומ"ש א"ק דא"ק כי אחר שלב ב' הוא ישאר על צביונו. פשוט ומוכח ממ"ש גבי שאר העולמות אבי"ע]. יש לציין שגם הא"ק האמיתי שלה הלך לשמש עשיה דמל' דמל' דא"ק, ופשוט.
2. אצילות דמל' דמל' דעשיה מעשיה דמל' דמל' דאצילות.
3. בריאה דמל' דמל' דעשיה מעשיה דמל' דמל' דבריאה.
4. יצירה דמל' דמל' דעשיה מעשיה דמל' דמל' דיצירה.
5. עשיה דמל' דמל' דעשיה נשארת על מקומה היא היא מבחינת עצמה.

<u>שלב ב':</u>

אחר שנכלל בכללות נכללו בפרטות היינו כל הא"ק דכולם נעשו א"ק אחד [א"ק דא"ק דמל' דעשיה דעשיה עם א"ק דאצילות דמל' דמל' דעשיה עם א"ק דבי"ע דמלכות דמלכות דעשיה, שכן כ"א מהם כלול מא"ק ואבי"ע] וכן על זה הדרך בשאר הפרטים תעשה אצילות דמל' דמל' ובי"ע וכו'.

דהיינו פרט דעולם עם פרטי עולם אחר, אך לעולם באותו המין והסוג ומבשא"מ לא בטיל דהיינו שאם ניקח את א"ק ואבי"ע דא"ק נכללו בו כל האריך דאריך דכל הפר' לידי פר' אחד. ואחר נכלל זה א"א דא"א עם א"א דעולם אחר וכמ"ש הרב ז"ל בעצמו וז"ל: "פר' מ"ק של המריכים (דהיינו א"א דא"א- דא"א דאו"א דישסו"ת ודזו"ן זב"ז) נכללו

עם מ"ק של המיכים למבי"ע הכוללים" (דהיינו שאחר שנכללו בפע"צ נכללו עם א"א דא"א דעולם אחר – וזה נק' דכללות[13]), אלא שרצה רבינו התו"ח לחדש נ"מ, "מבל נ"מ למפ' מ"ק למל' למל' דעשיה נכלל עם מל' למל' דעשיה למ"ק המימיתי (היינו הכולל) שכן כתב בין הכוללים בין הפרטיים מבל מינס נכללים כ"מ מ"ק עם מ"ק, מבי' עם מבי', ברימה עם ברימה כמ"ש לעיל", דהיינו שבא לומר שאע"פ שאמרנו לעיל שלא נכלל כ"א מב"מ הנה כאן מל' דמל' דעשיה דא"ק שהיא מעולם א"ק נכללת עם א"ק דמל' דמל' דעשיה – שהוא מעשיה הכוללת דהיינו שס"ס א"ק נכלל עם עשיה וזה נגד הכלל דלעיל ויוצא שדמב"מ לא אזלינן בתר טעמא אלא בתר שמא, אלא סלק את שאינו מינו כאילו אינו ומינו רבה עליו ומבטלו.

דהיינו כמו שהסברנו לעיל שכאשר היתה התכו"ה הראשונית הרי הפרט של הא"ק דמל' דמל' דעשיה, הוא נעשה ונכלל ממל' דמל' דעשיה דא"ק האמיתי אחר ששם היתה התכו"ה עם א"ק דא"ק. ואע"פ שא"ק פרטי נכלל עם עשיה כוללת, כיוון שנהיה פרט בו, עדיין מקרי מב"מ. ועיקר הנ"מ היא, שדבר זה קורה כפועל יוצא גם לצד השני. שגם הא"ק הפרטי דעשיה האחרונה ילך להיות פרט בא"ק הכולל!. וזה אינו סותר לכלל שלא יוכללו כ"א עולם בעולם מב"מ ומ"ש הרש"ש זיע"א בין הכוללים דהיינו שהעולמות הפרטיים נק' כוללים בערך הפרטי פרטיים ובעולמות הכוללים באמת דהיינו א"ק האמיתי האצי' האמיתי וכו' בהם לכאו' כן יש תערובת מבשא"מ. וכך מסביר רבינו דבריו גבי הכללות זו דא"ק דמל' דמל' דעשיה עם מל' דמל' דעשיה דא"ק וז"ל: "והכללות למ"ק למל' למל' דעשיה כבר נודע שהוא בחופן זה" דהיינו שכעת ילמדנו רבינו היאך נעשה א"ק הפרטי דזו המל' "מ"ק ומבי"ע דעשיה" – דא"ק דמל' דמל' דעשיה – "הוא הוא מבחינתה", דהיינו מעשיה דא"ק דמל' דמל' דעשיה הוא המקורי והוא הנשאר עומד בציווינו על מקומו.

{ולכאו' כאן יש קצת בעיה בלשון התו"ח דבדפוס הישן כתוב "וא"ק ואבי"ע דיצי' שלה נעשה מא"ק ואבי"ע דעשיה [ומכאן מחק הרב החסיד אפר יצחק פיררא זיע"א] דמל' דמל' דיצי'" וע"פ דברתו של מוהר"ר הרב פיררא זיע"א תקנו בדפוס החדש. ומה שהביא את הרב להגיה ולמחוק שורה שלימה הוא ב' דברים חדא שבדפו"י כתב א"ק ואבי"ע דעשיה דיצי', וצ"ל א"ק ואבי"ע דעשיה דמל' דמל' דיצי' שכל הנושא הוא כיצד נעשית מל' דמל' דעשי'. ואידך, הוא שמדמשמע שכאן יש התקו"ה של אבי"ע שלם ומזה לא גילה לן לעיל.}

[13] לאפוקי עולם האמיתי כמ"ש לקמן.

אלא שהתו"ח זיע"א נקט דווקא בלשון שתשתמע לב' פנים דעכ"פ התקו"ה היא שווה בין הכוללים בין הפרטיים ולכן לא חשש רבינו לדבר בשניהם בין בכללות – היינו א"ק ואבי"ע דיצירה דעשיה ובין בפרטות – דהיינו א"ק ואבי"ע דיצי' דמל' דמל' דעשיה (וכנ"ל דכן הוא במה שמתקומ"ת עמו א"ק ואבי"ע דעשיה דיצירה ודמל' דמל' דילה) "וכן עו"ז המלי' שלה מעשיה למל' למל' למלי' והמ"ק למ"ק שלה מת"ק ומבי"ע לעשיה למל' למל' למ"ק המתיתי" [ידוייק שאמרו אמיתי היינו הכוללים ביותר ואינם הכוללים סתם.] ועיין לקמן בציור שהבאנו להסביר הפרטות והכללות. עיי"ש.

אח"כ כתב: "וזה המ"ק למ"ק שלה מלבישים למ"ק למ"ק למל' למל' לעשיה ליצי', והיצי' לעשיה לבריאה והבריאה לעשיה למלי', ומ"ק למ"ק למל' למל' למלי' למ"ק למ"ק למל' למל' לעשיה למ"ק", ולכאו' דבריו אלו סותרים למ"ש לעיל, דהיינו שלקח את כל פרטי הא"ק, דהיינו הפרט הראשון בכל א"ק ואבי"ע דמל' דמל', ואיחדם כאילו הם מלכ' זל"ז וכיצד יתכן לומר שבין א"ק דא"ק דמל' דמל' דעשיה דיצירה לא"ק דא"ק דמל' דמל' דעשי' אין אבי"ע שלם של מל' דמל' דעשיה דיצי'?!

אלא ודאי שתנא ושייר ומיד הרב הסביר עצמו וכתב "וחוצה להם וכו'", וכן מדוייק ממ"ש "וזה הא"ק דא"ק שלה <u>מלבישים</u> וכו'", דהיינו שבא לומר שהא"ק דא"ק דמל' דמל' דא"ק ואבי"ע הם מל' זל"ז בשווה וכן כל אבי"ע דילהון. אלא שבתחי' רצה לדקדק כיצד נבנה הפרט, ואח"כ הכלל, ואח"כ העולם האמיתי. ואח"כ הסביר סדר עמידתן מצד גבהן שעומדים בשווה, ואח"כ ביאר שאין זה משנה מצב מעמד כל האבי"ע שבתוך. "וחוצה להם [דהיינו שהצ"ל וחוצה לו דהיינו לא"ק דא"ק דמל' דמל' דעשיה דא"ק אלא שרצה כבר לפרש על כולם] מ"ק ומבי"ע למלי' שלהם, וחוצה להם מ"ק ומבי"ע לבריאה שלכל הה' הגז' [דהיינו במל' דמל' דעשיה יצי' בריאה אצי' וא"ק] וחוצה להם מלב' ה' מ"ק ומבי"ע ליצי' שלהם וכו' על סדר הנ"ל", עכ"ל.

א"ק ואבי"ע דמל' דמל' דעשיה:

א"ק	אצי'	בריאה	יצירה	עשיה
נעשה מעשיה דמל' דמל' דא"ק	נעשה מעשיה דמלכות דמל' דאצי' [ע"ד הנ"ז]	נעשה מעשיה דמלכות דמל' דברי' [ע"ד הנ"ז]	נעשה מעשיה דמלכות דמל' דיצי' [ע"ד הנז']	נעשה מעשיה דמל' דמל' דיצי' [ע"ד הנז']

פרט זה דהיינו א"ק ואבי"ע דא"ק דמל' דמל' דעשיה כיצד נעשה.

1-4 אלו הם הנאמר דהם "וחוצה להם" בשווה [ציינתי רק את הפר' הראשון הוא א"ק דבכל פרט]

א"ק	1 אצי'	2 בריאה	3 יצירה	4 עשיה
א"ק זה נעשה מא"ק דעשיה דמלכות דמל' דא"ק	נעשה מא"ק דמלכות דמל' דאצילות	נעשה מא"ק דמלכות דמל' דבריאה	נעשה מא"ק דמלכות דמל' דיצירה	נעשה מא"ק דמלכות דמל' דעשיה

ואע"ג דבציור הנ"ל ציינו שמ"ש בתחי' שא"ק דמל' דמל' דעשיה נעשה מעשיה דמל' דמל' דא"ק כתר דא"ק דא"ק דיליה הוא עקרו ונק' ע"ש. ואפשר להסביר גם בדרך אחרת, שבאמת בתחי' כל א"ק ואבי"ע של א"ק דמל' דמל' דעשיה זו נעשה מא"ק ואבי"ע דעשיה דעשיה דמל' דא"ק רק שאח"כ נעשה התקו"ה בין כל א"ק ואבי"ע דמל' דמל' דעשיה וכך הסברנו לעיל בגוף הדברים.

סימן יא'.

דף ב' ע"ב

לשון התו"ח: "ומ"ש וכן היה בכל י"ס לכל פרלוף וכל ספירה, פירוש דבריו כשנתקן י"ס לחכמה הפרטית לע"ת ולו"ת וזו"ן לע"ק, הנה מהכתרים לחכמה של כולם נעשה י"ס לחכמה לע"ת, ומהחכמות הפרטים לחכמות הנז' נעשו י"ס פרטיות לחכמה לאבא, והבינות בינה, ומהז"ת שלהם י"ס פרטיות לחכמה לז"ת ומהמלכיות שלהם י"ס לחכמה למלכות, והם מלבישים זה לזה בשוה, וזהו שכתב [לקמן ק"ת ע"ב (לפו"ל בלף ה')] כי התו"ב לזו"ן לע"ק נעשו מזו"ן לתו"ב שהם ע"ב ס"ג לע"ק, ושם מדבר על חכמה לחכמה, ועל חכמה לבינה הפרטים שהם ע"ב לע"ב וע"ב לס"ג, ושם מדבר על זו"ן הפרטים לע"ק ומלבישים לתו"ב הכוללים לכל פרט מן הטיבור ולמטה, והטעם מפני שאחר שנכללו בכללות, חזרו ונכללו בפרטות כנודע, ולפמ"ש לגם זו"ן הפרטים שהם התו"ב שלהם מלבישים זה לזה בשוה, אלא כדי לשמר את המוזן לתת סימן בין זו"ן הכוללים לפרטים כתב הרב ז"ל שהם מלבישים לתו"ב שלהם מן הטיבור ולמטה. ושם תשאל איך כתב הרב ז"ל שבינה למלכות מלבש לפרק לשמון להוד דז"א, והלא היא מלבשת לבינה למלכות דז"א, לפמ"ש שזו הבינה למלכות דז"א נקראת פרק לשמון להוד בערך בינה למלכות. ופרק לשמון להוד הם י"ס פנימיות לספירת ההוד כמ"ש מורי הרב ז"ל. וכן כשנתקן החסד לע"ת ולו"ת ויסמו"ת וזו"ן לע"ק, מהכתרים של החסדים נעשה חסד לע"ת, ומהחכמות שלהם חסד לאבא, ומהבינות שלהם חסד לאימא ומהו"ק שלהם חסד לז"ת, ומהמלכויות י"ס לחסד הפרטי למלכות, וחזרו ונכללו בפרטות, להיינו שמהחסדים לי"ס פרטיות שבכל חסד מהפרלופים הנז', נעשו י"ס פרטיות לחסד לחסד של כל לחל, נמלא שיש בתו"ב לחסד הכללי והפרטי שבכל פרלוף מחסד לע"ב לע"ב, ולע"ב לס"ג, לתו"ב לחסד לתו"ב לע"ק, ולח"כ נכללו פעם שלישית, זה החסד נכלל מכל ספירותיו הפרטיות על סדר הנז'. וכן על דרך זה עד סוף קץ. ויש לדעת שבתחילה נכללים החמשה חסדים הפרטיים של כל החמשה פרלופים הנז' אלו עם אלו, וזה נקרא פרטות הכללי ולח"כ נכללים כל לחל ולחל בפני עלמו מינס ובס, וזה נקרא פרטות פרטי על דרך שבישרנו בחסדים הכוללים שלה כנז"ל, שלפמ"ש שבינה למלכות דז"א נקראת פרק לשמון להוד דז"א. וכן בינה למלכות ליסמו"ת נקרא פרק לשמון להוד לאימא, ומלבים אותו בינה דז"א, וכן בינה למלכות לאו"א עילאין נקרא פרק לשמון להוד שלהם המלבים אותו בינה ליסמו"ת, וכן על דרך זה עד בינה למלכות לע"ק נקרא פרק לשמון להוד שלו המלבים

לומו בינה לע"י זהו בעודי, וכן בלורך בינה למלכות מלבים לנה"י לבינה למלכות לז"ל, ובינה למלכות לז"ל מלבים לבינות ליסמו"ת עד [לף ג ע"ל] בינה למלכות לל"ק שמלבים לומו בינה למלכות לע"י, וכל ללו הבינות למלכות נתקנים בגומל חסדי טובים בערך הכולל, לבל בפרטות מקבלין מוחין בללהי לברהם כו' שכל לחל מהם נקרל ז"ל ומקבלים מוחין מהבינה למלכות העליונה ממנה הנקרלת יסמו"ת בעלכה, ולח"כ החסד למלכות שבכל לחל הוא בחוץ, ומלבישים כל החסדים הפרטיים למלכיות לה' פרלופים הכוללים, שהם ל"ל ולו"ל וזו"ן זה לזה כלמור, ונתקנים ללו החסדים בערך הכולל בחסדי לבות, ובפרטות נתקנים בללהי לברהם כו' כלמור בבינות, והחג"ת הפרטיים שלו בהגדול הגבור והנורל. ובערך פרט לפרט כשנפרט זה החסד הפרטי הנתקן בהגדול לי"ס לז נתקנים ספירותיו הלריך להתקן בכל ברכת לבות, מפני שבערך פרט לפרט הוא פרלוף שלם, ולז גם הוא נכלל מיניה וביה ובכל החסדים הפרטיים של הה' פרלופים הכוללים ויבואו כל החכמות שלהם בפנים מלבישים זה לזה בשוה מתחילת ל"ק עד סוף העשיה, וכל הבינות שלהם מלבישים לחכמות מבחוץ מתחילת ל"ק עד סוף העשיה, וכן הלעות לבינות, והחסדים ללעות, והגבורות לחסדים, וכן תקיע מפרט לפרט וכו', כל זה הבנתי בפשיטות מתוך דברי מורינו הרב החסיד ז"ל, וזה שכתבנו שבלורך הם זה למעלה מזה, הוא בערך ל"ם המלויר בלורך ובעודי נקרל זה למעלה מזה, ובזה מתבלרים דבריו שכתב שכל לרושי הרב לינם מדברים ללל בפרלוף לבי"ע לספירה לחת מי"ם לכל פר' מפרטי פרלופי לבי"ע, הוא כמ"ש שללו הה' פרלופים שהם ל"ל ולו"ל ויסמו"ת וזו"ן של הפרטי הב', ילמו מחסד שלהם הפרטיים ונעשו פרלופים שלמים, וזה החסד ילל מחסד שלהם שהוא יותר כללי, לבל גם לותו החסד הוא פרטי ללל שהוא פרטי יותר כללי, מפני שהוא ילל מחסד ל' יותר כללי, שהוא ספירה לחת מפרלוף לחל פרטי מפני שגם הוא מספירה לחת מי"ם לפרלוף לחל וכו', נמלל שכל פרלוף בערך העליון ממנו לשל משם שורשו נקרל ספירה ובערך התחתון ממנו נקרל פרלוף:" עכ"ל התו"ח.

ד"ה "ומ"ש וכן היה בכל י"ם לכל פר' וכל ספירה".

<u>פירוש:</u>

הנה כאן לא הבאנו את דברי החסיד הרב קואינקא ע"ה ככותרת כיוון שהרב חילק את הפיסקה הנ"ל לג' אותיות [ט' י' וי"א]. ואכן יש כאן ג' נידונים אך סובבים סביב עניין

אחד והוא לבאר דברי הקדמת רחובות הנהר בדף ז׳ ע״א ד״ה ונמצא (אות ק״ח בהגוב״י). אך רצינו לשמור על הדברים כהוויתן שהרי עשה אותם רבנו התו״ח חטיבה ומקשה אחת, ומלמד שלא שינה, גם אנו לא נשנה מדבריו. ונציג כאן הג׳ אותיות הנ״ל ממפתחות אפר יצחק ברצף:

ט. שם ע״ג על מ״ש בהקדמה הנ׳ וכן היה בכל י״ס דכל פר׳ וכל ספירה פירוש דבריו וכו׳ יעו״ש.

י. שם ד״ג ע״א שיטה ט׳ שכולם מלבישים זל״ז בשווה מתחילת א״ק ע״ס העשיה וכו׳ כ״ז הבנתי בפשטות מתוך דברי מורנו הרב החסיד ז״ל וזה שכתבנו שבאורך הם זה למעלה מזה הוא בערך א״ס המאיר באורך ובעובי נק׳ זה למעלה מזה עכ״ל. עיין במקו״א היטב בתו״ח מה ר״ל אורך ועובי ושיש א״ס מאיר באורך ובעובי ע״כ.

י״א. שם שיטה י״ט נמצא שכל פרצו׳ בערך העליון ממנו אשר משם שרשו נקרא ספירה ובערך התחתון ממנו נקרא פרצו׳ עכ״ל ונשמור גם כלל זה למקום המצטרך ע״כ.

גם אנחנו ערכנו סיכום בלשון קצרה ומפורטת במקביל למפתחות הנ״ל. [א׳-ב׳ מקביל לאות ט׳, ד׳ מקביל לאות י׳, וג׳ לאות יא׳]

והנה בא רבנו התו״ח לבאר ד׳ עניינים סובבים ואלו הם בלשון קצרה ומבוארת:

א. מה שחזר הרש״ש לומר שכן היה בכל י״ס דכל פר׳ וספירה כוונתו שיש התקשרות והתכללות פעם שלישית בב׳ שלבים:

1. **התכללות של פרטות כללי - היינו פרטים של פרצ׳ זה עם פרטים של פרצ׳ אחר.**
2. **התכללות של פרטות פרטי – היינו כל פר׳ בפני עצמו פרטיו מתוק״מ זע״ז.**

ב. כן היה בע״ב דע״ב וע״ב דס״ג עד ש״נמצא שיש בחו״ב דחסד הכללי והפרטי שבכל פרצוף מחסד דע״ב דע״ב, ודע״ב דס״ג״.

ג. בכל המשכת מוחין נעשים ב׳ מיני המשכות:

1. **פרטית (שכל פר׳ נקרא ז״א).**
2. **כללית ע״פ הערך הידוע משעה״כ. (כגון ב׳טובים׳ בינה דנוק׳ דאטב״ח).**

ד. דלעולם כל הפר׳ מלבישים זל״ז בשווה. ומ״ש שחו״ב הפרטיים (היינו אחר התקשרות שלישית שחו״ב דזו״ן דא״ק נעשו זו״ן דחו״ב דא״ק) מלבשים מהחזה, אינו כפשטו. ולעולם מלבישים בשווה, רק שבערך א״ס המאיר באורך ובעובי נקרא שמלבישים מהחזה (היינו מפני ריחוקם מקו הא״ס ודוק.) — אגב ניימא ביה דבזה מתורצת הסתירה בדברי הרש״ש כמ״ש הרב עיר וקדיש השמ״ן זית זך בסימן ח׳ בארוכה, ובתחילת סימן כ׳ זכרה שנית.

ראשית כדאי לעיין בשער ל׳ סוף פרק ז׳ ע״מ להבין עניין: נקודה, פרצוף וספירה.

כעת נבוא לביאור הדברים בארוכה, לכאורה נראה שרבנו התו״ח בא להצילנו ממה שהלומד היה שוגה, כאילו הרש״ש רק בא לחזור על דבריו הראשונים המפורטים, ולא להעמיס עוד פרטות. ובאמת שקודם שלמדתי דברי התו״ח, אפילו אחר כמה פעמים של לימוד ודקדוק של דף ז׳, ואף שפרטות נוספת זו באה מפשט הלשון נדחקתי מלהבינה, שכן קל יותר גם בהבנה וגם בהסבר גוף הדברים לומר שחזר על דבריו הראשונים ולא בא לידי הסבר נוסף, בפרט שהוא מקומץ בכעשרה מילים.

אך סוף סוף השם חלקנו ברבנו חיים דילרוזה זיע״א, שברוב חסדו הסביר לנו שיש דברים בגו, ואכן הרש״ש כיוון במילים אלו לומר שיש התקשרות והתכללות שלישית פרטית וכוללת.

והיינו אחר שנתקשרו ונתכללו כל א״ק ואבי״ע על כל קכ״ה הפר׳ הפרטיים שבכל אחד, נתקשרו ונתכללו שוב.

ונביא דברי הרב ונבארם באורך וז״ל רבנו:

״ומ״ש וכן היה בכל י״ס לכל פלוף וכל ספירה, פירוש לבריו כשנתקן י״ס לחכמה הפרטית לא״ק ולו״ק וזו״ן לא״ק, הנה מהכתיבים לחכמה של כולם נעשה י״ס לחכמה לא״ק, ומהחכמות הפרטיים לחכמות הנז׳ נעשו י״ס פרטיות לחכמה לאבא, והבינות בינה, ומהז״ק שלהם י״ס פרטיות לחכמה לז״ק ומהמלכיות שלהם י״ס לחכמה למלכות, והם מלבישים זה לזה בשוה״.

אחר שכתב לנו הרש״ש סדר התקשרות והתכללות מדף ו׳ ע״ב עד דף ז׳ ע״א, כתב ״וכן היה בכל י״ס לכל פר׳ וכל ספירה״, והיינו שהיתה התקשרות והתכללות שלישית, וכתב רבנו התו״ח ״פירוש לבריו כשנתקן י״ס לחכמה הפרטית לא״ק לו״ק וזו״ן לא״ק״, היינו אחר התקשרות והתכללות המבוארת בהקדמת רחובות הנהר בדף ו׳ באורך, נעשית התקשרות והתכללות נוספת ״הנה מהכתיבים לחכמה של כולם נעשה י״ס לחכמה לא״ק, ומהחכמות הפרטיים לחכמות הנז׳ נעשו י״ס פרטיות לחכמה לאבא,

והבינות בינה וכו' והס מל' זל"ז בשווה", וכן הביא לנו דוגמא מחו"ב דא"ק וזו"ן דא"ק וז"ל: "וזהו שכתב [לף ק"מ ע"ב שיטה י"ו ובלפום דיקן בלף ה' ע"מ ל"ה ואע"פ] כי החו"ב דזו"ן דל"ק נעשו מזו"ן דחו"ב שהס ע"ב ס"ג דל"ק, ושם מדבר על חכמה דחכמה, ועל חכמה דבינה הפרטיים שהס ע"ב דע"ב וע"ב דס"ג, ושם מדבר על זו"ן הפרטיים דל"ק ומלבושים לחו"ב הכוללים לכל פרט מן הטיבור ולמטה, והטעם מפני שאחר שנכללו בכללות, חזרו ונכללו בפרטות כנודע", ואם תבדוק שם בדף ה' תראה, שרמז להתקשרות השלישית שע"י כן ע"ב דע"ס דא"ק נמצא בכל פרטי א"ק הכולל, והאצילות נתקנת ע"י הא"ק המתייחס כמ"ש שם "אלא שבירורי כל פלוף נכללו ונתקנו ע"י ספירות המתייחסות אליו מע"ב וס"ג דל"ק ולי למבין" עכ"ל שם.

ולכאורה הוקשה לתו"ח, כיצד א"כ הם מלבישים זל"ז בשווה, הרי ס"ס זו"ן הפרטיים הם מלב' מהחזה, ואם נתקשרו הפרצ' הכוללים והפרטיים שוב, הרי בהכרח שהם מל' בשווה, וזה יסתור לדברי הרש"ש המפורשים, שזו"ן דא"ק החו"ב שלהם הם בגובה החזה (דחו"ב) דא"ק? וע"כ הוכרח רבנו לבאר והסביר דברי רבו, בב' מיני הסברים, או שכתב הרש"ש כן ע"מ להקל על הלומד, לשכך אזנ'ו ולתת לו סימן, ובאמת סבר שהם מלבישים בהשוואה: "ומפקר לגס זו"ן הפרטיים שהס החו"ב שלהס מלבישים זה לזה בשוה, אלא כדי לשכך את המוזן לתת סימן בין זו"ן הכוללים לפרטיים כתב הרב ז"ל שהס מלבישים לחו"ב שלהס מן הטיבור ולמטה.", ואל יקשה לבך כיצד סתם הדברים ולא פירשם עד כי עלולים לטעות, צא ולמד מ"ש רבנו התו"ח בדף **קכ"ו ע"ב** וז"ל: "כי כותב הרב **לפילו בהיפך מהענין** וסומך על המעיין" (הובא בסוף 'קונטרס ליקוטים יקרים' בתו"ח הנדפמ"ח). וכעין זה כתב התו"ח בדף **ק"ס** וז"ל: "וכוונתו ללמדנו שלרב הרב ז"ל **לכתוב לרוש אחד אשר לא כן** כדי להסתיר לרוש אחר למיתי ולריך המעיין לתת דעת לזה". ועיין בדברי הרב עיר וקדיש 'אפר יצחק' אות ט"ו (היא אות י"ד דידן, עיי"ש) וז"ל הטהורה: "הגס שאנחנו לא מלינו כל אלו הלשונות של הרש"ס זיע"א אלא מקלת, אבל די לנו בעדותו **שולמי היו אלו בכת"י ולא באו לדפוס**", והוא אמון על כוונתו, כידוע מדף קנ"ב שסמך עליו שיכתוב מה שהוא עצמו לא כתב.

ודרך הב' היא בערך א"ס המאיר באורך ובעובי כמ"ש לקמן: "וזה שכתבנו שבאורך הס זה למעלה מזה, הוא בערך מ"ס המאיר באורך ובעובי נקרא זה למעלה מזה", דהיינו כיוון שחו"ב דזו"ן דא"ק מלבישים בעובי, והם יותר רחוקים מהארת א"ס ממילא זה נקרא שמלבישים מהחזה דחו"ב דא"ק.

וכאן הוקשתה להרב תו״ח כיצד זה כתב הרש״ש שהבינה דמל׳ מלבשת על פרק ראשון דז״א דלכאורה הל״ל דמלבשת על מלכות דז״א שהיא מלבשת ומקיפה את ז״א (כעין מלכות הכוללת המלבשת על מלך הז׳ דז״א), ובאמת ששאלה פשטית זאת צריכה להישאל, כי הרש״ש זלה״ה עצמו פעמים נוקט שא״ק ואבי״ע דמלכות הכוללת מלבשת על מלכות דז״א, ופעמים נוקט שמלבשת על ז״א בפשטות. ובאמת מיישב זאת הרב תו״ח, כי כוונת הרב שמלכ׳ דז״א נקראת י״ס דפנימיות דז״א בערך מלכות הכוללת.

ואף שהיה אפשר לו לתרץ באופן יותר פשוט כי כל המל׳ הנ״ל היא חלק מז״א ולא נחית הרש״ש לפרט עד כ״כ ופעמים שקוראה בפע״צ ופעמים שקוראה ע״ש ז״א, אלא דצריכא, דמיניה נשמע ג׳ חידושים:

א. דמ״ש דבי׳ דמל׳ נק׳ פ״א דהוד הוא עד עתיק שילביש לא״ק ולא רק בז״א (כמו שלכאו׳ היה מובן לולא האם תאמר הנ״ל וע״כ צריכא).

ב. שכן הוא באורך ובעובי (וצריכא – דלכאו׳ היינו מבינים שהוא רק בעובי, ובאורך א״א לעשות את הערכים הנ״ל דבי׳ דמל׳ נק׳ פ״א דהוד. ואפשר שאבי״ע דבי׳ דמל׳ דז״א תחתיה יש א״ק ואבי״ע דבי׳ דמל׳ הכוללת).

ג. והנ״מ השלישית היא להבדיל באופן תיקונם. שהבי׳ דמלכו׳ דז״א נתקנת עם ז״א והבי׳ דמלכות (סתם) היא נתקנת בב׳ שלבים ראשית בפרטות, ואח״כ בכללות. בפרטות באלק׳ אברהם וכו׳ ששם המלכות (דהיינו הבי׳ שלה) נק׳ ז״א, ואח״כ בכללות בגומל חסדים טובים ובעזהית״ש נאריך בזה לקמן במקומו.

״וכן שנתקן החסד וכו׳״ ראשית כל עלינו לדעת שהרב ר״ל ב׳ דברים ואלו הם:

א. שיש פרטות כללי בהתו״ה ויש פרטות פרטי [הפרטות הכללי הוא בין הפר׳ והפרטות פרטי הוא כל פר׳ בפני עצמו] ואף שאח״כ כתב כי נכללים פעמים נוספות וכן עד אין קץ העיקר זה ב׳ ההתקו״ה הנ״ל.

ב. שבסופו של דבר יש בכל פר׳ בין בפר׳ החו״ב דיליה בין בכללות החו״ב דיליה חלקים מע״ב דע״ס דא״ק (דהיינו ע״ב דע״ב וע״ב דס״ג דא״ק) ויש לשים לב שהמדובר הוא רק בפר׳ א״ק בלבד כדמשמע מדב״ק ״של כל הה״פ הנז׳״ וכמ״ש לעיל ״שנכללו כל מין א״ק אלו באלו בין הכוללים בין הפרטיים היינו כל מב״מ״ ועיי״ש בסוגיית מב״מ לא בטיל ודם הפר ודם השעיר יכפרו בעדנו, אכי״ר.

ונבאר ביתר הרחבה ונקדים שכל פסקה זו מדברת בחסדים המתפשטים בפר׳ א״ק. ועוד נזכיר כלל יסודי שכלל לנו רבינו ״שאחר שנכללו בכללות חזרו ונכללו בפרטות״ באות הקודמת – ואחרי שנתקן החסד דא״א מהכתרים של כולם, והיינו שחסד דא״א נעשה מ:

כתר דחסד דא״א כתר דחסדי או״א וכתרי חסדי זו״ן.

חזרו הם ונכללו בפרטות וזוהי כוונת הרש״ש בדבריו: ״וכן היה וכו׳״ דהיינו שיש בכ״א י״ס פרטיות והיינו:

מהכתרים דכתרים דחסד דה״פ א״ק נעשה כתר דחסד דא״א דא״ק

ומהחכמה דכתרים דחסד דה״פ א״ק נעשה חכמה דחסד דא״א דא״ק

ומהבינה דכתרים דחסד דה״פ א״ק נעשה בינה דחסד דא״א דא״ק

ומהו״ק דכתרים דחסד דה״פ א״ק נעשה ו״ק דחסד דא״א דא״ק

ומהמלכות דכתרים דחסד דה״פ א״ק נעשה מל׳ דחסד דא״א דא״ק

וזהו חסד דא״א דא״ק וכן חסדי או״א וזו״ן דא״ק.

ומזה נמצא לרבינו כי חלקי ע״ס דא״ק נמצאים בכל פרט׳ וכללות א״ק.

כי החס׳ דא״ק לדוג׳ בהתקו״ה הראשונה נתנה חלקיה בכל פר׳ א״ק ואחר שנתנה חלק אחד ממנה למלכות דא״ק לדוג׳, חזרה המל׳ דא״ק להתקו״ה פרטית ו״פזרה״ חלק זה שנתן לה מהחכ׳ בכל פרטיה ע״י התקו״ה פרטית. ויתרה מכך שאחר שנמצאו בפרטיה חזרה ונתכללה בשלישית בפרטי פרטי פרטות וכן עד אין קץ.

ויש לעמוד על עוד נקודה אחת כי כאשר חזרו הפרטים להתקו״ה חזרו הם רק בפרטות וכן לעולם וע״כ אף אם יתקשרו ויכללו עד אין קץ לעולם לא תחזור החכ׳ הכללית להיות כקדמותה, כי תחילה נעשה פרטות כללי ואחר כך פרטות פרטי.

ויתרה מכך, כי גם החכמה או החסד הפרטי, לעולם לא יחזור למבנה הראשוני, כי התקו״ה הכוללת (דדף ו׳) הינה חד פעמית וכן בפרטות.

ויוצא מבואר כי סדר התו״ה הנה

1. תיקון פר׳ העולמות המבוארים בדף ו׳ - ז׳.
2. פרטות הכללי.
3. פרטות הפרטי (שנקרא ג״כ פרטות כללי בערך).
4. פרטות הפרטי פרטי.
5. פרטות הפרטי פרטי פרטי, וכעזה״ד עד אין קץ.

{ואף כי מהמילים "ואם תשאל" עד "כמ"ש מורי הרב ז"ל" אפשר לחברו עם הפסקה הבאה "שאפ' שבינה דמלכו"" וכו' ולדורשה לעצמה וחלק האמצעי שבינתיים (מ"וכן שנתקן" עד "הכוללים עלה הנז"ל") הוא קשור והמשך ישיר לשורה של "ומין הטבור ולמטה" שהרי התחיל לבאר דווקא בחסד הכולל דא"ק. העדפתי בעוניי ומרודי לייחל לתבנית המשכן כפשטו וכמו שהצענו למעלה, כי "ואם תשאל" הוא הסבר להתקו"ה דפרטות הפרטי. ואף שהחכם שיש לו עין לראות רואה, אפ"ה העדפתי להשאירם כחטיבה אחת ועיין מ"ש לעיל על המפתחות שהניח לנו הרב קואינקא, ודו"ק.}

"שאפשר שבי' דמל' דז"א נק' פ"א דהוד וכו'" לעיל כתבנו ג' נ"מ מפיסקה זו ונביאם בקוצר:

א. בינה דמל' דז"א נק' פ"א דיליה.

ב. אופן תיקונם בסדר התפילה.

ג. שאפשר שהוא באורך ובעובי (והיינו שיש לבד ממל' הנק' פ"א דהוד ישנה מל' נוספות דאורך).

הצעת טבלה לגבי אופן וסדר התיקון במהלך התפילה בברכת אבות ע"פ פשטי הדברים, ועיין בטבלה לקמן:

הפר' הנתקן	באלקי אברהם יצו"י	הגדול הגיבור והנורא	גומל חס' טובים	וזוכר חסדי אבות
1) הבינות דמל' דכל הפר'	מקבלים מו' דפרטות		נתקנים בערך הכולל	
2) החסד דמל' (דכל הפר')	מקבל' מוחין דפרטות	נתקנים חג"ת דפרט' החסד'		נתקנים בערך הכולל

ולפני שננסה להסביר את הדברים יש לעמוד על ג' נקודות והם:

א. כי מ"ש נתקנים אף שלכאו' מפשט דברי רבינו האר"י תיקון הפר' קודם לקבלת מו' הנה משמע מדברי הרש"ש זיע"א ואף מדברי האר"י במקומות אחרים שקבלת מו' הוא גופא תיקון הפר' ולכן מ"ש רבינו נתקנים היינו מקבלים מוחין.

ב. ועוד שחידש לנו הרב חידוש גדול שאפ' פר' פרטי כגון הבינה דמלכות או החסד דמלכות נק' ז"א ומקבל מו' כמו ז"א ואף שסדר תיקון המל' שונה

מסדר תיקון ז״א כגון בנד״ד מכ״מ כיוון שבערכין אפ׳ המלכות או פ״א דהוד דז״א נק׳ ז״א אופן תיקונם הוא כסדר תיקון הז״א, לבד ממה שנתקן בכללות (כפי פשט שער הכוונות) אע״פ שהוא פר׳ פרטי דנוק׳ וכו׳ (ודוק שהרב טרח על חצי עמודה לעיל להסביר כי הבינה דמל׳ נק׳ פ״א דז״א ולא כל נוק׳ וע״כ נראה שלא כלל בזה הנוק׳ המל׳ המלבשת עליו היינו באורך ובעובי) ויוצא שכל פר׳ נק׳ ז״א ! ואופן תיקונם הוא כסדר תיקון הז״א.

ג. וגם כי, תיקון הפרצופים לעולם יהיה בב׳ שלבים:
   1. קבלת מו׳ דפרטות.
   2. תיקון בערך הכולל.

[ובקצרה: **א**. תיקון היינו המשכת מוחין. **ב**. כל פר׳ נקרא ז״א ונתקן כפי הסדר שז״א נתקן בו. **ג**. שיש ב׳ מיני קבלת מו׳ בכל פר׳.]

רבינו התו״ח ר״ל וללמד כלל פשוט, כי כל פר׳ נתקן בדרך פרטי. ומכיוון שכל פר׳ בפרטות נק׳ ז״א, גם אופן תיקונו יהיה כסדר תיקון ז״א דאצי׳. דהיינו שיקבל ג״ר דאח׳ דאי׳ באלקי אברהם, יצחק ויעקב. ומו׳ דאח׳ דאבא – ב׳אלקי׳ ׳גומל׳ ׳קונה׳, וכעזה״ד יהיה בכל פר׳ וספירה, כיוון שכל פר׳ נק׳ ז״א. ואפ׳ תהיה זו ספי׳ פרטית של המלכות, וזה יקרא תיקון פרטי. אבל התיקון הכולל, יהיה במקום בו נתקנת הספי׳ ע״פ פשטן של דברים. דהיינו שאם למדנו בתחילה שהנוק׳ המכונה הנוק׳ דאטב״ח[14], היא הנתקנת כסדר הזה כתר- ב׳א״ל עליון׳, חו״ב- ב׳טובים׳, דעת- ב׳קונה הכל׳, חג״ת- ב׳וזוכר חסדי אבות׳, נה״י- ב׳ומביא׳, והמל׳ ב׳למען שמו׳, כמבואר בדרוש אטב״ח באורך (בע״ח שער תינו״ק פ״ה הנהוג להילמד בליל שבועות) ושם נתקנת הספירה הנ״ל באופן כולל לבד מהתיקון הפרטי שלה כסדר הז״א דאצי׳, יוצא א״כ שמבואר שבכ״פ שאנו ממשיכים לז״א מו׳ באופן כללי נמשכים מו׳ לכל פר׳ האצילות הפרטיים שנק׳ ז״א בפרטות לבד מההמשכה הכוללת לז״א דאצי׳. וצ״ע דלכאו׳ משמע שכן צריך להיות גם בקבלת המו׳ דו״ק דגד׳ דאי׳ בחב״ד חג״ת דז״א בתיבת אחד שחוץ מההמשכה הרגילה / הכוללת ישנה המשכה לכל פרטי הפרצופים, והיותר קשה הוא גבי ההמשכות לנוק׳ כגון ציקי קדרה וכו׳ ורבנו גילה לנו שכל פר׳

[14] ואף שיש בזה ד׳ שיטות כיצד אופן תיקונה בעמידה, ובקצרה: השד״ה – שע״ה – שרש ענף הארה. היר״א – קנין פירות באות ט״ו ודוק. והש״ש בפת״ע דף ל״ד ע״ב והרב אליהו משען בצו״ש. זה רק לעניין מי היא הנתקנת וכיצד. ואף שלכאו׳ אולי יש נ״מ אם נאמר שאינה נתקנת לגמרי אעפ״כ פשט דברי רבינו לא יזיזו ממקומם שבמילה פלו׳ נתקנת בתיקון הכולל אף שיש לה עוד תיקונים בהמשך למשל אליבא דרבינו השד״ה זיע״א, ואכמ״ל

נקרא ז״א אך שיקרא נוק׳ באיזה ערך זה לא גילה. אלא שנ״ל שלכאו׳ צ״ל שהדבר נכון רק בעמידה כיוון שעיקר עיסוקנו בעמידה לתקן את ז״א ממילא נתקנים כל פרטי הפר׳ האחרים שנק׳ ז״א בערכין משא״כ בק״ש הנאמרת בישיבה ואין בה גמר תיקון בז״א לא מצד אי׳ ולא מצד אבא משא״כ בנוק׳ ששם גמר המש׳ מוחותיה. ואף שאפ״ל שאנה״נ שגם שם נמשכו לפרטי הפר׳ שנק׳ ז״א אני משאיר זאת לבחירת הלומד, ואינני מכריע אלא כמציע הדברים וכמשרת לפני עבדי ה׳ משמחי העזובה בישימון.

ונחזור לענין לפרש כי הבינה דמל׳ נתקנת בתיקון האטב״ח בתיבת ׳טובים׳ בעמידה, וזה נק׳ תיקון הכולל. ולבד מכך נתקנת ג״כ כסדר הז״א בתיקון פרטי, דהיינו שנתקבל מו׳ דאו״א- ב׳אלקי׳ ׳גומל׳ ו׳קונה׳ והחג״ת נה״י דאי׳ ידחו ויתוקנו בהגדול הגיבור והנורא וכו׳. וכן יהיה בחסד דמלכות שהוא נתקן ב״וזוכר חסדי אבות״ ושמה תיקונו הכללי והתיקון הפרטי כסדר ז״א. וכנ״ל בגבו׳, ובת״ת. והתיקון הכולל של הנה״י, יהיה ב״ומביא גואל לבני בניהם״ באופן כולל, ובאופן פרטי כסדר הז״א אלקי גומל קונה וכו׳. והמל׳ דמל׳ באופן כולל תתוקן בלמען שמו, ובאופן פרטי כסדר הז״א.

הוספתי כאן עוד טבלה המשלימה להבנת הדברים:

אופן תיקון הפר׳: הפר׳ הנתקן:	תיקון בערך הכולל	קבלת מוחין בפרטות – כסדר תיקון הז״א
1. כתר דמל׳	אל עליון	מו׳ דאי׳ – אלקי איו״י הגדול הגיבור והנורא. אבא – אלקי גומל קונה.
2. חו״ב דמל׳	(גומל חסדים) טובים	מו׳ דאי׳ אלקי איו״י הגדול הגיבור והנורא. אבא – אלקי גומל קונה
3. דעת דמל׳	קונה (הכל)	מו׳ דאי׳ אלקי איו״י הגדול, הגיבור, והנורא. אבא – אלקי איו״י, גומל, קונה.
4. חסד דמל׳	(וזוכר) חסדי אבות	וכנ״ל כל הפר׳
5. גבו׳ דמל׳	(וזוכר) חסדי אבות	וכנ״ל כל הפר׳
6. חג״ת דמל׳	(וזוכר) חסדי אבות	וכנ״ל כל הפר׳
7. נצח דמל׳	ומביא גואל לב״ב	וכנ״ל כל הפר׳
8. הוד דמל׳	ומביא גואל לב״ב	וכנ״ל כל הפר׳
9. יסוד דמל׳	ומביא גואל לב״ב	וכנ״ל כל הפר׳
10. מלכ׳ דמלכות	למען שמו	וכנ״ל כל הפר׳

ויש להעיר גבי מ״ש ׳גומל חסדים׳ אף שהעמדנו שמדובר בטובים בלבד. כבר מצינו, שיש סידורים שהפרידו כוונת ומביא גואל, מלבני בניהם, והוא עניין אחד או שפשוט סירכא נקיט ואזיל. ואף שלא כתב רבינו להדיא גבי כתר ודעת, משמע שכן הוא רק שהכתר דנוק׳ נתקן בכמה שלבים ולא רציתי לדקדק יותר (ד׳ רבעים כידוע למכוונים).

ועוד כתב רבינו הקדוש כי אשר נפרטים הפר׳ לפרט דפרט, לכאו׳ הפרט דפרט, היה ג״כ צריך להתקן כסדר הז״א. אלא שכאן נתקן הפר׳ הפרטי בלבד, רק שבערך הפרטי פרטי הוא נק׳ כולל, ורק הוא הנתקן כאן. כגון שרק החסד דמלכות יקבל מו׳ דחכ׳ דאי׳ באלקי אברהם בלבד, רק מכיוון שנעשתה התקו״ה בין כל פר׳ א״ק ואבי״ע דנוק׳ דאטב״ח, נמצא שהוא כלול רק מהחסדים של כולם. ואף שרק החסד דמל׳ מקבל מו׳ דחכ׳ דאי׳, כיוון שבו ישנם חסדים דכולם זה נק׳ שבפרטי פרטות כל החסדים דכל פר׳ המלכות קיבלו מו׳ כסדר קבלת מו׳ דפרטות הז״א, וכנ״ל בפרטי פרטות. וכן תקיש בשאר, וכמבואר בדבריו שכך יהיה, שכל ספירה תקרא פר׳ בערך

התחתון ממנו, וספירה בערך העליון ממנו. רק שצ״ל באיזה ערך מדבר הרב. והרב מלמדנו שכל פעם אחרי התקו״ה של ה״פ בספירות הפרטיות שלהם, נעשה או כלשונו הטהור ״יצאו״ ו״נעשו פר׳ שלימים״ ויש ״כללי״ ויש ״פרטי יותר כללי״ וכו׳.

ודרך אגב פתח לנו הרב צהר להבין דברי הרש״ש זיע״א בחידוש גדול, כי ישנו אא״ס המאיר באורך ובעובי כמבואר בדברי רבנו האר״י זלה״ה בשער ל סוף פ״ז שכל ספי׳ מתפשטת עד סוף העשיה שלה. והנה בסימן ב׳ בספר הטהור שמן זית זך כתב הרה״ק להקשות משער התיקון פ״ה שרק אחר התיקון נתפשטו הספירות ולא קודם, ואיך רבינו הרש״ש זיע״א כתב שכל ספירה מתפשטת באורך עד סוף העשיה? ונ״ל לתרץ ע״פ דברי רבינו הקדוש ע״ה, כי בערך אא״ס דעובי נתפשטה הספירה עד סוף העשיה שלה, אך בערך אא״ס דאורך לעולם היא כגודלה הראשוני רק ״שנתרחבה״ כביכול לאבי״ע, כנלע״ד ממותר השמנים הזכים.

סימן יב'.

דף ג' ע"א

לשון התו"ח: "מ"ק עוד הרב ז"ל בפירוק במלותיו (לפ"ב ע"ב **בדפוס לידן נהר שלו"ס לף כ' ע"ג מלויין בהגוב"י לות ל'**) שהם מוחין למלך לימין הנקלאת מלוה, והם למספר לותיות לכלים דז"א, לל נוק' שבו, ומשם נמשכים עד מלוה התחתונה רחל כי היא נתקנת על ידי מספר דז"א, והם ו"ק דב"ן במופן כי במוחין לימין דזו"ן שותפים, וזה במלותיו נו"ה וכו'. ובמקום לחר כתב (לפ"ל ע"ב שיטה כ"ה **ובדפו"ל דכ"ח ע"ג שיטה כ"ח–שם הגירסא לכח"ב, ובנהר שלו"ס סלוניקי הגי' לכחב"ל, וכבנו גרס בחב"ל** ולקמן כתב להליא מו"ב לכחב"ל) שהם בחב"ל דב"ן למ"ה, וב"ן דב"ן לזו"ן. ובמקום לחר כתב (לפ"ו ע"א **בדפוס לידן בלף כ"ב ע"ח ל"ה במלותיו – שם הגי' ג"כ שונה מעט ממה שגרס רבנו** וכן הוא **בדפוס סלוניקי**) להמשיך המוחין לבינות לזו"ן ויסו"ת עם נרנח"י לנשמה לחב"ל חג"ת לפרלוף הבריאה עכ"ל. נמלינו למליס כי הב"ן למ"ה לכחב"ל לזו"ן נקרא מספר בערך המ"ה ונקרא נוק' שבגופא, והב"ן דב"ן לכחב"ל לזו"ן נקרא רחל מלוה התחתונה, וגם הכחב"ל דב"ן למ"ה, וב"ן דב"ן לזו"ן נקרא בריאה בערך המ"ה למ"ה ומ"ה דב"ן שהם נקראים מלילות, והב"ן דב"ן נקרא ו"ק בערך ב"ן למ"ה שהוא ג"ר בערכו ונקרא ז"א, והמוחין בחיס לב"ן למ"ה, והב"ן דב"ן נתקנו על ידו, והיליה נקרא יעקב ורחל, ומלכות הפרטי דז"א נקרא עשיה דז"א, ולפעמ כי המוחין דבריאה דזו"ן נמשכים על ידי זווג דבינות לזו"ן ויסו"ת, ויקבלו על ידי המלכות לחכמה דזו"ן שהם נקראים ז"א בערכם, וכן היליה דז"א על ידי זווג הו"ק לזו"ן ויסו"ת ומלכויות דבינות דזו"ן שהם נקראים ז"א בערכם, וכן המלכות הפרטית דזו"ן על ידי זווג דמלכויות לזו"ן, ומקבלים מוחין מיעקב ורחל שהוא ז"א בערכם, ואלו נקראים מלכויות ליעקב ורחל ומלכות המתפשטת בבי"ע, ובי"ע על ידי זווג דמלכות דמלכות לזו"ן ויסו"ת ועל ידי זווג דבי"ע הכולל לזו"ן, וגם מקבלים המלכיות כל לחד מהגדול ממנו שהוא נקרא ז"א בערכו, וכן לפעמ גם הב"ן דב"ן מקבל מוחין מזווג דב"ן דב"ן לזו"ן ויסו"ת, אלא שמקבל גם המלכות דב"ן למ"ה שהם הו"ק דב"ן למ"ה, ונמלא שלא יש חילוק ושינוי בין החכמה דזו"ן הנתקנת בחיבת קדמנו, לבינות דזו"ן הנתקנים בחיבת במלוותיו כלל {לף ג' ע"ב} ולא כמו שנראה מפשט הענין, אלא שניהם שוין, וכן לפעמ שהוא במ"ה למ"ה, ומ"ה דב"ן שהוא לילות דזו"ן שניהם מקבלים מוחין מזווג ממ"ה למ"ה ומ"ה דב"ן לזו"ן ויסו"ת, אלא שהמ"ה דב"ן שהוא נוק' בערך המ"ה למ"ה יקבל גם ממלכיות למ"ה למ"ה שהוא ז"א וג"ר בערכו, והמ"ה דב"ן נוק' ו"ק, וגם נלמוד שהיליה והעשיה

ז״ח שהם נה״י וחג״ת זו״ח בכלל נקראים מלכיות זו״ח בערך הבריאה והמילות שלו הנקרא ז״ת, וכן כל פר׳ תחתון מחבירו נקרא נוק׳ לשלו, ונקרא ב״ן בערך העליון ממנו הנקרא מ״ה, וכן כתב הרב ז״ל בפ״ז משער הקדירה, ומ״ש הר״י למח ומורינו הרב ז״ל שם וכן הוא מוכרח, שהרי ז״ת בערך הפרלוף החמיסי שלמטה ממנו נקרא ז״ת, ובערך הפרלו׳ (הה׳) שלמעלה ממנו נקרא מלכות, ומ״כ יקשו״ת הס ז״ת בערכו, ויהיה בחי׳ זווג דישסו״ת עם זו״ן שהוא נוק׳ לפעמים:

(יב) ״שם ע״א פירוש במצוותיו שאמר הרש״ש זיע״א דפ״ב ע״ב שהם מוחין דמצד אימא ובמ״א כתב שהם כחב״ד דב״ן דמ״ה, וב״ן דב״ן דזו״ן, ובמקו״א כתב להמשיך המוחין דביעות דאו״א וישסו״ת עם נרנח״י דנשמה וכו׳ ייעו״ש הישוב לכל זה אם נזכה להסבירו ולהבינו״ [15]

(יג) עוד דף ג׳ הנ׳ ע״ב שיטה ה׳ כל פר׳ תחתון נקרא נוק׳ אצלו ונקרא ב״ן בערך העליון ממנו הנקרא מ״ה וכו׳ וכן הוא מוכרח שהרי ז״א בערך הפרצ׳ הה׳ שלמטה נקרא א״א ובערך הפר׳ הה׳ שלמעלה נקרא נוק׳ מלכות וא״כ ישסו״ת הם ז״א בערכו ויהיה בחי׳ זווג דישסו״ת עם זו״ן שהוא נוק׳ לפעמים עכ״ל ומצאתי כתוב בגליון שם וז״ל עיין בעו״ת ד״א ע״ב ושער מ״ד ומ״ן שט״ל פט״ו כי לעולם הנוק׳ דין ותחתון ומושפע ע״כ והיינו שזה סמך למ״ש הרב תו״ח הנ״ל שלא יבוא לנו דבר תמוה איך יהיה זיווג עם זכר שהוא נוק׳ בערך העליון ממנו וכעת נראה דבר פשוט שכן הוא הסדר בלי ספק ותמיה וכן אמרו הזוהר הקדוש בפשיטות ע״פ איש וביתו באו על המלאכים וכו׳ יע״ש ונכון:

חלק זה עוסק בג׳ עניינים, ואלו הם:

א. **מיישב סתירה בדברי הרש״ש שכתב ג׳ מיני כתובות במטבע ברכה בתיבת ׳במצוותיו׳.**

ב. **אופני ההמשכה של מקיפי הל״מ דצל״ם שווים** (שלא כדמשמע לכאו׳ מהנהר שלום) **בתיבות: ׳קדשנו׳ ׳במצוותיו׳ ׳וציוונו׳ ׳על׳.**

ג. **כל פר׳ נקרא נוק׳ וב״ן בערך העליון ממנו** (ועיין לעיל בכותרת מה שצידד הרב עו״ק וידאל קואינקא זתע״א מהזוה״ק).

א.

מ״ש עוד הרב ז״ל בפירוש במצותיו שהם מוחין למלך לימח הנקראת מלוה, והם למספר לותיות לכלים דז״ת, לל נוק׳ שבו, ומשם נמשכים על מלוה התחתונה רחל כי היא נתקנת

[15] הכותרת הועתקה מספר ׳אפר יצחק׳ מרבי יצחק פיררא והחק״ל הרב וידאל קואינקא זתע״א. הובאה שם עוד כותרת אות י״ג ונביאה כאן ע״מ להקל ולשמור על רצף הדברים.

על ידי מספר דז"ק, והס ו"ק דכ"ן בלופן כי במוחין לזימא לזו"ן שותפים, וזה במלותיו נו"ה וכו'. ובמקום אחר כתב שהס בחב"ד דכ"ן דמ"ה, וב"ן דכ"ן דזו"ן. ובמקום אחר כתב להמשיך המוחין דבינות דלו"ק ויסוד"ת עם נרנח"י דנשמה לחב"ד חג"ת לפרלוף הבריאה עכ"ל. נמלינו למדים כי הב"ן דמ"ה דכחב"ד דזו"ן נקרא מספר בערך המ"ה ונקרא נוק' שבגופא, והב"ן דב"ן דכחב"ד דזו"ן נקרא רחל מלוה התחתונה, וגם הכחב"ד דב"ן דמ"ה, וב"ן דב"ן דזו"ן נקרא בריאה בערך המ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן שהס נקראים מלילות, והב"ן דב"ן נקרא ו"ק בערך ב"ן דמ"ה שהוא ג"ר בערכו ונקרא ז"א, והמוחין בחיס דב"ן דמ"ה, והב"ן דב"ן נתקנו על ידו, והילידה נקרא יעקב ורחל, ומלכות הפרטי דז"א נקרא עשיה דז"א".

הנה רבינו התו"ח הביא ג' מיני שמועות שכתבם מר"ן השר שלום זיע"א ואלו הן:

א. שהמו' דאי' נמשכים למספר אותיות (הינו גימ' / מלכות) דז"א ומשם למצווה תחתונה שהיא רחל (דפ"ב ע"ב בדפוס דידן נהר שלו'ם **דף כ' ע"ג** מצויין בהגוב"י אות ד').

ב. שהמו' נמש' לחב"ד דב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן. (דפ"ד ע"ב שיטה כ"ה ובדפו"ד **דכ"א ע"ג** שיטה כ"א- שם הגירסא דכח"ב, ובנהר שלו'ם סלוניקי הגי' דכחב"ד, ורבנו גרס בחב"ד ולקמן כתב להדיא כמה פעמים מו"ב דכחב"ד, ואפשר שנתחלפה ב' בכ' בדפוס).

ג. שהמו' נמש' לז"ע (חב"ד חג"ת) דבריאה (דפ"ו ע"א בדפוס דידן בדף **כ"ב ע"א** ד"ה במצוותיו – שם הגי' ג"כ שונה מעט ממה שגרס רבנו וכן הוא בדפוס סלוניקי כדפוס דידן וז"ל: "במצותיו יכוון להמשיך **מקיפי ל"מ דצלמי** המוח' דבינות דאו"א וישסו"ת עם נרנח"י דנשמה **שבהם** לחב"ד **וחג"ת דמ"ה ובי"ן** דפרצופי **כחב"ד** דבריאה **דז"א דאצילות ודבריאה דאבי"ע דאצילות**" עכ"ל. הדגשנו את השינויים).

ולכאו' המעיין לא היה יכול לברור לעצמו על איזה יניח ראשו צדיק, ובא רבינו התו"ח זיע"א ונעשו לפניו כאחת, כמ"ש שכל המו' דאי' נמשכים לב"ן דמ"ה דכחב"ד דזו"ן ומשם לב"ן דב"ן דכחב"ד דזו"ן כדלקמן:

כחב"ד דזו"ן:

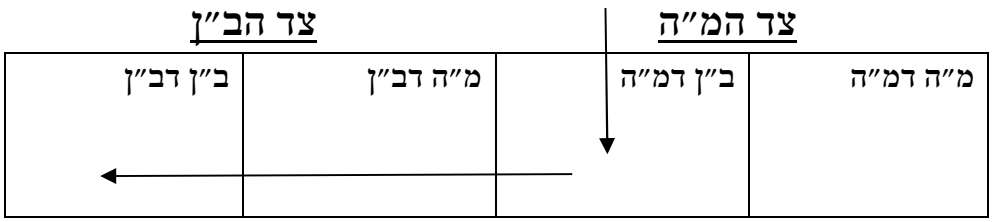

וביאר לנו רבינו את הערכים שהב״ן דמ״ה נק׳ נוק׳ שבגופא דז״א (היינו שז״א הוא מ״ה דמ״ה. ועיין בנהר״ש דף כ׳ בהגוב״י אות ה׳ שהגיה שבו – **שבגופו** ע״פ כת״י והוא כדברי רבנו התו״ח. ופשוט.). בערך המ״ה (בין בכללות מו״ב דמ״ה, בין בערך המ״ה דמ״ה בלבד) וכן בערך המ״ה נק׳ הב״ן דמ״ה בריאה (כשמועה ג׳) בערך המ״ה דמ״ה. ובנוסף, גם העריך את הב״ן דמ״ה כג״ר וכז״א, בערך הב״ן דב״ן, שהוא בערכין נוק׳ ומלכות, וכך סיכם וכתב: ״נמצינו למדים כי הב״ן דמ״ה לכחב״ד לזו״ן נקבל מספר בערך המ״ה ונקבל נוק׳ שבגופא, והב״ן דב״ן לכחב״ד לזו״ן נקבל רחל מצוה התחתונה, וגם הכחב״ד דב״ן דמ״ה, וב״ן דב״ן לזו״ן נקבל בריאה בערך המ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן שהם נקבלים מלילות, והב״ן דב״ן נקבל ו״ק בערך ב״ן דמ״ה שהוא ג״ר בערכו ונקבל ז״א, והמוחין בחיס לב״ן דמ״ה, והב״ן דב״ן נתקנו על ידו, והיכירה נקבל יעקב ורחל, ומלכות הפרטי דז״א נקבל עשיה דז״א״.

ואם נסכם נאמר כי:

ב״ן דמ״ה נק׳:	והב״ן דב״ן נק׳:
א. נוק׳ שבגופא דז״א (בערך המ״ה) – כשמועה א׳ (וכהכת״י שהביא הגוב״י).	רחל מצוה תחתונה
ב. בריאה (בערך המה דמ״ה) – כשמועה ב׳	בריאה (אולי חג״ת דברי׳ והב״ן דמ״ה חב״ד דברי׳ וצ״ע)
ג. ג״ר / ז״א (בערך ב״ן דמ״ה)	ו״ק / נוק׳

ויש לציין שהתו״ח תפס לעיקר את השמועה השנייה. ואפשר שסיבתו היא ששמועה זו נכתבה על הפר׳ עצמו ולא על המשכת המו׳ וממילא היא עיקר ויסוד כמו שתפס רבינו בחכמת תורתו. ומה שעשה ערך מחודש כביכול שהב״ן דמ״ה נק׳ ג״ר וז״א הוא כי לכאו׳ כיצד ימשכו המו׳ מב״ן דמ״ה ישירות לב״ן דב״ן אם לא שנעריכם כך, שלכאורה היה צריך להימשך קודם למ״ה דב״ן, ומשם לב״ן דב״ן. וע״כ הוכרח רבינו לערך זה, שג״ר ממשיך מו׳ לו״ק וז״א לנוק׳. ודוק. וכ״כ: ״והמו׳ נחיס לב״ן דמ״ה והב״ן דב״ן נתקנו ע״י״. עכ״ל הטהורה.

וכדי לחבב הדברים ולהקל לשומעיהם מעתה נאמוד ציורם כך:

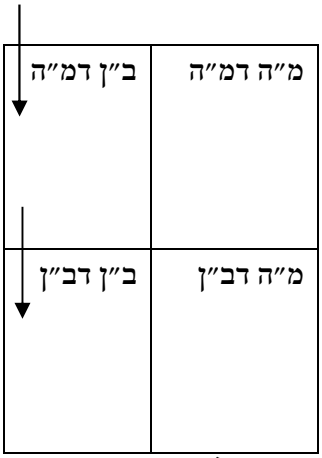

כדי לקיים מצוות דקה מן הדקה, ולהבין במעט מדעת אלופי הבינה, המה רבותינו הקדושים, מר״ן הרש״ש והתו״ח זתע״א, אשר לבנו רצוף אהבת שמנם ורב חכמתם, הנה עד כאן הסברנו מהות המו״ב דכחב״ד דזו״ן דבריאה ויש לציין שהמדקדק בדברי הרש״ש זיע״א, ילמד כי העריך את כללות ההמשכה לז״א כפר׳ כלול אבי״ע. שצד המ״ה שבו, דהיינו מ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן מקרי אצילות דז״א, והב״ן דב״ן וב״ן דמ״ה מקרי בריאה דז״א. ומ״ש כחב״ד אינו אלא, כי הו״ק הפרטים מתוקנים אבל בכללות הפרצוף באמת הב״ן דמו״ב, הוא ז״ע דבריאה. ואע״פ שלכאו׳ אמר ז״ע דבריאה כאילו הם פרטיות בבריאה ידוע למעיין כי כשאומרים ״ד״ מתפרש לעיתים בכללות (כבכמה דוכתי לדוג׳ בוידוי באשמנו חח״ן דחסד אינו דפרטות החסד אלא שכל החסד נק׳ חח״ן). וכן הוא כאן דז״ע הם כללות אצילות ובריאה, ונה״י הם יצירה דזו״ן והם נק׳ יעו״ר, וישנה מלכות פרטית בז״א והיא העשיה דילה. וכך נערך כל פר׳ ז״א כאבי״ע, וכדלקמן:

ז״א	חב״ד	אצילות דזו״ן: מ״ה דמ״ה מ״ה דב״ן	בריאה דזו״ן: ב״ן דמ״ה ב״ן דב״ן
מלכות דז״א	חג״ת	בריאה נה״י (יעו״ר)	
	נה״י	עשיה – מלכות	

אף שבאופן פשטי ק״ק מ״ש שהב״ן דמו״ב הם הבריאה, דלכאורה צד המ״ה הוא אצילות (כולל הב״ן דמ״ה), ואולי אחר שנתחלפו מ״ה דב״ן עם ב״ן דמ״ה נתכללה

הבריאה ונעשתה ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, והאצילות מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן, ולא קשיא מידי, דכ"כ רבינו בדף הבא (ג' ע"ב שיטה א') בפשיטות גמורה ששניהם נק' אצילות דזו"ן. (כידוע ופשוט משער המו' ש"ך פרק ט' וחסדי דוד אות אחרונה ק"ך).

וזוהי כוונת רבינו "שהיצירה נק' יעו"ר", ומלכות הפרטי בז"א נק' "עשיה דז"א".

המשך לשון התו"ח: "ולפקד כי המוחין דבריאה דזו"ן נמשכים על ידי זווג דבינות דלו"ק ויסו"ת, ויקבלו על ידי המלכות דחכמה דזו"ן שהם נקרחים ז"ק בערכם, וכן היציה דז"ק על ידי זווג הו"ק דלו"ק ויסו"ת ומלכויות דבינות דזו"ן שהם נקרחים ז"ק בערכם, וכן המלכות הפרטית דזו"ן על ידי זווג דמלכויות דלו"ק, ומקבלים מוחין מיעקב ורחל שהוא ז"ק בערכם, ומלו נקרחים מלכויות דיעקב ורחל ומלכות המתפשטת דבי"ע, ובי"ע על ידי זווג דמלכות דמלכות דלו"ק ויסו"ת ועל ידי זווג דבי"ע הכולל דלו"ק, וגם מקבלים המלכיות כל אחד מהגדול ממנו שהוא נקרא ז"ק בערכו, וכן אפקד שגם הב"ן דב"ן מקבל מוחין מזווג דב"ן דב"ן דלו"ק ויסו"ת, אלא שמקבל גם המלכות דב"ן דמ"ה שהם הו"ק דב"ן דמ"ה".

ורבינו התו"ח אחר שהסביר לנו סדר עמידת ז"א על כל כינויי ערכיו, ע"פ ג' השמועות, בא להסביר סדר המשכת המו' בברכה.

ועלינו לחדד ולהגדיר כי יש כאן, כמו בכל כוונה, ג' מרכיבים:

א. לאיזה פר' נמשכים המוחין (לדוג' ב"ן דמ"ה שמקבל וממשיך לב"ן הנק' מצווה תחתונה).

ב. מאיזה זיוו' נולדים צלמי המו' (לדוג' או"א וישסו"ת).

ג. ע"י מי ימשכו (לדוג' המל' דפר' עליון. ונלע"ד כוונתו, שהוא כעין לבוש לצלמי המו').

ורבינו הקדוש אגב שיטפיה דלישנא קלילא כללן כאחת. ואגב יש לציין כי במהדורת מהר"ד סרירו זיע"א (היא המהדורת צילום שהו"ל הרב עטיה) ישנה גרסה שונה במקצת מהגי' שהובאה בהוצאה החדשה, המתקיימת גם היא ע"פ ג' חלוקות הנ"ל, וחבל שהמדפיסים לא ציינו לכך במהדו' התו"ח החדש. {ואם תדקדק בהקדמת הרב עו"ק בעל "אפר יצחק" פירורה זיע"א להגהותיו תגלה שפעמים שגירסת הכת"י פחות נכונה כמ"ש להדיא שם בהק' "ולכן לפעמים תמצא שאפ' שגירסת הדפוס היא יותר נכונה ואעפ"כ הגהתיה" עכ"ל.}

וע"כ ערכתי טבלה מסודרת וברורה למען מייחדי שמו, ולמען שמח עלובת נפש להעטירה באור עולם:

א. הפרצוף המקבל	**ב.** הזיווג בפר׳ העליון שגרם להמ׳ המו׳	**ג.** מקבל ע״י הפר׳ העליון ממנו
בריאה דזו״ן	בי׳ דאו״א וישסו״ת	מלכות דחכ׳ דזו״ן
יצירה דזו״ן	ו״ק דאו״א וישסו״ת	מלכות דבינה דזו״ן
עשיה דזו״ן	מל׳ דאו״א (נשמט ישסו״ת)	מלכות דו״ק דזו״ן [דלעיל כ׳ שהיצי׳ דזו״ן נק׳ יעו״ר]
בי״ע כוללים / תחתונים דזו״ן	1) זיווג מל׳ דמל׳ דאו״א וישסו״ת 2) זיווג דבי״ע דאו״א וישסו״ת	מלכות דעשיה (כך נראה שהוא ע״ד הפר׳ דלעיל)

וכן לפסק שגם הכ״ן דכ״ן מקבל מו׳ מזיווג דכ״ן לכ״ן דהיינו, שאם עד עכשיו למדנו, שהב״ן דב״ן נק׳ מצוה תחתונה, ומקבל מהב״ן דמ״ה כשנמשכים לו מו׳. אפשרות שלבד ממה שמקבל מו׳ אלו, יש לו מו׳ שהוא מקבל בפני עצמו מהפר׳ שכנגדו באו״א ״למלא שמקבל גם המל׳ דכ״ן למ״ה שהס הו״ק דכ״ן למ״ה״ וכאן סייג רבינו דבריו, שבכ״מ, גם אם יש המשכה בפע״צ לב״ן דב״ן ע״י זיווג ב״ן דב״ן באו״א, לעולם ימשכו המו׳ קודם לב״ן דמ״ה שהוא נק׳ הו״ק בערכין לגבי הב״ן דב״ן. (ומ״ש הו״ק דב״ן דמ״ה, כוונתו שהב״ן דמ״ה הוא נק׳ הו״ק דמ״ה לגבי הב״ן דב״ן שנק׳ מלכות וכדי להבין בפשטות צריך לפסק כך אלא שמקבל וכו׳ שהם הו״ק דב״ן, דמ״ה – היינו שבאמת הוא מצד המ״ה ונק׳ ו״ק בערכין, ולא נהירא שנמשך לאיזה מל׳ פרטית בב״ן דמ״ה. וצ״ע, שכן הוא פשט הלשון, ואפשר כדהסברנו שכל הב״ן דמ״ה נקרא מל׳ וו״ק).

וכן מובן לקמן, מה שיעריך ב׳ צידי המ״ה לאצילות. והמ״ה דמ״ה יהיה ג״ר בערך הו״ק עיי״ש. ולמסקנה נאמר, שבכ״פ שנמשכים המו׳ לב״ן דמ״ה, זה נהנה וזה לא חסר אע״פ שנמשך מפר׳ שכנגד באו״א. וע״כ אין שינוי בין תיבת קידשנו לתיבת במצוותיו אע״פ שהרש״ש הסביר זאת רק במצוותיו כן הוא בקדשנו ובמצוותיו ובתיבת ׳על׳ וכו׳ בכל מטבע הברכה.

וכן מסביר הרב גבי המ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן כמ״ש גבי הב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן, והאריכות אך למשא ולטורח שהוא בדיוק כמ״ש לעיל. וכן שיש המשכ׳ נוספת מהמלכות בעליון (דהיינו המל׳ דמ״ה דמ״ה למ״ה דב״ן).

ואחר שהסברנו הרב כל זה, השמיענו עוד ערכים המצוינים למעלה, וציין לשער השבירה בפ״ז, וההסבר של מר״ן השר שלום זתע״א (שמ״ש באות ד׳) בדברי ההגהה החמישית של מהר״י צמח ז״ל, שעתיק נעשה ממ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן, ואו״נ נעשה מב״ן דמ״ה וב״ן דב״ן, כך הסביר הרש״ש זיע״א דעת מהר״י צמח. אך לא הסביר כיצד הוא מבין כן בדבריו, רק הכריח שלא יתכן שיכתוב היפך דברי הרב זלה״ה.

ונבוא להסבר דבריו, הנה שם מהרח״ו זלה״ה כלל לנו כלל, שכל הד׳ פר׳ כלולים ממו״ב, לבד מעתיק וא״א ״יען אין לו נוק׳ נפרדת״. ובזה הסתפק הרב שם האם עתיק וא״א היו כלולים מזו״ן, דהיינו מ״ה וב״ן באופן כללי, שצד ימין הוא מ״ה וצד שמאל הוא ב״ן, או שכל צד מהם היה כלול משניהם היינו שצד ימין היה מ״ה דמו״ב ״ושניהם זכרים״, וצד שמאל ב״ן דמו״ב ״ושניהם נוק׳״.

וע״ז הגיהה מהר״י צמח וז״ל: ״למח סלר הזה הוא בעתיק לבד, כנודע. ולולי כי ההפרש הוא [ד] כי בעתיק הב״ן שבו הוא למ״ה ובמ״ה המ״ה שלו הוא לב״ן ובזה יש מעלה יתירה לעתיק שכולו למ״ה ומ״ה כולו לב״ן (נ״ל המ״ה וב״ן שלו הוא ועיין לקמן)״. עכ״ל ההגה של מהר״י צמח.

וע״ז הגיהה השמ״ש באות ד׳: ״נ״ב, נ״ל שר״ל, כי עתיק נעשה ממ״ה למ״ה ומ״ה לב״ן ומ״ה מב״ן למ״ה ומב״ן לב״ן. למי לא תימא הכי, מיך מפשר להעלות על הדעת כי הר״י למח יסבור כי עתיק נעשה לוכלא ונוקבא שלו כולו ממ״ה, ומ״ה לוכלא ונוק׳ שבו הכל מב״ן היפך כל הלרושים של הרב ז״ל״.

והיינו שהסביר בדברי המהרי״צ שמ״ש ״בעתיק הב״ן שבו הוא דמ״ה״ אין הכוונה כפשוטו היינו לב״ן דמ״ה אלא ר״ל מ״ה דב״ן. היינו שעתיק כלול ממ״ה דמ״ה ומ״ה דב״ן! דאל״כ הרי יסתר הכלל של הרב שבעתיק ואריך אין בו מו״ב. אגב נאמר שלכאורה כך משמע בהגהה הקודמת של המהרי״ץ, לפי הגירסא הממוסגרת, שנראה שהיא הנכונה והמדוייקת, וכן העתיק בפשטות בספר מקום בינה בדף ס״ט ע״א. דהיינו שעתיק נעשה ממ״ה דמו״ב, וא״א מב״ן דמו״ב. ושם בפירקין הפנה הגוב״י באות ו׳ לתו״ח בדף קל״ב ע״א, עיי״ש מ״ש בדעת רבו כי מה שנסתפק מהרח״ו הוא קודם שנפשט לו הספק, אך השמ׳ש האירה ממזרח, אחר שנפשט הספק השני (והיינו למסקנה: שאו״א הם מ״ה דמו״ב, וישסו״ת הם ב״ן דמו״ב. וכעין זה עו״נ או״נ. שעו״נ דוג׳ או״א, והם מ״ה דמו״ב. ואו״נ הם דוג׳ ישסו״ת והם ב״ן דמו״ב).

וזה התו״ח בא להסביר שפשט דברי מהרי״ץ הם בערכין וז״ש: ״כי בעתיק הב״ן שבו הוא למ״ה״ והיינו שאין הכוו׳ לב״ן דמ״ה אלא שעתיק דוכ׳ כלול גם מצד הב״ן, רק שצד הב״ן שלו הוא המ״ה דב״ן (ונקרא ב״ן דמ״ה בערכין). ״ובמ״ה המ״ה שלו הוא לב״ן״

והיינו שהמ״ה דא״א הוא נק׳ ב״ן בערך המ״ה דמ״ה כי המ״ה דא״א הוא הב״ן דמ״ה שנק׳ ב״ן בערך מ״ה דמ״ה, והיינו שלעולם הן לרש״ש הן למהרי״ץ, עתיק ונוק׳ נעשה ממ״ה דמו״ב ואו״נ מב״ן דמו״ב, ומה שלכאו׳ אפשר להבין ממהרי״ץ שעתיק נעשה מ**ב״ן דמ״ה** היינו שמ״ה דב״ן נקרא ב״ן (דמ״ה) בערך מ״ה דמ״ה.

וחשוב לי לציין כי זה הסבר נוסף על ההסבר של דף קל״ב שהבאנו מהגוב״י, ועיין מה שנסתייענו מדברי המהר״י צמח עצמו בהגהה הקודמת (ע״פ גי׳ הסה״ק מקום בינה). וכך מסביר התו״ח לדעת רבו הרש״ש בדעת מהר״י צמח זתע״א. וסיים רבינו דכן הוא מוכרח שז״א נק׳ מל׳ בערך הפר׳ הה׳ שלמעלה ממנו, וגם נק׳ א״א בערך הפר׳ ה״ה שלמטה ממנו וע״כ הערכין שבא״א שייכים גם בז״א ולהיפך ג״כ (ואפשר שרצה בזה לתת צד נוסף שכיוון שא״א נקרא ג״כ ז״א יש צד שיהיה כלול ג״כ ממו״ב באיזשהו אופן. ודו״ק). ואגב ריהטא השמיענו קול דודים שיש זווג ישסו״ת עם ז״א שנק׳ נוק׳ בערכו, וזה בהמשך לדבריו משער ט׳ פ״ז, שכל ספי׳ נקראת נוק׳ בערך העליון ממנה. ובמפתחות שהבאנו לעיל כתב וז״ל: ״והיינו שזה סמך למ״ש הרב תו״ח הנז״ל שלא יבוא לנו דבר תמוה איך יהיה זיוו׳ עם זכר שהוא נוק׳ בערך העליון ממנו וכעת נראה דבר פשוט שכן הוא הסדר בלי ספק ותמיה וכן אמרו הזוהר הקדוש בפשיטות ע״פ איש וביתו באו על המלאכים וכו׳ יע״ש ונכון״. והרוצה להרחיב ימצא חיים, רק לעת האסף אמרתי כי מ״ש זיוו׳, אינה כ״כ קושיא ודבר תמוה, דכבר גילה לנו רבנו התו״ח כי זיוו׳ היינו המשכת מו׳, וזה שייך אף בלא ערך זה שישסו״ת נק׳ ז״א לגבי זו״ן – נוק׳. אלא שבכאן נסתייע מדברי הרב בעצמו בשער ט״ל כפשטן ובדברי הרשב״י בזוה״ק. ומלאכי חיים ושלום יבואו על איש וביתו בזכות תורת חיים ושלום שתגן בעדנו אכי״ר.

סימן יג'.

דף ג' ע"ב

לשון התו"ח: "ומ"ש מורינו הרב ז"ל בתיבת המוציא ימשיך הל"מ דחו"ב דאו"א עם נרנח"י דנשמה וחיה בתיבת המוציא, לחב"ד הג"ת דזו"ן דאצילות ודבריאה דאצילות ודבריאה ע"כ. פרוש דבריו יעו"ש שנראה שר"ל הכל באצי' דאצי' ואצי' דבי"ע, כל הד' תיבות היינו המוציא לחם מן הארץ. כידוע שבכל תיבה אנו ממשיכים ל"מ דצל"ם כמו קדשנו ל"מ דאצי', במצוותיו ל"מ דברי', וציוונו ל"מ דיצי', להניח תפילין וכיוצא ל"מ דעשיה דאצי' ודעשיה דבי"ע. כן הוא הסדר בכל הברכות וכמ"ש לנו הרש"ש זיע"א בהק' נהר שלום דף פ"ב וכו' (**ובדפו"ד דף כ' ע"ג**). אלא שהרב תו"ח מוסיף על השמועה הטובה ואומר, שכל זה באצי' דאצי' ובאצי' דבי"ע, וצריך להמשיך לבי"ע התחתונים אח"כ, ועיי"ש. וה' יתברך יתן לנו חב"ד להסבירו ולהניעו כרצונו, כדי שיהיה בעולם קונים שיוכלו לקנות כ"א לא כן למי ימכור אלא ודאי כמ"ש יזכנו ה' בזכותם אכי"ר[16].

הנה רבנו התו"ח בא לברר ולבאר לנו את כוונת רבנו הרש"ש בכתובות של ההמשכות שיש במטבע ברכה, שחזר עליהם הרש"ש בכל תיבה, באותו סגנון.

[16] הכותרת הועתקה מספר 'אפר יצחק' מרבי יצחק פיררא והחק"ל הרב וידאל קואינקא זתע"א.

ורואה אני חובה לעצמי לשבח מה שעשו העורכים במהדורת תו״ח החדש, שהכניסו גרשיים המסייעות מאוד להבנה, ונסתייעתי מאוד בזה, ולכן אף אני העתקתי כן בגוף הלשון של התו״ח עצמו, ע״מ להקל ולסייע ללומד בהבנת הדברים.

ידוע לנו, מה שכלל לנו רבנו האר״י ז״ל, שכל עיקר עבודתנו היא בזו״ן דאצילות שנאמר: **״בנים אתם לה׳ אלקיכם״**, ה׳ הוא ז״א דאצילות, אלוקיכם הוא נוק׳ דיליה. ובא התו״ח לומר שכן הוא אליבא דהרש״ש, שלעולם כל המשכה היא בזו״ן דאצי׳ דאצי׳, ומשם נמשך לבריאה דאצילות, ומשם לבי״ע הכוללים. ומה שאנו אומרים לבי״ע הכוללים היינו לזו״ן דאצי׳ דאצי׳ דבי״ע הכוללים, ע״פ מ״ש רבנו האר״י ופרשו הרש״ש בנים אתם לה״א היינו בנים אתם לזו״ן דאצילות, וע״פ הרש״ש כל אצי׳ נחלקת לאצי׳ דאצי׳ ובי״ע דאצילות, וע״כ כל המשכה היא לזו״ן דאצי׳ דאצי׳ ולזו״ן דבריאה דאצילות, וזה נקרא בנים אתם לה״א.

ועוד הוסיף ע״ז רבנו הגדול התו״ח, כי בכל המשכת מו׳ אנו ג״כ ממשיכים לבי״ע הכוללים, ובבי״ע הכוללים ההמשכה ג״כ תהיה כנ״ל, היינו שנמשיך לזו״ן דאצי׳ דאצי׳ ודברי׳ דאצי׳ דבי״ע הכוללים. וז״ס פסוק בנים אתם לה״א. ולעולם ההמשכה היא לזו״ן דאצי׳ דאצי׳ ודבי״ע דאצי׳, שהרש״ש חילק כל אצי׳ דכל פר׳, לאצי׳ דאצי׳ ובי״ע דאצי׳, וממילא אנו בנים לזו״ן דאצי׳ דאצי׳ ודבי״ע דאצי׳ ושם עיקר מגמת עבודתנו.

ולפני שנבוא לבאר דברי התו״ח עצמו, נרחיב במעט את היריעה, כי כל פר׳ כלול מא״ק ואבי״ע, והיינו א״ק אצילות ובי״ע כוללים, והאצילות הנ״ל נחלקת לעולם לאצי׳ דאצי׳ ובי״ע דאצי׳ שיקראו ״בי״ע פרטיים״.

דהיינו שבכל פר׳ יש״ א״ק, אצי׳ דאצי׳, בי״ע פרטיים (דאצי׳ ויקראו ג״כ בי״ע דאצילות), ובי״ע הכוללים.

והחלוקה הנ״ל הנה יסוד מוסד בדברי הרש״ש ותלמידיו.

ונבוא להסבר בגוף הדברים, ונקדים ונאמר שלכאו׳ יש לעיין באות י״ד בדברי הרב עיר וקדיש מוהר״ר אפר יצחק זיע״א, שתמה מדוע התו״ח כתב שהכל נמשך באצילות דהיינו שבד׳ תיבות נמשכים באצילות דכולם (המוציא לחם מן הארץ). והרי הרש״ש כתב לן שנמשכים בבי״ע. ועוד הוסיף לן בשורה האחרונה רבין חסידא התו״ח ״וגם יכוון להמשיך הארת המו׳ למלכות המתפשטת בבי״ע ולבי״ע הכוללים״ משמע שהוא תוספת שלא הוזכר ברש״ש. אלא דיש לומר, שלא בא להוסיף על דברי רבו אלא לבאר ע״פ דברי הרש״ש עצמו, והוא גופא דברי רבינו הרש״ש זתע״א. וכידוע לן, שמר״ן הרש״ש זתע״א בהק׳ המופלאה ביאר שכל ספירה כלולה מא״ק ואבי״ע באורך וא״ק ואבי״ע בעובי כמ״ש שער ל׳ סו״פ ז׳. וכבר הסברנו לעיל כי

אופני ההמשכה לזו"ן דאצי' שווים בכולם, ובא רבינו להאיר אורה ולגלות, שכמו שנמשכים המו' באצי' דאצי' ובבי"ע דאצי', כן הוא בבי"ע הכוללים בעובי, דהיינו, שגם את בי"ע הכוללים נחלק לאצי' דאצי' ולברי' דאצי' דבי"ע הכוללים, ולבי"ע הכוללים דבי"ע הכוללים ומשם לבי"ע תחתונים הפרטיים דאורך. וכאופן ההמשכה באצי' דאצי' ובבריאה דאצי' כן הוא בבי"ע הכוללים. ונגענו בזה לעיל וראשית נסבירו בב' תרשימים ואח"כ נבארו מילה במילה בדברי התו"ח זיע"א.

<u>טבלה זו היא של כללות עולמות א"ק ואבי"ע:</u>

לכאן נמשכין המוחין בכל המשכה לפי הרש"ש

א"ק:	אצי' דאצי':	בי"ע דאצי' דאצי':	בי"ע הכוללים:
אצילות	אצילות נק' ה' זו"ן דאצי' דאצ'	אצילות נק' אלקיכם זו"ן דברי' דאצי'	אצילות
בריאה	בריאה	בריאה	בריאה
יצירה	יצירה	יצירה	יצירה
עשיה	עשיה	עשיה	עשיה

[בי"ע דאצי' דאצי נקראים ג"כ בי"ע הפרטיים]

<u>טבלה זו היא בפרטות של בי"ע הכוללים בלבד:</u>

א"ק דבי"ע הכוללים:	אצי' דאצי' דבי"ע הכוללים:	בי"ע דאצי' דבי"ע הכוללים:	בי"ע הכולל דבי"ע הכוללים:
אצילות	אצילות זו"ן דאצי' דאצי'	אצילות זו"ן דבריא' דאצי'	אצילות
בריאה	בריאה	בריאה	בריאה
יצירה	יצירה	יצירה	יצירה
עשיה	עשיה	עשיה	עשיה

לעולם כל המוחין נמשכים לזו"ן דאצי' דאצי ודבי"ע דאצי', הן בכללות האצי' הן בכללות בי"ע הכוללים.

המוח' נמשכים לזו"ן דאצי' דאצי' ולזו"ן דברי' דאצי'.

תיבות לחם מן הארץ כללתי אותם כאחד אע"פ שהיה צריך לעשות ג' טבלאות וכנ"ל החלוקה בבי"ע כוללים שיש בו אצי' דאצי' בי"ע דאצי' ובי"ע כוללים וכל הנ"ל הם דבי"ע הכוללים

וכמו שבכללות המו' נמשכים לזו"ן דאבי"ע דאצי' כך המו' נמשכים באותו אופן לזו"ן דאבי"ע דאצי' דבי"ע הכוללים.

וראשית יש לציין שיש במהדורה השניה בתו"ח הנדמ"ח כמה טעויות, וב"ה תוקנו במהדו' השלישית שנת תשס"ה (רק שלא זכר שהוא ע"פ אפר יצחק הצבור ומונח בקרן זווית), ושם גם עשה גרשיים העוזרים להבנה, ושכרו כפול מה"ש, כפי שציינו ושבחנו לעיל.

ונבוא לפרש דברי רבנו מילה במילה: "מ"ק מוכנו וכו' נ"ל חייס פיכוק לכניו לחב"ד חג"ת (היינו ל"מ דמטבע ברכה) לחו"כ (כמו כל המשכ' היינו מו' דאו"א) לזו"ן למילות ולבניכה למלי' למלי'" (ועיין באפ"י שתיקן הנוסחה ונראה שמשמעות אחת היא, רק שמהדו' הר"ד סרירו זיע"א לא נחית לפרט האצי דאצי'. ואכמ"ל). ע"כ מוסבר בתרשים הראשון שכל המשכה היא לזו"ן דאצי' דאצי' ודבריאה דאצי' עיי"ש. והרש"ש זתע"א הוסיף ג"כ תיבת ודבריאה וע"כ הוצרך רבינו שיש המשכה גם בבי"ע הכוללים: בתיבת לחם בבריאה, ובתיבות מן הארץ ביצירה ועשיה דבי"ע הכוללים, והיא ע"ד מה שנמשך באצילות דהיינו שנמשך לזו"ן (דאבי"ע) דאצי' **דבי"ע הכוללים**, וזה לבד מההמשכה לאבי"ע דאצי'. וזוהי לשון קדשו: "ולבניכה' כ"ל לזו"ן למלי' ולבניכה למלי' לבי"ע", כמ"ש בציור השני, וזה לבד ממה שנמשך בשורה דלעיל, היינו לאצי' ובי"ע הפרטיים דאצי' הכולל. והיינו שבכל פעם נמשך מו' בב' אופנים דב' הטבלאות הנ"ל.

רק שיקשה, דא"כ מדוע כתב הרש"ש זתע"א בתיבת לחם מו' דו"ק דיצירה, והסביר רבינו שלא בא לחלק יותר אלא דהו"ק הוא היצירה דזו"ן. וכ"כ: "ומ"ק בתיבת לחם מו' דו"ק למו"ס עם נקנח"י לכוח לזו"ן ליצירה למילות וליצירה פיכוק "יצירה למלי'", פכ' הו"ק לזו"ן למלי' (דאצי' כצ"ל ופשוט) ולבניכה למלי' למלי'", ע"כ פשוט. והיינו פר' הו"ק או היצירה הנמשכים באותו אופן דבטבלה הראשונה, והמשך לשונו הוא כדלעיל "וליצירה כ"ל פכ' הו"ק לזו"ן למלי', ולבניכה למלי' לבי"ע" ע"ד הנז' לעיל בטבלה השניה. ורבינו ציין שראיתו היא מדברי הרש"ש זתע"א שכן הוא פירש בעצמו "וכן הוס (הרש"ש) פי' לזו"ן כמו' לזו"ן לבכי' למלי' למלי' (עיין בטבלה הא' הנמשכת מהזו"ן דאצי' בכל תיבה). וכן ממס לריך להמסיך מלו"ס לזו"ן לבניכה שלה (היינו דבטבלה ב' נמשכת בשלב שלישי אחר שנמשך מזו"ן דאצי' לזו"ן דבריאה דאצי' נמשך לזו"ן

דאצי׳ ובריאה דאצי׳ דבי״ע הכוללים באותו אופן) ומסק לבי״ע התחתון של כולם שבכל תיבה לזו״ן, ומן המלכות לבי״ע התחתון כנודע״, והיינו כך:

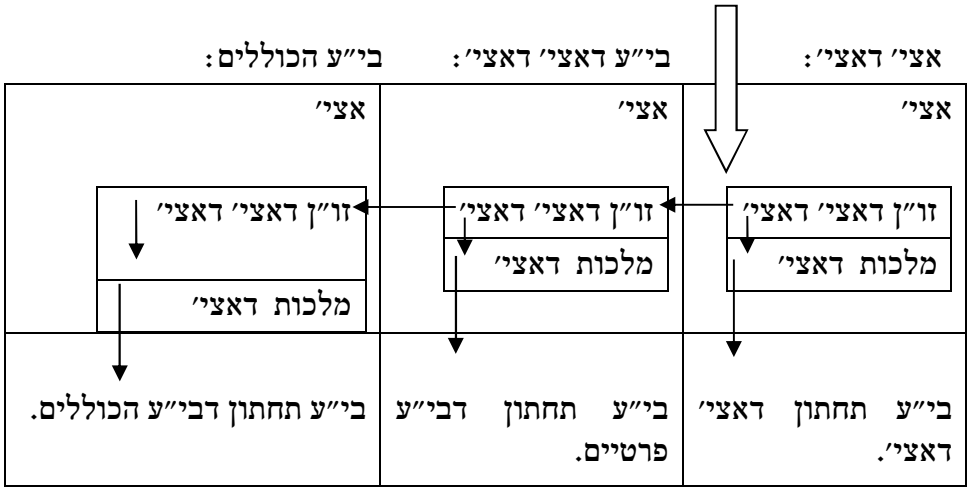

״וכן ליכולה ועקיה של העובי של כל מחל למבי״ע שלהס״ היינו באותו אופן שנמשך באצי׳ הכולל דהיינו שימשך לזו״ן דאצי׳ דאצי׳ דיצירה, ולזו״ן דבריאה דיצי׳ ״הנק׳ בי״ע בערך הכולל״, והם בי״ע הכוללים כמו שהסברנו לעיל. ״וגם יכוון להמשיך הארת המו׳ למל׳ המתפשטת בבי״ע ולבי״ע הכוללים״, דהיינו שימשך לבי״ע תחתונים דרך הארת המל׳ המתפשטת, וגם לבי״ע דעובי ביצי׳. כי עד עכשיו המשכנו רק לאבי״ע דאצי׳ דיצירה. שע״פ ביאור דבריו בי״ע הכוללים נחלקים לעוד ׳אבי״ע על אבי״ע׳ באותו אופן שהיה באצילות הכולל, עד כאן דברי דל ורזה המכוון לדברי אדונו דכל רז דיליה, רבנו אור החיים דילרוזה זתע״א, וי״ר שנזכה לשמח לעלובת נפש ולנחמה ולסלקא לגבי דודה.

סימן יד'.

דף ג' ע"ב

לשון התו"ח: "כתב מורינו הרב ז"ל כי ביום ל' נברכים רפ"ח ניצוצין מאבי"ע לעשיה, וביום ה' עולים ונכללים באבי"ע ליצירה, ונתקנים ומקבלים רוח היצירה, וחוזרים (ומתקנים) [להתקן. לפ"י.] עם בירורי רפ"ח ליצירה, וביום השבי עולים ונכללים באבי"ע לבריאה ונתקנים ומקבלים נשמת הבריאה וחוזרים להתקן עם בירורי רפ"ח לבריאה, וביום השבת עולים לאבי"ע למילות ונתקנים שלשתם ומקבלים חיה מהמילות ונכללים שלשתם בהמילות. ובמקום אחר כתב כי בשלשה ימים לראשונים נתקנים בי"ע עיבור יניקה ומוחין למחור ובשלשה ימים לאחרונים בי"ע לפנים. ובמקום אחר (למ"ח ע"ח) כתב כי עולים הבירורים מיום אל יום מאבי"ע לאבי"ע עד עלותם לאבי"ע למילות בשבת, ושז בשבת הוא בירור לוכל מתוך לוכל להעלותם ממדריגה למדריגה עד מלא הרצון העליון עכ"ל. נראה כונתו ז"ל שביום ראשון הוא עשיה ועיבור, אבל מתבררין כל הנר"ן שלה לכך נקרא יום ראשון בריאה ויום שני יניקה ונתקנים ג"כ שלה, יום שלישי (עשיה) [בריאה] ונתקנים הנפש שלה לוקח, וזהו בי"ע לשבוע שעבר, וביום רביעי נתקנים עיבור לשבוע הבא, והוא יותר גדול מן המוחין לשבוע שעבר לכך חוזרים ונתקנים עם העיבור לשבוע הבא, ומקבלים נפש משבוע הבא, וכן על דרך זה עד יום שבת שעולים כל השבה ימים ומקבלים חיה מן המילות וחוזרים להתקן עם המילות, ומ"ש שעולים ממדריגה למדריגה עד מלא הרצון, נלע"ד שמפשר שיגיע זמנם לעלות למלא הרצון בימי החול. ובמקום אחר כתב נמצא כי השפע הנמשך לאבי"ע בכל יום הינו מהבירורים שעלו בלותו היום, אלא מבירורים של יום הקודם ו"ל מחול לשבתות וליו"ט ומהם לחול מכללות {דף ד ע"ח} לפרטות, והיה אפשר לומר לכאורה כיון שכל קבלת המוחין ר"ל שנכנסים מדריגה לפנים ממדריגה ומלבישים לעצמות היותר פנימי מהם על התקרבותם אל הא"ס, ר"ל המעלה של השבת הוא מסיבה שמתגלה אור הא"ס ויולאים מתוך ימי החול ומתבררים בירורים רבים ממדריגות פנימיות בכחות ובחיכות, ועולים הבירורים של החול ומלבישים אותו ונגללים כמותם, ומלבישים לעצמות יותר פנימי, לכך נקראים אלו הבירורים של השבת בירורים לחיה, ושל מנחה ליחידה. ודוגמת זה כתב הרב ז"ל במצות שעריס ס"ב ח"ג פ"ט וז"ל ובכל תפילה מעלים מ"ן, וכפי כונתם ומעשים בעת ההיא כך גודל תיקונם להעלות ניצוצות רבים למ"ן אם בכמות אם בחיכות ע"כ. ומורינו הרב ז"ל כתב וכפי גודל כונתם וזכותם ומעשיהם וזכות הזמן שבו

נזכרת התפילה ההיא כך גודל תיקנם להעלותם וכו', ובשער המצות פרשת בשלח ז"ל וביום השבת שעולים נה"י לעשיה לחג"ת, נפרדים מן הקלי' ומין הקלי' עולות עמהם כלל ומז הי"ס לעשיה שובתות ממלאכה שמין משפיעים לקלי', ומז ים להם שביתה ומנוחה ושמחה יתירה, וז"ס נפק יתירה בשבת והבן זה ע"כ. הרי כי לא יש הפרש בין שבת לחול רק לוקח זה שמין הקלי' נזחזות. והבילורים המתבררים בשבת הם בלי פסולת, ונקרא לוכל מתוך לוכל והם בלורין כשלרן זה לפנים מזה, ובילורים של שבת הם לפנים מן המלריגה, והבילורים של שחרית יום שבת נקרלים לחיה, ושל המנחה שהם יותר לפנים נקרלים יחידה ונקרלים מ"ח, ושלפנים מהם יקרלו בילורים לעקודים בערכם, ונבררים ביום מ' של השבוע על עלותם של מלח הרלון העליון שהוא ע"ב לע"ב ס"ג וכמ"ש הרב ז"ל במבוא שערים ש"ב ח"ג פ"ח וז"ל לי לפשר לשום חלק להתברר למעלה ממלריגתו לא במקום ולא בזמן רק כלם זה לחר זה, (וכן) [הן] בשלר המלריגות, הן בשלר זמן תיקונם. ובשער המ' שער חילו' פ"ג וז"ל למנם בליל שבת יורד לור גדול מעולמות העליונים של התחתונים ומתגדל לור העצמות מלד יותר מברלשונה ע"כ, הרי כי לא יש שום שינוי מהחול לשבת אלא שיש הארה יתירה ומע"פ שכתב מוהרח"ו ז"ל בספר הכוונות בסוף לרוש שמיני חג עלרת שנ"ל שמעתי מהרב ז"ל כי בלו הזווגים שבכל יום לפשר כי בו ביום יולדת, מורי הרב ז"ל לא השגיח בזה כי הוא הפך שלר המקומות, לו כי זה מלבר בזו"ן הפרטיים לכל תפלה, ולדברי הרב ז"ל בשלר מקומות מלבר בזו"ן לכללות כל הכ"ל שעות":

(ט"ז) "כתב מורנו הרב ז"ל כי ביום ד' וכו'" – "שם ד"ג ע"ב ד"ה כתב וכו' כמה לשונות מהרב שר שלו"ם ז"ל לברר הבירורים דרפ"ח ביום א' דעשיה עיבור, יום ב' יניקה ויצי', יום ג' נשמה וג"ר דא"ח, ואח"כ ג' ימים דה"ו דפנים, ולשון אחר שעולים הבירורים מאבי"ע לאבי"ע עד עלותם לאצי' בשבת עד מצח הרצון העליון, ויש לשון שיום א' נשמה בריאה, יום ב' יצירה יניקה, ויום ג' עיבור וכיוצא שיעויים ממקום למקום יע"ש, ישובם על נכון כאיש גבורתו הגם שאנחנו לא מצינו כל אלו הלשונות של הרש"ש זיע"א אלא מקצת, אבל די לנו עדותו שודאי היו אצלו בכתב יד ולא באו לדפוס". [17]

[18] (ט"ז.) שם בסוף העמוד ובמ"א: נמצא כי השפע הנמשך לאבי"ע בכל יום אינו מהבירורים שעלו באותו יום אלא מהברורים של יום הקודם ובסוף הענין כתב בדף ד' ע"א שיטה א"ך ממהרח"ו ששמע מהרב ז"ל, כי באלו הזיווגים שבכל יום אפשר כי בו ביום יולדות, ומוה"ר ז"ל לא השגיח בזה כי הוא

[17] כותרת זו הועתקה מ'נזר הקודש' להרה"ח אפר יצחק פיררא והחק"ל ר' וידאל קואינקא זתע"א.

[18] נמצאו עוד ב' אותיות שם במפתחות 'נזר הקדש' להני עירין קדישין אמרתי אביהם כאן לקרב המלאכה:

היפך שאר המקומות אף כי זה מדבר בזו"ן דכללות כל הכ"ד שעות עכ"ל, עי"ש. כי הקדמה זו צריכה לנו אם לכוין בשפע הנשפע קודם ובא לציון, היינו במש"ש ויכוון בכללות להאיר לרחל שעתה יורדת להיכל ק"ק דבריאה ויולדת ולד כלול מנר"ן, וחלק הנשמה שבו לוקח הבריאה, וכן בתפילה לדוד הרוח, וכן בקוה אל ה' הנפש וכו' כמש"ש, ובזה הוא הספק הנ' אם הוא זה הולד דאותו יום או של יום הקודם וההיעב"א אף שניהם כאחד טובים כמש"ל.

(י"ח.) **(אין אות י"ז)** שם דף ד ע"א הרי כי לא יש הפרש בין שבת לחול רק זה דווקא שאין הקלי' נאחזות והברורים המתבררים בשבת הם בלי פסולת ונקרא אוכל מתוך אוכל וכו' עיי"ש.

<u>מבוא:</u>

הנה באות הזאת בא רבנו לברר לנו סברת רבו ודעת רבנו האר"י הקדוש, וכידוע לעבדי ה' בכוונה, כי אין שינוי בין עבודתנו בימות החול לעבודתנו ביום שבת קודש עד כי מצינו וראינו להרבה חכמים שהיו משתמשים בסידור דימות החול בשבת, דהתפילות כסדר החול ממש, אלא שהשינוי המהותי היחיד, הוא סדר עליות זו"ן ויעו"ר, וכן המוח' הנמשכים בז"א (החל ממוח החכ' בשחרית, עד לגלגלתא בחזרת מנחת שבת). **והנה אף בזה מבאר רבנו שאינו כפשוטו שהמו' הנמשכים הם כסדר החול רק שבשבת יש ריבוי בירורים בכמות ובאיכות, והיינו שנכנסים מדריגה לפנים ממדרגה, וזה נקרא בערכין שזו"ן מקבלים מו' דחכמה וכו'.**

ובאמת עיקר דבריו הם לבאר עניין זה כמ"ש הרבנים במפתחות 'נזר הקדש' סימן ח"י רק שרבנו התו"ח בירר זה במשנת רבו מג' מקומות, ואנן בעניותין הרחבנו היריעה מכמה פזורות בתורת רבנו ה'תורת חכם', ואגב ג"כ בירר עניין הולד הנולד מהזיווג דכל יום.

אם נסכם יש לנו ג' נושאים: [סדר זה מקביל למפתחות וציינתי האות בסוגריים מרובעות]

א. **סדר החול הוא כסדר שבת וההבדל הוא באחי' הקלי' ובכמות ואיכות הבירורים** [אות ח"י].

ב. **יישוב לשונות מר"ן הרש"ש שכן דעתו** [אות ט"ו].

ג. **האם הולד ד'ובא לציון' הוא מזיווג דאותו היום או דיום קודם** (היינו 'דתמול שלשום') [אות ט"ז].

"כתב מורינו הרב ז"ל כי ביום ל' נבריס רפ"ח נילוזין מאבי"ע לעשיה, וביום ה' עוליס ונכללים באבי"ע ליצירה, ונתקניס ומקבלים רוח היצירה, וחוזרים (ומתקניס) [לפ"י.

להתקן] עם בירורי רפ״ח דיצירה, וביום השבת עולים ונכללים בחבי״ע דבריאה ונתקנים ומקבלים נשמת הבריאה וחוזרים להתקן עם בירורי רפ״ח דבריאה, וביום השבת עולים לחבי״ע דעילולות ונתקנים שלשתם ומקבלים חיה מעילולות ונכללים שלשתם בעילולות. ובמקום לחר כתב כי בשלשה ימים לשמונים נתקנים בי״ע עיבור יניקה ומוחין לחור ובשלשה ימים לחרונים בי״ע לפנים. ובמקום לחר (למ״ח ע״ח) כתב כי עולים הבירורים מיום לל יום מחבי״ע לחבי״ע עד עלותם לחבי״ע דעילולות בשבת, וזו בשבת הוא בירור לוכל מתוך לוכל להעלותם ממדריגה למדריגה עד מלח הלמון העליון״, עכ״ל של הרש״ש.

הנה רבינו התו״ח זיע״א הביא ג׳ לשני מרבו החסיד ונסדרם כסדרם:

א. יום ד׳ נבררים רפ״ח דעשיה, יום ה׳ רפ״ח דיצי׳, ורפ״ח דעשיה עולים ונכללים ביצירה מְתָקְנִים ואם ננקד כך לא צריך לשנות הגי׳ להתקן, ודו״ק ומקבלים רוח. יום ו׳ נבררים רפ״ח דבריאה, ורפ״ח דיצי׳ ועשיה עולים ונכללים בבריאה, מתקנים, ומקבלים נשמה וכנ״ל ביום שב״ק שנכללים ועולים רפ״ח דבי״ע באצי׳, מתקנים, ומקבלים חיה.

ב. ימי אב״ג – בי״ע / עי״מ דאח׳. ימי דה״ו – בי״ע / עי״מ דפנים.

ג. הבירורים עולים מיום אל יום מאבי״ע לאבי״ע עד עלותם לאבי״ע דאצי׳ בשבת, ובשבת הוא בירור לוכל מתוך לוכל להעלותם ממדרי׳ למדרי׳ (נראה שכוו׳ כפי סדר עליות שב״ק בתפילות) עד מצח רצון העליון – נזכר בדף מ״א דפוס עטר״ת ובדפוס דידן בדף י״ד.

וכתב ה׳אפר יצחק׳ זיע״א באות ט״ו וז״ל הטהורה: ״וכיוצ״ב שיעויים ממקום למקום יע״ש ישובם על נכון כאיש גבורתו הגם שאנו לא מצינו כל אלו הלשונות של הרש״ש זיע״א״ – **לבד מהשלישי כמצויין,** ״אלא מקצת״.

״אבל די לנו עדותו שודאי היו אצלו בכתי״י ולא באו לדפוס״, **ודברי רבותינו כדורבנות. ומגוף השטר ניכר אמיתותו, והנה הדברים נשלמים ממ״ש התו״ח בעצמו בדף קנ״ב ע״ב וז״ל:** ״ומתק ולמ כתב יותר ונמלא שמתך מורנו הרב ז״ל על מה שכתבתי בשמו ז״ל״ **ודברי הרב והתלמיד יהיו לאחדים בידך. ועיין מ״ש לעיל באות י״א משם התו״ח מדף** קכ״ו וק״ס, עיי״ש **ותרווה צמאונך.**

קודם בואנו להבין דברי רבינו התו״ח, עלינו להרחיב היריעה בתורת רבנו, ולקבץ פזורים מארבע כנפות פזוריהם, אך מכיוון שלא רציתי להביא כל הלשונות בארוכה, סיכמתי דב״ק למסקנה בקצרה, והרוצה להרחיב היריעה יעיין בשרש הדברים במקורן.

ואלו המקומות שדיבר בהם בעניין זה:

א. דף קי״ב ע״ב: התיקון של כל יום נעשה בשישה שבועות (ובשבת דהשבוע הנ״ל עולים באצי׳ כל השישה ימים).

ב. דף קנ״ז ע״ב: משלים דברי רבינו כאן [בעיקר בגלל שיבושי הנוסחאות] שג׳ ימי אב״ג הם עי״ב (ולא בי״ע) ועי״מ דאח׳ ונק׳ ע״ש הארת הא״ס דשבת קדש המתלבשת בימות החול לסייע בבירורים.

ג. דף קנ״ח ע״א: יישב סתירה בין ימים לשנים. שבשנים הם נתקנים באו״ח, והאלף השישי פנימי מכולם, וכן בימים. ובס״ד נעמיד טבלה מפורטת לערכים שכתב שם (אע״פ שאינו כ״כ קשור בכ״ז צירפתי אותו בגלל שהנוסחאות שם תואמות ומחזקות את מה שתיקן הרב פיררא וכו׳ בגירסאות).

ד. דף ק״ס ע״א: שם כתב שכל יום נתקן בפע״צ וא״צ ג׳ ימים לכל בחינה ומר״ן הרש״ש זתע״א כתב ״לכוס מ׳ שלמ כן כלי להסתיל לכוס למל למיתי״ [אע״פ שכתב שם בע״ב שיש השפעה פורתא, בחזרת המו׳ דשחרית בכלים אמצעים וחיצוניים בתפילת מנחה וערבית דמחר, ועל כרחך דביום המחרת נתקן גם היום הזה, אך עיקר תיקונו הוא דאותו היום].

טבלה לסעיף ג׳ [קנ״ח ע״א]

	יום	א	ב	ג	ד	ה	ו
	אופן תיקון - ספירה	חסד	גבו׳	ת״ת	נצח	הוד	יסוד
אור ישר	הבחינה	פנימיות דפנימיות	חי׳ דפני׳	חו״פ דחי׳	חו״פ דחי׳	חצ״פ	פד״פ
	עולם	בריאה (מוחין)	יצירה (יניקה)	עשיה (עיבור)	עשיה	יצירה (יניקה)	בריאה (מו׳)
אור חוזר	הבחינה	חו״פ דחי׳	חי׳ דפנ׳	פנד״פ	פד״פ	חד״פ	חו״פ דחי׳
	העולם	עשיה	יצירה	בריאה	בריאה (מוחין)	יצירה (יניקה)	עשיה (עיבור)

ונפרש דבריו אחד לאחד וז"ל: "נלמה כוונתו ז"ל שביום מ' הוא עשיה ועיבור מכל מתברכים כל הנר"ן שלה, לכך נק' יום מ' בריאה" והיינו שבאמת הוא עשיה רק ע"ש שנתבררו כל הנר"ן מקרי בריאה ומוח'. או כמ"ש שם בדף קנ"ז ע"ב, שיום א' נק' ע"ש הארת אא"ס שהאירה בבריאה דאצי' בשבת, ועתה מאירה בעשיה ע"מ לסייע לבירורים, אך הארה זו היא לעולם בעשיה, ויום א' לעולם הוא עשיה. [או בדרך הב' שם שברי' דאצי' היא עשיה דשבוע שעבר, אך לעולם הבירורים דיום א' הם דא"ק ואבי"ע דעשיה]. "ויום ב' יני' ונתקנים נ"ל שלה [כך תיקן בתו"ח החדש, ומסתבר, ובדפוס ישן כתוב ג"ר]. "יום ג' (עשיה) [בריאה. אפ"י] ונקלח עשיה (ע"ש שנתקן בו הנפש- בדפוס החדש מסגר בחצאי לבנה, ועל הגהת אפ"י הוסיף "– מוחין", וכך מסתבר) ונתקנים הנפש לווקח וזהו בי"ע לשבוע שעברה" - והיינו שאלו הם בי"ע דשבוע שעבר, שכבר נגמר תיקונם בשבת לגמרי, רק שירדו בג' ימי אב"ג לסייע בבירורים. ונראה שזאת תורף כוונת התו"ח בדף קנ"ז ע"ב שהבאנו לעיל, שמה שקרא הארת אא"ס דשב"ק, היינו מה שקנו בי"ע בהתקנם, ולעולם בימי אב"ג נתקנים אח' דבי"ע בסדר עשיה יצירה בריאה כסדר ימי דה"ו.

"ויום רביעי נתקנים עיבור לשבוע הבא, והוא יותר גדול מהמו' לשבוע שעבר. לכך חוזרים ונתקנים עם העיבור בשבוע הבא, ומקבלים נפש משבוע הבא", דהיינו שיום א' עולה כעת לעשיה דפנים, וכן הנר"ן דבריאה דשבוע שעבר, ויצירה דאח' דשבוע הזה, ואחו"פ דיצי' דשבוע שעבר. וכן יום ג' בריאה דאח' דשבוע הזה ועשיה דשבוע שעבר כולם עולים בעשיה דפנים, ומקבלים נפש יותר גדולה דשבוע הבא.

ועי"ש בדף זק"ן וקנה חכמה שהבריאה דאצילות ירדה דווקא ביום א' "שלהיותו עבור הולך להמלה גדולה הוא המלת מ"ס וכו'" עיי"ש וכ"כ שם שגם הארת שבת הבאה נמשכת קודם שבת בג' ימי דה"ו ולא פירט וי"ר שנזכה להגיע למקומו להתענג ולהתייגע בקדושת שבת ובקדושת דב"ק אכי"ר.

"וכן עד"ז עד יום שבת שעולים כל השיסה ימים ומקבלים חיה מן המלילות וחוז' להתקן עם המלילות" ובמעבר לדף יב"ק ע"ב, כתב פי' אמיתות דברי הרש"ש זיע"א, שאין הכוונה לששת ימי אותו השבוע, אלא שכל ששת ימי ראשון יעלו באצי' ביום א' דהשבוע השישי. וג' ימי ראשון דג' שבועות קמאי, נערכו כאב"ג אח' וכו', וג' ימי ראשון דג' שבועות בתראן כימי דה"ו, "ולז בשבת לשבוע השיסי עולים למלילות וסמך על המעיין בדבריו", עיי"ש.

רק שצ"ע דלכאו' לפי"ז יעלו הבירורים לאצילות כ-8 פעמים בשנה ולא בכל שבת (לפי חישוב גס של 52 שבתות בכל שנה). ובאמת שפשט דברי הרב זלה"ה ורבינו הרש"ש

זיע״א כתובים לחיי״ם ״על עלותם לגבי״ע למע׳ כקבת״ ולא פירשו שכן הוא בכל שבת ושבת, ואפ״ל אליבא דרבינו שמ״ש שבת היינו שבת השישית (ח״פ בשנה בערך). רק שאכתי קשה, אם לא שנאמר שמ״ש רבינו ״כל השישה״ לאו כל השישיה ימים דשישה שבועות (היינו 36 ימים) יעלו יחדיו בשבת אחת, אלא כנראה שבאמת יעלו כל שבת באצי׳, אלא ששבת א׳ ששת ימי ראשון, ושבת שאח״ז ששת ימי שני וכעד״ז, ומיירי שלא היה תחילת תיקונם באותו שבוע. ואע״פ שזה הסבר קצת דחוק, אלא דאי לא תיפוק ליה הכי, אל״כ, יקשה מה יהיה בשאר שבתות השנה ואפשר אולי לומר שיש עליה גם בימי השבת שעולים משבת לשבת, וכשש השבתות עולים כולם גם בשבת שביעית, וזה מיקרי שעלו להתקן באצילות ימי אב״ג דה״ו. מכ״מ מכדי ספק לא נפקא והי״ת יאיר עיננו בתעלומות שגב חכמת הקבלה, ואולי בשוך גלי עוונותנו נזכה לשתות מים מתוקים מהי״ם הגדול של רבנו התו״ח ורבו הרש״ש זיע״א אכי״ר[19].

״ומ״ש קעולים ממדריגה למדריגה עד מלח הלמון״. נלע״ד שאפשר שיגיע זמנם לעלות למצח הרצון בימי החול, לפי המוסבר לעיל מובן הוא כי ששת ימי ראשון ״יחכו״ 5 ימים עד שבת בשבוע הששי. וכצ״ל שיגיע זמנם בשבוע הששי [ומ״ש ׳נלע״ד שאפשר׳ הוא רק גבי בירורי שבת ודוק] ולקמן כתב שימות החול עולים לשבת ומשבת עולים ליו״ט היינו ס״ג הכולל ומי״ט לחול מכללות לפרטות וצריך להתיישב הרבה במאמר סתום זה שיש בזה כמה קושיות כגון שקצת קשה דלקמן כתב שמצח הרצון היינו ״ע״ב דע״ס״ היינו ע״ב דע״ב וע״ב דס״ג ולכאו׳ אנו מעלים כל בירור עד שם היינו עד ע״ס דא״ק המתייחס, ומיד. ואולי אפ״ל שכוונתו לע״ס דא״ק דכללות, ואולי זה מ״ש שההפרש בין שבת לימות החול הוא רק בהיות בירור שבת מלבישים לעצמות יותר פנימי היינו ע״ס הכולל דא״ק. בכ״מ לא התבהרו הדברים עד תומם והי״ע בתורתו תורת חכם[20].

״ובמקו״מ כתב נמלח כי הקפע הנמשך למבי״ע בכל יום לזיו מהבילוים קעלו במותו היום מלח מהבילוים קל יום הקודם״, ולכאורה זה קושיא עצומה שהרש״ש זיע״א

[19] וב״ה נתקבלה תפילתי וזכיתי לשתות מים מתוקים מ״ים החכמה״, וכאשר נכנסתי לפניו ודברתי עימו על מ״ש בפיסקה הנ״ל, העירני ממקו״א בתו״ח שבאמת כל העליות הם כפשט דברי התו״ח שעולים בכל שבת ימי אב״ג ו-דה״ו, ומ״ש גבי שישה ימים הוא עליה נוספת, והוא כעין מ״ש לקמן, שיו״ט חוזר להתברר בפרטות ועולה לימות החול, והיינו שעיקרו הוא כפי הסדר הידוע לו, רק שיש תוספת בירור בפרטי הפר׳. וכעין מ״ש התו״ח ליישב לגבי מלך הז׳ ומלך הכולל דכל שבוע, שעולה משבת לשבת, והיינו דהוי תוספת הארה, אבל עיקרו בשבת ראשונה כפי אשר נבררר שם, כה דברי תורה שבע״פ מפי רועה קורע ים תורת חכם

[20] עיין בהערה הקודמת משם האדמו״ר בעל ״ים החכמה״.

בעצמו מפורשות אומר כי בירורי היום אינם נתקנים היום. וכיצד יתכן לומר שכל יום הוא נתקן בפנע"צ ואינו קשור בבירורי יום הקודם, ובפרט מה שהבאנו מדף ק"ס ע"א [וממ"ש הרש"ש מיום ליום לא הקשה רבינו כיוון שאפ"ל אחר שנגמרו להתקן כל בחינת אותו היום], אלא דיישב, שמ"ש מבירורי יום קודם היינו אחר שעלו בכללות חוזרים להתברר בפרטות וז"ל בתָרְצוֹ "ונ"ל (לשון תירוץ על הקושיא דלעיל) מחול לקבתות ויו"ט ומהס לחול מכללות לפרטות", ובזה חוזרים בירורי יום הקודם אחר שעלו בשבתות וביו"ט חוזרים להתברר ביתר פרטות מיו"ט לחול אך באמת התיקון הוא יומי בלבד. ומ"ש הרש"ש זתע"א שנתקן ביום הג' הוא כתב רק ע"מ "להסתיר דרוש א' שהוא אמיתי" והוא "לא כן". וזכור אזכרה, בהעלותי להתחמם נגד מדורת זקנים בתחילת לימודי בחכ' הזאת, ששאלתי מפי החכמים, מה לשון זו אומרת "שביום הג' נתקנים בזיווג והוא זיווג דכ"ד שעות", ושאלתי שאלה פשטית, הרי כ"ד שעות זה יום א' וכיצד קראו הרש"ש כב' מקראות היוצאים מידי פשוטם. ומי יתנני אז כימי קדם אעופה על כנפי נשרים להראות להם דברי התו"ח כנגד לחישתם. שמ"ש רש"ש ג' ימים הוא לא כן (אולי מלשון כָּנָה) אלא הוא כד"ש בלבד ! כמ"ש בפירוש בתו"ח שכתב כן ע"מ להטעות ולעורר המעיין לדבר, עיין בגוף הלשון בדף ק"ס ועינייך תחזינה מיישרים.

"ובמקום אחר כתב נמצא כי הקפע הנמצך למדי"ע בכל יום היו מהבירורים שעלו בשותו היום, אלא מבירורים של יום הקודם ונ"ל מחול לקבתות וליו"ט ומהס לחול מכללות {לף 7 ע"א} לפרטות".

לשון זה היא תירוץ לקושיא כיצד יתכן ששבתות יעלו לימי החול, וכמ"ש לעיל שאפי' יום חול לא עולה ומלביש לחברו, כגון יום א' ליום ב', אלא ימי א' בפני עצמם וכו' וכש"כ שקשה לו' שי"ט "יעלו" לימי החול. אלא דתירץ "היינו מכללות לפרטות", כמו שכתבנו לעיל שחוזרים להתברר ביתר פרטות אחר שנתקנו בכללות, אלא שלכאורה עדיין קשה, דדבר פשוט הוא שבימות החול אנו מבררים בירורי החו"ב דנה"י דבינה דישסו"ת, דהיינו שכל ימי החול הם נה"י דבינה וכיצד שייך לומר ש"יעלו" אליו מו' דחיה או דיחידה (דשחרית – מוסף ומנחה דשב"ק), אלא לכך תירץ שמ"ש שבימות החול אנו מבררים מהבינה היינו כיוון שאלו הבירורים אינם מלבישים לעצמות היותר פנימי, והתגלות אא"ס בימות החול אינה כמו בשבת שלצד זה נק' מו' דנה"י דבינה, אבל לעולם הרב מדבר בפר' שווים העומדים בעובי, והשינוי היחיד מצד קורבת התלבשותם לא"ס. ובערך קרבתם לא"ס נקראים נה"י דבינה או מו' חכמה וכו', וכלשונו הברורה: "והיה אפשר לומר לכאורה כיון שכל קבלת המוחין

ר"ל שנכנסים מדריגה לפנים ממדריגה ומלבישים לעצמות היותר פנימי מהם עד התקרבותם אל הא"ס, ז"ל המעלה של הקדמת הוא מסיבה שמתגלה אור הא"ס ויולאים מתוך ימי החול ומתדררים בירורים רבים ממדריגות פנימיות בכמות ובאיכות, ועולים הבירורים של החול ומלבישים אותו ונגללים כמותם, ומלבישים לעצמות יותר פנימי, לכך נקראים אלו הבירורים של הקדמת בירורים לחיה, ושל מנחה ליחידה", היינו שאנו אומרים מוח' דחיה או דיחי' הכוונה שמתבררים יותר בירורים בכמות ובאיכות, אך לעולם סוג המו' שז"א יקבל היא שווה, רק שתשתנה באיכות ובכמות הבירורים.

"ולזה אמרו ז"ל בזמנו שערים ע"ב ח"ג פ"ט וז"ל ובכל תפילה מעלים מ"ן, וכפי כוונתם ומעשים בעת ההיא כך גדל תיקונם להעלות ניצוצות רבים למ"ן אם בכמות אם באיכות ע"כ. ומורינו הרב ז"ל כתב וכפי גודל כוונתם וזכותם ומעשיהם וזכות הזמן שבו נאמרת התפילה ההיא כך גדל תיקנם להעלותם וכו'".

ומה שהשווה הרב דברי רבינו האר"י והרש"ש זת"ע ר"ל שהרש"ש ז"ל העתיק דברי האר"י ופרשם תוך כדי דרבינו האר"י תלה תיקון הניצוצות (באיכות ובכמות) ב"כוונתם ומעשים בעת ההיא" והרש"ש תלה הבירור בד' דברים:

א. גודל הכוונה.

ב. זכות המכוון (ומ"ש לשון רבים אולי קאי על המניין שבו מתפלל או כלל ישראל, דלכאורה משמע שמדובר בעיקר בתפילה, "שבו נאמרת התפילה").

ג. זכות מעשיהם, [ואף שזה לא נזכר באר"י אלא דאפשר שלמד כן ממ"ש ו"מעשים", ואפשר שמעשים היינו מעשי התפילה (תפי' טלית וכו' הנק' ד' מעשים בלשון הרש"ש)].

ד. זכות הזמן שבו נאמרת התפילה. ומיניה דייק התו"ח שלעניין הרביעי שהמדובר הוא מצד זכות הזמן דהיינו דלא תלי במוח פלוני שממנו מתבררים הבירורים אלא מצד זכות הזמן (שבת וכו' ולא מצד פר' חיה ויחי' וכו').

"ובשער המצות פרשת בשלח ז"ל וביום השבת שעולים נה"י לעשיה לחג"ת, נפרדים מן הקלי' ומין הקלי' עולות עמהם כלל ומז הי"ס לעשיה שובתות ממלאכה שמין מקפיעים לקלי', ומז יש להם שביתה ומנוחה ושמחה יתירה, וז"ס נפש יתירה בשבת והבן זה ע"כ. הרי כי לא יש הפרש בין שבת לחול רק לוקח בזה שמין הקלי' נמחזות. והבירורים המתבררים בשבת הם בלי פסולת, ונקרא לוכל מתוך לוכל והם ברורין כסדרן זה לפנים מזה, ובירורים של שבת הם לפנים מן המדריגה, והבירורים של שחרית יום שבת נקראים לחיה, ושל המנחה שהם יותר לפנים נקראים יחידה ונקראים מ"ת, ושלפנים מהם יקראו

בילוריס לעקוליס בעלכס, וגבלריס ביוס ח׳ לל השבוע עד עלותס לל מלח הלמון העליון שהוח ע״ב לע״ב ס״ג וכמ״ש הרב ז״ל במבוח שערים ש״ב ח״ג פ״ח וז״ל מי לפשר לשוס חלק להתבדל למעלה ממלריגתו לח במקוס ולח בזמן רק כלס זה לחר זה, (וכן) [הן] בסדר המלריגות, הן בסדר זמן תיקונס״.

ומה שהביא סיעתא מדברי שעהמ״צ פר׳ בשלח ודייק ממ״ש הרב בסופו ״וזה סול נפק יתירה בשבת והבן זה״, והרב זכה להבין זה, דהיתרון של שבת על ימות החול הוא מצד שאין דקלי׳ עולות עימהן ולבד מזה אין שינוי ותמורה בין ימות החול לשבת וע״כ כתב בקדושתו ״הרי כי לח יש הפרש בין ימות החול לשבת״ וכו׳. דהיינו שסדר הבירור שווה, רק שנכנס פנימה ומלביש לעצמות יותר פנימי ואף ביום א׳ ממשיך להתברר ונק׳ עקודים בערכין כמ״ש בהמשך דבריו.

ובסיום דבריו הביא ראיה משער מ׳ שבשבת קדש נתגדל אור העצמות יותר מבראשונה (היינו מימות החול) וזהו החילוק, שיש הארה יתירה בשבת ועי״כ מתבררים יותר בירורים בכמות ובאיכות אך בסדר הרגיל שיש בכל פרצוף (דהיינו אותם מדריגות דב״ד ג״ז הז״ז דד׳ טבלאות רפ״ח, ופשוט). ומ״ש שעולים משבתות לימות החול הוא כמ״ש שיום א׳ נק׳ עקודים בערכם עד שיעלה למצח הרצון שהוא ע״ב דע״ס דא״ק.

המשך לשונו של התו״ח: ״ובשער המ׳ שער חיצו׳ פ״ג וז״ל: למנס בליל שבת יורד לור גדול מעולמות העליונים לל התחתונים ומתגדל לור העצמות מלל יותר מבראשונה ע״כ, הרי כי לח יש שום שינוי מהחול לשבת ללא שיש הארה יתירה. ולע״פ שכתב מוהרח״ו ז״ל בספר הכוונות בסוף לרושי שמיני חג עלרת שנ״ל ששמע מהרב ז״ל כי בללו הזווגים שבכל יום לפשר כי בו ביום יולדת, מורי הרב ז״ל לח השגיח בזה כי הוח הפך שלר המקומות, לו כי זה מדבר בזו״ן הפרטיים לכל תפלה, ודברי הרב ז״ל בשלר מקומות מדבר בזו״ן לכללות כל הכ״ל שעות״.

בסוף דבריו, בא רבינו, לתרץ סתירה מדברי הרב בשער כוונות בדף ק״ח ע״ג ונחצוב הדברים ממקורם כפי הלשון של שער הכוונות (שרבינו הביאם בקוצר) וזה הלשון שם: ״ולע וכו׳ למנס שלר כל העיבורים הנעשים משלר הזיווגים שנכנסו בהמשך שיש חלקי החוכף לינס מתעכבים עד הפסח, ולפשר כי בו ביום של העיבור והזיווג היח יולדת לבל עבור של שמיני עלרת מתעכב עד יום ז׳ של פסח כנז׳ כן נלע״ל שמעתי ממורי ז״ל״, עכ״ל. והיינו שרק בזווג דשמע״צ יש עיבור של ממש עם שהות, ובשאר זיווגים

אין שהות כלל ובו ביום יולדת. וזה סתירה לכל המהלך של ג׳ ימי עי״מ או בי״ע. ולפי פשט דברי הרש״ש הזיווג דיום ג׳ אינה בו ביום יולדת, אלא דביום א׳ לבריאה וביום ב׳ ליצירה וביום ג׳ לעשיה (ע״פ המוסבר לעיל), וצריכה לירד לבריאה ע״מ לילד כמבו׳ בדברי הרב, ואף א״ת שכורעת לילד בבריאה באותו יום, שפע הבריאה ינתן רק ביום הבא.

ואף לדברי רבינו (דף ק״ס) שכד״ש אינו בג״י אלא ביום א׳ חלוקת שפע ההולדה אינו באותו היום אלא בג׳ ימי התיקון היינו שעולים הפר׳ מיום ליום.

ותי׳ רבינו בב׳ אופנים, או שהנדון שבשע״כ הוא בשפע מזיווג של כל תפילה פרטית היינו יעו״ר דו׳ שעות, ובכד״ש באמת היא יולדת ביום הבא והשפע מתחלק בג״י (וכך מסתבר שיסוד דבריו הם מדברי שע״כ במקורם ששם חילק בין זיווג והולדה דו׳ חודשי החורף דהזיווג והלידה בו ביום – וזה כזו״ן דפרטות אותה התפילה, לבין זווג דשמע״צ שכן מתעכב עד שביעי של פסח. שהזווג בשמע״צ והלידה בשביעי של פסח, וזה כהכ״ד שעות שהזווג בנפ״א והלידה היא בג׳ הימים הבאים).

ותי׳ הב׳ הוא, שהכריע כשאר מקומות שהלידה אינה ביום העיבור, אלא אחר זמן, כשאר מקומות ששם הרב כותב שיש שהות ועיבור, ואינה יולדת בו ביום הזיווג, דיש ג׳ ימי קליטה ועיבור דמקוטעים ודט׳ ודי״ב וכו׳.

ושם בהגוב״י אות ב׳ כתב, וז״ל: ״הרב שמן שמון הקשה כאן קושיא עצומה הלא בע״ח שער מ״ד ומ״ן, ויותר מפו׳ בנהר״ס בהקדמת המעדיר שמ״ח שבאותו זיוו׳ עצמו (לאותו) להוליד, אלא לריך ב׳ זווגים. וביוס ג׳ בנפ״א הוא זמן הולדה יע״ס בנהר״ס וכו׳ והניח בל״ע״, עכ״ל. ואע״פ שכתב שנפ״א הוא ההולדה נראה שנתכוון הוא זמן זיווג דהולדה דא״כ ליכא עיבור כלל ויולדת בלא עיבור וכנלע״ד בכוונתו.

וחמותי בקדש לחד מקמאי חסידא עילאה ב״אפר יצחק״ פיררא זיע״א באות ט״ז שכתב וז״ל: ״נמצא כי השפע הנמשך לאבי״ע בכל יום, אינו מהבירורים שיעלו באותו היום, אלא מהבירורים של יום הקודם. ובסוף הענין כתב בדף ד׳ ע״א שיטה א״ק ממוהרח״ו ששמע מהרב ז״ל כי באלו הזיווגים שבכל יום אפשר כי גו ביום יולדות ומוה״ר ז״ל לא השגיח בזה כי הוא היפך שאר המקומות אן כי זה מדבר בזו״ן דכללות הכ״ד שעות עכ״ל יע״ש כי הקדמה זו צריכה לנו אם לכוון בשפע הנשפע קודם ובא לציון היינו במ״ש שם ״ויכוון בכללות להאיר לרחל״ שעתה יורדת להיכל ק״ק דבריאה ויולדת ולד כלול מנר״ן וחלק הנשמה שבו לוקח הבריאה וכן בתפי׳ לדוד הרוח וכן בקוה אל ה׳ הנפש וכו׳ כמש״ש. ובזה הוא הספק הנ׳ אם

הוא זה הולד דאותו יום או של יום קודם והיעב"א או שניהם כ"א טובים", **עכ"ל הרב החסיד "אפר יצחק" אות ט"ז.**

דהיינו שנסתפק האם ההולדה שיש ב'ובא לציון' היא של אותו היום היינו של התפילה מהזיווג הנעשה בשים שלום, או של הכ"ד שעות מהזיווג דנפילת אפים או של שניהם יחדיו.

ולכאו' למה לא לפשוט זה הספק ממ"ש להאיר לרחל, דמשמע שרחל היא הכורעת לילד בברי'. **ולא כתב הנוק', שאולי היה מקום לומר שזאת הלידה היא דכ"ד שעות,** וקמ"ל שלא, אלא זאת היא הלידה דרחל. ואת הלידה דכ"ד שעות אין אנו רואים אותה, אע"פ שאתרחש ניסא בכל יום ויולדת. וכך נראה לי בעניותין מדוקדק יותר שאע"פ שבשע"כ כתוב **נוק'** בחר רבינו הרש"ש זיע"א, בערכו לפנינו את הסידור לכתוב **רחל** ומשמע שהוא בדווקא, וכן הוא מסודר וערוך בכל הסידורים שלפנינו.

סימן טו'.

דף ד' ע"א

לשון התו"ח: "נחזור למק"ל שמה שכתב מורי הרב ז"ל בהגהותיו בעץ חיים שער מ' פ"ה שיורד ז"ח ליצירה ומ"ח למלילות, כ"ל שבירורים דז"ח כבר הם מתוקנים עד בחינת רוח יצירה ובירורי מ"ח הם מתוקנים עד בחי' רוח לחיה ז"ח למלילות ונכיכים לתקן משם ומעלה, מ"כ מ"ש הרב ז"ל בשער מ' שער חיצו' פ"ה שיורדים כלים למ"ח ומלבישים עצמות ז"ת, זה פירושו. וכן מ"ש שעולה ז"ת במנחת שבת ומלבים עצמות מ"ח, היינו כ"ל שמותם הכלים של החול עולים ומלבישים עצמות מ"ח אלא שניתוסף לו פרצוף זה לפנים מזה עד שהגיע להלבים עצמות מ"ח, כמ"ש בפירוש הרב ז"ל בשער ל' שער הפרצופים דרוש ה' ואפילו בעלייתו שם כסדר היינו מלבים עצמות מ"ח ממש, מפני שאם מלבישים את מ"ח במנחת שבת פרצופי הבינות דאו"א עילאין ופרצופי החכמות דיאסו"ת ועל גביהם מלבים ז"ת, אלא שכונת הרב ז"ל כיון שיאסו"ת מלבישים את מ"ח הם נקראים מ"ח, כמ"ש בשער המוחין שער כ' פ"ה וז"ל ונמצא כי בעלות זו"ן במקום או"ח הם נקרא או"ח עצמם, אלא שאינם מקבלים מוחין אלא ע"י יאסו"ת שגם הם עלו ע"ס, מ"כ יאסו"ת הם נקראים מ"ח, וזו"ן מלבישים לחכמות דיאסו"ת, והם נקראים עצמות בערך הז"ת כי כל פרצוף העליון מחבירו נקרא ג"ר עצמות בערך הפרצוף התחתון ממנו הנקרא ו"ק כלים בערכו {דף ל' ב'} כמ"ש הרב ז"ל שיאסו"ת נקראים כלים בערך או"ח הנקראים אורות בערכם, וכן כשכותב הרב ז"ל שהכלים דזו"ן למלילות יורדים לבי"ע, היינו כ"ל שכל הכלים יורדים לבי"ע, וכבר כתבנו למעלה משם הרב ז"ל שכתב בשער כ"ו שער הכלם פ"ב שמלכות למלכות למלכות למלכות למלילות היא היורדת לבי"ע, וכן יהיה בז"ח שמלכות למלכות למלכות למלכות דז"ח שג' כלים שלו הם יורדים בבי"ע, (בבי"ע) דז"ח ונוק' בבי"ע נוק', ור"ל בחב"ד דבי"ע, וזהו שכתב הרב ז"ל בשער מ"ד שער הקמות פ"ח שיורדים בכלים הפנים דבי"ע, וכ"כ מורי הרב ז"ל בתפלת תיקון הפ"ד וגם פגמנו במלכיות דכל פרצוף וספירה לפרטי מבי"ע, והורנו לותם לחב"ד דכל עולם שלמטה מהם ע"כ, אע"פ שכתב הרב ז"ל שיש פגם שמוריד לג' ממעיות ויש לג' תחתונות, ר"ל שם החב"ד, וכן מ"ש הרב ז"ל שנשאר הדבר כמו שהיה קודם מיתת המלכים שהוא ויניקה והשאר שבא בתוספת שהוא הג"ר הוא היורד ועולה, כל זה מדבר בזה המלכות למלכות למלכות למלכות דזו"ן, ואל הג"ר למלכיות היורדים להתלבש בפרצוף התחתון שלמטה מהם זהו

הירידה, ומלכויות דזו"ן יורדים לחב"ד דבריאות שלהם, והמלכיות דחב"ד דבריאות לחב"ד דחג"ת, והמלכות דחג"ת לחב"ד דנה"י, ואלו כלם נקראים חב"ד דז"א דלמילות שיורדים לבי"ע כי כל ג' דכל פרצוף נקרא למילות בערך התחתון ממנו שנקרא ו"ק ובי"ע. נמצא שמף המלכיות של הו"ק שירדו להיות מוחין למי שלמטה מהם לף הם עולים, כי גם הם נקראים פנים ולמילות בערך הפרצוף התחתון מהם. נמצא שמה שכתב הרב ז"ל שהכלים דזו"ן למילות שירדו לבי"ע עולים למילות עד לימא וכו', לינו מדבר כי אם על המלכים למילות למילות דזו"ן הנקראים בשם אחוריים דאו"א, כי שום דבר לינו יורד ועולה כי אם בהדרגה, וכ"כ בשער מ"א שער החשמל פ"ג וז"ל והחלקים למילות עלו עד נוק' למילות וחזרה היא לבדר מהמלכים למילות שהם אחוריים דאו"א ומעלים אותם למ"ן לימא, ואז יש לה כח להוליד מוחין חדשים לזו"ן מחמת אלו המ"ן שעלו ונתקנו, נמצא שבכל עולם יש זווג בפני עצמו לתקן המ"ן בכל מדרגה שעולים ע"כ, וכ"כ בשער י"ד שער או"א פ"ט וז"ל גם תבין שהחילו' של העליון שיורד לינו מכולו רק ממלכות שבחילו' של המלכות שבו, כי כשאנו אומרים שנה"י דחילו' יורדים כ"ל על המלכות שבחילו' ההוא העומדת בנה"י של החילון ההוא שאר כל החילון ההוא, לינו אלא י"ס של המלכות של הפרצוף ע"כ, כוונתו הוא שהם ד' בחינות ט' ספירות לפנים של המלכות והמלכות לפנים שנקרא חילון לפנים וט' לאחורים דחילו' למלכות שנקרא מלכות בערך המלכות לפנים שהיא המדריגה השניה ומלכות דחילו' שהיא מדריגה רביעית, נמצא שהיא מלכות למלכות למלכות, נמצא כשאנו אומרים שעולים חב"ד דבריאה למלכות למילות, ר"ל למדרגה רביעית למלכות והרביעית עולה לשלישית והשלישית עולה לשניה והשניה לראשונה והראשונה לנה"י דז"א, כי כשיורד התחתון כל העליונים יורדים וכשעולה התחתון כל העליונים עולים כמבואר בפרק הנז', ובשער המ' שער פנימיות וחילו' פ"ה ע"ש, וכן הוא מחב"ד לחג"ת ומחג"ת לנה"י כי כל ג' ספירות בכל פרט הוא פרצוף לאד גמור בכל מקום שיהיה, כמש"ל משם הרב ז"ל, ז"כ מלכות למלכות למלכות דחב"ד היא היולדת ומתלבשת בחב"ד לחג"ת וכן מחג"ת לנה"י":

ט"ו. (י"ט) שם ע"א ד"ה נחזור למ"ש הרב ז"ל בהגהותיו על העה"ח שער מ' פ"ה: "ויורד ז"א ליצירה ואו"א במקום ז"א דאצילות". ר"ל, שבירורים דז"א כבר מתוקנים עד היצי', ר"ל נ"ר דאו"א הם מתוקנים עד בחי' רוח דחיה, ז"א דאצי'. וצריכים לתקן משם ומעלה, יע"ש הקדמה מפוארה דברים אשר הם ראויים למי שאמרם. ע"כ. והיינו שבערך העליה שיעלה, מה שיש לו נקרא שירד. וכן כתבו (התו"ח)

בפירוש בדף ב"ך ע"ב ד"ה "ונגין מ"ש" וכו', כי לעולם לא יש ירידה אלא בערך העליה הנקרא כך יע"ש:[21]

[22] (כ) עוד שם ע"ב שיטה ט' וכן מש"ה שנשאר הדבר כמו שהיה קודם מית' המלכים, שהוא דיניקה, והשאר שבא בתוספת שהוא הג"ר הוא היורד ועולה, כ"ז מדבר בזה המל' דמל' דמל' דמל' דזו"ן עכ"ל. והיינו זה הבחינה דמל' דזו"ן שיורד למטה נקרא ג"ר למטה מהם, וא"כ לא הג"ר האמיתיים ח"ו יורדים ועולים אלא המל' הד' האחרונה דמל' דזו"ן, וזהו הג"ר דזו"ן שירדו בבי"ע, וזהו ג"כ הכלים דזו"ן שירדו בבי"ע, ודוק היטב שם וישמח לבך בראות חידושים נפלאים שעדיין עין לא ראתה זה בשום ראשון ואחרון זיע"א ע"כ: "ומה שציין שער כ"ו שער הצלם שהמל' דמל' וכו' המלך הד' הוא היורד ועולה כעת לא נמצא זה בשער הנ', אלא זה הוא אשר מצאתי בשער כ"ג שער מו' דצלם סוף פרק ד' דף פ' ע"ב וז"ל נמצא שבכל עולם ובכל ספירה הוא כך שמל' דמל' של המל' דאצילות מתלבש בבריאה, וכן בכל ספירה וספירה וכו' יעו"ש, ואפשר זה המהדורא בתראה הנ', אצלנו בשער זה היה אצלו בשער כ"ו וזה נראה פשוט ע"כ, ועיין עוד שער ד' שער אח"פ סוף פ"ג וד' ד"ה אחוריים דמל' דמל' דתבונה שהיא מלכ' דאימא עילאה היינו מדריגה אחרונה שהיא ד' שלה היא היורדת בז"א וכן פירשו יותר בפירוש הרב תו"ח למטה בדף זה יע"ש" עכ"ל

<u>הפירוש:</u>

ד"ה נחזור למש"ל שמה שכתב מורי הרב ז"ל וכו'.

מטרת פיסקה זו לבאר שמ"ש בדברי רבינו האר"י זלה"ה 'עליה' או 'ירידה' אין הכוונה כפשוטו.

ראיתי לחלק פיסקה זו לד' חלקים הנידונים כאחד:

1. **עליה – היינו תוספת פרצוף והלבשה לפרצוף יותר פנימי.**
   ("נחזור" עד "הנקראים אורות בערכם").
2. **ירידה כפשוטו – שייך רק במל' דמל' דמל' דמל' דאצילות.**
   (מ"וכן שכותב הרב" עד "ר"ל של החב"ד").
3. **מקום הירידה – היינו בחב"ד דבריאה.**
   (מ"וכן מ"ש הרב ז"ל שנשאר" עד "התחתון מהם").
4. **ביאור מלכות הנ"ל (מס' דאח') ושכל עליה היא מפר' לפר' כסדר**
   (מ"נמצא שמ"ש הרב ז"ל" עד הסוף "וכן מחג"ת לנה"י").

[21] כותרת זו הועתקה מ'נזר הקודש' להרה"ח אפר יצחק פיררא והחק"ל ר' וידאל קואינקא זתע"א.

[22] נמצאה עוד אות שם במפתחות 'נזר הקדש' להני עירין קדישין אמרתי אביהם כאן לקרב המלאכה:

<u>הביאור:</u>

<u>חלק א'.</u>

לשון התו"ח: "נחזור למש"ל שמה שכתב מורי הרב ז"ל בהגהותיו בעץ חיים שער מ' פ"ה שיורד ז"א ליצירה ות"א במקום ז"א לתיקונים, כ"ל שבירורים דז"א כבר הם מתוקנים עד בחינת רוח יצירה ובירורי ת"א הם מתוקנים עד בחי' רוח לחיה ז"א לתיקונים ולריכים לתקן משם ומעלה, ת"כ מ"ש הרב ז"ל בשער מ' שער חיצו' פ"ה שיורדים כלים לת"א ומלבישים עצמות ז"א, זה פירושו. וכן מ"ש שעולה ז"א במנחת שבת ומלבש עצמות ת"א, היינו כ"ל שמותם הכלים של החול עולים ומלבישים עצמות ת"א תלת שניתוסף לו פרלוף זה לפניס מזה עד שהגיע להלבש עצמות ת"א, כמ"ש בפירוש הרב ז"ל בשער ל' שער הפרלופים לרוש ה' ותפילו בעלייתו שם כסדר היינו מלבש עצמות ת"א ממש, מפני שאם מלבישים את ת"א בתנחת שבת פרלופי הבינות לאו"א עילאין ופרלופי החכמות ליאסו"ת ועל גביהם מלבישם ז"א, תלת שכונת הרב ז"ל כיון שיאסו"ת מלבישים את ת"א הם נקראים ת"א, כמ"ש בשער המוחין שער כ' פ"ה וז"ל ונמלא כי בעלות זו"ן במקום לו"א הם נקרא לו"א עלמא, תלת שאינם מקבלים מוחין תלת ע"י יאסו"ת אגא הם עלו ע"ס, ת"כ יאסו"ת הם נקראים ת"א, וזו"ן מלבישים לחכמות ליאסו"ת, והם נקראים עצמות בערך הז"א כי כל פרלוף העליון מחדירו נקרא ג"ר עצמות בערך הפרלוף התחתון ממנו הנקרא ו"ק כלים בערכו {דף ל' ב'} כמ"ש הרב ז"ל שיאסו"ת נקראים כלים בערך לו"א הנקראים לוחות בערכם".

הנה פשט דברי הרב ז"ל ורבינו הרש"ש מורים, כי בימות החול א"א דאצילות יורד ועומד במקום ז"א דאצילות- עד שנמצא שז"א דאצילות הוא במקום היצירה.

וביאר רבינו ע"פ שיטתו, שאין הדברים כפשטם, שלעולם ז"א וא"א לא זזו ממקומם הראשון, ומ"ש הרב הוא ע"פ סודן של דברים. והיינו שבא הרב לרמוז על תיקון הפרצופים ומצבם, שז"א דאצילות בירוריו מתוקנים בנ"ר, שלו וצריך להמשיך לו נח"י. וא"א מתוקן עד רוח דחיה (ז"א דאצי' דיליה). וכ"ז ע"פ יסוד שיטת הרש"ש זיע"א בשער ל' ספ"ז, שכל פר' וספי' כלולים מאבי"ע דהיינו נרנ"ח. וא"א מתוקן יותר מז"א שכבר נתקן בו חלק החיה ובז"א רק הנ"ר דיליה מתוקנים, וצריכים לתקן ולהמשיך בו משם ומעלה- היינו נח"י.

וע"פ יסוד זה פירש גם מה דאיתא בשער מ' פ"ה שיורדים כלים דא"א ומלבישים עצמות ז"א. ופירושו, היינו כמ"ש לעיל, שז"א המדובר הוא ז"א דאצי' דא"א, דהיינו

רוח דחיה דא״א, שעד שם מתוקן א״א, והמשכת המוחין ותיקונם, היינו נח״י דחיה דא״א. וע״כ מ״ש ירידת כלי ז״א בא״א אינו כפשוטו, רק בא לרמוז מצב ומעמד תיקון א״א בכללותו. וכנ״ל בז״א כמו שהסביר הרב שמ״ש בדרושי מנחת שבת שז״א ״עולה״ להלביש את א״א, היינו לרמוז על סוג המו׳ שמקבל דהיינו שנתווסף לו פרצוף ומו׳ חדשים.

ורבינו הביא ראיה מדברי הרב ז״ל בעצמו, בשער ל׳ דרוש ה׳ בסדר ההלבשות, שלעולם ז״א מלביש על פרצופי החכמות דישסו״ת ״אלא שכוונת הרב ז״ל, כיון שישסו״ת מלבישים את א״א הם נק׳ א״א״ ע״כ לשון רבינו האר״י ! ורבינו ציטט זאת כסיעתא, שגם ז״א נק׳ א״א ע״ש מצבו ומעמדו מבחי׳ המו׳ שמקבל, והיכן שהוא מלביש באצי׳. ודקדק עוד רבינו התו״ח כי חכ׳ דישסו״ת נק׳ עצמות. שכן כתב הרב בדרוש מנחת שבת שכ״א עולה במנחת שבת להלביש <u>עצמות</u> א״א. ולפי ההסבר של הרב ז״ל בעצמו שזו״ן מלבשים לחכ׳ דישסו״ת, **וחכ׳ דישסו״ת נק׳ עצמות א״א בערך ז״א דאצילות** – ומיניה למד כלל דכל פר׳ בערך התחתון ממנו נק׳ עצמות והתחתון נק׳ ו״ק וכלים. ואף שהלומד יתמה, דהרי כלל זה אפיק לן מדרושי מנחת שבת, וכלל לן שהוא ג״כ בימות החול, וע״כ סיים בראיה נוספת שהרב כתב שישסו״ת נק׳ כלים בערך או״א הנק׳ אורות בערכם.

הנ״מ לסיכום:

א. כשתמצא בדברי הרב שפר׳ ירד או עלה, היינו רמז לסוג המו׳ שיש בו, או למו׳ שהוא אמור לקבל.

ב. פר׳ תחתון- נק׳ ו״ק וכלים, בערך פר׳ עליון הנק׳ עצמות, אורות, וג״ר.

ולכאורה, מדוע כותב הרב בלשון זו, שא״א יורד במקום ז״א דאצי׳. הרי יכול לכתוב שא״א יש לו רק רוח דחיה? ואפשר דלבד ממה שרצה לכסות ולהצניע דבריו ר״ל שהגיע זמן של בירורים אלו להתברר ולהתקן, ונקט לשון ירידה לומר שכ״ז שלא נברר ונתקן קחשיב ליה ירידה, ובזכייתו עולה ומתעלה.

<u>חלק ב׳.</u>

המשך לשון התו״ח: ״וכן כשכותב הרב ז״ל שהכלים לזו״ן למלילות יוכלים לבי״ע, היינו כ״ל שכל הכלים יוכלים לבי״ע, וכבר כתבנו למעלה משם הרב ז״ל שכתב בשער כ״ו שער הגלם פ״ב שמלכות למלכות למלכות למלכות למלילות היא היולדת לבי״ע. וכן

יהיה בז״ח שמלכות למלכות למלכות למלכות דז״ח, שג׳ כלים שלו הם יולדים בבי״ע, (בבי״ע) דז״ח ולנוק׳ בבי״ע לנוק׳, וכ״ל בחב״ד דבי״ע, וזהו שכתב הרב ז״ל בשער מ״ד שער השמות פ״ח שיולדים בכלים הפני׳ דבי״ע, וכ״כ מורי הרב ז״ל בתפלת תיקון הפ״ד וגם פגמנו במלכיות לכל פרצוף וספירה לפרטי מבי״ע, והולדנו לותם לחב״ד לכל עולם שלמטה מהם ע״כ, אע״פ שכתב הרב ז״ל שיש פגם שמוריד לג׳ ממעיות ויש לג׳ תחתונות, כ״ל של החב״ד״.

והנה, הרה״ק אפר יצחק פיררא זיע״א כתב באות כ׳ וז״ל שם: ״ומה שלין שער כ״ו שער הללס שהמל׳ למל׳ וכו׳ המלך הל׳ הוא היורד ועולה כעת לא נמלא זה בשער הנז׳, אלא זה הוא לשר מלאתי בשער כ״ג שער מו׳ לללס סוף פרק ל׳ לף פ׳ ע״ב וז״ל נמלא שבכל עולם ובכל ספירה הוא כך שמל׳ למל׳ של המל׳ לשלילות מתלבש בבריאה, וכן בכל ספירה וספירה וכו׳ יעו״ש, ולפשר זה המהדורא בתרלה הנז׳, לשלנו בשער זה היה אלו בשער כ״ו וזה נרלה פשוט ע״כ, ועיין עוד שער ל׳ שער לח״פ סוף פ״ג ול׳ ל״ה לחור׳ למל׳ למל׳ לתבונה שהיא מלכ׳ לשימת עילאה היינו מלריגה לחכונה שהיא ל׳ שלה היא היולדת בז״ח וכן פירשו יותר בפירוש הרב תו״ח למטה בלף זה יע״ש״ עכ״ל ׳אפר יצחק׳ באות כ׳.

(אגב מ״ש שאצלם נמצא הסדר בע״ח שונה, דבר זה מצינו כבר בכמה דוכתי, וכן הגיהה כאן אביו הרב המופלא החק״ל ר׳ אהרון פיררא זיע״א בהגהותיו ׳סם חיי׳ על דף ד׳ שיטה ל״ג, וז״ל: ״דע לך קורא נעים כי בכ״מ שתמצא בזה הספר שער הפר׳ - הוא שער הל׳ שער הפר׳, ובע״ח כת״י נקרא שער אחו״ף״.)

ונבוא להסבר הדברים, הנה כתוב בשער כ״ו שער הצלם בפ״ד, שרק מל׳ דמל׳ דמל׳ דמל׳ היא היורדת בבי״ע. ופרטות זו מוזכרת ברב להדיא, והתו״ח בא בחלק הרביעי (ע״פ החלוקה דלעיל) ומסביר, שכוונת הרב על בחי׳ רביעית דמלכות כמבואר בשער רפ״ח (יעו״ש בבית לחם יהודה בטבלה הידועה ללומדים), והיא מדרגה רביעית (מספר דריבוע דהוי״ה). דהיינו שכל מדרגה מתחלקת לפנים ואחור, ט״ס (אותיות – ז״א. וכאן, בערכין אף נק׳ מלכות), ומלכות (היינו מספר או של האותיות או גימטריא). ורבינו התו״ח מסביר בדברי הרב, שמ״ש מל׳ שיורדת לבי״ע היינו המל׳ דמל׳ וכו׳ הנ״ל היינו שמתבררת המדריגה ההיא מבי״ע, או ליתר דיוק שמדריגה זו הגיעה זמנה להתברר. ובאמת, לא שייך שום ירידה כפשטה (ובקיצור: ירידה היינו רפ״ח שהגיע זמנו להתברר).

עוד ביאר לנו התו״ח כי יש סתירה בדברי הרב, שפעם כתב שנשאר הדבר כמות שהיה קודם מיתת המלכים, והשינוי הוא רק בג״ר במה שמסתלק או מתווסף. ופעם

כותב שכלי ז״א יורדים בבי״ע ועולים לאצילות עד אימא. (ועניין הסתירה כיצד עולים עד אימא יתורץ לקמן שמיירי באח׳ דאצי׳ דאצי׳ בלבד עיי״ש).

ומיישב הרב כי מ״ש כלי הז״א אין הכוונה לכל כלי הז״א, כי אם כלי המל׳ הנ״ל (מדריגה ד׳ – מס׳ דאח׳), ואינם יורדים בכל בי״ע רק בחב״ד דבי״ע שלו, וזה מ״ש בשער מ״ד פ״א, שירידתם היא בכלים פנימיים. היינו חב״ד דחב״ד דבריאה, חב״ד דחג״ת וחב״ד דנה״י וכן ע״ז הדרך. וכן מצינו בתיקון הפ״ד בתפילת עננו של הרש״ש שאנו אומרים: וגם פגמנו במלכיות (כמ״ש לעיל מל׳ דמל׳ דמל׳ דמל׳ היינו מס׳ דאח׳ – מדריגה ד׳) דכל פר׳ וספירה דפרטי אבי״ע, והורדנו אותם לחב״ד דכל עולם שלמטה מהם״. והיינו מ״ש לעיל מיניה שכל ירידה ההיא רק לחב״ד (כלים פנימיים) של עולם תחתון מהם.

והנה הרב הרגיש, כי בשער רוה״ק כתוב, שיש פגם שמוריד בג׳ אמצעיות ויש בג׳ תחתונות וכו׳, ותירץ שהיינו בחב״ד דבריאה או בחב״ד דחג״ת או דנה״י. ואף שנסתפקתי בכוונת רבינו, נ״ל יותר לומר שכוונתו שיצירה היינו חג״ת ועשיה היינו נה״י (ואינו עושה פרטות ג׳ פר׳ אלו רק בבריאה דא״כ אין המל׳ הנ״ל יורדת ל״חב״ד דכל עולם״), וזה תורף כוונת האר״י ז״ל בשער השמות פ״א, שכלי הז״א יורדים בכלים פנימיים דבי״ע.

עוד טרח רבינו להסביר לנו שמדובר בבי״ע דכל פרצוף, שהריבוע דאח׳ דאצי׳ הוא ״היורד״ לעולם בי״ע דילה. וזה יסוד פשוט במשנתו ובמשנת רבו רבינו הרש״ש זיע״א.

חלק ג׳.

המשך לשון התו״ח: ״וכן מ״ש הרב ז״ל שנשמר הדבר כמו שהיה קודם מיתת המלכיס שהוא ליניקה והשלר שכא בתוספת שהוא הג״ר הוא היורל ועולה. כל זה מדבר בזה המלכות למלכות למלכות דזו״ן, ואל הג״ר למלכיות היורליס להתלבש בפרלוף התחתון שלמטה מהס זהו היכילה, ומלכיות דזו״ן יורליס לחב״ד לבכיאות שלהס, והמלכיות לחב״ד לבכיאות לחב״ד לחג״ת, והמלכות לחג״ת לחב״ד לנה״י, ואלו כלס נקלאים חב״ד דז״א לתמילות שיורליס לבי״ע, כי כל ג״ר לכל פרלוף נקלא תמילות בערך התחתון ממנו שנקלא ו״ק ובי״ע. נמלא שלוף המלכיות של הו״ק שילדו להיות מוחין למי

שלמטה מהם לף הם עולים, כי גם הם נקלחים פנים ולמילות בערך הפרלוף התחתון מהם".

בעקרון בחלק זה רבינו משנן ומחדד ב' דברים

א. שהירידה היא רק בג"ר דמל' דמל' דמל' דמל' דאצילות. (ובקיצור נח"י דמדריגה ד').

ב. שמש"כ שכלי ז"א יורדים בבי"ע, היינו נח"י דמדריגה ד'- בג"ר דבריאה. וכן נח"י דמדריגה ד' דג"ר דבריאה דז"א- בג"ר דיצירה דז"א, וכן ע"ז הדרך. וזה מ"ש הרב, שכלי ז"א יורדים בכלים פנימיים דבי"ע, כמ"ש בטבלאה שלפניך (הצגנו לפני הלומד לדוג' רק הירידה דמל' דאצי' ודיצי'):

	ג"ר	ו"ק – אין פגם ואין שינוי
אצילות	מל' דמל' דמל' דמל' דאצי' יורדת בג"ר דבריאה*	
בריאה		
יצירה	מל' דמל' דמל' דמל' דג"ר דיצירה דז"א יורדת בג"ר דעשיה דז"א	
עשיה		

*אלו הם הנקראים אחוריים דאו"א מלכי זו"ן דאצי' דאצי'.

<u>חלק ד'</u>

המשך לשון התו"ח: "נמצא שמה שכתב הרב ז"ל שהכלים לזו"ן למילות שילדו לבי"ע עולים למילות עד לימא וכו', היינו מדבר כי אם על המלכים למילות למילות לזו"ן הנקלחים בפם מחוריס למו"ק, כי פוס דבר היינו יולד ועולה כי אם בהלבנה, וכ"כ בפער מ"ק פער החפמל פ"ג וז"ל והחלקים למילות עלו עד נוק' למילות וחזרה היא

לבדר מהמלכים לאצילות שהם אחוריים לאו"א ומעלים אותם למ"ן לאימא, ואז יש לה כח להוליד מוחין חדשים לזו"ן מאמת אלו המ"ן שעלו ונתקנו, נמצא שבכל עולם יש זווג בפני עצמו לתקן המ"ן בכל מדרגה שעולים ע"כ, וכ"כ בשער י"ד שער או"א פ"ט וז"ל גם תבין שהחיצו' של העליון שיורד אינו מכולו רק ממלכות שבחיצו' של המלכות שבו, כי כשאנו אומרים שנה"י לחיצו' יורדים ר"ל על המלכות שבחיצו' ההוא העומדת בנה"י של החיצון ההוא לשם כל החיצון ההוא, אינו אלא י"ס של המלכות של הפרצוף ע"כ, כוונתו הוא שהם ד' בחינות ט' ספירות לפניס של המלכות והמלכות לפניס שנקרא חיצון לפניס וט' לאחוזות לחיצו' למלכות שנקרא מלכות בערך המלכות לפניס שהיא המדריגה האחרונה ומלכות לחיצו' שהיא מדריגה רביעית, נמצא שהיא מלכות למלכות למלכות, נמצא כשאנו אומרים שעולים חב"ד דבריאה למלכות לאצילות, ר"ל למדרגה רביעית למלכות והרביעית עולה לאצילות והאצילות עולה לאחרונה והאחרונה לנה"י דז"א, כי כשיורד התחתון כל העליונים יורדים וכשעולה התחתון כל העליונים עולים כמבואר בפרק הנז', ובשער המ' שער פנימיות וחיצו' פ"ה ע"ש, וכן הוא מחב"ד לחג"ת ומחג"ת לנה"י כי כל ג' ספירות בכל פרט הוא פרצוף לחל גמור בכל מקום שיהיה, כמש"ל משם הרב ז"ל, ש"כ מלכות למלכות למלכות לחב"ד היא היורדת ומתלבשת בחב"ד לחג"ת וכן מחג"ת לנה"י":

כבר הקדמנו לבאר לעיל, שהמלכות הנ"ל היא מדריגה ד' היינו גימטריא דריבוע.

ורבינו מקור חיים דילרוזה זתע"א, הרגיש כי ע"פ הסברו (בחלק ד), יוכל המכוון לחשוב כי בעת התיקון, עולים כל המלכויות אף של היצירה ועשיה באצילות, כפשט דברי הרב, שהכלים שירדו לבי"ע (ולא רק לבריאה), עולים לאצילות עד אימא עיי"ש. וע"כ, רבינו סייג דבריו שהמדובר רק במלכי זו"ן דאצי' דאצי', דהיינו מדריגה ד' דאצי' שירדה בג"ר דבריאה היא לבדה עולה באצילות וכל מלכות תושב למקומה דהיינו המל' דבריאה שירדה ביצירה תחזור לבריאה (ולא לאצילות) וכו' והביא רבינו מים חיים ראיותיו מב' מקומות ואלו הם:

א. שער החשמל (מ"א) פרק ג' – ששם כתוב שהבירורים עולים לנוק' והיא מבררת ומעלה לאימא בלבד ואינם עולים באימא ישירות.

ב. שער או"א (י"ד) פרק ט' – וכן שער מ' פ"ה להדיא – שם כתב שרק מדריגה ד' דאח' יורדת ולא כל המלכות. ודייק מיניה, שכל מדריגה עולה למדרגה שמעליה. דהיינו זה המס' דאח' יעלה למדרגה של אותיות דאח'. ואותיות דאח' נק' מלכות בערך מספר דפנים, וע"כ יעלה איליו. ומס' דפנים יעלה

לאותיות דפנים, ואותיות דפנים לנה״י דז״א (שכן אלו הד׳ מדרגות הם דמלכות החיצונה). ופשוט.

לסיכום: מל׳ דמל׳ דמל׳ דמל׳ – היא ה״יורדת״ ומתבררת ועולה.

	פנים	אחור
ט״ס (בערכי התו״ח אף ט״ס נקראות מלכו׳)	יקוק (4 אותיות) מדרגה ראשונה שעולה בנה״י דז״א	י יק יקו יקוק (10 אותיות) מדרגה שלישית
מלכות	כ״ו 26 מדריגה שניה	מדרגה רביעית (ע״ב) י, יק, יקו, יקוק

מדריגה זו היא ה״יורדת״

לחב״ד דבריאה בלבד, וכן רק בה שייך עליה בלבד.

(שים לב, מדרגה שלישית עולה למדרגה שניה !. חלק מה׳עליות׳ סומנו בחיצים דקים).

סימן טז'.

דף ה' ע"א

לשון התו"ח: "והרב ז"ל כתב בשער ל' לרוש ה' כי כל פרלוף מה–ה' פרלופיס יש בו ה' פרלופיס כמו שהוא בכללות המלילות, להיינו כחב"ד חג"ת נהי"ס ע"ש, וכל פרלוף הנה"י שלו הם המתלבשים בפרלוף התחתון ממנו, וכל פרלוף התחתון נקרא חילו' הפרלוף העליון ממנו הנקרא פנים בערכו, ג"כ בערך העליון הינו עולה, והינו נקרא עליה כי אם החב"ד של פרלוף התחתון והשלר נקרא חילון בערכו ונקרא שהינו עולה כי אם מיניה וביה, לבד בערך התחתון ממנו לף החילו' נקרא פנים ונק' שהוא עולה מעולם לעולם. והענין בהקדים מ"ש בש' המ' שער חילו' פ"ח וז"ל כיון שחילוניות {לף ה' ע"ל} העליון חזר וירד להיות מוחין לתחתון, ג"כ כשחוזרים לעלות לא עלה כי אם העליון וכו' ע"ש וכתב מוהרח"ו ז"ל וע"ע לא"כ לא עלה לפילו הפנים כי לא עלה מחלקם דבר וע"ש, ונלע"ד שכונתו כמ"ש פ"ג וז"ל כל הריוח בקבלת שבת הוא לל חילו' העולמות והוא כלרך תפילת החול שהנו מסירים ומסלקים לת הקלי' ע"י יפנה ויטול, וכיולא הוא רחילת פניו ידיו ורגליו בחמין. ולחי"כ ע"י הקרבנות הנו מתקנים ומזככים לת החילו' שיהיה במדריגת פנים ויוכל הוא להלבים לת העלמות, וכן בכלן ע"י המזמורים של קבלת שבת נעשה זה ע"ש. וכן בכלן בפנימיות עולה עשיה ליצירה ונהפך להיות יצירה ממש שזה נקרא עליה למיתית, לבד בחילו' לף שעולה הינו חוזר להיות יצירה לף שהחילו' ג"כ חוזר להיות יצירה, בערך הפנימיות נקרא שלא חזר להיות יצירה, הכלל העולה שכולם ירלו להיות פנימיות לתחתון מהם שכשלחי יורל כולם ירלו, וכשעולים חוזרים למקומם, ללא שהעליית העליון בערך התחתון נקרא עליה ועליית התחתון בערך העליון לא נקרא עליה, ולנו לומרים שהחילו' הינו עולה שנקרא בערך העליון כל מה שלמטה ממנו חילו' והינו עולה, נמלא שניהם עולים ושניהם הינם עולים, ללא שהעליון בערך התחתון נקרא עליה. נמלא שהעלי' של הו"ק לכל פרט להיינו מ"ק ולבי"ע זו"ק לנה"י וחג"ת וחב"ד נקרא חילו'. ונקרא שהינו עולה, והעליה לג"ר להיינו מ"ק ולבי"ע לג"ר לכל פרט נקרא פנימיות ועליה, וללו הו"ק לכל פרט נקרא בי"ע התחתון שעולים בקרבנות משלם לשלם עד מ"ס, וזה הבי"ע התחתון הם בו מ"ק ולבי"ע לבל של קדים ושל בכור שלמר ושל יולר וכו' הוא עליית מ"ק ולבי"ע לג"ר לכל פרט, והכונה בקדים להולו לעלות העשיה שהוא הנה"י המחכונים ע"י הלרת היצירה והבריאה הפרטים שלו, וכן להעלות החג"ת המחכונים לג"ר לנה"י וחג"ת וחב"ד וכתר לעשיה

שנקראים שלו החג"ת בערך העליון ממנו עשיה ע"י התרת הבריאה והשלימות הפרטיים הנקרא בחינת יצירה ובריאה בערך החג"ת וכן על דרך זה עד רוס המעלות שהוא כתר לכתר למ"ק, וגם שלו הו"ק שעולים בקרבנות הנקראים בי"ע התחתון, הג"ר שלהם הם העולים להיינו מ"ק ומבי"ע הג"ר [נ"ב] דבי"ע התחתון לכל פרטי מ"ק, ומבי"ע הו"ק דבי"ע תחתון הם שמינם עולים שהם מ"ק ומבי"ע הנתקן ע"י מצות מעשיות תפילין וציצית, ומ"ש הרב ז"ל שמף החיצו' נכלל עם הפנימיות ועולים עמהם, הכונה היא שמם דרך משל הג"ר דבי"ע תחתון קבלו בחינת נפש, משפיעים בבי"ע דבי"ע תחתון נפש לנפש, שמקומם לא היה לזה הבי"ע דבי"ע תחתון כי אם נפש לנפש ועתה נתקן מ"ק ומבי"ע לנפש לנפש, ונקרא שמין עולים הבי"ע דבי"ע בערך הג"ר דבי"ע תחתון שקבלו בחינת נפש":

ט"ז. (בתו"ח) דף ה' ע"א: שהג"ר נק' שעולים בערך התחתון, אבל הו"ק נקרא בי"ע תחתון ונקרא שאינו עולה, הגם שעולים מיניה וביה, נקרא שאינו עולה בערך הג"ר, ובערך התחתון ממנו נקרא גם הוא ג"ר, ונקרא שעלה גם הוא. כ"ז מתבאר שם מתוך לשונו ובשיטה יו"ד ז"ל: "אלא שעליית העליון בערך התחתון נקרא עליה, ועליית התחתון בערך העליון לא נקרא עליה. ואנו אומרים שהחיצ' אינו עולה וכו' נמצא שניהם עולים ושניהם אינם עולים, אלא שהעליון בערך התחתון נקרא עליה עכ"ל – והיינו שהוא בא להודיע לנו שהכל ערכי הכינויים, ולא נצטער אם מצאנו להרח"ו זיע"א פעם אומר שהחי' אינו עולה ופעם אומר שהחיצ' שהוא הנה"י עולה, שר"ל החב"ד של הנה"י עולה אבל החג"ת ונה"י של נה"י לא עלה, וזה בערך העליון אבל בערך התחתון שלמטה, מה שעלה מיניה וביה נקרא עליה גמורה כיוון שהם נקראים ג"ר לפרצ' התחתון. ואין אחריות שום קושיא עלינו כדי שנאמר כמו ששמעתי, אע"כ לא נשאר שום קושיא באלו הערכים והכינויים. והאמת כן הוא שבערכים אלו שלהם זיע"א לא ישאר שום קושיא. אבל העיקר שניישב בערכין אלו שלהם זיע"א ונזכור אותם למקום המצטרך ויזכנו הי"ת להבין אמיתותם איך יבואו הערכים אמיתיים על דקדוק כמו טבעת עם חותם של יהלום ה' יזכנו אכי"ר: [23]

[24] אות ב"ך. שם ע"א שיטה ט"ו חידש לנו שעליית הקרבנות נקרא עליית חיצ' וביע"ע תחתון, ועליית' שעולים בקדיש ו'ברוך שאמר' ו'יוצר' נקרא ג"ר ופנימיות וז"ל ואלו הו"ק נקראים בי"ע תחתון שעולים

[23] כותרת זו הועתקה מ'נזר הקודש' להרה"ח אפר יצחק פיררא והחק"ל ר' וידאל קואינקא זתע"א.

[24] נמצאה עוד אות שם במפתחות 'נזר הקדש' להני עירין קדישין אמרתי אביהם כאן לקרב המלאכה:

זה מפתח האחרון שזכינו לו מהני מלאכי מרום. וי"ר שיסייעונו, ואף שלא השאירו לנו עוד מפתחות כאן בארץ, והלך לפניך צדקך, השאירו לנו זכותם הטהורה, וזכות תמימותם וקדושתם, ותורתם התמימה. ובזכות זאת יתפתחו לן היכלין דחכמתא עילאה בתורת רבותינו התו"ח האר"י והרש"ש שכן גילו לן ש"העיקר שניישב בערכין אלו שלהם זיע"א

בקרבנות מג׳ לג׳ עד אין סוף וכו׳ אבל של קדיש ושל ׳ברוך שאמר׳ ושל ״יוצר״ נקרא ג״ר ואנ״ק ואבי״ע דכל פרט.

והיינו שהגם שמוצאים אנו ב׳ כוונות בבקרבנות עולים המו׳ עד א״ס כנודע, באישה ריח ניחוח לה׳, ואח״כ בקדיש עולים העשיה ליצירה דווקא, ולא עד א״ס, עליונים למטה ותחתונים למעלה. אלא שזה לחיצוניות נקרא שאינו עולה מעולם לעולם, הגם שעלו עד א״ס כנז׳, ובקדיש נקרא שעלו מעולם לעולם, הגם שלא עלו אלא עד היצירה, כיון שהוא בפנימיות. ועכשיו ישקול האדם הישר, למה זה קורה אותו פנימיות לזה ולא לזה, ולא ברצון תלייא מלתא, שא״כ זה בערך זה יקרא ג״כ פנימיות וזה יקרא חיצוניות בערך העליון כמש״ל א״כ אין לדבר סוף ולא מקום לתפוס דבר ברור ח״ו. אבל האמת יסור בינין וישקול האדם בדעתו, למה זה קרא אותו הרב לזה חיצוניות. ונאמר כיון שזה קרבנות מצווה מעשית בידיים ע״י הכהנים. הגם שעתה נשלמה פרים שפתינו, והרי הוא דיבור, אפי״ה נקרא חיצוניות כמ״ש הרב שער מ׳ שער פו״ח פ״א וב׳: שכל דבר מעשה הוא בחיצוניות, וכל מצוה שהוא בדיבור הוא בפנימיות, ואל תטריח עצמך יותר עכ״ל. והיינו שהזהיר אותנו שנשמור ונזכור הכלל זה יע״ש. וא״כ יבואו הערכים בכאן כמין חומר, זה בחיצ׳ ונקרא שלא עלה, וזה בפנימיות. כי זה מצוה בדיבור, הגם שיהיה זה דרבנן וזה דאוריתא, לא איכפת ליה. עכ״פ הכל הוא כפתור ופרח כשנשכיל אותו ע״כ.

ד״ה והרב ז״ל כתב בשער ל׳ לרוש ה׳, וכו׳

מטרת הפיסקה לבאר ולתרץ את קושיית הרש״ש ז״ל בשער מ׳ פ״ח ואגב מתבררים ארבע עניינים ואלו הם (נציין להם לעת עתה ולקמן נבארם באורך):

1. **עליה אמיתית, היינו שהפר׳ שעלה חוזר להיות כהעליון. (כגון עשיה שחוזרת להיות יצי׳ וכו׳).**
2. **גם בחיצוניות חוזרת העשיה להיות יצירה, רק שבערך הפנימיות נק׳ שלא חזר להיות יצירה.**
3. **קדיש הקדמת ברוך שאמר, והקדמת יוצר – הוא עליית הפנימיות.**
   אשה ריח ניחוח (קרבנות) – עליית החיצוניות.
4. **חי׳ דחיצוניות נתקן ע״י מצוות מעשיות ואינו עולה כלל (וכאשר מקבל נפש דנפש נק׳ בערכין שעולה).**

ונזכור אותם למקום המצטרך ויזכנו הי״ת להבין אמיתותם איך יבואו הערכים אמיתיים על דקדוק כמו טבעת עם חותם של יהלום ה׳ יזכנו אכי״ר״ זתגע״א.

לשון התו"ח: "והרב ז"ל וכו' כי לא עלה מחלקם לבר ועי"ש".

ראשית עלינו לציין, שבדפוס החדש כתוב: "וכתב מהרח"ו" ואינו נכון דזוהי קושית הרש"ש ז"ל שם. ודוק שבתו"ח הישן כתוב "וכתב מו' הרב", והנה אע"פ שהדבר תוקן ע"פ מה שתיקן הרב המרפ"א חולי הדפוס, הוא רבנו אהרון פירירא קדוש ה', אך הנה הרב ע"ה כתב כהקדמה להגהות 'סם חיי' וז"ל (הבאתיו לעיל): "ולמוליעי אנו לריכים שכל הגהה הכתובה סתם היא– שכן כתוב בספר כתיבת יד העיקרי הנז'. **ולכן לפעמים תמלא שאפי' שגירסת הדפוס היא יותר נכונה לענפי"כ הגהתיה**" עכ"ל. והעולה, שאף שלא הסכים עם הגיר' שהייתה בכת"י הגיהה וציינה, והחכמים שזכו וזיכו והדפיסו את התו"ח הנפוץ כיום בין הלומדים, חישבו מה שיש בדפוס כטעות, שהרי הרב פירירא הגיהה "מהרח"ו" ובאמת רק הביא זה כי כך כתוב בכת"י, ולא כי סבר כן, וכמוכח וברור למעיין שם בפרקין.

עוד שעלינו לבאר, מה לכאו' הוקשה למורנו הרש"ש זיע"א, דהנה בשער מ' פ"ח כתב הרב ז"ל וז"ל "כיון שאי' העליון חזר ויכל להיות מו' להתחתון, ל"ל, כשחוזרים לעלות לא עלה כ"א העליון" וכו', והוקשה להרש"ש ז"ל "ול"ע דל"ל לא עלה אפ' הפנים, כי לא עלה מחלקם לבר", עכ"ל. וקושייתו שמפשט דברי המהרח"ו ז"ל, משמע, שעולה רק החי' של הפר' העליון שירד להיעשות מו' לפר' התחתון, ומהפר' התחתון לא עלה אפ' הפנימיות דיליה, היינו הג"ר, רק חזר פר' עליון להיות כבתחילה. א"כ מה ריווח בעליה זו אם אין תוספת תיקון בפר' התחתון. ואע"פ שאפשר בפשטות לפרנס את הקושיא משער ל דרוש ה', ולומר שגם הג"ר דפר' תחתון עלה עם הנה"י דפר' עליון. כבר הודיעונו רבותנו כי הרש"ש זיע"א כותב לנו שאלות "פשוטות" כדי לעורר את המעיין, להבין ולגלות עומקים חדשים בדבריו, וע"כ פתח רבינו בדברי שער ל' דרוש ה'.

לשון התו"ח: ונלע"ד שכונתו כמ"ש פ"ג וז"ל כל הריוח בקבלת שבת הוא לא חיצו' העולמות והוא כלרך תפילת החול שאנו מסיחים ומסלקים את הקלי' ע"י יפנה ויטול, וכיולא הוא רחילת פניו ידיו ורגליו בחמין. ולח"כ ע"י הקרבנות אנו מתקנים ומזככים את החיצו' שיהיה במדריגת פנים ויוכל הוא להלבים את העלמות, וכן בכאן ע"י המזמורים של קבלת שבת נעשה זה ע"ש. וכן בכאן בפנימיות עולה עשיה ליליה ונהפך להיות יליה ממש שזה נקרא עליה למיתית, אבל בחיצו' אף שעולה אינו חוזר להיות יליה אף שהחיצו' ג"כ חוזר להיות יליה, בערך הפנימיות נקרא שלא חזר להיות יליה, הכלל העולה שכולם ילדו להיות פנימיות לתחתון מהם שכשאחל יורל כולם ילדו,

וכשעולים חוזרים למקומם, אלא שהעליית העליון בערך התחתון נקרא עליה ועליית התחתון בערך העליון לא נקרא עליה".

והנה ידוע דישנם ג' סוגי עליות:

1. מיניה וביה באותו פר'.
2. מעולם לעולם.
3. שחוזר להיות כהעולם העליון, מה שקרא התו"ח עליה אמיתית.

ורבינו ע"מ להסביר דברי רבו הביא דברי הרב בפ"ג בשער מ' (דף פ' ע"ג) ושם ג"כ איכא ב' שמועות, אם החי' עולה או לאו. ובכ"מ בסוף הפרק הרב פשט, שהחי' לא עולה, וכל הרווח של שבת על חול, שע"י קבלת שבת בשדה והמזמורים מזדככת החי' כדי שתוכל לקבל אור העצמות שלא ע"י אמצעי.

וכן ה"ה בחול דע"י יפנה ויטול וקרבנות מזדככת החי', לכשתוכל "לעלות" אע"פ שבאמת אינה עולה רק נהיית בדרגת פני', ומוכנה לקבל הארת אא"ס ע"י אמצעי (כיוון שהוא בחול), ולא רציתי להעמיק משום לא תעמוד על הפרק, רק שנמצא שאף חי' לא עולה לפי ההסבר הנ"ל דפרק ג'.

יוצא א"כ שלמסקנה הרב תו"ח זיע"א, הסיק מדברי רבו הרש"ש, שבא לרמוז בהג"ה הנ"ל שהכל עולים ומעלין והדבר נידון בערכין. וכפי דיוקן של דברים, אם נחלק כל פר' לג"ר וו"ק, ונפרטם לא"ק ואבי"ע. א"ק ואבי"ע דג"ר עולה, ורק שבערך פר' עליון נק' שאינו עולה[25].

וא"ק ואבי"ע דו"ק, מתחלק חלוקה נוספת, לג"ר וו"ק, ורק חלק הג"ר עולה רק שאינו עולה 'עליה אמיתית' (היינו שנהפך לעצמות העליון). וכן בערך הג"ר הכולל, וכש"כ בערך חי' פר' העליון, נק' שלא עלה כלל. והא"ק ואבי"ע דו"ק הנתקן ע"י מצוות מעשיות אינו עולה, אך מזדכך במקומו, דוג' יפנה ויטול דח"י ברכאן בחצות, ודוגמת ההכנה בערב שבת של רחיצת פניו ידיו ורגליו בחמין במקומו, כידוע מכוונת השלהבת, דרק דוחים הקלי' מחב"ד חג"ת נה"י, ולא מעלין. אלא שבקבלת שבת יעלו הי"ד מדריגת כידוע ופשוט למכווני שלהבת י"ה במים רבים.

ואף שזה הו"ק דו"ק אינו עולה, אפ' הכי בערכין ג"כ נק' שעולה. שע"י שפר' עליון יקבל נפש (כוונתו לע"ד שהג"ר דו"ק, שמכנהו הרב ג"ר דבי"ע תחתון מקבל נפש, הבי"ע דבי"ע או הו"ק דבי"ע שהוא כנוק' דיליה יקבל חלק נפש דנפש. והרנח"י דנפש יקבלו הג"ר דבי"ע תחתון – דהרי כללות א"ק ואבי"ע דו"ק, נק' בי"ע תחתון

[25] ומאידך יש בו עלייה אמיתית שנעשה כהפר' העליון

בערך א"ק ואבי"ע דג"ר) יקבל נפש דנפש. ושליחותייהו דקמאי קעבדינן, והנני כמעתיק שטר בתנאין, אות באות, תיבה בתיבה, בסילודין ובחיבה, וזו תהי למסקנה: "נמצא שניהם עולים ושניהם חוזרים עולים", ע"כ.

לשון התו"ח: "נמצא שהעלי' של הו"ק לכל פרט להיינו מ"ק ואבי"ע לו"ק לנה"י וחג"ת וחב"ד נקרא חיצו'. ונקרא שחיצו עולה, והעליה לג"ר להיינו מ"ק ואבי"ע לג"ר לכל פרט נקרא פנימיות ועליה, ואלו הו"ק לכל פרט נקרא בי"ע התחתון שעולים בקרבנות משלם לשלם עד מ"ס, וזה הבי"ע התחתון יש בו מ"ק ואבי"ע לאבל של קדש ושל בדוד שאמר ושל יואב וכו' הוא עליית מ"ק ואבי"ע לג"ר לכל פרט, והכוונה בקדש להורו לעלות העצה שהוא הנה"י המחכונים ע"י האלת הילדה והבדילה הפרטים שלו, וכן להעלות החג"ת המחכונים לג"ר לנה"י וחג"ת וחב"ד וכתר לעצה שנקראים אלו החג"ת בערך העליון ממנו עצה ע"י האלת הבדילה והאלילות הפרטים הנקרא בחינת ילידה ובדילה בערך החג"ת וכן על דרך זה עד רוס המעלות שהוא כתר לכתר דמ"ק, וגם אלו הו"ק שעולים בקרבנות הנקראים בי"ע התחתון, הג"ר שלהם הם העולים להיינו מ"ק ואבי"ע לג"ר [נ"ב] דבי"ע התחתון לכל פרטי מ"ק, ואבי"ע לו"ק דבי"ע תחתון הם שחיצו עולים שהם מ"ק ואבי"ע הנתקן ע"י מלות מעצות תפילין ולילית, ומ"ש הרב ז"ל שלפ החיצו' נכלל עם הפנימיות ועולים עמהם, הכוונה היא שאם דרך משל הג"ר דבי"ע תחתון קבלו בחינת נפש, משפיעים בבי"ע דבי"ע תחתון נפש לנפש, שמקודם לא היה לזה הבי"ע דבי"ע תחתון כי אם נפש לנפש ועתה נתקן מ"ק ואבי"ע לנפש לנפש, ונקרא שחיצו עולים הבי"ע דבי"ע בערך הג"ר דבי"ע תחתון שקבלו בחינת נפש":

והגם שחשבתי בחלק הבא, להשיב ידי, כיוון שכתבו רבינו דרך רמז וכמו חמק עבר, קמתי אני לפתוח ואייחל שינטפו ידי מו"ר על כפות המנעול, וז"ל: "והכוונה בקדש להורו לעלות העצה שהוא הנה"י המחכונים וכו' על רוס המעלות שהוא כתר לכתר למ"ק". ונלע"ד שכוונתו שגם הו"ק דו"ק עולים ע"י כוונת הארת העולמות אחר שנתקנו במקומם ע"י ד' מעשים (וח"י ברכות). והוא מדכתב הנה"י האחרונים משמע חלק הפר' האחרון, ומ"ש אח"כ: וגם אלו הו"ק וכו' נלע"ד שחזר לדבר בכללות על פר' הו"ק, שכן חילקו לג"ר וו"ק כדלעיל ואף שאפשר להאריך בדקדוקים כגון שסיים שרק "נק' שחיצו עולים בערך הג"ר" ומשמע שכן עולים, החשתי והנחתיהו למעיין.

אחר הדברים האלו הנחתי אצבעותי על כפות המנעול לפתחו מעט ע״י סידור הדברים בטבלה שלפניך למען שמו באהבה:

הפר׳		נק׳ שעולה	נק׳ שאינו עולה	נתקן ב
חי׳ פר׳ העליון		כיון שנהפך להיות עצמות עולם עליון.	בערך פנימיות עולם עליון.	אישה או הק׳ העולמות.
ג״ר דפר׳ תחתון		עם חי׳ העליון ובערך כללות הו״ק.	כיון שלא נהפך להיות עולם עליון אין זו ״עליה אמיתית״	בהקדמת ׳ברוך שאמר׳ ׳יוצר׳ ו׳עמידה׳.
ו״ק דפר׳ תחתון נק׳ בי״ע תחתון	ג״ר	בערך הו״ק הנתקן במקומו.	בערך כללות הג״ר וחי׳ עליון	באישה ריח ניחוח (קרבנות) ועולה מג׳ לג׳ עד א״ס (שים לב שהו״ק דו״ק עולה עד רום המעלות בלבד שהוא כתר דכתר דא״ק)
	ו״ק	א. נקרא שעולה שמקבל נפש דנפש שכללות פר׳ הו״ק קיבל נפש. ב. בהארת עשיה ויצירה וכו׳ בכוונת הקדיש עד כתר דכתר דא״ק רום המעלות.	כיון שנתקן במקומו ע״י מצוות מעשיות ד׳ מעשים (חוץ מהארות הקדישים)	ד׳ מעשים יפנה יטול טלית ותפילין

יצאתי לחפש דודי בין חברים, וללחוח באפר יצחק ולנשקו בחיבה יתירה. וזהו לשון הקדש של החסיד הרי"ף בהג"ה כ"ב על שיטה ט"ו: "לות ב"ך. סס ע"ל שיטה ט"ו חילק לנו שעליית הקרבנות נקרא עליית חול' וביע תחתון, ועליית' שעולים בקדיש ו'ברוך שאמר' ו'יוצר' נקרא ג"כ ופנימיות וז"ל ואלו הו"ק נקראים בי"ע תחתון שעולים בקרבנות מג' לג' עד אין סוף וכו' אבל שב קדיש ושל 'ברוך שאמר' ושל 'יוצר' נקרא ג"כ ומ"ק ואבי"ע לכל פרט.

והיינו שהגם שמוצאים אנו ב' כוונות בקרבנות עולים המו' עד מ"ס כנודע, במשה ריח ניחוח לה', ואח"כ בקדיש עולים העשיה ליצירה לווקא, ולא עד מ"ס, עליונים למטה ותחתונים למעלה. אלא שזה לחילוניות נקרא שאינו עולה מעולם לעולם, הגם שעלו עד מ"ס כנז', ובקדיש נקרא שעלו מעולם לעולם, הגם שלא עלו אלא עד היצירה, כיוון שהוא בפנימיות. ועכשיו יקשה האלם היטב, למה זה קורה לאותו פנימיות לזה ולא לזה, ולא בלשון תלייה מלהלא, שא"כ זה בערך זה יקרא ג"כ פנימיות וזה יקרא חילוניות בערך העליון כמש"ל מ"כ אין לדבר סוף ולא מקום לתפוס דבר בדור ח"ו. אבל האמת יסור בינין וישקול האלם בלעתו, למה זה קרא לאותו הרב לזה חילוניות. ונאמר כיוון שזה קרבנות מצוה מעשית בידיים ע"י הכהנים. הגם שעתה נשלמה פריס שפתינו, והרי הוא ליבור, אפי"ה נקרא חילוניות כמ"ש הרב שער מ' שער פו"ח פ"ח וב': שכל דבר מעשה הוא בחילוניות, וכל מצוה שהוא בליבור הוא בפנימיות, ואל תטריח עצמך יותר עכ"ל. והיינו שהזהיר לותנו שנשמור ונזכור הכלל זה יע"ש. ומ"כ יבואו הערכים בכאן כמין חומר, זה בחיל' ונקרא שלא עלה, וזה בפנימיות. כי זה מצוה בליבור, הגם שיהיה זה לרצון וזה למורייתא, לא מיכפת ליה. עכ"פ הכל הוא כפתור ופרח כשנשכיל לותו", עכ"ל.

וראשית, יש לציין, שאף שבהגהה כלל עליית הקדיש עם הקדמות דב"ש ויוצר, שהם לכאו' שני מיני עליות, והצ"ל הקדמות ב"ש יוצר ועמידה, נראה שכוונתו לכללות כוונת הקדיש, שבו עולים הג"ר דו"ק והו"ק דו"ק היינו כוונה פרטית בקדיש כידוע. ואני בבואי לשמח נפש עלובה באתי כנ"ט בר נ"ט דהיתרא לדבריו, במה שחילק, שטעם שנק' עלית ג"ר –פנימיות, אף שעולה למקום יותר נמוך, מפני שהוא בדיבור. אך החי' אף שעולה לא"ס נק' חי' כיוון דתלי במעשה.

חדא דיש להעיר, שבקרבנות עולים מזה לזה, ורק פר' האחרון קרב לא"ס. משא"כ בעלית הג"ר שכולם עולים ולא רק בירורי פר' אחד, וזה יתרון ושבח על פני תיקון תלת לתלת.

ואידך, שבעלית הג״ר כתב התו״ח (בשורה 20 דפו״י), שעולים עד כתר דכתר דא״ק שהוא רום המעלות ומכאן שאין עולים רק עד היצירה גרידא (ואף שערך א״ס רם ונישא מרום המעלות, אעפ״כ, היתרון שכל הפר׳ עולים ונכנס׳ בעובי ולא רק הפר׳ העליון ביותר, ע״כ ראוי יותר לכנותו כפנימיות, לבד מהיותו ג״ר. וזהו טעמו וממשו הנלע״ד).

סימן יז׳.

דף ה׳ ע״א

לשון התו״ח: ״עוד לריך לדעת כי ו״ק לנה״י נקרא בי״ע תחתון בערך הג״ר, וג״ר לנה״י נקרא בי״ע התחתון בערך הו״ק לחג״ת, וו״ק לחג״ת נקרא בי״ע תחתון בערך ג״ר לחג״ת וכן עד״ז עד רוס המעלות, וכשנתקנו בקרבנות ג״ר לבי״ע תחתון לנה״י בערך הג״ר לנה״י שנקרא בי״ע התחתון בערך ו״ק לחג״ת, נקרא שלא נתקנו בקרבנות כי אם בי״ע תחתון שהם הג״ר לנה״י שהם בי״ע תחתון לו״ק לחג״ת, לזה הבי״ע התחתון נקרא בי״ע לבי״ע תחתון בערכו, ונקרא שלא נתקן עתה בקרבנות, כי אם ע״י מלות מעשיות לילית ותפילין וכן כל אחד בערך העליון ממנו עד רוס המעלות, מפני שלז נתקן בחינת נפש לנפש שלו כלם הנקרא בערכם חילו׳ העולמות. ובזה נבין שהולרך כל כך תיקון להחזיר חילו׳ חב״ד לעשיה לבחינת פנימיות כל ברכות השחר וקריאת שמע לקרבנות, מפני שכולל ו״ק ולבי״ע זה החילו׳ חב״ד כלמור, והוא בחינת ו״ק ולבי״ע לחילו׳ חב״ד לנה״י וחג״ת וחב״ד וכתר לכל פרלוף לעשיה, כל זה לימד לנו הרב ז״ל בשינוי לשונו בספר הכונות שכתב שמתחילת התפילה {דף ה׳ ע״ב} עד הולו נתקנו שית היכלין תתאין לעשיה, ובהולו נתקן היכל קדש קדשים לעשיה, ובה׳ מלך כתב שמתחילת התפילה עד הולו קבלו ג״ר לעשיה בחינת נפש, ולכאורה הפך הוא, שלא כונתו שהג״ר לכל פרטי העשיה קבלו בחינת נפש, לשפוקי בי״ע דבי״ע תחתון שלא קבל כי אם נפש לנפש שהוא נקרא ו״ק בערכם, אבל בערך הרוח שמקבלים בהולו, הרוח נקרא ג״ר, והיכל קדש קדשים בערך כל הנפש כולו שהיא נקרא ו״ק ושית היכלין תתאין בערכה, ולעולם המשכתו הוא לכל הי״ס לעשיה, אלא שבערך המלות שנעשו בעשיה להיותו בפנימיות וחילו׳ לחילו׳ לעשיה שנתקנו ע״י לילית ותפילין, נקרא זה ג״ר לעשיה, שג״ר הם עולים, ועוד הוא ז״ל כתב שע״י הקדים עולים שית היכלין תתאין לעשיה וכל אחד עולה בהיכל העליון ממנו ונכלל בו, נראה מדבריו ז״ל שסוס אחד משית היכלין תתאין אינם עולים לילירה, ואח״כ כתב שע״י הקדים עולים גם שית היכלין תתאין לעשיה אל הילירה, וכ״כ בפ״ב לשער חילו׳ ופנימיות, ובקדים עולה כל העשיה לילירה, כ״כ בפ״ח, ובהולו כתב שכונת הקדים היה כדי להעלות היכל קדש קדשים לעשיה אל הילירה, אלא כיון למ״ש שהג״ר לכל פרטי פרלופי הנפש לעשיה עולים עתה כל אחד אל פרלוף העליון ממנו ומקבל בחינת רוח, להיינו הנה״י מחג״ת שנקרא בערכם ילירה, והחג״ת נקרא עשייה בערך החב״ד, וכן מזה לזה על רוס המעלות, והכונה שמ״ש ולבי״ע לנה״י ילירה הם

הנקלטים ג"כ לעשיה, והיכל קדש קדשים לעשיה, כי מה שהוא רוח לזה הוא נפש לזה, ועתה בקדש קבלו מו"ק לנה"י, להיינו שנתקנו מ"ק ומבי"ע לו"ק לנה"י ליצירה, ומח"כ בהולו נתקנים מ"ק ומבי"ע לג"כ לנה"י ליצירה, וזה נקרא שלקחו ג"כ לעשיה בחינת נשמה":

הנה פיסקה זו מתחלקת לג"ח והם:
חלק א. ביאר שכל ו"ק כלול מא"ק ואבי"ע, וכן כל ג"ר. והם עולם שלם.
חלק ב-ג. הסבר לכך שהרש"ש שינה מלשון הרב כשהעתיק דבריו בסידור.

<u>חלק א'.</u>

לשון התו"ח (תחילה הבאנו כל חלק א' בשלימות ולבתר נפרשנו מילה במילה בס"ד כדרכנו):
"עוד לזיך לדעת כי ו"ק לנה"י נקרא בי"ע תחתון בערך הג"ר, וג"ר לנה"י נקרא בי"ע התחתון בערך הו"ק לחג"ת, וו"ק לחג"ת נקרא בי"ע תחתון בערך ג"ר לחג"ת וכן עד"ז עד כוס המעלות, וכשנתקנו בקרבנות ג"ר לבי"ע תחתון לנה"י בערך הג"ר לנה"י שנקרא בי"ע התחתון בערך ו"ק לחג"ת, נקרא שלא נתקנו בקרבנות כי אם בי"ע תחתון שהם הג"ר לנה"י שהם בי"ע תחתון לו"ק לחג"ת, אבל הבי"ע התחתון נקרא בי"ע דבי"ע תחתון בערכו, ונקרא שלא נתקן עתה בקרבנות, כי אם ע"י מצות מעשיות ליצית ותפילין וכן כל אחד בערך העליון ממנו עד כוס המעלות, מפני שאז נתקן בחינת נפש לנפש לנפש של כלם הנקרא בערכם חיצו' העולמות."

תחילה כתב הרב, כי לא רק שפר' תחתון בערך פר' עליון נק' ו"ק ובי"ע תחתון, אלא אף באותו הפרצ', הו"ק נק' בי"ע תחתון בערך הג"ר של אותו פרצוף, והו"ק הנ"ל, בערך הפרצוף העליון נק' בי"ע דבי"ע תחתון.
(דבזה יוצדק גם הערך, שכל כללות פרצוף עליון נק' אצי', בערך פ"ת הנק' בי"ע תחתון, שכן הו"ק דפ"ת נק' בי"ע דבי"ע. ואף שיש לתמוה לכאורה שכללות פר' עליון הוא נק' אצי' בערך פ"ת, ולא רק הו"ק דפר' עליון? אלא דאפשר שהו"ק דפ"ע הוא כעין בי"ע דאצילות, שהוא חלק מהאצילות הכולל, וכידוע שאצי' נפרט לאבי"ע בפע"צ. ואף שרבינו התו"ח לא כתב מפורש את ערך העליון אפשר למידק מדחילק ערך התחתון לבי"ע תחתון ובי"ע דבי"ע דתחתון, דמיניה נשמע שג"ר דנה"י נק' אצי' דבי"ע דתחתון, ה"ה בערך העליון שנק' אצילות הוא בכללות, אבל באמת הוא בי"ע

דאצילות, ואצי׳ דאצי׳- הוא הג״ר דפר׳ עליון. כנלע״ד. אחר כותבי זאת ראיתי שזכיתי לכוון לדעת עליון שכ״כ רבנו לקמן להדיא, בסימן ח״י).

פרצוף החג״ת:

ג״ר דחג״ת נק׳ אצילות או אצי׳ דאצילות.
ו״ק דחג״ת נק׳ בי״ע דאצילות (או סתם אצילות)

פרצוף הנה״י:

ג״ר דנה״י בי״ע תחתון- נתקן בקרבנות (נק׳ גם אצי׳ דבי״ע תחתון).
ו״ק – בי״ע דבי״ע – נתקן בד׳ מעשים ציצית ותפילין יפנה יטול.

ונפרש דבריו וז״ל: ״וכשנתקנו בקרבנות ג״כ לבי״ע תחתון לנה״י״, והיינו שג״ר דנה״י הם בי״ע תחתון בערך ו״ק דחג״ת, ונתקנים בקרבנות. ״בערך (ש)הג״כ שנקרא בי״ע תחתון בערך ו״ק לחג״ת״ (ונלע״ד דכצ״ל, דאלת״כ הווא אמינא לדקדק שגם הו״ק מתחלק לג״ר וו״ק, והמדובר בג״ר דו״ק דנה״י. והמעיין ומדקדק מסיפא לרישא יראה דתתהפך שוליית הבנתו לכדתניא לעיל.)

״נקרא שלא נתקנו בקרבנות כ״א בי״ע תח׳ שהם הג״כ לנה״י שהם בי״ע תחתון דו״ק לחג״ת״ ע״כ פשוט ״לגבי הבי״ע התחתון נק׳ בי״ע דבי״ע תחתון בערכו ונק׳ שלא נתקן עתה בקרבנות כ״א ע״י מצוות מעשיות לילית ותפילין וכן כ״א בערך העליון״, מסיפא שכתב וכן כ״א בערך העליון דקדקנו שכוונתו על הו״ק דנה״י שהוא נק׳ הבי״ע התחתון שהוא בי״ע דבי״ע כדלעיל בציור. היינו שכל פר׳ בערך שנק׳ בי״ע תחתון נתקן בקרבנות ובערך שנק׳ בי״ע דבי״ע נתקן במצוות מעשיות.

״על כוס המעלות מפני שמזו נתקן נפק לנפק שלכולם הנק׳ בערכם חי׳ העולמות״, מכאן יוצאת כלה בהנומא כלילה ביופיה בתורת רבינו דשיטתו דלעולם אין תיקון של פרצוף מסוים אלא כל תקון והמשכה הוא לכל פרטי הפרצופים. ומה שנזכר בדברי האר״י ז״ל ומהרח״ו שפר׳ מסוים נתקן בזמן מסוים הכוונה איננה כפשוטו שרק פר׳ זה נתקן, אלא כל פרטי פרצופי כל העולמות נתקנים בבת אחת ומה

שכתב האר״י ז״ל כוונתו לרמוז על סוג המו׳ שמקבלים פרצופי כל העולמות [עיין לעיל באות י״א שם באנו באורך על דברי הרב בדף ב׳ ע״ב].

המשך לשון התו״ח: ״ובזה נבין שהולכך כל כך תיקון להחזיר חיצו׳ חב״ד לעצמיה לבחינת פנימיות כל בלכות השחר וקריאת שמע לקרבנות, מפני שכולל מ״ק ומבי״ע זה החיצו׳ חב״ד כלמול, והוא בחינת מ״ק ומבי״ע לחיצו׳ חב״ד לנה״י וחג״ת וחב״ד וכתר לכל פלוף לעצמיה״.

וכגון בנד״ד, שבמצוות ציצית ותפילין נתקן חי׳ בי״ע תחתון דעשיה. ולכאו׳ אנו בדעתנו השפלה דנים כאילו רק בי״ע תחתון נתקן. ובאמת, פרטי פרצופי כל העולמות מקבלים נפש דנפש דנפש, ואפ׳ א״ק ואבי״ע דא״ק, מקבל נפש דנפש. שכן בערך העליון דהעליון ממנו טהירו עלאה, נק׳ בי״ע תחתון וכעזה״ד וזה חידוש עצום שמשנה את יסוד ההבנה בכל תורת הקבלה של מר״ן האר״י ז״ל ע״ה.

״ובזה נבין שהולכך כ״כ תיקון להחזיר חי׳ חב״ד לעצמיה לבחי׳ פנים כל בלכות השחר וק״ש לקרבנות מפני שכולל מ״ק ומבי״ע זה החיצונית חב״ד״ כאמור, ולפי שלמדנו שע״פ הערכים הנדונים לעיל גם הו״ק דנה״י כולל א״ק ואבי״ע בפע״צ (לבד ממה שנק׳ בי״ע דבי״ע וכו׳), וע״כ יש לו סדר תיקון בפרטי כל פרצוף, ותו שע״פ מה שייסד לנו הרב תו״ח, שבזה נתקנים פרט׳ פר׳ כל העולמות, מובן מדוע יש כ״כ טורח בהחזרת חי׳ חב״ד דעשיה לבחי׳ פנים.

ואע״פ שסדר כל העבודה תיאות לא-ל הנעבד ע״י עבדיו המכוונים, אמרתי לחזור בקוצר על סדר העבודה:

שע״י יפנה ויטול (יותר נכון יטול ויפנה) שבברכת נט״י מתקן עתיק ונוק׳ דעשיה

וע״י ברכת אשר יצר (כולל הפרדת הקלי׳) או״נ דעשיה.

המחזיר נשמות תיקון או״א וישסו״ת.

ובח״י ברכאן (השחר והתורה), כי משי לאפיה, מתקן ז״א דיצירה באו״י ואו״ח.

והדברים פשוטים ומפורשים לאלו הפרשים הפרושים.

וכמו השחר עלה, ובשנית נשלם תיקון העשיה ע״י מצוות טלית ותפילין. וזה סדר העבודה:

דבטלית ממשיך הכחב״ד חג״ת (ל״מ) דחי׳ דחי׳ דעשיה

ותפילין של יד הפנימיות של הל״מ דחי׳ דעשיה,

ומ"ש התו"ח 'בק"ש דקרבנות', נלע"ד דכוונתו, שאע"פ שלא נתקן בה דבר מהעשיה, כידוע ופשוט לעובדי ה' בכוונה, מכל מקום מדסדרו אנשי הכנה"ג הק"ש בסדר תיקון עולם העשיה חל איזה תיקון. דפשוט דכל המו' הנמשכים הם לזו"ן דאצי', ופשוט שנעשה דווקא שם, ע"מ שינהיר ויאיר חשכת העשיה ע"י שנמשכו לז"א דאצי' ו"ק דגדלות דאימא בחב"ד חג"ת דיליה וע"כ נסדר בסדר תיקון העשיה. ומ"ש "דהוצרך תיקון" נלע"ד דהיינו שרק מתקנים והוא הכנה לעליה בפועל, ודוק שההכנה מסתיימת קודם ק"ש דקרבנות.

(ובחוזרי על המקראות אמרתי אעירה, שאפשר שהתו"ח היה מכוון כל הג' בחי' בק"ש דקרב', וממילא מקיפין הראשונים דאימא נמשכו בחינת דפנימ', וזה המשך לכוונת התפילין דקודם התפילה, עד אשר יבקעו מצח דז"א ויצאו בבחינת השישית בסוד תש"ר בעמידה).

"והוא נחי' מ"ק ומבי"ע לחי' חב"ד לנה"י וחג"ת וחב"ד וכתר לכל פר' לעשיה" וכוונתו שחי' החב"ד הוא הו"ק ללותו פר', והוא מ"ק ומבי"ע בפע"פ. ומ"ש חי' החב"ד היינו כיוון שעתיל להיהפך לפנימיות לנחי' חב"ד. (ואע"פ שאפשר לילך בדרך אחרת וקצת מוכח משיגרא דלישנא מדכתב חי' החב"ד דפרצופי העשיה וכן לדקדק ברישא (שיטה ל) "ג"ר דבי"ע תחתון דנה"י" היינו ג"ר דו"ק דנה"י דעשיה אלא דיקשה מהמשך דבריו ואני מניח הדברים לפני הלומד ואחזתי בדרך היותר ברורה לי ואיתי תלין משוגתי).

חלק ב'.

המשך לשון התו"ח (תחילה הבאנו כל חלק ב' בשלימות, ולבתר נפרשנו מילה במילה בס"ד):

"כל זה לימד לנו הרב ז"ל בעיניו לשונו בספר הכוונות שכתב שמתחילת התפילה (דף ה' ע"ב) עד הולו נתקנו שית היכלין תתאין לעשיה, ובהולו נתקן היכל קדש קדשים לעשיה, וכה' מלך כתב שמתחילת התפילה עד הולו קבלו ג"ר לעשיה בחינת נפש, ולכלורה הפך הולו, (מכאן הוא התירוץ:) אלא כונתו שהג"ר לכל פרטי העשיה קבלו בחינת נפש, לחפוקי בי"ע דבי"ע תחתון אלא קבל כי אם נפש לנפש שהוא נקרא ו"ק בערכם, אבל בערך הולו שמקבלים בהולו, הולו נקרא ג"ר, והיכל קדש קדשים בערך כל הנפש כולו שהיא נקראת ו"ק ושית היכלין תתאין בערכה, ולעולם המשכתו הוא לכל הי"ס לעשיה, אלא שבערך המלות שנעשו בעשיה להיותו בפנימיות וחילו' לחילו' לעשיה שנתקנו ע"י לימת ותפילין, נקרא זה ג"ר לעשיה, שג"ר הם עולים"

"מכל זה לימד לנו הרב ז"ל בעיניו לשונו בספר הכוונות" - כוונתו שהרש"ש ז"ל שערך הסידור, שינה מעט מלשון שער הכוונות וערכה. ואף בין ה"כתובות" יש סתירה כביכול ובס"ד נשתדל לבארה ולבאר מה שתירץ רבינו מקור חיים ע"ה, ושאין בה

נפתל ועיקש וישרו דברי מר"ן הרש"ש זיע"א, ע"פ הבנת עומק דבריו, ע"פ הסברו של מעיין מים חיים, דולה רזים ומשקם, ולהולכי בדרך ציה, צחיח בערבה.

"שכתב שמתחילת התפילה עד הודו נתקנו ו' היכלין תתתין בעשיה ובהודו נתקן הק"ק לעשיה" כך כתב בהקדמת התפילה, ומאידך בהקדמת ברוך שאמר (שקראה רבינו 'ה' מלך') כתב אחרת כדלקמן: "וכה' מלך כתב: שמתחילת התפילה עד הודו קיבלו ג"כ לעשיה נחי' נפש" ומבאר הרב "ולכאורה היפך הוא"! והיינו שהסתירה היא שפעם כתוב שק"ק דעשיה, דבערכין מקרי ג"ר דעשיה, נתקן בהודו. ובה' מלך כתב שג"ר דעשיה נתקנו עד הודו. ובקיצור מתי נתקן הק"ק דעשיה? [ואף שאפשר לתרץ בנקל שמ"ש רבינו הרש"ש זתע"א עד הודו כוונתו עד ועד בכלל אך רבינו מכח חכמת תורתו ידע לבנות וליצוק יסודות מתוך פרטים אלו].

וראשית נכתוב את תירוצו של הרב בדרך קצרה, ואח"כ נסבירו. אלא, שקודם יש להקדים, כי במצוות מעשיות אנו מתקנים א"ק ואבי"ע דחי' דעשיה ובערכין נק' בי"ע דבי"ע תחתון. והוא א"ק ואבי"ע בפע"צ, כמ"ש ברישא של הפיסקה בחלקה הראשון. והנה כל עסקנו בחלק זה הוא רק בא"ק ואבי"ע דפנימיות דעשיה וחזר ע"ז רבינו פעמיים (שיטה ג' וה') ומה שיתבאר מעתה הוא א"ק ואבי"ע דפנימיות דעשיה.

וישוב הסתירה בקיצור נמרץ הוא, שכל פרטי הפרצופים קיבלו נפש עד הודו, ובהודו כל פריטי הפרצופים קיבלו רוח. ומ"ש תיקון הק"ק בא לרמוז איזה סוג מו' נמשך!.

ונסביר בלנ"ד מילה במילה בלשון הקודש של דולה הרזים וז"ל השכינה: "לפי שכוונתו (של הכש"ס בשיטו הלשונות) שהג"ר (היינו מ"ק ומבי"ע לפנימיות לעשיה) קיבלו נחי' נפש למפוקי בי"ע דבי"ע תחתון שקיבל נפש לנפש", נלע"ד דכוונתו, על א"ק ואבי"ע דחי'. שאף שנתקן במצוות מעשיות ובח"י ברכאן דחצות, מקבל הארה כלשהי מתיקון א"ק ואבי"ע דפנימיות העשיה. דמדיקבל העליון נפש, יאיר בו בחי' נפש דנפש "שהוא נק' ו"ק בערכם" זה האבי"ע דחי' העשיה. "לפי (נקרא כך) בערך הרוח שמקבלים בהודו והרוח נק' ג"כ", דהיינו אם נעריך נפש כו"ק הרוח תהיה בחי' ג"ר ופשוט. "והק"ק בערך כל הנפש כולו שהיא נק' ו"ק וו' היכלין תתתין בערכה" אזי הרוח נקרא ג"ר וק"ק, בערך הנפש. היינו המו' דנפש שקבלו פרטי פרצופי פנימיות העשיה ועכשיו יקבלו הרוח כמבואר לעיל.

"ולעולם המשכתו הוא לכל הי"ס לעשיה לפי ערך המוחין שנעשו בעשיה להיינו פו"ח לחי' לעשיה שנתקנו ע"י לילית ותפילין נק' זה ג"כ לעשיה שג"כ הם עולים" עכ"ל.

והיינו דלעולם ההמשכה היא לכל כללות העולם המדובר על כל פרטי פרצופיו. ואם תמצא שנתקן פר׳ פלוני, היינו שלכל פרטי הפרצופים נמשך סוג מו׳ מסויים וכיוצ״ב, והאריכות אך למותר. רק שלא״ק ואבי״ע דחי׳, ימשכו נפש דנפש וא״ק ואבי״ע דפנימיות נק׳ ג״ר ונק׳ שעולה אך מצד האמת ההמשכה היא לכל פרטי הפרצופים שבעשיה, וה״ה בענין העליות של העולמות. וכמ״ש לעיל בהסבר הפיסקה הקודמת, דנמצא דכולם עולים וכולם אינם עולים, ואף בי״ע דבי״ע שייך בהם עליה כמבואר בטבלה בסימן ט״ז עיי״ש (א. שקיבל נד״ן מקרי שעלה ב. בהארות יצירה ועשיה דקדיש משמע ששייך אף בו עלייה).

<u>חלק ג׳.</u>

המשך לשון התו״ח (תחילה הבאנו כל חלק ג׳ בשלימות, ולבתר נפרשנו מילה במילה בס״ד):

״ועוד הוא ז״ל כתב שע״י הקדים עולים את היכלין תתאין לעשיה וכל אחד עולה בהיכל העליון ממנו ונכלל בו, ונלמה מדבריו ז״ל שגם אחד מאת היכלין תתאין אינם עולים ליצירה, ומח״כ כתב שע״י הקדים עולים גם את היכלין תתאין לעשיה אל היצירה, וכ״כ בפ״ד דשער חיצו׳ ופנימיות, ובקדים עולה כל העשיה ליצירה, כ״כ בפ״ח, ובהודו כתב שכונת הקדים היה כדי להעלות היכל קדש קדשים לעשיה אל היצירה, אלא כיון למ״ש שהג״ר לכל פרטי פרצופי הנפש לעשיה עולים עתה כל אחד אל פרצוף העליון ממנו ומקבל בחינת רוח, להיינו הנה״י מחג״ת שנקרא בערכם יצירה, והחג״ת נקרא עשיה בערך החב״ד, וכן מזה לזה עד רוש המעלות, והכונה שמ״ק ומבי״ע הנה״י ליצירה הם הנקראים ג״ר לעשיה, והיכל קדש קדשים לעשיה, כי מה שהוא רוח לזה הוא נפש לזה, ועתה בקדים קבלו מו״ק הנה״י, להיינו שנתקנו מ״ק ומבי״ע דו״ק הנה״י ליצירה, ומח״כ בהודו נתקנים מ״ק ומבי״ע הג״ר הנה״י ליצירה, וזה נקרא שלקחו ג״ר לעשיה בחינת נשמה״:

החלק השלישי של זאת הפסקה (שיטה 7 ד״ה ועוד) מביא רבינו התו״ח סתירה לכאו׳ בדברי מר״ן הרש״ש, וכן מדברי הרב, מי העולה מעולם לעולם. שפ״א כתוב **שכל א׳ מההיכלין עולה ונכלל בהיכל שמעליו** ופ״א כתוב שעולה **כל העשיה ליצירה** ופעם כתוב **שרק הק״ק עולה ליצירה**. ולא ברור מי העולה? והיכן עולה? וכל הקשיים שהניח לנו הרב שר שלום זלה״ה, הוא ע״מ לבאר ערכין חדשים. וכדרכו של רבינו הוא מיישב, שהכל בא לרמוז על סוג המו׳ הנמשכים לפרצופי העשיה, כמ״ש בחלק

הקודם. וטרם נבאר את היישוב בדברי הרש"ש נסדר את המקורות א' לא' כדי להבין את הסתירה בדברים, ולחדד הקושיא:

1. בהק' הקדיש "ע"י הקדיש עולים ו' הכלין תתמין לעשיה, וכ"ש עולה בהיכל העליון ממנו ונכלל בו", וכתב ע"ז רבינו "נלמה מדבריו ז"ל שקוס ל' מו' היכלין תתמין לינס עולים ליצירה", דאף היכל האהבה שעולה בק"ק דעשיה, משמע שק"ק נתעלה לנה"י דיצי' בלעדיו. ורבינו כתב משמע שכן אפשר לפרש שהם עולים מזל"ז, ובפרט שכתב שהם נכללים זב"ז. ואפשר היה להבין שכן עולים כולם לנה"י דיצירה. אך כנראה שהבין שהכוונה איננה הדרגתית, אלא **שפעם א' כולם עולים** וא"כ רק הק"ק עלה ליצירה. (אף דתמוה דא"כ כאשר עלה היכל מסוים לעליון ממנו כיצד יוכל להכלל עמו כאשר העליון ג"כ עלה? ואפשר כמ"ש בשער העקודים שנכללים במקום או ברשימות ששם. ודוק).
2. ואח"כ כתב שע"י הקדיש עולים גם ו' היכלין תתאין דעשיה ליצירה.
3. שער מ' פרק א' וב' וז"ל "ובקליפת עולה כל העשיה ליצירה".
4. ב'הודו' כתב שרק הק"ק עולה ליצירה (זה מסתדר עם המקור הראשון בהבנה השניה).

<u>ובקצרה:</u>

1. רק ק"ק עולה ליצירה (וכן מקור 4).
2. גם ו' היכלין תתאין (וכן מקור 3 שכל העשיה עולה ליצירה).

ותירץ ע"ז רבינו "לולא כיוון למה שכתבנו שהג"ר לכל פרטי פרלופי הנפש לעשיה עולים עתה כ"ש של פר' העליון ממנו ומקבל בחי' רוח להיינו הנה"י מחג"ת שנק' בערכם יצירה", ובזה מיישב רבינו, שזהו מ"ש לעיל, שכל הג"ר של פרטי העשיה, והם א"ק ואבי"ע דפנימיות הם העולים. ולפ"ז מיושב למה כתב שרק הק"ק עולה ליצירה, דג"ר הוא ק"ק, ומ"ש שכל העשיה עולה הכוונה כל פרטי הג"ר דעשיה. וכן מתורצת בזה הסתירה להיכן עולים (האם מזל"ז או ליצירה) דכל פר' נק' עשיה בערך העליון ממנו הנק' יצירה, וכך רמז הרש"ש, שבזה שמק' מו' דרוח כל פרטי הפרצופים כמבואר בחלקה הראשון של הפסקה, נקרא שעלתה כל העשיה ליצי', וכמ"ש: "והחג"ת נק' עשיה בערך החב"ד וכן מזל"ז עד רוס המעלות".

ותידוק היטב לעיל ותשכח שמ״ש עד רום המעלות הוא בדקדוק (לאפוקי עד א״ס) והכל יפה לבשמים. וסיים רבינו ביתר ביאור וז״ל: ״והכוונה שמ״ק ומצי״ע לנה״י ליצירה הס הנק׳ ג״ר לעשיה והק״ק לעשיה כי מה שהוא רוח לזה הוא נפש לזה״, וכיון שג״ר דעשיה עולים בנה״י דיצירה כאשר הנה״י היצירה יקבלו רוח, יחשב שהג״ר דעשיה קיבלו נשמה. ״ועתה בקדים קיבלו מו״ק לנה״י להיינו שנתקנו מ״ק ומצי״ע לו״ק לנה״י ליצירה״, והרי ביארנו ברישא שהעיקרא דדינא, דעד קדיש מקבלים כל פרטי העשיה נפש. ומשמע שבא רבינו ללמדנו שאף הו״ק דנה״י דיצירה מקבלים נפש, רק שנפש זה קחשיב אצל הג״ר דפרטי העשיה כאילו קיבל הו״ק הנ״ל רוח. וכמבואר לעיל, דבהודו פרטי העשיה מקבלים רוח. ומגלה רבינו טפח שגם ליצירה ישנו תיקון בהודו (וכן מצינו בחלק מהסידורים הקדומים שכתבו שהודו הוא תיקון היצירה). יוצא א״כ שבקדיש נתקן הו״ק דנה״י דיצירה ״ונהולו הג״ר לנה״י ליצירה וזה נק׳ שלקחו ג״ר לעשיה נשמה״. ואע״פ שנתבאר לעיל בהדיא, שג״ר דכל פרטי העשיה בהודו קבלו רוח, אין זה סותר שזה הרוח נק׳ נשמה, בערך הג״ר דנה״י ביצירה שנתקן, אע״פ שבאמת פרטי העשיה קבלו בהודו רק רוח כמבו׳ לעיל.

סימן יח׳.

דף ה׳ ע״ב

לשון התו״ח: ״ומ״ש שהו״ק נקרא בי״ע תחתון בערך הג״ר, כ״כ מורי הרב ז״ל למדקדק בדבריו ע״ש, מ״כ הו״ק הג״ר נקרא בי״ע למלילות ונקרא ג׳ כלים למלילות היורדים לבי״ע בסוד נשמה. וז״ל מורי הרב ז״ל שנקראים כלים נברואים וכו׳ הוא בעוד שעליין לא נגמר בירורם ותיקונם לבל לחר זמן תיקונם נכנסים לפנים ונעשים לאלהות גמור מלשון י״ם למלילות עד סוף העשיה, ובמקום לחר כתב כי הכלים לכל הי״ס הם מן הו״ק שנקרא כלים שנחלקים לשית פרקין והפ״ע הוא מן הג״ר שהם האורות ואינם משתנים מכמו שהיו, אלא שבזה מתברריס ומזדככים יותר, ואלו הב׳ פרקין תתאין לכל ספירה נקראים ו״ק והפרק עליון הוא ג״ר לאותה ספירה והו״ק נקרא חיצון בערך הג״ר הנקרא פנימי. ובמקום לחר כתב כי בללות העולמות בי״ע נקרא חיצו׳ למלילות המתלבש בתוכם. גם נראה מדבריו כי הפרק עליון לכל ספירה נקרא אורות ונרנח״י בערך הפרקין תתאין יע״ש, ולפי האמור הו״ק הג״ר נקרא נשמות בערך הו״ק הכוללים הנקראים עולמות בערכם, ולפי מ״ש הרב ז״ל בדרוש הלעת כי הלעת תחתון לפרלוף עליון נעשה לעת עליון לפרלוף שלמטה ע״ש, מ״כ הג״ר של התחתון נקרא ו״ק העולמות בערך העליון שנקרא ג״ר בערכו. ולפי מ״ש מורי הרב ז״ל וז״ל כי העיגולים נקראים חיצו׳ בערך היושר הנקרא פנימי ע״כ. מ״כ העיגולים הם בחינת ו״ק ומקבלים מוחין מן היושר שהם ג״ר וכן הכלים בערך האורות והנרנח״י שבתוכם, וכן הנה״י לגבי החג״ת, וכן החג״ת לגבי החב״ד, כל לחד נקרא חיצון בערך העליון ממנו ונקרא ו״ק ונקרא ז״א, ומקבל מוחין מן הפנים הגבוה ממנו, וכן על דרך זה הפרלוף הכלול מנה״י חג״ת חב״ד, נקרא חיצון, וו״ק בערך הפרלוף העליון ממנו המתלבש בו, וכן על דרך זה מפרלוף לפרלוף עד מ״ם וכן בללות עולמות בי״ע נקרא חיצון וו״ק בערך המלילות המתלבש בתוכם, וכן המלילות בערך הת״ק, וכן פרלוף האח׳ נקרא חיצון וו״ק בערך פרלוף הפנים, ויסו״ת נקרא ו״ק חיצו׳ כלים בי״ע בערך לו״א שנקראים פנים ג״ר אורות מלילות ע״כ, מ״כ העיגולים יקראו כלים בערך היושר, וכן המלילות יקרא כלים בערך הת״ק, וכן הנה״י לגבי חג״ת, וכן פרלופי האח׳ בערך פרלופי הפנים יקראו כלים, ונפקא מינה שכתב הרב ז״ל שמכלים לא {דף ו ע״א} יעשו אורות בעולם אחד כל אלו הבחינות אינם נקראים עולם אחד מפני שכל בחינה מהנז׳ כולל מ״ק ומבי״ע והם שני עולמות, ולכן מכלים לאו״א יעשו אורות ליסו״ת, וכן מיסו״ת לזו״ן שכתב הרב ז״ל

שמחיצו׳ לחיצו׳ למלכות לשימת נעשין מוחין לז״א, והחיצו׳ למלכות הוא בחינת ו״ק וכלים למלכות שהם כו״ק לכלים, מזה תבין שהמשכת המוחין שמזכיר הרב ז״ל בסתם הוא בכוללים, וכן לעת מוצינו הרב ז״ל שכתב בקריאת שמע שאלו התלת יודי״ן ות׳ הם לז׳ מלכים למלכות שהם הב׳ ס״ד וכו׳, הרי שזו הנוק׳ שהיא מוזכרת ונתקנת בתיבת שמע היא נוק׳ כוללת מ״ק ומבי״ע, שאם לא נאמר כן מהיכן יש לה ז׳ מלכים, לכך מהכלים של עליון נעשים מוחין לתחתון ממנו והתחתון נקרא בחינת עולם לאחר, ומה״נ שיהיו המשכת מוחין גם בפרטות, אבל עיקר הכונה בכוללים״.

ד״ה ״ומה שכתבתי שהו״ק נק׳ בי״ע תחתון בערך הג״ר, כ״כ מורי הרב ז״ל למלקלק בדבריו. עי״ש. מ״כ הו״ק לג״ר, נק׳ בי״ע לאילות. ונק׳ ג׳ כלים לאילות היולדים לבי״ע בסוד נשמה״ - זה היום עשה ה׳ ושימח לעלוב נפש, בראותי חזיון נפלא, שזכיתי לכוון לדברי הרב, במה שזכינו וכתבנו בס״ד לפרש בדף הקודם: שהו״ק דג״ר נק׳ בי״ע דאצי׳, והג״ר דג״ר אצי׳ דאצי׳. וכשכתבתי זאת מדעתי לא ידעתי שכן הוא מפורש כאן, וי״ר שירחם על ציון וישמח לעגומה בעיגונא, ולעלובת נפש תושיע ב״ב יראו עינינו וישמח לבנו אכי״ר.

ונבוא לפרש דבריו, ועיקר פסקה זו באה ללמדנו ב׳ עניינים:

א. ליישב סתירה, והיא שהרש״ש כתב, שכלים לא יעשו אורות באותו עולם, וכיצד יתכן לומר כן, שהרי הו״ק נק׳ כלים בערך הג״ר והם עתידים להתברר ולהיעשות אלקות, וה״ז באותו עולם שזה הג״ר הוא פ״ע והו״ק פרק אמצעי ופ״ת דאותו פרצוף?! (התירוץ פשוט כמ״ש לעיל באות י״ז ח״א, שכ״א מהג״ר והו״ק כוללים א״ק ואבי״ע).

ב. כיצד לא נזכרו אלו הפרטים הנלמדים בדברי הרש״ש בסידור ובדברי האר״י? וכיצד יוכל בן תמותה שגוויתו חומר, לכוון זאת בדעתו בעמדו מייחל בתפילתו לצור קונו? (ומבאר ומוכיח מק״ש שאליבא דמר״ן הרש״ש צריך לכוון בפר׳ הכוללים, ובפרטי פרטות נתקן ממילא. ונביא דבריו בדף ד״ל ושכ״כ בתשובה בספר ״ים החכמה״).

<u>חלק א׳</u> – בירור הסתירה בדברי השר שלום ע״ה.

1. ״וז״ל מורי הרב ז״ל שנק׳ כלים נברלים וכו׳ הוא בעוד שעדיין לא נגמר בירורם ותיקונם, אבל לאחר זמן תיקונם נכנסם לפנים ונעשים לאלקות גמור מלמע י״ם

למלי ע"ס העקיה", והיינו שיש בירור בכלים, ומדנזדככו נעשו אורות ונכנסים ומתקרבים לא"ס ע"י תיקונם. וכידוע.

2. "ובמ"ן כתב כי הכלים לכל הי"ס הם מן הו"ק שנק' כלים שנחלקים לו' פרקין והפ"ע הוא מן הג"ר שהם לורות ולינס משתנים מכמו שהיו, אלא שזה מתבררים ומזדככים יותר, ואלו הב' פ"ת לכל ספירה נק' ו"ק, והפ"ע הוא ג"ר לאותה ספירה, והו"ק נק' חיצון בערך הג"ר הנק' פנימי", במקור זה כתב שאף שאין שינוי באורות, יש בירור וזיכוך יותר. וגבי הו"ק רק כתב שהם בפ"ת וחי' בערך ג"ר.

3. "ובמ"ן כתב כי כללות העולמות בי"ע נק' חי' למלי' המלבש בתוכם".

4. "גם נראה מדבריו (שם מוריגו הרש"ש זיע"ל) כי הפ"ע לכל ספי' נק' לורות ונרנח"י בערך הפ"ת יעו"ש", ועפ"ז למד רבינו דו"ק דפ"ע נק' נשמות וז"ל: "ולפי האמור הו"ק לג"ר נק' נשמות בערך הו"ק הכוללים הנק' עולמות בערכם וכו'", ובמקום להעתיק כל הלשון שממילא לפניך ערכתי הערכים על צבאם כדלהלן:

ג"ר	ו"ק
פ"ע	בפ"ת
אבי"ע דאציל' (ו"ק דג"ר בי"ע דאצי')	בי"ע
א"ק	אצי'
פנים	אחור
או"א	ישסו"ת
אלקות גמור	כלים נבראים

ג"ר	ו"ק
אורות ונרנח"י	כלים
פנימיות	חיצוניות
נשמות (ו"ק דג"ר)	עולמות
יושר	עיגולים (מק' מוחין מיושר)
חג"ת	נה"י
חב"ד	חג"ת
פרצוף העליון ממנו המתלבש בו	פר' חב"ד חג"ת נה"י

קיצרתי עד "וכן עזה"ד עד א"ס", ע"כ לכאורה הוא פשוט ללומדים, אלא שנתבארו לנו פה ב' פרטים, ואלו הם:

א. כי היושר ממשיך מו' לעיגולים, ונתקנים העיגולים ע"י היושר (לכאו' זה פושט כמה ספיקות בשער ההקד' דפים ח'-ט' במ"ש שם מהרח"ו: "כי לא נתברר לי מפי מורי זלה"ה איך הם מתחברים", ובאמת יש בזה אריכות במשנת התו"ח ואין כאן עיקר מקומו).

ב. יש המשכת מו' מו"ק דג"ר, הנק' נשמות לעולמות. ואפשר שזה שרש הדברים לעשיית הכוונות שמכוון לתקן עו' פלוני ופר' אלמוני. ודוק.

ונראה שכל זה הביא התו"ח כדי לבאר הסתירה כמ"ש: "ונפקא מינה שכתב הרב ז"ל שמכלים לא יעשו לאורות בעולם אחל", וזה סותר לדברי הרש"ש המובאים לעיל (מקורות 4-1) ולתורת הערכים הענפה שהבאנו, ובפרט מהמקור הרביעי דכתב שם הרש"ש "לפ"ע לכל ספירה", וכידוע לנו את הידיעה היסודית, שעליה בנה הרש"ש רוב תורתו משער ל סוף פרק ז': דכל ספירה כלולה מאבי"ע. לכאו', א"כ, בודאי לא שייכי כל הני ערכים כיוון שלפי המקורות דלעיל (3-1) "יתבררו הכלים' היינו הו"ק, ויעשו ג"ר ואורות, וזה ודאי באותו עולם.

וע"ז תירץ רבינו ש"כל לאו הכחי' אינם נקלטים עולם אחל" אע"פ שנעשו מספירה אחת או נתחלקו מפר' אחד, שהרי נק' פ"ע וב' פ"ת, אעפ"כ ההגדרה של עולם א', היא אחרת. וכמ"ש רבינו בחכמ'ת תורת'ו ש'עולם' היינו א"ק ואבי"ע. וכל פרצוף שנפרט לא"ק ואבי"ע בפע"צ הוא נק' עולם בפע"צ, אע"פ שהוא רק פ"ת או פ"ע או חג"ת וכו'. וכמ"ש "מפני שכל בחינה מהנ' כולל מ"ק ומבי"ע והס ב' עולמות ולכן מכלים לאו"א יעשו לאורות ליססו"ת וכן מיססו"ת לזו"ן", עכ"ל. דהרי מוסבר שאע"פ שנתחלקו ונפרטו להיות חלק מפר', אעפ"כ הם כלולים מא"ק ואבי"ע, ולכן ה"ז עולם בפע"צ. וכשיבואו לכדי בירור יעשו אורות וכו'. ומביא רבינו ראיה מדברי הקודש של רבינו האר"י ז"ל, בדרושי ק"ש, וכן בע"ח בכמה מקומות פזוריהם. וז"ל: "שכתב הרב ז"ל שמחיצוניות לחי' למלכות לחימת נעקין מוחין לז"א", ועיקר הוכחתו ש"והחיצוניות למלכות הוא בחי' ו"ק וכלים למלכות שהם (לו"ק) בו"ק לכלים", ואעפ"כ הו"ק דכלים הנ"ל נעשים אורות לתחתון ואע"פ שהם באותו עולם (היינו אימא וז"א). וכן אע"פ שאמא מלובי' תוך ז"א, אעפ"כ נעשים אורות ומוחין לז"א. ועיקר הדקדוק שאפ' שהוא פרט דפרט בעליון, הרי הוא מקרי אורות בתחתון, כיוון שכולל א"ק ואבי"ע. ואע"פ שמלובש' בז"א נעשה אורות ומוחין ממש לז"א.

<u>חלק ב'</u>

המשך לשון התו"ח: "מזה תבין שהמשכת המוחין שמזכיר הרב ז"ל בסתם הוא בכוללים, וכן לעת מוצינו הרב ז"ל שכתב בקריאת שמע שאלו התלת יודי"ן ומ' הם לז' מלכים למלכות שהם הב' ס"ך וכו', הרי שזו הנוק' שהיא מוזכרת ונתקנת בתיבת שמע היא נוק' כוללת מ"ק ומבי"ע, שאם לא נאמר כן מהיכן יש לה ז' מלכים, לכך מהכלים של עליון נעשים מוחין לתחתון ממנו והתחתון נקרא בחינת עולם לאחר, ומה"נ שיהיו המשכת מוחין גם בפרטות, לאבל עיקר הכוונה בכוללים", עכ"ל.

והרב תו"ח בא להשמיענו שמ"ש רבינו האריז"ל הכל הוא בפר' הכוללים (ולא בפרט האחרון שאפשר לפרט כמ"ש חלק מהמפרשים). ואף שנפרטים ליותר אין לנו צורך לכוון אלא בפר' הכוללים, וכמו שסידר הרש"ש זתע"א. וכן כתב רבינו, ובכמה דוכתי, שהמכוון לפשט דברי הרב יי"ח. והיינו שהרב דיבר בכוללים. וכ"כ בספר י"ם החכמה' והשיב לשואליו ע"ז, עיין שם בגוף התשובה ותרווה צמאון מים חיים, וכן בספר יראוך עם שמש, וכן בפת"ע בכוונת ההמשכה מע"ס דא"ק מה שהקשה מק"ש לעמידה וכו' וכתב שאה"נ שהכל נעשה ואנו מכוונים ע"פ מ"ש הרש"ש ז"ל ותלמידיו, שזו תורה שיש עימה בית אב ומסורת. ואף אם יראה המעיין להוסיף בכוונה או לכוון בפרטות יתר יתכן כי כוונה זו איננה בכוללים, אף שמצינו כוונות שהם פרטיות והם נוגעות בפרטות ולא בכוללים. ואף שראינו שכ"א מחו"ר החסידים במקום ההקדש בית א-ל, סידרו לעצמם סידורים, כ"א כפי אשר הבין רוח מבינתו הנשגבה, שלא הרי סידור הרב 'שמן ששון' כסידור הרב אהרון פיררא, ואין סידור הרב ניסים עייני כסידור הרב עלי טוויל הכהן, וסידור הנדפס כהרד"ם או כהיר"א וכו', זכות כולם תגן עלינו א"ס. אך עכ"פ יסודי הדברים כמעט ולא נשתנו ואכמ"ל. ומי שירצה לכלול כללים בזה ילאה מספר.

והוכיח בתו"ח דמדנקט שיש בנוק' דבירורים הנ"ל ז"מ, משמע שכוללת א"ק ואבי"ע ואיננה הפרט האחרון כגון שהיא נוק' דפר' מסוים אלא הוא א"ק ואבי"ע דנוק'.

"לכך מהכלים של עליון נעשים מו' להתחתון ממנו", כמו זאת הנוק' שנמשך לה תלת יודי"ן ואל"ף, כיון שהיא א"ק ואבי"ע בפע"צ, ונק' התחתון ממנו, (אע"פ שאפשר ומסתבר שמל' בעובי ג"ז נקרא תחתיו) כיוון שהיא כלולה א"ק ואבי"ע נק' פר' תחתון. וכלים של עליון יעשו בה מו', נרנח"י ואורות. "ובתחתון נק' בחי' עולם לאחר, ומה"נ שיהיו גם המשכת מו' בפרטות לאבל <u>עיקר הכוונה</u> בכוללים", כמ"ש לעיל. וגילה לן מסתתרא, שעיקר הכוונה היא בפר' הכוללים, אך אפשר שישנם כוונות שאינם

עיקריות, ובאופן כללי נתקנות ממילא. ואפשר שלכן חלק ממיוחדי החסידים סידרו לעצמם כוו׳ נוספות, ומשמע שבהם אף אם לא יכוון בפרטות נעשים ונתקנים בכוונה הכוללת אך עיקר הכוונה בפר׳ הכוללים. ובחרת בחיים ועשית הישר והטוב. ברוך השם נפשנו בחיים וברזא דיליה- רזא דחיי. זתע״א.

סימן יט'.

דף ו' ע"א

לשון התו"ח: "ונצא לנקלה בדברי מורי ז"ל שלא הזכיר מ"ש בספר הכוונות שקדושת ובא לציון גואל הוא להמשיך שפע קדושה וברכה למלכות למעילות היורד להיכל קדש קדשים לבריאה בהיותו עדיין במעילות לכן אנו חוזרים לומר קדושה קק"ק וכו' ע"ש, זה כתב בדרושי קדושת נקדיש וכו' ולקמן לא הזכיר מזה כלל כי אם מ"ש מורי ז"ל בסידור. ונלע"ד כי כוונתו ז"ל ללמדנו שאין הדברים כפשוטן והוא בהקדים מ"ש בשער מ"ד שער הקמות פ"ח וז"ל, כי כשאנו אומרים תלת ספירלין עי' מקנין בבריאה הוא על ג"כ למלכות דז"א בבריאה וכו'. והענין כי כל ג' עולמות בי"ע הם חיילי המלכות ע"ש, ונלע"ד שכונת הרב ז"ל שקורא ג"כ למלכות דז"א בבריאה על היכל קדש קדשים הכולל שהם ע"י וה"ח ואו"א, מפני שכל פרצופי הבריאה הם חיילי המלכות, ומ"ש למעלה בי"ס בבריאה הם מחותם י"ס למעילות, כ"ל מי"ס למלכות למעילות, ל"כ מ"ש להמשיך קדושה למלכות שיורדת להיכל קדש קדשים לבריאה בעודו במעילות עדיין, מ"ש בעודו עדיין במעילות, כ"ל למעילות לבריאה, והנה הקדושה של נקדיש היתה במעילות למעילות למבי"ע, וקדושת ובא לציון היה במעילות לבריאה למבי"ע, והכונה של זו הקדושה היא כדוגמת הכונה של נקדיש כמ"ש בספר הכוונות והכונה היא להמשיך מחב"ד למעילות לבריאה למבי"ע לחג"ת, והחב"ד שהוא הג"ר קרא לאותו מעילות, והחג"ת והנה"י בריאה, ומ"ש שהמלכות למעילות היא בהיכל קדש קדשים לבריאה, מדבר על החג"ת שנקרא ג"ר והיכל קדש קדשים בערך הנה"י, ותמיל יושבת שם, שאלו החג"ת הם בחינת המלכות חיילי המלכות, ומ"ש מורי הרב ז"ל שהכונה להמשיך מחב"ד למעילות לחב"ד חג"ת לבריאה בחיבת קדוש, הכונה יהיה לחב"ד חג"ת לחג"ת, או לחג"ת כלו ולחב"ד שנקרא חג"ת בערך הכולל. נמלא שהעיבור למלכות היה שנזדווגו יעקב ורחל בפרצוף החב"ד למעילות לבריאה למבי"ע, וזה נקרא שיורדת לבריאה בעודו במעילות, וגם החב"ד למעילות לבריאה למבי"ע נקרא היכל קדש קדשים לבריאה בערך המעילות למעילות למבי"ע, ושם היה הזווג ליעקב ורחל כאמור. ובזה מובן מ"ש מורי הרב ז"ל בתהלות לאל עליון, יכוין לזווג ג"ר חב"ד דו"ק לחיצו' ליסוד"ת לחיצו' למעילות כיון שכבר למדנו שאימא המקננת בבריאה מדבר על המלכות, ל"כ אלו היסוד"ת שנקראים אימא כ"ל מלכות, להיינו שמלכות זו היא יעקב ורחל לחיצו' למלכות שנקראת ו"ק בערך הט"ר לחיצו' שלה הנקראים בערכם ז"א ג"ר לחיצו', וזו המלכות כתבנו

למעלה שהיא נקראת מלכות למלכות של המלכות לתתאין כמנחה ד' בחינות לפנימיותה, והיא המתלבשת בבריאה. ומ"ש לחיצו' לתתאין כמ"ש בשער מ' שער חיצו' פ"ב שפנימיות חב"ד לבריאה מלבישים לחיצו' נה"י לתתאין ונקראת פנימיות גמור בערכם, ומ"ש חב"ד לו"ק, היינו טעמא שעכשיו בזמן להמשיך מוחין לפנים לתו"מ לבריאה ונמשכים מן הפנימיות לו"ק הנז' הנקראת חב"ד וג"כ של השפה קטנה":

ד"ה "ונבא לדקדק" בפיסקה הזו מבאר רבינו התו"ח ב' עניינים ואלו הם

א. מהרח"ו ז"ל כתב ש"המל' לבריאה בהיותה בחלי' מקבלת המלכה בקדושת וכח לציון גומל" בדרושי קדושת נקדישך (דעמידה), ולא חזר לכתוב כן בדרושי ובא לציון. ובעקבותיו הרש"ש ומכך שמיע ליה שמיד אחר מזמור יענך יורדת לבריאה.

ב. אגב מתבארת כוונת "תהילות לא-ל עליון" דקודם העמידה בעומק.

"ונבא לדקדק בדברי מורי ז"ל (הרמ"ק) שלא הזכיר מ"ש בספר הכוונות שקדושת וכח לציון גומל הוא להמשיך שפע קדושה וברכה למל' לתתאין היורד להיכל ק"ק לבריאה בהיותו עדיין בחלי' לכן אנו חוזרים לומר קק"ק וכו' עיי"ש. זה כתב (המהרח"ו) בדרושי קדושת נקדישך וכו' (היינו קדושה לעמילה) ולקמן לא הזכיר מזה כלל (בדרושי קדושת וכח לציון) כי לא מ"ש מורי ז"ל בסילוק". והנה מצינו שינויים בין סידורי הרש"ש בזה. ונלע"ד, שגוף ההשמטה הוא, **או** על <u>המשכת ההארה</u> הנ"ל (שפע קדושה וברכה) למל' דאצי' היורדת עתה ורק כתוב שיורדת ואח"כ נמשך מהוולד וכו' אבל אל המלכות דאצי' לא כתוב שנמשך שפע קדושה וברכה. **או** על מ"ש <u>"בהיותו עדיין באצילות"</u> **או** שנאמר שכוונת הרב תו"ח שבסדר הכוונה בעצמה לא סידר לנו הרש"ש כוונה והמשכה לנוק' דאצי' שיורדת בק"ק דבריאה רק מחב"ד (עו"נ או"נ) דכל פרצוף הינו קדוש א' חב"ד, קדוש ב' חג"ת וכו', ולא כתב למל' דאצי'.

ונסתפקתי בזה עד מאד, מכיוון שבכל הסידורים הנמצאים בידי, נזכרו ב' הכוונות בהקדמה הכללית מחד, ומאידך לא נזכרו בכוונה בפועל !. ואפשר שזה נראה הקרוב ביותר לכוונת התו"ח כהצד השלישי שיכריע ביניהם(שחיסר רק בכוונה בפועל).

והנני מביא לפני הלומד את המקורות שיוכל לעיין בגוף הדברים בסידור:

א. סידור הנדפס (המכונה סידור "הקצר" או "הרד"ם") דף קל"ח ע"א – נזכרו ב' הכוונות ד"ה אחר ד"ה אח"כ יאמר.

ב. סידור היר"א המכונה הרב מסעוד הכהן זתע"א חלק א' דף 402 – שם בד"ה קדושת ובא לציון (בסוגריים) שם לא נזכר להעומדת באצי' רק המשכה למל' ומשמע רק אחר שיורדת.

ג. סידור היר"א הרב הדאיה הזקן, ח"א עמוד 538-537, ד"ה אחר, שם לא כתב לשון המשכת שפע קדושה וברכה, רק שאחר שיורדת נמשך שפע מהוולד עיי"ש. ודוק.

ד. וכן העתיק בסידור עץ התדהר עמוד תרס"ד. והבוחר יבחר.

"ונלע"ד כי כוונתו ז"ל ללמדנו שמין הבריס כפשטן והוא בהקדים מ"ש בשער מ"ד שער השמות פ"ח וז"ל: כי כשמנו מומריס ג' ספירות ע"י מקננן בבריאה הוא על ג"כ למלכות דז"א לבריאה". היינו שעיקר הבריאה היא המלכות דז"א דאצילות דבריאה, וג"ר דילה הוא הספיראן המקננים בבריאה. כמ"ש, ומתבאר בהמשך "והעניין כי כל ג' עולמות בי"ע הם חיילי המלכות עי"ש", ומבאר רבינו לקמן, שכיוון שבי"ע הם חיילי המלכות דז"א דאצי', ובנד"ד היינו אצי' דאבי"ע דבריאה, ממילא המל' דז"א דאצי' דבריאה היא מקננא בג' ספיראן עלאי'. "ונלע"ד שכוונת הרב ז"ל שקורא ג"כ למל' דז"א לבריאה על הק"ק הכולל שהם עתיק וא"א ומו"ח", וכפי הבנתי הדלה, כוונתו היא, ע"ד דרוש הדעת שעו"נ או"נ הם חב"ד שבכתר, וחב"ד הם או"א וישסו"ת (ומ"ש או"א נ"ל כוונתו שלא בדקדוק היינו או"א שנכללו בהם ישסו"ת).

"מפני שכל פר' הבריאה הם חיילי המלכות" כמבואר לעיל ואפשר שזה עיקר הבריאה. "ומ"ש למעלה שי"ס דבריאה הם מחותם י"ס דאצילות כ"ל מי"ס למלכות דאצילות", ולכאו' בזה מתבארים דברי הרב על מתכונתם הפשטית שבי"ע הם חיילי המלכות והיינו שנעשו מחותמה. "ל"כ מ"ש להמשיך קדושה למלכות שיורדת להק"ק לבריאה בעולם דאצילות עליון מ"ש בעולם דאצי' עליון כ"ל לאצילות דבריאה", ואף שרבינו מיד ממשיך לענין אחר, בזה מתורצת הקושיא שהקשה לעיל. מדוע לא סידר הרב כוונה זו למעשה, רק בהקדמה הכללית ל'ובא לציון גואל' את ההמשכה לנוק' הנ"ל? והתירוץ שהרב רק בא בשער הכוונות להורות, שמדובר באצילות דאבי"ע דבריאה. ומ"ש בעודו באצי' כיוון שדיבר באבי"ע דבריאה, וכמ"ש לקמן ש"תמיד יומשת שם". ובאמת אין ירידה ממשית, וע"כ לא כתבה בכוונה למעשה כמו בהמשכות מו' מחד. אך מאידך, כדי לרמוז על אבי"ע דבריאה כתבה כהקדמה ל'ובא לציון גואל'.

"והנה הקדושה של נקדיך (עמידה) היתה בחי' לחי' לחב"ע והכוונה של זו הקדושה היא כלולת הכוונה של נקדיך כמ"ש בספר הכוונות", והנה גם שם אין ירידה של המלכות לבי"ע, רק המשכה במקומה. וכל זה ע"מ לרמוז רמ"ז הרומ"ז על הארץ, שאין שם ירידה שנצטרך להאיר לה קודם שתרד והאר"ץ לעולם עומדת.

"והכוונה היא להמשיך מחב"ד לחי' לבריאה לחב"ע לחג"ת, והחב"ד שהוא הג"ר נקרא לולא לעילות, והחג"ת והנה"י בריאה". והיינו שיש המשכה מהמלכות דאצילות דבריאה. שהג"ר בערכין נק' אצילות, והג"ר דמלכות הנ"ל הם המקננים בק"ק שלשם יורדת כמ"ש לעיל, וכל זה נעשה בבריאה. והנה לאידך הכוונה הכללית הנ"ל להמשיך שפע קדושה וברכה מובלעת תוך המשכת המו' ורומזת שהיא באבי"ע דבריאה. ושאין המל' דז"א דאצי' דבריאה יורדת לבי"ע, רק מחתימה שם, ומקומה לעולם בק"ק שהוא הג"ר דאבי"ע דבריאה דהיינו האצילות דבריאה, ונחה על מקומה בטהרה.

"והחג"ת והנה"י בריאה", היינו בריאה דבריאה דאבי"ע. ופשוט. "ומ"ש שהמלכות לולא היא בק"ק לבריאה מלבד על החג"ת שנקרא ג"ר וק"ק בערך הנה"י", דהיינו שבערך הכולל שאבי"ע דאצילות נק' ג"ר, ובי"ע הם חג"ת נה"י, הנה המלכות דאצי' דבריאה- היא במקומה. שבריאה בערך הנ"ל נק' חג"ת (או חג"ת נה"י לפי העניין) "ותמיל יוסדת שם (באצילות דבריאה דאבי"ע) שלזו החג"ת הס בחי' המלכות חיילי המלכות". היינו שאינה יורדת לחג"ת ששם הוא מקומה. ואפשר לפרש שמ"ש כאן קה"ק היינו אצי' דבריאה והוא החב"ד ואז משמע שכן יורדת לחג"ת להאיר לבי"ע דבריאה. מכ"מ גם בדרך זו משמע, שאינה יורדת. מדקדוק הלשון הקדושה מדסיים "הס (החג"ת) בחי' המלכות, חיילי המלכות". ודהיינו שהם בי"ע דבריאה היינו החג"ת דבריאה מכיוון שהם חייליה הם נק' על שמה והיא לעולם באצי' דבריאה.

"ומ"ש ומורי הרב ז"ל שהכוונה להמשיך מחב"ד לולא לחב"ד חג"ת לבריאה בחיבת קלוש בכוונה יהיה לחב"ד חג"ת לחג"ת", והיינו שהאצי' בכללית נק' חב"ד, והבריאה נק' חג"ת. והכוונה להמשיך מהאצי' לחב"ד חג"ת דבריאה "לו לחג"ת כולו ולחב"ד שנק' חג"ת בערך הכולל". - ונ"ל כוונתו "להמשיך לכללות הבריאה שבערך הכולל נק' חג"ת" - דהיינו חג"ת הכולל, ומ"ש חב"ד היינו חג"ת כידוע מדרוש הדעת. שהחב"ד דגופא הוא חג"ת דנשמה. ובפשטות הרש"ש התכוון להמשיך מהאצילות לבריאה (מחב"ד לחג"ת), או כפי הדרך הראשונה לז"ע דבריאה.

"נמצא שהעיבור למלכות היה שנת' יעו"ר בפר' החב"ד למלי' דברי' למעי"ע – וזה נק' שיורדת לבריאה בעולם במילוי", והיינו שאין ירידה ממש, רק רצה **לרמוז שהיחוד** ד'ובא לציון' הוא **בבריאה**. ומ"ש בעודו באצי' כוונתו שהוא באצי' דבריאה.

"גם החב"ד למלי' דבריאה למעי"ע נק' היכל קדם קדמיס דבריאה בערך המלי' למלי'", ר"ל דאע"ג שהוא ג"ר דאצילות ולא ג"ר דברי' (רק מכח שהוא באבי"ע דבריאה) אעפ"כ נק' הוא ק"ק, כיוון שהוא באבי"ע דבריאה "ומס היה הזיווג ליעו"ר כלמול".

"ובזה מובן מ"ש מורי הרב ז"ל בתהילות למל עליון, יכוון לזווג ג"ר חב"ד וו"ק למיטוניות דיסמו"ת לחיל' למילוי". הנה בכאן יבאר רבינו דהיחוד דתהילות, הוא היחוד דיעו"ר בבריאה. שהמשכת המו' לבריאה ע"י יעו"ר דאצי', כמ"ש לעיל גבי מל' דמל' דמל' דמל' דאצילות. וכמו שביארנו לעיל שהיא מדרגה הד', שע"י נמשכים מוחין לבריאה. רק שבכאן כיוון שהמו' הם דפנימיות או"א דבריאה, קראם הרש"ש ז"ל ג"ר חב"ד, ורק מסדר לנו רבינו הערכים "כיוון שכבר למדנו ש"למע המקננת בבריאה" מדבר על המלכות, מ"כ אלו היסמו"ת שנק' מי', כ"ל מלכות להיינו שמלכות זו היא יעו"ר לחי' למלכות שנק' ו"ק בערך ט"ל (ג"כ) (כאן הסביר לנו רבינו כיצד חי' ישסו"ת היינו יעו"ר דחי'. וכן מ"ש ו"ק דישסו"ת, ר"ל מלכות דישסו"ת. שמלכות נק' ו"ק, בערך הג"ר שנק' ז"א, כמ"ש בכמה דוכתי.) "וזו המלכות כתבנו למעלה שהיא נק' מלכות למל' של המלכות למלי'", והיינו מל' דמל' דמל' דמל' וכבר ביארנו לעיל בביאורנו לדף ד' (אות ט"ו) ד"ה "נחזור למש"ל שמ"ש" שכוונתו שהמספר דאח', שהוא מדריגה רביעית, הוא שיורד לחב"ד דבריאה. והמדריגה הזו יש בה פוא"ח, וזמ"ש מל' דמל' דמל' דמל' דאצי' עיי"ש בביאורינו באורך. וזה מסתדר עם דברי רבינו כאן כפתור ופרח הנה יציץ ופר"ח[26].

"כשנמנה ב' בחינות לפנימיותה והיא המלכות בבריאה" ודברים אלו משלימים למ"ש שם שמדריגה ד' היא היורדת לחב"ד דבריאה בלבד. (ועיין בהגהות אפר יצחק שם חיי נזר הקדש שהגיה מל' דמל' דמל' דמל' והוא עפ"י הכת"י "ומ"ש דחי' דאצי' כמ"ש בשער מ' שער חי' פ"ב שפנימיות חב"ד דבריאה מלבישים לחי' נה"י דאצי' ונק' פנימיות גמור בערכם" והיינו מ"ש חי' דאצילות הוא מצד התלבשות המל' הנ"ל (מדריגה ד'), בבריאה ובכל התלבשות מהעליון יורדת החיצוניות כמ"ש בשער מ' ולא שהוא ערך נוסף (כגון שנאמר חי' מדריגה ד') אלא רצה להורות על התלבשות מדריגת האצילות בבריאה).

[26] ופרשו רבנו חיים.

"ומ"ש חב"ד וו"ק היינו טעמא שעכשיו בזמנו להמשיך מו' לפנים למו"ח דבריאה ונמשכים מן הפנימיות וו"ק הנזכר הנק' חב"ד וג"כ שם הו"ק", עכ"ל, והיינו שכיוון שנמשכים מו' דפנים לאו"א דבריאה קראם ג"ר וחב"ד כמ"ש לעיל.

והמורם מכל האמור שגם יחוד דתהילות הוא ע"י מדריגה ד' שהיא מל' דמל' דמל' דמל' דאצי'. ומ"ש חי' ע"ש ההתלבשות, ומ"ש ג"ר היינו מו' דפנים לאו"א דבריאה. ועיין מ"ש בספר "שערי רחמים" בהקדמתו משם הזהר הקדוש חשיבות כוונה זו. ודוק.

דף ו' ע"ב
דף ז' ע"א

סימן כ'.

לשון התו"ח: "כתב מורינו הרב ז"ל בביאור הזמירות (דמ"ח ע"ב) כי מ"ש בספר הכוונות שבקרבנות עולים חב"ד לנה"י היינו בבי"ע התחתון, אבל בבי"ע לתלילות שילדו בבי"ע תחתון {דף ו ע"ב} לבדר, הם עולים לגמרי מעולם לעולם עד עלותם אל התלילות ע"ס, ולריך לבאר מה כ"ל בי"ע התחתון, בהקדים מ"ש מורי הרב ז"ל בהקדמה [דף ל"ה ע"ח] וז"ל כלל העולה כי אבי"ע לחיצו' ואבי"ע לפנימיות שויס כי פנימיות לאבי"ע לפנימיות ופנימיות לאבי"ע לחיצו' שהוא תלילות לשניהם, הם אלהות גמור מתחילת י"ס לתלילות עד סוף מלכות לעשיה ואלו שמותיהם שויס, שהם השמות שהעתיק מורי הרב ז"ל בקריאת שמע ובעמידה, וחיצו' לחיצו' וחיצו' לפנימיות הם שויס, שהוא בי"ע לשניהם בין בתלילות שלהם בין בבי"ע שלהם והם השמות המוזכרים בפ"ה לשער השמות שער מ"ל ובאלו השמות לבי"ע התחתון לחיצו' הוא שיולדים הכלים לחיצו' לתלילות שגם הם שמותם כמותם להלבית בכלים הפנימיות שלהם, וכל זה בבי"ע החיצו' בין לפנימי בין לחיצון ובכלים החיצו' לזה הבי"ע לחיצו' הנז', שם מקום הקרפים והחיות והאופנים כנז' בשער מ"ב שער לרושי אבי"ע עכ"ל, ונראה שאלו הכלים לחיצו' דבי"ע החיצו' של שניהם המכונים בשם קרפים וחיות ואופנים, הוא בי"ע התחתון שעולים חב"ד בנה"י וכו', ואינם עולים לגמרי, שהרי כתב אבל בבי"ע לתלילות שילדו לבי"ע התחתון לבדר הם עולים לגמרי, מכלל דבי"ע התחתון אינם עולים כי אם חב"ד לנה"י וחג"ת לחב"ד, כ"ב זה הבי"ע החיצו' הנקרא בשם קרפים וכו', ואלו הבי"ע התחתון לפילו הכלים החיצו' שלהם שבהם מלובשים קרפים מתחילים מתחילת ל"ק על סוף העשיה כלמוכח פי"ח משער מ' שער חיצו', והביאו מורי הרב ז"ל בהקדמה. ומה שאנו לומרים שיולדים בי"ע הוא בעודי. ועוד נראה מדבריו שהכלים דבי"ע לחיצו' לתלילות היולדים לבי"ע התחתו' לחיצו' הוא בכל פרט, לפילו בפנימיות לפנימיות לתלילות ובפנימיות לחיצו', כמ"ש מורי הרב ז"ל בסדר הזמירות מספר עולת תמיד שגם המוחין דזו"ן לפנימיות לתלילות יולדים שגם זה הפנימיות מתחלק לכל הבחינות הנז', והכלים לחיצו' שלו הם היולדים לבי"ע החיצון, וכן מוכח בהליך שער י"ט שער אנ"ך פ"ח ע"ב. ובדברי מורי הרב ז"ל הן הן דברי מוהרח"ו ז"ל בשער מ' שער חיצו' וכללות דבריו ז"ל שבחול אין עליה רק לפנימיות שהן הנשמות והמוחין. ומ"ש שעולים פנימיות וחיצו', אינו כן, שאינם עולים רק פנים ג"ר ליליה לבריאה, ואע"פ שעולה החיצון הוא

מיניה וביה בעולם היצירה עצמו, אבל בבחינת עולים גם החיצו' מעולם לעולם, כוונתו שהיצירה כולל ר"ק ותבי"ע ועולים החיצו' והפנימיות שלה מג' לג' עד ר"ס, אבל חינו עולה ר"ק ותבי"ע ליצירה להלבישם לר"ק ותבי"ע דבריאה כי אם בבחינת, כי זה לוקח נקרא עליה, נמצא שהעליות שאנו מכוונים בקדיש ובזמירות בפנימיות, לפעמים שהם בתוכך ובעובי, וכ"כ מורי הרב ז"ל בתיבת אחד. להמעיין לה ולכדורים הלא יודי"ן ות' דס"ג, להמתיק בהם את הש"ך דינים, שהם הבירורים דז' מלכים לנוק' ע"כ, הרי שהנוק' הנז' בשמע היא לכללות, והוא כמ"ש מורי הרב ז"ל שכל פרצוף יש בו י"ב פרצופים ובכל אחד מהם יש בו י"ב פרצופים, כ"כ בבילוב הזמירות, לפילו זה לתבי"ע לחיצו' המוזכר בשער מ"ז שער סדר תבי"ע פ"ו כל אחד כולל ר"ק ותבי"ע, ונראה שבכל אחד יש בו תבי"ע לחיצו' ופנימיות לתילולות, וב' בי"ע התחתון, והם מלבושים זה לזה בשוה לפילו בזה הבי"ע לחיצו' שנקרא בשם קרפיס, לפילו במחנב דקלי' כתב הרב ז"ל בהודו שעולים ומתמתקים, אלא שאין לכוין בהם בכיוון גמור, וכל כונת מוהרח"ו ז"ל בלותו לשון שבתב שהנשמות והמוחין הם העולים ולא החיצו', להשמיענו שבכל ו"ק לכל פרט נקרא חיצו' ונקרא מלאכים, וכל ג"ר של כל פרט נקרא נשמות והם העולים, וכ"כ בשער כ"ט שער הגסירה פ"ה שזה הרוחא ליהיב בה להיותו מבחינת ו"ק נקרא רוחא ונקרא כלי, כי המוחין ליניקה נעשים כלי אל המוחין דג"ר, והוא המעלה מ"ן שהם נשמות הלליקים שנמשכו ממוחין דג"ר, והנה מזה הרוחא שהוא מו"ק נעשים המלאכים שהם חיצו' העולמות עכ"ל, בא להשמיענו שכל בחינת ו"ק נקרא חיצו' ומלאכים, אע"פ שהם נשמות, כן בתב בפירוש בשער ט"ל שער מ"ן פי"ח וז"ל כי אי אפשר להעלות מ"ן שהם בחינת החיה של הולל עד שיכנס תחילה הרוחא שלה יען כי בתוכו בחיס כלולים נר"ן של הולל, נמצא שהמעלים מ"ן של תפילת שחרית {דף ז' ע"ל} לפילו בשמע ישראל שהוא קט' הם המוחין של הרוחא ליהיב בגוה בחלות וזה הרוחא הם מוחין שלמים מתחי' ר"ק עד סוף העשיה כלמוכח מדברי מוהרח"ו ז"ל בפ"י משער ל"ט שער מ"ן ע"ש, וזה הרוחא הוא מוחין דס"ג שהוא בינה והוא למ"ד והוא פנים לאחור, והמוחין דע"ב שהוא מ"ס והוא אח' ופנים לפנים שלוקחים מ"ן מבאהבה ואילך, ובזה מיושב מ"ש בשער ל' שער הפרצופים לדוש ז' שבבוא כלי הפנימי חוזרים פב"פ ובשער ו' שער העקודים פ"ח כתב שאין חוזרים פב"פ עד שמקבלים מוחין לחיה לחכמה ע"ש, ועם האמור ניחא שבשער ל' מדבר על פנים לאחור".

דף ו׳ ד״ה ״כתב מורנו הרב ז״ל בביאור הזמירות (למ״מ ע״ב) וכו׳.

בפיסקה זו בא רבינו אור החיים דלה רוזה זיע״א, לבאר לנו חמישה דברים נביאם בראשי פרקים למען יוכל המעיין לרוץ בחשקו. ואלו הם:

א. ביאור מי הם בי״ע העולים מתלת לתלת.

ב. שכן הוא בכל פרט.

ג. בי״ע היורדים היינו בעובי.

ד. ובכוונות אפשר שהוא בין באורך בין בעובי

ה. יתר עניני העליות (עלית הקלי׳, עלית מו׳ ונשמות, חיצ׳, ו״ק בערכין, וכן הרוחא דיהיב בגווה).

ונבאר הדברים מתוך דברי רבינו הקדוש וז״ל: ״כתב מורנו הרב ז״ל בביאור הזמירות (למ״מ ע״ב) כי מ״ש בספר הכוונות שבקבלת עולים חב״ד לנה״י היינו בבי״ע תחתון״ — ראשית, כידוע לעובדי ה׳ בכוונה, המדובר הוא בכוונת ״אישה ריח ניחוח לה׳״ בשחרית, שבו עולים מתלת לתלת. היינו חב״ד לנה״י, ונה״י לחג״ת וכו׳, כידוע, וקרא לפרשה זו קרבנות. ״אבל בבי״ע למ״ש שילו בבי״ע תחתון לכלל הס עולים לגמרי מעולם לעולם על עלותם אל המעילות, עיי״ש״. וזה ידוע למכוונים שאנו מעלים, בירורים חדשים שנבררו, בכח בי״ע דאצי׳ שירדו לסייע בבירורים לבררם ולהעלותם מעולם לעולם דרך ההיכלות בזמירות וכו׳.

נמצא שיש ב׳ מיני עליות:

א. <u>תלת בתלת</u> בקרבנות (באישה ריח ניחוח) והוא בי״ע תחתונים (ולגבי הנד״ד עולה פני׳ החב״ד דעשיה) בעלית העולמות[27].

[27] סיכום סדר העליות דתל״ת: (<u>אנא בכח</u> חי׳ חב״ד ופנ׳ חג״ת על מל׳ דיצירה. <u>וז׳ משניות של איזהו מקומן</u> נה״י על חג״ת ופני׳ חב״ד על נה״י. <u>והק׳ ב״ש</u> עלית חב״ד דיצי׳ בברי׳, <u>והק׳ יוצר</u> עליית חב״ד דברי׳ באצי׳, עד שבסוף העמידה יש י״ג מדריגות באצי׳. ועיין באתי לגני שבסילוק המו׳ בסוף הכריעות וזקיפות הראשונות דעמידה בתיבת ה׳ עלית המל׳ דאצי׳ באצי׳ וכו׳ וכ״כ הקדוש רבינו אליהו משען זתע״א. ועיין פת״ע ד״י ע״ג ודף י״א ע״ב, ובתחילת ספר צדק ושלום. ודוק).

ואגב אומר, שלא ידעתי נפשי שמתני מרכבות עמי נדיב, לידע ולהבין, מתי והיכן עולה חי׳ החג״ת, חי׳ נה״י וחי׳ המלכות דעשיה? (אגב לא ידעתי ג״כ מתי תעלה המלכות דיצירה פו״ח דבאשה ריח דלגנו עליה, ואפשר שהיא תעלה בהק׳ יוצר בעלית היצירה, וכ״כ הרה״ח פת״ע די״ג ע״א, ומפורש בעלי נהר סוף אות ל״א. ועיין באתי לגני דף ל״ד סע״ב וקושייתו מה׳ מלך), ואי תיפוק ליה, שממילא כאשר עלתה פנימיות החג״ת תפסה מקומה חיצונית חג״ת וכן נה״י ומלכ׳. טענה זו תדחה מב׳ פנים. ראשית, דא״כ מדוע הוצרך בחיצוניות חב״ד דעשיה ג׳ פסוקי אנא בכח הראשונים ע״מ להעלותו (ואף שיש לתרץ ש׳אנא בכח׳ נדרש בפע״צ כיוון שעולים במל׳ דיצי׳, ואינו יוצא ללמד על הכלל כולו, מ״מ אכתי קשיא לן שבכ״ז פרט בסידור גם במל׳ דיצירה) ושנית, שע״פ דברי רבינו כמ״ש לעיל החי׳

ב. עליית בי״ע דאצי׳ שירדו לסייע בבירורים והם עולים מעולם לעולם לגמרי דרך ההיכלות שבזמירות וכו׳.

״לכל נבי״ע לתעילות קירלו נבי״ע תחתון לנבר (היינו לסייע לבירוריס לעלות ולח ממק ״לנבר״) הס עוליס מעולס לעולס עד עלותס לל המלי׳ עיי״ק. ולריך לבחר מה כ״ל בי״ע התחתון״, והיינו שרצה רבינו לדיע ולהבין מה מקרי בי״ע תחתון וכמו שציינו באות א׳.

״בהקליס מ״ק מולי הרב ז״ל בהקלמה וז״ל (בהקלמה לף ל״ה ע״ח) כלל העולה כי לבי״ע לחי׳ ולבי״ע לפנימיות קוויס כי פנימיות לבי״ע לפנימיות ופנימיות לבי״ע לחי׳ קהוח תעילות לל קניהס הס קוויס [ג״א הם אלקות גמור מתחי׳ י״ס דאצי׳ עד סוף מלכות דעשיה ואלו שמותיהם שווים – זו הגירסא גם בהק׳ רחובות הנהר] קהס הקמות קהעתיק מולנו הרב (הרק״ק) ז״ל בק״ק והעמילה״ וע״מ להסביר דב״ק נציע לפני הלומד תרשים:

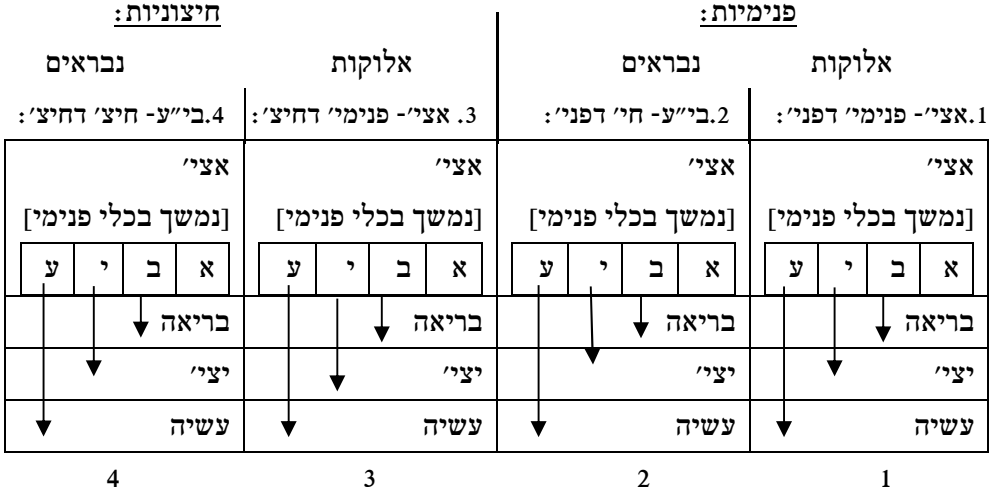

טורים 1 ו-3 הם שמות דפ״ג דשער מ״ד, והם אלקות גמור, וכל א׳ מאבי״ע מתפרט לאבי״ע. ובי״ע דאצי׳ הם יורדים בבי״ע הכוללים (כמו טבלת עלי נהר הידועה), והשמות דאצי׳ זהים לשמות דבי״ע תאין. וה״ה בטורים 2,4 רק ששם הוא שמות דפרק ב׳ דשער השמות (הוא שער מ״ד).

והפני׳, הם כ״א נידון בפע״צ, שכל א׳ מהם הוא א״ק ואבי״ע, ולכאו׳ צריך כ״א מהם תיקון בפנע״צ וא״כ פריך פרך תירוצים אלו אליבא דשיטתיה דרבי׳ התו״ח וצ״ע.

ודע כי כל השמות דכל העולמות שבאותו טור זהים ודוק שק"ש ועמידה הם בטור 1 ו-4 ששם שמות דפ"ג, והם הכלים המוזכרים בהמשכת המו' הנ"ל, משא"כ ברכות השחר ונט"י (גבי יוצר היא מח' ואכמ"ל).

המשך הלשון: "וחי' לחי' וחי' לפנימיות (2,4) לקניהם הם שויס שהוא בי"ע לקניהם בין בחי' שלהם בין בבי"ע שלהם", דהיינו שהשמות לא משתנים בין בי"ע לאצילות רק בין אבי"ע דפני' לאבי"ע דחי' איכא שינוי. והסברא נותנת, שע"כ יכולים כלי האצי' לירד בכלים הדומים להם בבי"ע בהתלבשות גמורה, "והס השמות המוזכרים בפ"ה לשער השמות שער מ"ל".

"ובחלו השמות לבי"ע התחתון לחי' הוא שיורדים הכלים לחי' לחלי' שגם הם שמותם כמותם להלבים בכלים הפנימיים שלהם וכ"ז בבי"ע החי' בין לפני' בין לחי' [היינו טורים 2,4]", עיי"ש שבי"ע דאצי' יורדים בכלי פנימי. וכלי חיצון דחי' דפו"ח (היינו כ"ח דבי"ע דטורים 2,4) הוא מקום השרפים חיות ואופנים, ושם דוקא הוא עלית תלת לתלת. וכמ"ש לקמן "וכלים החי' לזה הבי"ע לחי' הנזכר שם מקום השרפים החיות והאופנים כנז' בשער מ"ב שער לרוחי לחבי"ע", עכ"ל (הרש"ש בהקרחה"נ). ובא רבינו התו"ח לומר שכלים דחי' דבי"ע דחי' דפו"ח שהם מקום השרפים הוא שעולים מתלת לתלת. ומובן שעולים גם הכלים הפנימיים מתלת לתלת.

והוצרך רבינו לכ"ז מב' סיבות, חדא, לומר שגם כלים חי' דבי"ע תחתון הם שעולים מתלת לתלת, ולא רק כלים פנימיים. דהווה אמינא כיוון שרק בכל"פ ירדו בי"ע דאצי' לסייע בבירור, אזי בעליה דוקא המה יעלו ביובל, אבל כלי חי' לא. דאם כלי פנימי לא עלה בלתי סיוע כש"כ כ"ח שאין לו סיוע לא יעלה בהר. וזה נדחה, וקמ"ל דבי"ע תחתון עולה בכלי פנימי וחיצון.

ואידך שהיה אפ"ל שרק בפנימיות דפו"ח בי"ע תחתון דילהון המה יעלו (היינו מטורים 1,3) ולא דחי' וגם זה מדוקדק מהרש"ש ז"ל שתלת דתלת עולה ג"כ בחי' דפו"ח דבי"ע תחתון אפ' בכלים חיצונים. "ונלמה שחלו הכלים לחי' לבי"ע החיצוניים של קניהם המכוונים בשם קרפים וחיות ואופנים הוא בי"ע התחתון שעולים חב"ד בנה"י וכו' ואינם עולים לגמרי", ע"כ כמ"ש לעיל.

רק שקצת נסתפקתי בלשונו המובאת לקמן, אי כל בי"ע תחתון עולים מתלת לתלת או שנימא שכלים פנימיים דבי"ע תחתון עלו לגמרי באצילות, ולא כמ"ש לעיל. שממ"ש כאן משמע שרק מקום התלבשות השרפים אינו עולה לגמרי באצילות, אבל כלים פנימיים משמע שכן עולה באצילות. ואפשר לדקדק כן ממה שדקדק הרב

מלשון הרש"ש "שהרי כתב (הרמ"ק) אבל בבי"ע למלי' שירדו לבי"ע תחתון לבדל הס עולים לגמרי", דאפ"ל מ"ש, הם קאי אף על כלים פנימיים דבי"ע תחתון. אלא דהוא נסתר ונכסה ממ"ש בהמשך "מכלל לבי"ע תחתון אינם עולים כ"ל חכ"ל לנה"י, וחג"ת לחב"ד כל שכן זה הבי"ע החי' הנק' בשם שרפים וכו'", והנה ממ"ש "כמ"כ", מכלל דאף כלים פנימיים אינם עולים כ"א תלת לתלת, ומ"ש לעיל "הם" הכוונה על בי"ע דאצי' שירדו לסייע שיעלו באצילות בלבד, וצ"ע.

"ומלו הבי"ע התחתון לפי' הכלים החיצונים שלהם שבהם מלובשים שרפים מתחילים מתחילת מ"ק ע"ס העשיה כלמוכח פי"ח משער מ' שער חיצוניות (ח"ב לפ"ה) והבינו מורי הרב ז"ל בהקלמה" נלע"ד דמ"ש שרפים ל"ד וכוונתו אף אופנים וחיות ומנה בכלל מאתיים. ומ"ש שהוא מתחי' א"ק ע"ס העשיה כוונתו דכן הוא בכל פרט שכל פרט יש בו פו"ח דפו"ח, ובי"ע דשא"ח וכו' וכן הוא להדיא לקמן, נביאו בע"ה, ולדעתי דעת שפילה מה שבא להורות הוא שלכאורה לפי המהלך הנ"ל פנימיות דפו"ח עולה לגמרי, ואין בו תלת לתלת (אע"ג שיש בו בי"ע תחתון). אלא, כיוון שהוא אלקות גמור עולה כולו באצילות. וא"כ הפנימיות העולה לגמרי אף בחול היינו אפ' הפנימיות דחי'. ולכאו' זה יקשה מכמה דרושים ועוד כמה קושיות כיוצ"ב אלא דאם הוא בכל פרט ממילא חלקים שבו שעולים לאצי' ואפ' בפנ' דפני' יש חלקים שונים עולים. ואפשר שבזה מתורצים דברי הרב שפעם כתב שהפנימיות עולה לגמרי, ופעם כתב שרק בשבת עולה, ופעם כתב לימות המשיח תעלה החי', ומיושב שזה מדבר בפרט שבפרט וזה בכללות,ודוק. ורק אגב אמרתיו ואכמ"ל ולהטריח הלומד.

"ומה שמנו לומרים שיולדים בי"ע הוא בעובי", ואני באתי רק להסביר את לשונו הטהורה ולא ע"מ להכנס בין ההרים הרמים הרה"ק בעל שמן ששון זתע"א והרה"ק עלי נהר אי בי"ע היורדים הוא בעובי (ענ"ה) או שיורדים באורך כפשט הרב (ש"ש). ולכאו' נראה ששיטת רבנו כהענ"ה שהירידה היא בעובי.

"ועוד נלמה מדבריו שהכלים דבי"ע דחי' למלי' היולדים לבי"ע התחתונים לחיצוני' הוא בכל פרט לפי' בפנ' דפנ' למלי' ובפנ' דחי', כמ"ש מורי הרב ז"ל בסדר הזמירות מספר עולת תמיד שגם המו' לזו"ן דנפי' למלי' יולדים", והיינו שיש ירידה גם במו' דפנים דזו"ן והם ירדו בדומיהם וע"כ כל פרט יתחלק לד' בחינות "שגם זה הפנימיות מתחלק לכל הבחינות הנז' והכלים דחי' שלו הם היולדים לבי"ע החיצון", דהיינו אצי' דחי' דפני' תרד לבי"ע התחתון דחי' דפני', ופשוט.

"וכן מוכח בהלישן שער י"ט שער מנ"ך פ"ח עיי"ש".

"ובדברי מורי הרב ז"ל הן הן דברי מהרח"ו ז"ל בשער מ' שער חי' וכללות דבריו ז"ל שבחול אין עליה רק לפנימיות שהם הנשמות והמוחין", וזה מה שהסברנו לעיל שבימות החול עולים הפנימיות דפנימיות ודחי' עליה גמורה, ודחי' מתלת לתלת. וקרא לפנימיות נשמות ומו' והרש"ש קראם אלקות ופנימיות ולדבר א' נתכוונו "ומ"ש שעולים פנימיות וחיצוניות אינו כן", כוונתו שעולים לגמרי כמו בזמירות ולא תלת לתלת, וזה אינו. שרק הפני' עולה לגמרי והחי' תלת לתלת (לגמרי היינו שכל יצירה עולה על בריאה וכן שלא מסתיימת העליה עד עלותם באצי'). וכידוע שבחיצוניות אינו כן שעולה רק תלת לתלת "ואינו כן שאינם עולים רק פנים ג"כ ליצירה לבריאה", וכיוון שרק הג"ר עולה לעולם עליון אינו נק' עליה גמורה "ואע"פ שעולה החיצון הוא מיניה וביה בעולם היצירה", ואע"פ ששייך בו שם עליה כיוון שהיא עליה מיניה וביה- אינה מקרי שעלה עליה גמורה בחול בחיצוניות.

וחוזר לפרש דבריו גבי שבת שבה כללות היצירה עולה לבריאה וז"ל: "לכל בשבת עולים גם החי' מעולם לעולם", היינו לא רק הג"ר דיצי', כ"א כל היצירה. שהג"ר דחי' עולה גם בחול כמ"ש לעיל ולקמן: "כוונתו שהיצי' כולל מ"ק ומבי"ע ועולים החי' והפנימיות שלה מגל"ג עד מ"ס", היינו בחול "לכל אינו עולה מ"ק ומבי"ע ליצירה להלבנים למ"ק ומבי"ע לבריאה כ"א בשבת", היינו בחיצוניות (שבפנימיות עולה אף בימות החול) "כי זה לווקא נק' עליה" שעולה כל א"ק ואבי"ע דיצירה על כל א"ק ואבי"ע דבריאה ולא רק ג"ר ומיניה וביה.

"נמצא שכל העליות שאנו מכוונים בהם בקדיש ובזמירות בפנימיות", כי שם עולים לגמרי ועל כורחך שהוא בפנימיות "לפשר שהם בלחוך ובעובי וכ"כ מוה"ר בתיבת לחך (בק"ס) להמשיך לה ולכלולים ג' יודי"ן ומ' דס"ג, להמתיק בהם את הש"ך לינים שהם הבילולים דז"מ לנוק' ע"כ הרי שהנוק' הנז' בשמע הוא לכללות והוא כמ"ש מוה"ר ז"ל שכל פר' יש בו י"ב פר', ובכ"ה מהם יש י"ב פר'", והיינו שההמשכה הנז' בתיבת אחד היא לנוק' כללית שיש בה י"ב פר' דעובי, הכוללים כ"א י"ב באורך. וכיוון שהנוק הנ"ל, שכוללת אבי"ע, הזו"ן די"ב פרצופיה הם הנמתקים ע"י תלת יודי"ן ואלף דס"ג. שכן מ"ש "הזו"ן שלה", כיוון שלפי הרש"ש מה שנשבר הוא זו"ן דכל פרט היינו דכל פרצוף, וע"כ ההתמתקות צריכות להיעשות בשווה בכל הפרצופים ממילא מ"ש כאן הוא נכון גבי כל הפר' וע"כ בעינן אורך ועובי (עובי מכח כל הפרטים שווים

ואורך זה הפשט של ז״מ). וממילא משמע שמדובר בנוק׳ כוללת דיש לה ז״מ בכל פרט. ומה שרצה להוכיח מכוונה זו הוא שאם כדבריו ז״ל שאלו הד׳ אבי״ע (1-4) הם בכל פרט ממילא חלקם עולים באורך (היינו 1,3) וחלקם עולים בעובי מתלת לתלת (2,4) וא״כ הכוונות הם בין באורך בין בעובי. וע״כ ראייתו היא שמצינו שהוא כן בנוק׳ הנזכרת בדרך מפורשת בדברי הרש״ש זתע״א. וע״כ ממשיך רבינו לפרש דבריו שכן הוא בכל פרט שכולל כל הד׳ בחינות ״לפי׳ זה לבי״ע לחי׳ המוזכר בפעל מ״ז פעל סדר לבי״ע פרק יו״ד כל לחד כלל מ״ק ולבי״ע ונרמה שבכ״מ יש בו הבי״ע (לבי״ע ג״מ) לחי׳ ופנימיות לולי״ם היינו שקרא לטור 1 ו-4 אצילות, ויש להם חי׳ היינו בי״ע תחתונים דהיינו שבי״ע תחתונים דחי׳ דפו״ח הם מלבישים זל״ז בשווה ״וכ׳ בי״ע התחתון הס מלבישים זל״ז בשווה״.

״לפי׳ זה הבי״ע לחי׳ שנק׳ בשם שרפים״, וכוונתו שאע״פ שלכאו׳ הפנימיות עולה לגמרי אעפ״כ הבי״ע הנק׳ ׳שרפים׳ מלביש על כל הפנימיות שווה בשווה, ומל׳ זל״ז. אפ׳ שבעליותן לא יהיו שווים הם מל׳ זל״ז בשווה.

״לפי׳ במחלב הקלי׳ כתב הרב זל״ל בהולו שעולים ומתמתקים לולא שמין לכוון בהם בכיוון גמור וכל כוונת מהרח״ו זל״ל בלולות שכתב שהגשמות והמוחין הס העולים ולא החיצוניות״, וא״כ זה בא בסתירה לכל מה שהבנו עד עתה שנ״מ שהחי׳ אינה עולה כלל ומתעצמת הקושיא משער הנסירה (שכ״ט), שהרוחא הוא העולה ומעלה את הגדלות ולא החי׳, וא״כ החי׳ לכאורה אינו עולה.

אלא שזה הרוחא הוא נק׳ בערכין ו״ק וכל ו״ק נק׳ רוחא והוא מו׳ שלימים מתח׳ א״ק ע״ס העשיה, וכאשר אמר רוחא כוונתו על מו׳ דו״ק. ומ״ש שהחי׳ אינה עולה כ״ז ע״מ ללמד בני יהודה שרק הג״ר דכל הפר׳ המה עולים.

[ונלע״ד דכוונתו שהמה עולים לגמרי ועלית לתלת בתלת לא קחשיב ליה עליה ולכן נק׳ שהו״ק אינם עולים אפ׳ שעולים מתלת לתלת] ״להשמיענו שבכל ו״ק לכל פרט נק׳ חי׳ ומלאכים וכל ג״ר של כל פרט נק׳ נשמות והס העולים וכ״כ בפעל כ״ט הנסירה פ״ה זזה הרוחא לייהוד בה להיותו מבחי׳ ו״ק נק׳ רוחא ונק׳ כלי כי המו׳ לויניקה נעשים כלי לל המו׳ לג״ר והוא המעלה מ״ן״, משמע לי, שהרוחא היינו הו״ק והמ״ן שמעלה הוא נשמות הצדיקים כעין הבירורים דג״ר ״שהס נשמות הלליקים שנמשכו ממו׳ לג״ר. והנה מזה הרוחא שהוא מו״ק נעשים המלאכים שהס חיצוניות העולמות עכ״ל בא להשמיענו שכל בחי׳ ו״ק נק׳ חי׳ ומלאכים לע״פ שהס נשמות״, ודהיינו שהרוחא שהוא מו׳ דו״ק, הוא

מעלה בירורי הג״ר, שהם הנשמות. ותו שאף הו״ק דפנימיות נק׳ חיצוניות. וכן הוא בכל פרט. והיינו שכל מה שכתב הרב ז״ל בכוונת הודו לא ללמד על הכלל, אלא רק ע״מ לומר שכל פרט נק׳ חיצוניות, ול״ד שחיצוניות דאבי״ע דפו״ח אינם עולים.

למסקנה:

א. גם החי׳ עולים.

ב. תלת בתלת בערך עליה גמורה מקרי שאינם עולים כלל.

וטרח רבינו להוסיף והשמיענו שכשאנו אומרים רוחא היינו ו״ק דכל פרט: ״וכ״כ בפירוש בשער ט״ל שער מ״ן פי״ח וז״ל כי ח״ת להעלות מ״ן שהם בחי׳ החיה של הולד עד יכנס תחילה הרוחת שלה יען כי בתוכו (הן) בחיס כלולים נר״ן של הולד נמצא שהמעלים מ״ן של תפילת שחרית של׳ בשמע ישראל שהוא קט׳ הס המו׳ של הרוחת ליהיב בגוה בחלות״.

ותדוק מכאן:

א. דהוא דכל פרט היינו אפ׳ הרוחא דקט׳ דהיינו הו״ק דקט׳ הוא מעלה את כללות הקט׳.

ב. רוחא היינו מו׳ דו״ק שכ״כ שחייבים להכנס מו׳ דרוחא קודם החיה וכוונתו שהם מו׳ שלימים דו״ק.

ואגב גררא מתבררת קושיא משער הפרצופים על שער העקודים, ״וזה הרוחת הס מו׳ שלימים מחחי׳ ח״ק ע״פ העשיה כלמוכח מדברי מהרח״ו ז״ל בפרק יו״ד משער ט״ל שער מ״ן עיי״ש וזה הרוחת הוא מו׳ דס״ג שהוא בינה והוא למ״ל [דלל״ס] והוא פניס לתחור והמו׳ דע״ב הוא מ״ס [דלל״ס] והוא תחו״פ דפניס״ כוונת רבינו התו״ח זלה״ה, שכל המו׳ דס״ג הוא ו״ק בערך מו׳ דע״ב (אחו״פ דפנים), והוא נק׳ ׳רוחא דע״ב׳ בכללות.

והנה עוד ראיה שהרוחא נק׳ חי׳ ונק׳ ו״ק והוא המעלה וג״כ עולה ״שלוקחים מ״ן מבאהבה ואילך״ היינו מו׳ דפנים דא״ח המכוונים ע״ב כ״ו מ״ו (הנמשכים אלקי גומל קונה בעמידה) והם המעלים מ״ן לישסו״ת עד ע״ס דא״ק וממשיכים השפע דפנים היינו אחו״פ דפנים והם נק׳ מו׳ דע״ב. וזה פשוט לבאים בסוד העבודה ג״פ בכל יום. והנה הע״ב כ״ו מ״ו הוא שמעלה הבירורים דע״ב (היינו מו׳ דפנים) והוא נק׳ רוחא, הוא ולא אחר. והוא גופא העולה ומעלה.

וא״כ כל מה שכתב מהרח״ו לעיל שאינו עולה הוא רק ללמד שו״ק נק׳ חי׳ ורוחא.

"וזה מיושב מ"ש בשער ל' שער הפלופיס לרוש ח' שכתוש כלי הפנימי חוזרים פב"פ ובשער ו' שער העקולים פרק ח' כתב שלמין חוזרים פב"פ עד שמקבלים מו' לחיה לחכמה עיי"ש", א"כ זוהי סתירה גמו'. האם כלי פנימי מחזירן פב"פ או מו' דחיה?!

"וזה ניחא שבשער ל' מלכד על פניס למחוק", ודהיינו שכיוון שהפ' דאח' הם מו' שלימים די שיבוא כלי פנימי ע"מ להחזירם פב"פ, ואע"פ שנק' ו"ק בערך הע"ב הכולל, בערך עצמו יכולים לחזור פב"פ. כי לגביו בפרטות כבר קיבל מו' דחכ'. או שאפשר שהס"ג שהוא הפנ' דאח' הוא הגורם להמשכת המו' דחכ', וכמ"ש רבינו לעיל שצריך שיכנס הרוחא קודם הגד'. היינו שיכנס כ"פ קודם חיה דחכ'. וממילא שניהם המה הגורמים לחזרת פב"פ. והרוחא נק' כלי פנימי, היינו פנ' דאח', ולא זו אף זו כללות החכמה דע"ב כנלע"ד בכוונתו הקדושה.

סימן כא'.

דף ז' ע"א

לשון התו"ח: "ונראה שנפי' לפיס שמקבלים זו"ן מוחין למ' ופנים לפנים, הסדר לפשר שהוא כן, שכשעולה העשיה של הרוחא שהוא הב"ן לעשיה ומלבים למ"ה ליצירה של הרוחא שזה נקרא עליית מ"ן לז המ"ה ליצירה בערך העשיה [נקרא] למ' ופנים לפנים, וכן כשעולה היצירה ומלבים לס"ג הס"ג נקרא בערכו פנים וחיה וע"כ, וכן על דרך זה עד רוס המעלות, וכשנמשך מן המאציל למ"כ מוחין לכלם נקרא מ"ל, כלומרח מדברי הרב ז"ל פי"ב משער ל"ט שער מ"ן וז"ל והנה מלד ענין העלמת מ"ן ע"י הכלי ליך הוא, שהוא התלבשותם בלבוש הזה לנוק' שהוא החלק שנותני' המד ושם לבניס מההוא רוחא ליהלון, והוא הנותן בהם כח לעלות מ"ן ובכל פעם כלה ונפסק ולריך כלי חדש לצורך בניס לחריס. כוונתו ז"ל שכל בירורים עליונים הם נקראים זו"ן בערך הבירורים התחתונים והם משמשים להם לתחתו' בבחינת רוחא שהם ג"ר של הבירורים התחתו', נמלא שכשהלביצו הבירורים התחת' לרוחא הנמשך מזו"ן שהוא הג"ר, ובירורים עליונים נקראים עליית מ"ן, ס"ל לי לפשר שיעלו הנשמות מ"ן שם לע"י ההוא רוחא שהוא למעלה מהם, והרוחא שהוא העליון יעלה למ"כ וילבים לעליון שממנו, ובזוג לחר של היום הרוחא יקרא נשמות ומלאכים, והמוחין והבירורים העליונים יקראו זו"ן בערכם שמקבלים מהם רוחא ומוחין. ומ"ש בשער כ"ט שער הנסירה פ"ב וז"ל וכל אלו המ"ה וב"ן דב"ן של הז' מלכים נתקנים ע"י טיפת החו"ג למ"ה החלק היורדין מן המוחין זו"ן עד יסודותיהם וכו', וכל אלו הל' בחינות מתחברות בנוק' ע"ס, כוונתו שכל עליון נקרא מ"ה החלק והבירורים התחתו' ב"ן, וזה החיבור למ"ה וב"ן הוא סוד הזווג וכשעולה הנאצל הראשון ומקבל מן הס"ס אז מוכרח שיכל חילו' העליון ויעשה פנימיות לל שלמטה ממנו כמ"ש הרב ז"ל בשער י"ט שער אנ"ך פ"ח וזה נקרא מ"ל והתלבשות חילו' העליון נקרא זווג ונקרא טיפה שהעליון מ"ה החלק בערך התחתון, וכל זה רמז מורי הרב ז"ל בציאורו למאות עשה של והגדת לבנך":

דף ז' ד"ה "ונראה שנפילת לפיס שמקבלים זו"ן מו' לפנים וכו'".

כוונת רבינו התו"ח לבאר ב' נושאים:

א. בירור עניין עליית מ"ן ומ"ד בערכין (מ"ה החדש).
ב. הבירורים העליונים ממשיכים רוחא לבירורים התחתונים לסייעם בעלייתם כנשר יעיר קינו, ישאם באברתו.

"ונראה שנפילת לפיים שמקבלים זו"ן מו' לאו"פ לפנים הסדר לפסך שהוא כן כשעולה עשיה של הרוחא שהוא הכ"ן לעשיה ומלבים למ"ה ליצירה של הרוחא שזה נק' עליית מ"ן לז המ"ה ליצי' בערך העשיה {נק'– כל"ל} לאו"פ לפנים", וכוונתו כאשר עולה הרוחא (היינו הג"ר דבירורים כמ"ש לעיל בסימן כ', שהרוחא הוא נשמת הו"ק וחלק עליון דהבירורים המסייעין לעלות), והוא מלביש לפר' שמעליו. והפר' שמעליו נק' מו' דפנים בערך התחתון, בעצם ההלבשה של התחתון לעליון, וזה נק' עליית מ"ן.

"וכן כשעולה יצירה ומלבים לס"ג, הס"ג נקרא בערכו פנים וחיה וע"ב וכעזה"ל עד כוס המעלות", ומ"ש שהס"ג נקרא חיה וע"ב ידוע דמו' דפנים נק' ע"ב ומו' דחיה, שעי"ז יכולים זו"ן להתייחד וכמ"ש בסוף הפסקה הקודמת. "וכשנמשך מן המאציל מח"כ מו' לכולס נק' מ"ד", והיינו שקבלת מו' דפנים הוא ע"י הלבשת הרוחא, שהוא חלק הבירורים, לפר' תחתון. ועצם ההלבשה, שעולים בירורי פר' תחתון על רוחא של פר' עליון, נק' שקיבל פר' תחתון מו' דפנים. ואח"כ ע"י השפע שבא מהמאציל מקבל כעין גדל' שני או מו' אחרים גבוהים יותר, חוץ מהחו"ג החדשים כמ"ש שער ט"ל פ"ב לקמן, בסוד כנשר יעיר קינו יפרוש כנפיו יקחהו עיי"ש, שזהו הרוחא קדמא. "כלמוכח מלבי הרב ז"ל פרק י"ב משער (ל"ד) ט"ל, שער מ"ן, וז"ל": והבן מאד ענין העלאת מ"ן ע"י הכלי איך הוא שהוא התלבשותם בלבוש הזה לנוק"", ע"כ ציטוט מה שכתוב שם בע"ח (ונלע"ד שהלבוש דנוק' הנז' הוא הרוחא דפ' עליון). והוסיף רבינו אולי ע"פ איזה גירסא "שהוא החלק שנותנים האב ואם לבנים מההוא רוחא לילהון והוא הנותן בהם כח להעלות מ"ן ובכל פעם כלה ונפסק ולריך כלי חדש לעורך בנים אחרים", ואף אם לא היתה לו גרסא אחרת, כך מובן מתחילת פרק י"ב שם, חוץ ממ"ש שצריך כלי חדש לצורך בנים אחרים, כי לכאו' כמבואר בכמה דוכתי שההוא רוחא דשביק בגווה בכל ביאה מקבל כח והארה ממנה, אך אינו צריך להתחדש עד כדי שכתב שצריך כלי חדש לצורך בנים אחרים דאדרבה כל הבנים מקבלים מהרוחא הראשון וזה כל ענין הרוחא. ונלע"ד שזה מה שקשה לו (עיין שער הגלגולים הק' יו"ד וע"כ מקומות) וע"כ בא לתרץ שמ"ש רוחא וכלי חדש לבנים אחרים היינו רוחא דפר' עליון שפר' עליון נק' זו"ן גבי זה שעליו, והרוחא שלו עצמו הוא חדש ואחר, מזה של התחתון. והיינו שחלק מפ' עליון הנק' רוחא לגבי הבירורים שעלו אליו ונק' ג"ר דבירורים. וז"ל הרב "כוונתו ז"ל שכל הכילוליס עלוניס הס נק' זו"ן בערך הכילוליס התחתונים והס משמשים להס לתחתונים בבחי' רוחא שהס ג"ר של הכילוליס", וכמ"ש

לעיל שיש סוג של רוחניות שנמשך בבירורים ע"מ לסייעם לעלות וזה נק' ג"ר דבירורים ורוחא. "נמצא שכשהלבישו הבילוים התחתונים לרוחא הנמשך מזו"ן שהוא הג"כ ובילוים עליונים נק' עליית מ"ן", דהיינו שהרוחא נמשך מהבירורים עליונים, שנק' זו"ן בערך בירורים תחתונים. וההלבשה של בירורים התחתונים על הרוחא זה נק' עליית מ"ן. והרוחא הוא החלק הלבוש של הנוק' הנז' לעיל, שבו ועל גבו, מלבישים הבירורים יפרוש כנפיו יקחהו.

"ל"כ ל"ש שיעלו הנשמות מ"ן לש לא ע"י ההוא רוחא שהוא למעלה מהס", וזה פשוט כי עליו מתלבשים הבירורים ומסתייעים על ידו בעלייתם.

"ורוחא שהוא העליון יעלה לח"כ וילביש לעליון שממנו", וכבר הסברנו בסימן הקודם שזה הרוחא הוא הו"ק דבירור העליון, שקחשיב כג"ר דבירור תחתון ורוחא דלהון. וא"כ כאשר סייע להתחתונים לעלות למקומו, הגיע עתו ג"כ להתברר. והוא נק' נשמות ומלאכים, שצריכים רוחא מזו"ן ע"מ לעלות. וזה הרוחא יבוא ממי שנק' זו"ן בערכו, והוא הפר' שעל גביו. וליתר דיוק הבירורים העליונים ממנו וע"כ יעלה מ"ן ג"כ "ובזווג לחר של היוס הרוחא יקרא נשמות ומלאכים והמו' והבילוים העליונים יקראו זו"ן בערכס שמקבלים מהס רוחא ומוחין", כמו שהסברנו לעיל. ומ"ש בזווג אחר של היום היינו באופן כללי, בערך אתמול, אך גם באותו זיווג כך הוא הסדר כמ"ש ברישא דהכל מיירי בעלית הבירורים זל"ז בנפילת אפיים.

וכאן בא רבינו התו"ח לבאר, שאע"פ שקיי"ל שמו' דשם מ"ה החדש, באים מזיווג ע"ס דא"ק. אעפ"כ גם המשכת הרוחא הנ"ל מפר' עליון לפר' תחתון, על מנת שברוחא הנ"ל יתלבשו הבירורים, ג"כ נק' טיפת מ"ה החדש.

והיינו בקיצור: שהרוחא ג"כ נק' טיפת מ"ה החדש (חוץ מהמ"ד שיבוא מזיווג ע"ס דא"ק), וזה מוכח משער הנסירה, שכן החו"ג החדשים אינם נמשכים אלא מאו"א, ולאפוקי שבאים מזיווג ע"ס דא"ק דווקא, ואעפ"כ קראם בשם מ"ה החדש! לבד מהמו' שבאין מע"ס דא"ק.

ואלו החו"ג החדשים הם ההוא רוחא כמ"ש לעיל וז"ל רבינו הטהור "ומ"ש בשער כ"ט שער הנסירה פ"ב וז"ל: וכל אלו המ"ה וב"ן בב"ן על בח"ם ניתוקנס ע"י טיפת החו"ג למ"ה החדש היוכלים מן המו' זו"ן על יסודותיהס וכו' וכל אלו הל' בחינות מתחכלות בנוק' עיי"ש" היינו שלפי פשטי הדברים המו"ב דב"ן נמצא ביסוד דנוק', וניתנים בה חו"ג חדשים דמו"ב דמ"ה החדש. ולכאו' לפי פשט דברי האר"י, הכוונה למו"ב דמ"ה המגיע

מע"ס דא"ק, אלא שרבינו התו"ח דרך בעוז בדרך אחרת בגבורתו, וז"ל: "כוונתו שכל עליון נק' מ"ה החלק והבילוים התחתו' ב"ן, וזה החיבור למ"ה וב"ן הוא סוד הזיווג. וכשעולה הנאצל הראשון ומקבל מן האין סוף אז מוכרח שיכל חיצוניות העליון ויעשה פגימות אל שלמטה ממנו כמ"ש הרב שער אתך פ"ח וזה נק' מ"ל" והיינו חיצוניות העליון הנ"ל כוונתו לחבר דברי שער אנ"ך, עם דברי שער הנסירה. שזה החיצוניות היינו ההוא רוחא, שיורד מהבירורים דפר' עליון, ועליו מתלבשים הבירורין דהתחתון, ונק' ג"ר דבירורי התחתון (זה הרוחא), והרוחא מקרי ג"כ מ"ד וטיפת מ"ה החדש (או חו"ג החדשים כדמפרש לעיל) וחידש לן טובא דזה מקרי זיווג, היינו עצם התלבשותם זב"ז. ונלע"ד בדעתו כיוון שבהתחברות החו"ג ביסוד דנוק' [ודהיינו לפי מ"ש לעיל כוונתנו התחברות הרוחא עם הבירורים דהתחתון] זה גמר הזיווג דכל הפרצופים "והתלבשות חיצונית העליון, נק' זווג, ונק' טיפה שהעליון (ל"ל של העליון) מ"ה החלק" (כוונתו טיפת העליון מקרי טיפה למ"ה החלק) בערך התחתון, וכ"ז רמז מורינו הרב (הרש"ש) בכילולו למצוות עשה של והגלת לבנך" היינו שהתלבשות העליון בתחתון, הוא טיפת מ"ה החדש. ועי"ש בדף ל"ה (70) בנהר שלום סדר עליות הבירורים והמשכתם ותרווה צמאונך בצימאון גדול יותר, לינוק לשד הצפיחית של מעדני עולם, שמחת עולם לשמח נפש העלובה.

סימן כב'.

דף ז' ע"א ע"ב

לשון התו"ח: "ומ"ש שם שכל הג' יה"ו מתלבשים ביה"ו דב"ן של הח"ס. כונת הרב ז"ל על סופם וסופי סופם לו שהם מלבישים הג' יה"ו זה לזה לגמרי, וכשעלו השני להיה ליודי"ן ונתלבשו בתוכם השלשה יה"ו ז"ס המשכת הטיפה, וכשירדה הטיפה ליסוד לו"ק, כ"ל שנתלבשו השמות הנז' גם ביסוד לק"ק ובלו"ק, לח"כ כשיורדת הנשמה לעוה"ז הוא הענפים ושרש הנשמה נשארת למעלה שם כנודע, וזה הרוחא נקרא ו"ק בערך המוחין של היום הנקרא ג"ר בערכו, להיינו שנמשכים מוחין לכלים של היום שהם לכלים לחח' ופנים לפנים, וזו גם הרוחא נמשך לו ג"ר ונגדל כמותם כנודע ומלבים לפנים, שהוא החיה ונגדל כמותו, נמצא שהנר"ן נקראים מלאכים בערך החיה הנקראת נשמות, והנר"ן נקראים יצירה והחיה נקרא בריאה ע"ס בפ"ל בשער כ"ט שער הנסירה ופי"ח לשער ל"ט שער מ"ן, הכל הולך על ערכי הכינויים, ומ"ש שהנר"ן של זוגי הלילה נגדלים כמו החיה הוא על דרך שכתב מורי הרב ז"ל בענין הימים שהעשיה שנתקנה ביום ד' נגדלת כמו היצירה ליום ה' ע"ש, וזמ"ש שם בפ"ל לשער כ"ט שער הנסירה שזה הרוחא מעלה את הנשמות הנלויקים שהם מן הבריאה ומעליס{לקמן ז' ע"ב} מ"ן למלכות לשלילות, נראה כ"ל שהם יותר בירורים עליונים מן החיה של היום ומדריגה הנקראת מלכות לשלילות בערך החיה של היום, וכן הבירורים יותר עליונים ויותר פנימים נקראים ז"א ונשמות הנלויקים של בירורי היום יקראו כלי ורוחא בערך הבירורים של מחר שהם הבירורים שנבררו לתמול שלוקחים לותם הנשמות של היום למחר ונכנסים יותר לפנים. ובהכי מיושב שבמקום לחל כתב הרב ז"ל שאנו מתקנים ספירות ונשמות, ובמקום לחר כתב שאין הספירות לריכים תיקון, ותירץ מורי הרב ז"ל שזה קושם שחטא לדה"ר וזה לחר שחטא, כונתו ז"ל שבי"ע של הבירורים של היום שהם נשמות ולשילות של היום שהוא ספירות כלם לריכין תיקון ונקרא נשמות בערך הבירורים של לתמול שכבר נתקנו, וכן הבירורים של לתמול בערך בירורים של תמול שלשום נקרא נשמות בערכם, ועליין נקראים כלם נשמות בערכם ולריכין תיקון, על דרך מה שאנו לומרים שלו"ת בערך זו"ן אינם לריכין תיקון וכבר הם שלמים, ובערך ל"ת נקראים זו"ן ולריכין תיקון, ל"כ קושם שחטא לדה"ר מה שהיו מתוקנים היו נקראים ספירות ולא היה לריך תיקון, ומה שנשאר להתקן ספירות ונשמות כלם נקראים נשמות, אבל לחר שחטא ונתקלקל הכל לריך תיקון בין מה שהיה נקרא ספירות שהוא מה שהיה מתוקן, בין מה שעליין לא נתקן שכלם

נקרלים נשמות, והוא על דרך מ"ש מורי הרב ז"ל בהקדמה שלפ לולו הבי"ע הנברלים והנולרים וכו' לחר תיקונם יעשו מלהות ולחלות גמור מרלש י"ס למילות עד סוף העשיה, מ"כ לחר החטא של מלה"ר נפרדו ונתרחקו הספי' מש"ס וחזרו ונשברו וחזרו להיות נברלים וכו'. ומ"ש שלא נשלר כי לם מ"ק ולבי"ע מ' לותו שתיקן ביום השבי והשלר כלם נפלו, היינו טעמא מפני שנשברו כלם ספירות ונשמות מתחילת נוק' עד"י למ"ק עד סוף העשיה, וז"ש מורי הרב ז"ל בהקדמה כי פנימיות לפנימיות ופנימיות לחיצו' שהם מילות למילות ומילות לבריאה למילות הם מלהות ולחלות גמור מתחילת י"ס למילות עד סוף מלכות לעשיה, ואין בהם סוס חסרון ושינוי כלל ע"כ, זהו לחר התיקון ובערך התחתון מהם, לבל בערך העליונים מהם לא, ולכן כתב במקום לחר בהקדמה שפנימיות לבי"ע לחיצו' לף הוא נקרא חיצו' לפילו בערך חיצו' לפנימיות, היינו טעמא כיון שהוא תחתון ממנו עדיין לריך להשתלם כמותו:"

<u>הפירוש:</u>

מטרת הפיסקה והנושאים המכריזים בה המה שלושה:

א. התלבשות, היינו המשכת טיפה.
ב. נמשכים מוחין לרוחא אגב הבירורים, (והרוחא נגדלת כמותם).
ג. ישוב בעניין בירורי מחצב הספירות (והנשמות) ע"ד ערכין.

<u>החלק הראשון</u> של סימן כ"ב, לכאורה, נראה כנמשך עם דברי הסימן דלעיל, כסיעתא. וכמ"ש רבנו "והתלבשות חי' העליון נק' זיווג ונק' טיפה". ועוד, שאח"כ חוזר לדון בענייני הרוחא. ועל פי מה שביארנו, ושכן נתבאר בדברי הרב, שחיצוניות העליון שיורד, הוא הרוחא והארתה, ע"מ לסייע לבירורים בבירור ובעלייתם ע"מ להתקן. וע"כ מובן מדוע חזר לדבר על הרוחא הנידונית בערכין וזה נלע"ד כוונתו. (שהרי כתב "מ"ש שם" וכוונתו לסיום דבריו "וכ"ז רמז מו"ה ז"ל בביאורו מצוות עשה של והגדת לבנך").

לשון התו"ח: "ומ"ש שם שכל הג' יה"ו מתלבשים ביה"ו דב"ן של הח"ס. כונת הרב ז"ל על סופס וסופי סופס לו שהם מלבישים הג' יה"ו זה לזה לגמרי, וכשעלו השני להיה ליולי"ן ונתלבשו בתוכס השלשה יה"ו ז"ס המשכת הטיפה, וכשירדה הטיפה ליסוד לו"ת, כ"ל שנתלבשו השמות הנז' גס ביסוד לל"ת ובאו"ת, לח"כ כשיורדת הנשמה לעוה"ז הוא הענפים ושרש הנשמה נשארת למעלה שם כנודע", עכ"ל של החלק הא'.

ונבוא לביאורו: "ומ"ש שם שכל הג' יק"ו מתלבשים זיק"ו לב"ן של הח"ס כוונת הרב ז"ל (הרש"ש) על סופס וסופי סופס". כוונתו, ששם בדף ל"ב ע"ג בנהר שלום, כשכתב את סדר המשכת הטיפה ברישא דא"א מהחכמה סתימאה לבינה, ע"מ לעשות יחוד חיך וגרון, נתלבשו הג' יק"ו זב"ז. היינו יק"ו דע"ב ביק"ו דמ"ה, ונתלבשו שניהם ביקו' דב"ן. וכן בבינה (גרון) שנתלבשו ועלו הנה"י שהם המ"ב דההי"ן, במ"ב דאלפי"ן. והמ"ב דאלפי"ן במ"ב דאהי"ה דיודי"ן. וז"ס הטיפיים שעולים כנגד טיפת המ"ד שירדה מלמעלה, ועצם ההלבשה היא המשכת הטיפה. וכמ"ש בגמ', בפרק סדר תעניות (תענית כ"ה:), ועיי"ש הגיר' דטפח כנגד טפחיים (והפלא ופלא שמר"ן ע"ה, ביו"ד בסי' ר"א, בב"י ובש"ע לא פסק כסברא זו דשמואל דנהרא מכפייה מיבריך, אלא כרב, דמיטרא במערבא סהדה רבה בפרט, ורק הרמ"א, בס"ב בשם מהר"י קולון כתב שאין למחות במי שנוהג להקל כשמואל. ורבינו האר"י תפס סברת שמו' לעיקר בכל הדרו', ואפשר שאיפלגו אלא בנהרא אבל במעיינות אף רב יודה, וצ"ע. ולחיבת תורתנו הקד' הארכתי על גדות נהר שלו'ם).

וכן מצינו בתפילת 'עננו' להרש"ש, בתיקון הפ"ד, עיי"ש, גם בסדר עליית הבירורים הנתקנים באותו יום החלק השייך לו, וגם ביום האחרון בזווג.

וכתב רבינו התו"ח שיש ב' דרכים להבין את אופן ההתלבשות: או שנתלבשו סופם היינו הנה"י דעליון או סופי סופם ונלע"ד דכוונתו היינו מל' דנה"י. וכן בדרך הב', שמלבישים הטיפין דמ"ב זל"ז לגמרי, כפשט הלשון שם בנהר"ש.

ואפשר שרבנו התו"ח לא הסתפק ממש, אי כהאי או כהאי, דהדבר נידון בערכין, וכולהו אתנהו יחדיו, בין כך ובין כך [סופם וס"ס או בשווה], וכנלע"ד, מדהביא לשניהם. "או שהם מל' הג' יק"ו זל"ז לגמרי וכשעלו הב' דיודי"ן דאקי"ה ונתלבשו בתוכם הג' יק"ו זה סוד המשכת הטיפה", היינו שהג' יק"ו שנתלבשו בב' אקי"ה דיודי"ן דמ"ב, זה המשכת הטיפה והזווג.

ומחדש רבינו שהטיפה היינו השמות הנ"ל בהתלבשותם. ולכאו' היינו צריכים לראות שמות אלו ג"כ בהמשך שירדו ביסוד הכולל דא"א, בסוד שופר, ומן המיצר הוא היסוד. והיינו צריכים לראות הטיפה הנ"ל היינו השמות הנ"ל אף באו"א. דאם ההתלבשות, היא הטיפה כצ"ל ולהראות במרחב י"ה שהוא באו"א. ועננו הרב תו"ח זיע"א, שאינו כן, שאף שהשמות הנ"ל הם המה הטיפה היורדת בכח"ב דאבא, וביסודות או"א וכו', מ"ש שהשמות הנ"ל הם הטיפה היינו הם שרש הטיפה, ושרש הטיפה נשאר במקום עליון ביסוד דא"א. אך הטיפה עצמה ממשיכה לירד ולהשתלשל באו"א, וע"כ אין אנו רואים המו' הנמשכים באו"א כעין הטיפה שירדה מחיך וגרון דא"א, אף שהיא אותה הטיפה בדיוק, אלא שהניחה שרשה ביסוד דא"א.
(ואני בחרתי לפרש ע"פ מה שהגיה הרב אפר יצחק זיע"א, ולהתחטא באפרו הקדוש. ונלע"ד שהוא

יותר ברור. אף, שגם אם נגרוס "יסוד דאו"א", כוונת ופרוש הדברים לא תשתנה כלל, ויתפרש באותו אופן, שהיינו שם צריכים לראות שמות דיק"ו דב"ן ומ"ב דאקי"ה דיודי"ן ופשוט. ואכמ"ל).

כ"ז בא רבינו לבאר שלא נטעה, שאין הטיפה משתלשלת ממקום עליון אלא רק מפר' עליון, קמש"ל שלא! שרק משתלשלת דרך פר' עליון, אך מקורה ממקום עליון יותר, לפי הענין וזה כעין נשמת האדם שאף שבני"ם אתם לה' אלקיכם, ואתם בנים לזו"ן ולמלכ' דאצילות, יש ששרשו מא"א או מאו"א, ואע"פ שחייב לירד דרך זו"ן דאצי' אין שרשו משם אלא רק דרך מעבר בעלמא.

"וכשילדה הטיפה ליסוד לו"ק (לע"ל – הגהת מפ"י זיע"ל) כ"ל שנתלבשו הנשמות הנזכרים גם ביסוד לע"ל ובעו"ל לח"כ", היינו שנתלבשה ונמשכה אף באו"א רק השמות על שרשם ירשמו, כעין "כשיולדת הנשמה לעוה"ז הוא הענפים ושרש הנשמה נשארת למעלה שם כנודע", וזה כעין שרש הטיפה שנשאר במקומו, אך הטיפה ממשיכה לעבור דרך כל הפר' התחתונים. וכעין זה כתב הרב בעולת תמיד, ובכוונת עלית אנא בכח דקשע"ה שצריך לידע שרש נשמתו ע"מ שיוכל להעלותה, ואף שאפ' שמדבר במו' ובש' המו'. נלע"ד דמכאן יצאה והייתה זאת הכלה לעורר המעיין ולידע שז"ס הכוונות כגון מ"ש בכוונת בירורי הרפ"ח במטבע ברכה, תחת מדריגות ב' וד' כתוב בזה"ל: "למ"ן לאי' עס הנרנח"י ליליה", וכן בהק' מלך העולם: "יכוון להעלות למ"ן וכו' עס שרשי נרנח"י שלו (שלמכוון) לזו"ן" [עץ התדהר דף חצ"ר], או בסדר עלית העולמות מזל"ז בזמירות של שחרית בהיכלות: "עם נרנח"י שלו" וכו'. שאע"פ שאין כל העיתים שוות ופעמים שאין האדם מרגיש כי הוא פועל או מעלה את הבירורים, כוונת רבינו על חלק השרשי שלו ששם נפעלים הדברים, דבעוה"ז, כיוון שהוא רק ענפי הנשמה ע"כ אינו מוחש כ"כ. ואדרבה רוב מה שירגיש מזוייף מן הדמיון. וכן יכחיש המוחש דכל עניין הכוונה הוא דק ועדין וכל הרגשה גסה אינה אלא תעתוע גס ועוות עניין הדביקות, כאילו הוא תלוי בנענוע גס וריק. כנלע"ד בכוונתו. ואדרבה כל מה שיתעסק האדם בענפים יפיל הפירות וישחיתם לארץ טרם יבשילו.

<u>חלק ב':</u>

עכשיו חזר רבינו לדבר מענין הרוחא "וזה הרוחא נק' ו"ק בערך המו' של היוס הנק' ג"כ בערכו להיותו שנמשכים מו' לכלים של היוס שהם לכלים למו"פ לפנים ומז גם הרוחא נמשך לו ג"כ, ונגדל כמותם ומלבים פָּנִים שהוא החיה ונגדל כמותו". כבר ביארנו לעיל באות כ"א, שזה הרוחא נמשך מהו"ק דפר' עליון ע"מ לסייע לבירורים לעלות. ולפי האמור והמוסבר לעיל בדף ג' ע"ב (סימן י"ד), שכל יום ממשיך כעין מו' ליום שאחריו,

ונכנס פנימה יותר ומתקרב לא"ס יותר. וכ"ז ידוע, בפרט ע"פ הק' הרש"ש זיע"א בעניין הג' ימים המכונה כ"ד שעות. שמוח' דתמול שלשום מסייעים לבירורים דאח', במה שיורדים היום. דנתקנו בבחי' פד"פ. והוא עניין זה הרוחא, שכצ"ל שלא יורדים ממש אלא נמשך מהם הארה, שהוא כוונת זו הרוחא, והוא מהו"ק שלהם. וזה הרוחא ג"כ כיוון שנמשך מו"ק, צריך להגדל כמותם. א"כ שנמשכים מו' דאו"פ דפנים זה הרוחא מלו' שם בכלים, היינו בבירורי הכלים, ע"מ לסייע לעליה, ונגדל כמותם. דכיון דהוא מפר' הו"ק צריך להגדל ביום הב' כהג"ר וכן מצינו בשער כ"ג, ובשער פרקי הצל"ם, שכנמשכים חג"ת היינו שפר' החג"ת קיבל חג"ת, וכן פר' הנה"י קיבל חג"ת ונגדל כמותו, וכן פר' החב"ד יש בו תוספת חג"ת רק שנק' ע"ש החג"ת. וכן כשקיבל החב"ד חב"ד דיליה יקבלו חג"ת נה"י ג"כ חב"ד, וזה פשוט למעיין שם. והנה בזה חידש לנו רבינו, שה"ה ג"כ גבי זה הרוחא, שהוא כעין הארה רוחנית שמתלבשת בכלים דפנים לסייע לבירורים, שאף זו הרוחא נגדלת כמותם ומקבל ג"ר וחיה כנ"ל. "נמצא שהגר"ן נק' מלאכים בערך החיה הנק' נשמות", ואע"ג שלכאו' הנשמות גבוהות מן המלאכים עיין מ"ש באש"ל בארוכה מדברי הרב בשער מ' בסוד הן אראלים צעקו חוצה ואכמ"ל ודברי הרב לא סתרי אהדדי כדמתורץ שם.

המשך לשון התו"ח: "נמצא שהגר"ן נקרא מלאכים בערך החיה הנקרא נשמות והגר"ן נק' יחידה והחיה נק' בחיצה עיי"ש בפ"ד שער כ"ט שער הנסירה ופרק י"ח לשער ט"ל שער מ"ן הכל הולך על ערכי הכינויים", ע"כ פשוט. "ומ"ש שהגר"ן של זווג הלילה נגדלים כמו החיה הוא ע"ד שכתב מו"ה ז"ל בענין הימים שהעשיה שנתקנה ביום ד' נגדלת כמו היחידה ליום ה' עיי"ש" ועיין מה שהסברנו לעיל בדף ג' ע"ב (סימן י"ד) בד"ה "כתב מורינו הרב ז"ל כי ביום ד' נבראים רפ"ח ני' לחצי"ע לעשיה", והוא כעין מ"ש משער פרקי הצל"ם דלעיל "וכמ"ש שם בפ"ד לשער כ"ט הנסירה שזה הרוחא מעלה את (ה)נשמות הלזיקים שהם מן הבחיצה ומעלים מ"ן למל' לחלילות נרמה שר"ל שהם ניכוריים יותר עליונים מן החיה של היום ומלריגה הנק' מל' לחלי' בערך החיה של היום" ראשית, מ"ש 'חיה', היינו מו' דפנים, כמ"ש לעיל. וכאשר כותב רבינו נשמות כוונתו לבירורים; אך אינם בירורים רגילים, כגון אח' או פנים, דכבר נבררו ונמשכו כמוחין מתוקנים. אלא, שהם מו' יותר "עליונים", ודהיינו יותר זכים. ונ"ל שהוא כעין 'צל"ם הדק', שאינם איזה סוג של בירורים רגילים, ולכן קראם נשמות ולא בירורים והנשמות הנ"ל, הם יהיו הכלי ורוחא דמחר. וסוג הבירורים הנ"ל דנשמות, עולה ע"י הכו"ר, שהוא הכו"ר הוא בירורי הנשמות דאתמול.

וחשבתי שאפשר, שאלו הבירורים הם שארית הבירורים שלא נבררו כל צרכם אתמול, והם עולים עם הרוחא שהיא הארת הו"ק דאתמול. שהארה זו ג"כ נעשתה מבירורי תמול שלשום, דלא נבררו כל צרכם. ופש גבן, ממ"ש ורמז מחד שהם בירורים עליונים – אתמול מקרי כפר' עליון גבי היום. ושנית, שאינם לא מבירורי הפנים ולא מהאח', היינו שאינם מבירורי היום. וזה הנלע"ד לדקדק ממ"ש דעולים לדרגה יותר עליונה, דמחר מקרי אצי' בערך היום ואלו הנשמות עולות למל' דאצי', והיינו למקומם, היינו למחר, היינו לפר' יותר פנימי אחר שסייעו בעלית הבירורים.

ונמצאנו דאיכא ג' דברים:

א. בירורי הפנים של היום.

ב. בירורי הנשמות שאפשר שהם חלקי בירורים דאתמול שלא נבררו כל צרכם.

ג. רוחא היא הארת הו"ק דפר' עליון היורדת בבי"ע לסייע בעליה ותפרוש אברתה ויחסו בכנפיה" א. בירורים ב. נשמות.

ואלו הבירורים דנשמות עולים לפר' עליון. ומ"ש מל' דאצי' היינו יותר מבירורי הפנים שעולים במקומן. "וכן הבילוריס היותר עליוניס ויותר פנימייס נק' ז"ת" פשוט. "ונשמות הלליקיס של בילורי היוס יקללו כלי ורוחא בערך הבילוריס של מחר", וכמו שביארנו לעיל שבירורי נשמות יעשו כו"ר, ודוק, שכתב כלי ורוחא. ואפשר שנשמות הצדיקים יעשו כלי והרוחא הוא הארת הו"ק הנ"ל. "שהס (נשמות דאתמול) – הבילוריס שנכללו לתמול שלוקחיס לותס הנשמות של היוס (שנשמות דאתמול עשו להם כלי ורוחא) למחר (הוא המל' דאצי' שרמז לעיל הרב וכמו שדקדקנו) ונכנסיס יותר לפניס (שכל העליה היא בעובי שנתקנית הפר' וכל יום נכנס יותר פנימה ומלביש יותר בקירוב לא"ס ב"ה)". וכיוון שהסביר התו"ח זיע"א שבירורים היינו נשמות, עפ"ז יישב את הסתירה בדברי מהרח"ו זתע"א, בין שערי קדושה לע"ח.

ומבאר ע"פ ערכין את תירוץ רבו מר"ן הרש"ש זיע"א, שפעם כתוב שאנו מתקנים את מחצב הספירות והנשמות ופעם כתב כי אין לנו מגע יד במחצב הספירות ומתקנים רק את מחצב הנשמות. "ובהכי מיושב מקוס מ' כתב הרב ז"ל שאנו מתקניס ספירות ונשמות ובמקוס אחר כתב שאין הספירות לריכיס תיקון[28] ותירץ מורינו הרב ז"ל שזה קושס שחטא אדה"ר בזה אחר שחטא אדה"ר בחטאו הפיל אף

[28] ועיין בספה"ק סוד ישרים למר"ן הרי"ח הטוב זתע"א, מ"ש וציין לדעת רבנו הנ"ל ואכמ"ל.

ממחצב הספירות. והנה קם דודי התו"ח לפתוח שבאמת אנו מתקנים גם בספירות, ע"פ ערכים. שנשמות שיתוקנו, יהיו למחר ספירות. וכ"כ לקמן "ל"כ קולס קחטא לחלה"כ מה קהיו מתוקנים היו נק' ספירות", ויש לדקדק מכאן שאין הכוונה שמחצב הספירות האמיתי שייך בו פגם, רק חלק ממחצב הנשמות המתוקן קודם חטא אדה"ר היה נק' בערכין מחצב הספירות. ולא שייך פגם במחצב הספירות האמיתי. וכנלע"ד לומר בדעתו, שאל"כ, הרי שיעמדו הדברים בסתירה, מדידיה אדידיה, עם מ"ש בדף ע"ג, דשם מיישב דאצ' הכולל אין בו חיסרון. ומ"ש שמבררים מהספירות, היינו אצי' דבי"ע דנק' ספירות והוא הנתקן ולו נמשך מו'. ואף ששם בע"ב חידש חידוש עצום שאף שמחצב הספירות האמיתי (שלא בערכין) מקבל שפעו בהתמדה מא"ס. בכ"מ ישנה תוספת אור וחיל מהתחתונים. אך לא בירור ולא ירידה לבי"ע וכו' ואביא לשונו דדף ע"ג כאן (שיטה כ"ה) וז"ל : "וכפי"ז מתייקב כי במקו"ח כותב הרב ז"ל קיק בילוכים ועליה לף למחצב הספי' ובמקו"ח כותב קיקן בילוכים כ"ח למחצב הנשמות כי הספי' כבר נגמרו להתקן, לך נראה כי בכלן כיוון מו"ה להסיר (להתיר) ספק זה כי זו המדי"ע למלי' אין בו קוס חיסרון ושינוי כלל כי זה נק' מחצב הספירות שכתב הרב ז"ל בשערי הקדושה שנאמר בו אם לקקת מה תתן לו כו'". והיינו שלפי"ז מחצב הספירות הנ"ל – נקראו לצורך הענין "מחצב הספירות האמיתי" – והוא האמור בשערי קדושה, אין בו שינוי, ולא דיבר ממנו בע"ח. ומ"ש בע"ח, הוא אצ'י דנשמות. שנקרא "ספירות דנשמות" כמבואר להדיא בהמשך דבריו, ונביאם לקמן, והמה רכים משמן וזה המשך הלשון: "אבל במדי"ע דבי"ע, הכוונה למלי' שבו נק' ג"כ בשם מחצב הספירות. והבי"ע דבי"ע שבו, נק' מחצב הנשמות. ושניהם לריכים תיקון בין מחצב הספירות, בין מחצב הנשמות שב זה המדי"ע הכולל".

ומ"ש הרב ז"ל בשער הפסוקים בפרשת בראשית וז"ל "שהתורה התחילה בבי"ת לפי שהרב התורה היא מהבריאה ולמטה ע"כ אבל במדי"ע למלילות אין לנו עסק כלל ואינו לריך למעשינו כלל ואם לקקת מה תתן לו", עכ"ל הטהורה לשון קידושין, והוא שהיו עסוקים באותו ענין. ובפרט מה שדיקדק שכתב לן "אבל במדי"ע למלילות אין לנו עסק כלל" וחזר ופירש "ואינו לריך למעשינו כלל ואם לקקת מה תתן לו" – וזה מתבאר ביתר ביאור בדבריו בדף מ"ט ע"א ד"ה: "והנה מש"ל משם הרב ז"ל שאנו מעלים בילוכי זו"ן וכו'", עיי"ש משיטה י"ב ע"ס הפסקה. ושם כתב (שיטה כ) "משם הרב ז"ל ומלבד מה שאנו מתקנים מחצב הספירות מינם וגם גם אנו ממשיכים להם מוחין ממחצב הספירות להיינו מיעו"ל למחצב הספירות לכל פרט ופפשר שזהו הגילוי שמתלבש בעתיק לש"ק וכו'", עי"ש ותרווה, שנמשך למחצב הספירות שהוא מחצב

נשמות שהתברר ממחצב הספירות האמיתי של 'אם צדקת'. שהמחצב הספירות הוא ניצוץ א' ו-ב' ואכמ"ל, ובמים עמוקים אחיש פעמי בארץ נושבת!.

וע"פ הק' זו ובירור זה נבוא לבאר דברי רבינו בכאן אך קודם אציגה רגלי ותרשים להסביר מ"ש לעיל [ועיין עוד מ"ש הרב החסיד אפר יצחק באות כ"ד].

אם צדקת מה תתן לו	אצילות	בי"ע דבי"ע (נשמות דנשמות).
אין שינוי וחסרון ואין כליו יורדים	ספירות דנשמות	(בירורי אח' דאו"א)
בבי"ע (עולה אף בחול בערכין)	עליה בשבת (פנימיות)	עַלְיָה בחול (רק בחיצונ')

ועיין בסוד ישרים לרשכבה"ג רבן של ישראל הרב עיר וקדיש הרי"ח הטוב שכתב כן... "כוונתו ז"ל שבי"ע של הבילורים של היום שהם נשמות ומלילות של היום שהוא ספילות", דהיינו מה דהוה אתמול נשמות היום הוא ספירות ואצי' "כולם לריכין תיקון ונק' נשמות בערך הבילורים של מתמול". כוונתו דספירות דהיום נק' אתמול נשמות והיום נק' ספירות ועדיין צריך תיקון ובירור "שכבר נתקנו, וכן הבילורים של מתמול בערך של תמול שלשום נק' נשמות בערכם ועדיין נקרלים כולם נשמות בערכן", דהיינו שאפ' ספירות אתמול היום בערך תמול שלשום נק' נשמות אע"פ שכבר אתמול נק' ספירות, אפ' הכי ביום ג', אפ' יום ב' נק' נשמות. אע"פ שנתקן ונהייה ספירות, אעפ"כ "ולריכין תיקון על לכך מה שמנו מומרים שמו"ק בערך זו"ן מינם לריכים תיקון וכבר הם שלמים ובערך מ"ק נקרלים זו"ן ולריכים תיקון. מ"כ קולם שחטא מלה"ר מה שהיו מתוקנים היו נק' ספילות ולא היה לריך תיקון. ומה שנשלל להתקן ספירות ונשמות כולם נקרלו נשמות. מבל מחר שחטא ונתקלקל, הכל לריך תיקון, בין מה שהיה נק' ספילות שהוא מה שהיה מתוקן, בין מה שעליין לא נתקן שכולם נק' נשמות. והוא ע"ל מ"ש מו"ה שלף מלו הבי"ע הנברלים והנולרים וכו' מחר תיקונם יעשו מלקות ומחלות גמור, מרמז י"ס למלילות ע"ס העשיה".

והנה אף שאם ירצה המקשן להקשות ולדקדק מדברי הרב שאף מחצב הספירות בעי תיקון, היינו ספירות דספירות, דלכאורה כ"כ הרב ד"הכל לריך תיקון בין מה שהיה נק' ספילות שהוא מה שהיה מתוקן בין מה שעליין לא נתקן שכולם נק' נשמות". וידקדק

פעמיים, חדא- דכתב "ספ' מה שהיה מתוקן" וגם מדתנא ושייר "מה שעליין לא נתקן ונק' נקמות".

אלא דא"כ לאו רישא סיפא ולא סיפא רישיה, דכתב ודקדק בתחילה "ומה שנשאר להתקן ספירות ונקמות וכלס נק' נקמות", דהיינו לבד ממה שיש ספירות גמור, יש מחצב ספירות אחר שנק' ספירות שנתקן, ולא קאי אלא על המחצב שנתקן. וכן מדוקדק מהסיפא שכתב "בין מה שהיה ספירות שהוא מה שהיה מתוקן". וקאי הספירות דנשמות, שספירות ונשמות נק' נשמות, כמ"ש לעיל "ולין מה שעול לא נתקן שכולס נק' נקמות", מדכללם בתיבת כולם משמע שקאי רק הספירות ונשמות דמחצב הנשמות ולא הספירות שהוא אצילות הכולל.

וכ"ז דקדקתי בעוניי לבד מהראיות הברורות בדף מ"ט וע"ג וכדמשמע מהגהת האפר יצחק כ"ד. "ל"כ אחר שחטא להה"ר נפרלו ונתרחקו הספי' מל"ם וחזרו ונשברו וחזרו להיות נברלים" היינו ספירות דנשמות, כדפרשינן לעיל "ומ"ש שלא נשאר כ"א ל"ק ואבי"ע אחר אותו שתיקן ביום השישי והשאר כולס נפלו, היינו טעמא מפני שנשברו כולס ספירות ונקמות מתחילת נוק' לעתיק לל"ק ע"ס העשיה". ודהיינו שחכ' דעתיק דא"ק (היינו דוכ' דע"י דא"ק) לא נשבר ואפשר שקרא לו חכ', כיוון שהוא אצילות הכולל של אם צדקת מה תתן לו (ובערכין נקרא חכ') ואף אם תרצה לדקדק יותר מזה ממה שנתקן נימא ע"פ מ"ש במטבע ברכה "שמור הנרנח"י מתל' בכתר לעתיק לל"ק" ואפ' שהוא מחצב הספירות ואם צדקת מה תתן לו, ואם לא, איתי תלין משוגתי.

ובאיזה דרך שיבחר, בכ"מ כל דברי הרב אינם באצילות דספירות הנ"ל! כנלע"ד ברור בדעתו. "וז"ס מו"ה ז"ל בהקדמה כי פנ' לפנ' ופנ' לחי' הס לאי' לאי' ולאי' לבני' הס לבקות ולחדות גמור מתחי' י"ס לאי' ע"ס מלכות לעשיה ומין בהס שוס חיסרון ושינוי כלל, ע"כ זהו אחר התיקון ובערך התחתון מהס", מה שהוצרך ליתן טעם לדבר השר הגדול הוא רבו מכיוון שלא יתכן לומר שאין בהם חיסרון דכן יש בהם חיסרון דהרי היום אשתקד היו בי"ע, ונתקנו. ומהלשון לכאו' נראה, שמיני עולם היו מתוקנים, וזה אינו! וע"כ הוצרך לתרץ שרמז הרב שכ"ז בערכין שבערך בי"ע שהם נשמות נק' אצי' ומחצב הספירות ואחדות ואלקות גמור למרות שאתמול היו הם נבראים. אבל האלקות ואחדות גמור כפשטה זה יצדק רק במחצב הספירות האמיתי. וזה עוד הוכחה למ"ש לעיל והיא כמעט חלוטה.

"לכל בערך העליון מהס לא, ולכן כתב במקום אחר בהקדמה (רחובות הנהר) שהפני' דבי"ע לחיצוניות אף הוא נק' חיצוניות אפ' בערך חיצוניות לפנימיות היינו טעמא כיוון

שהוא תחתון ממנו עדיין לריך להשתלם כמותו", ונבאר דב"ק שהרי אצי' דחי' היינו פנ' דבי"ע (דחי') הוא אלקות גמור לפי מ"ש לעיל (שטור 1,3 הם אלקות גמור). וא"כ זה עומד בסתירה לכאורה כיצד קראו חיצוניות. ועוד שקראו חיצוניות בערך בי"ע דאצילות (טור 2) שהם נבראים ונוצרים.

אלא כיוון שהוא תחתון ממנו, דהיינו שמלביש עליו בעובי. ונ"ל מ"ש תחתון היינו שהוא שווה לו וכמותו. ואע"פ שבי"ע דאצי' נק' נבראים, ואצי' דבי"ע נק' אלקות, כיוון שכלולים בספירה אחת ושניהם כאחד צריכים להשתלם קראו חיצוניות. ואף שנתקן יותר ונעשה אלקות ואחדות גמור כ"ז בערכו של החי' דחי'. אך גם בספי' הנ"ל בעי בירור ותיקון. י"ר שנזכה לשמח נפש העלובה לתקן שרשי נשמתנו בכל הבחי' והערכין ולשמח השכינה ואף אם עשינו כרצונו נזכר בכל עת אם צדקת מה תתן לו, וכי"ר.

(סליחה מעם הלומד על האריכות הנחוצה)

דף ז' ע"ב
דף ח' ע"א

סימן כג'.

לשון התו"ח: "ומעתה מצא להבין דברי מורי הרב ז"ל שכתב בדילוגים דברכת הלבנה, וז"ל דילוג ג' כנגד עליית חח"ן דבי"ע לעשיה להלבים חח"ן דבי"ע ליצירה, וחח"ן ליעקב ורחל למילות לעשיה זו"ן למילות להלבים חח"ן ליעקב ורחל למילות ליצירה זו"ן למילות, נראה היינו טעמא שבבי"ע אנו מעלים בי"ע זו"ן וליעקב ורחל, ובמילות ליעקב ורחל לוקח, מפני שבי"ע הם עלמא דנוק' לפילו בי"ע זו"ן וליעקב ורחל, ובמילות ליעקב ורחל לוקח מפני שבי"ע הם עלמא דנוק' לפילו בי"ע זו"ן, אבל במילות אנו מעלים למילות ליעקב ורחל לוקח שהם בחינת נוק', הרי שקרא עליית חב"ד לנה"י בנה"י לחג"ת עליית העשיה ליצירה, וכפי מ"ש בהקדמה שנה"י נקרא חילו' בערך פרצוף החג"ת המתלבש בו והחג"ת נקרא חילו' בערך החב"ד המתלבש בו, ובכוונת התקיעות של מוסף דראש השנה כתב כי הנה"י נקרא למילות דבריאה ופנימיות לחילו', והחג"ת בריאה למילות וחילו' לפנימיות, והחב"ד למילות למילות ופנימיות לפנימיות. עוד כתב בהקדמה כי ו"ק לכל פרט נקרא בי"ע, וכן החג"ת יקראו למילות ג"כ בערך הנה"י הנקראים בי"ע בערכם, וכן החג"ת יקראו בי"ע בערך החב"ד הנקרא למילות וג"כ בערכם, כי בריאה ובי"ע הכל לחד כלמוכח מתוך דברי מורי הרב ז"ל בפירוש בבילורו לקריאת שמע, ע"כ מה שכתב הרב זלה"ה שיורדים שלשה כלים דזו"ן למילות לבי"ע, הכוונה שהג' כלים לחילו' דנה"י לחב"ד לנה"י יורדים לו"ק הנה"י שנקרא בי"ע בערכם, וכן ג' כלים לחילו' דנה"י לחג"ת לחב"ד לנה"י שנקרא בי"ע בערכם, וכן ג' כלים לנה"י לחב"ד לחג"ת {לף ח עמ} לו"ק לחג"ת והיינו לשלשה כלים פנימיים לנה"י וחג"ת וחב"ד לו"ק, וכן על דרך זה עד רוס המעלות, ע"כ כשאנו אומרים שכונת הקדים לעבדית הסמוך לעמילה הוא להוריד המילות בבריאה, הכוונה הוא להמשיך כל פרטי נה"י לכל ספירה לכלים וחילו' לחו"ב זו"ק לחב"ד לכל פרט שלו, והכונה להוריד המילות בין לבריאה לחו"ב זו"ק למילות בין למילות לחו"ב זו"ק למילות לבריאות שלהם, וזה יבואו על נכון לדברי הרב ז"ל שכתב שהתפילין הם מהרשימו שירד מן המילות לבריאה בלילה, וזה בין בתפילין של יד ובין בתפילין של ראש, שכבר כתב מורי הרב ז"ל שהתפילין של יד הם הו"ק דג"ר דו"ק וג"ר דג"ר דו"ק, שהם מוחין כפולים מאו"א, ומלו הג"ר דו"ק הוא כל המילות דבריאה שהם ג"ר שלו, שהבריאה כולה נקראת ו"ק בערך מילות, והתפילין של ראש הם מוחין כפולים למו"א ג"כ, והם ו"ק

וג״כ לו״ק למילות הנקרא בריאה למילות, וכל אלו המוחין נקראים מוחין לו״ק הנקראים מוחין למימא בריאה, שהתפילין בבריאה ע״כ, ואני אומר שנקרא ו״ק למימא אע״פ שהם מוחין עלימים, לומא מ״ש הרב ז״ל שזו״ן לוקחין ביום טוב מוחין לחג״ת למימא, וקורא לותם ו״ק מפני שהם ו״ק בערך כללות לו״א, ובעמילה כתב מורי הרב ז״ל שנמצאים ו״ק וג״כ הנקרא לו״א למילות למילות מצא, ונראה שכן הוא בעמילה לעבדית, וקרא לותם ו״ק למצא מפני שמיעור ג״כ לו״ק כו״ק לג״כ, ולו״ק למנחה, כבר כתב מורי הרב ז״ל שהוא לכלים הפנימים אבל לכלים למעיים נמצאים מוחין עלימים למו״א:״

ד״ה ״ומעתה אבא להבין דברי מוה״ר ז״ל שכתב בדילוגים דברכת הלבנה״ וכו׳.

הנה באות הזאת נתן לנו רבינו חיים של שלום, ומבאר לנו ג׳ דברים ואלו הם:

א. ישנם ב׳ מיני עליות של בי״ע באצילות. וב׳ מיני ירידות של אצי׳ בבי״ע (מוכיח מכוונת דילוגי ברכת הלבנה - מוכיח מקדיש דקודם עמידת ערבית, ומרשימו דתפילין).

ב. ו״ק או ג״ר הם פרצופים שלמים ומו׳ שלמים (מוכיח מיו״ט ועמידה, ואין קושיא מתפילין).

ג. אגב מבאר שכשאנו מכוונים בקדיש דקודם עמידה דערבית להוריד האצי׳ בבריאה, היינו להמשיך מו׳ דנה״י מפ״ע לפר׳ תחתון.

״ומעתה אבא להבין דברי מוה״ר ז״ל שכתב בדילוגים דברכת הלבנה וז״ל דילוג מ׳ כנגד חח״ן דבי״ע לעשיה להלבים חח״ן דבי״ע ליצירה״, ע״כ. זו כוונה ראשונה, והיינו חח״ן דעשיה על חח״ן דיצירה כ״ז דבי״ע. וכוונה שניה ״וחח״ן ליעו״ר למלי׳ לעשיה לזו״ן למילות להלבים חח״ן ליעו״ר למלי׳ ליצירה לזו״ן למילות״, וכוונה זו עיקרה ביעו״ר דאצילות (בכוונה הראשונה נזכר בסתם – ללא יעו״ר וזו״ן, והכוונה בזו״ן ויעו״ר ויתבאר לקמן) ומ״ש אצי׳ דהיינו אצי׳ דאותה בחינה וחח״ן דהיינו חח״ן הוא דילוג ראשון כידוע, יעו״ר כיוון שמדובר בבירורים שעולים באצילות שמעלים אצילות דעשיה לאצי׳ דיצירה.

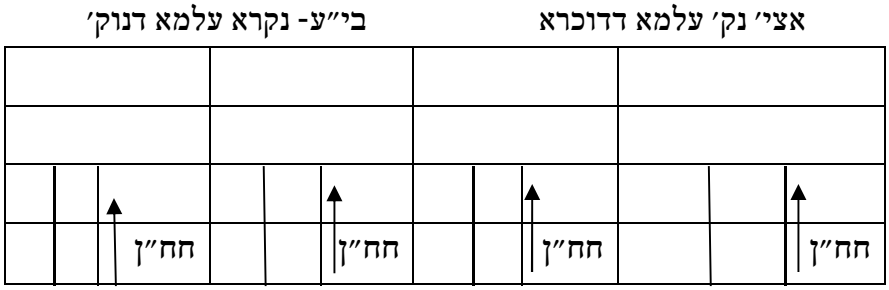

חלק מהתרשים: אצי׳ (עלמא דדכורא) בי״ע נק׳ עלמא דנוק׳ (חח״ן דבי״ע דעשיה) כוונה א׳

כוונה ב׳ - חח״ן דיעו״ר (לרמוז שמדובר באצי׳ עלמא דדוכ׳) דאצי׳ דעשיה (כמבואר) דזו״ן דאצי׳ (אפשר שכל הכוונה מיירי בזו״ן דאצי׳ וכן הוא בכל פרצוף אך היותר נראה לע״ד שכל האצילות דאבי״ע נק׳ זו״ן דאצילות בערך בי״ע דאבי״ע שנק׳ יעו״ר, כנלע״ד).

המשך דברי מוה״ר ומתן במורא גדול:

״נראה היינו טעמא״ שבבי״ע קיצר הרש״ש כלשונו ״שבבי״ע אנו מעלים בי״ע לזו״ן ויעקו״ד ובאצילות ליעו״ר לווקא מפני שבי״ע הם עלמא לנוק׳ לפ׳ בי״ע לזו״ן״, כוונתו, שאף בבי״ע דזו״ן דאצי׳, שנק׳ בכללות עלמא דדוכ׳, אפה״כ בי״ע דיליה נק׳ עלמא דנוק׳. ״אבל באצילות אנו מעלים באצילות ליעו״ר לווקא שהם בחינת נוק״׳, והיינו כיוון שהאצילות דאבי״ע נק׳ עלמא דדוכ׳, לא שייך שיעלו בו זו״ן, אלא רק עלמא דנוק׳. וכל המהלך של הדברים, שלא רק שיש ירידה של בי״ע דאצילות בבי״ע דבי״ע, אלא אף ירידה של אצי׳ דאצי׳ דבי״ע (ומשמע ירידה ממש ולא רק שנחתם מזל״ז), וכמ״ש לקמן: ״הרי שקלקל עליות חב״ד לנה״י בנה״י לחג״ת– עליית העצים ליצירה״. וכפי מה שיכתוב לקמן בקשר לירידה שהיא ״בין בבריאה לחו״ב לז״א לאצי׳ בין באצי׳ לחו״ב לז״א לאצילות״.

והיינו שיש ב׳ מיני ירידות:

א. באצי׳ דאבי״ע.

ב. בבי״ע דאבי״ע דכל פר׳ וספירה.

״וכפי מ״ש (הרש״ש) בהקדמה, שנה״י נק׳ חי׳ בערך פר׳ החג״ת המתלבש בו, והחג״ת נקרא חיצוניות בערך החב״ד המתלבש בו. ובכוונת התקיעות שם מוסף לר״ה כתב כי הנה״י נק׳ אצי׳ בבריאה, ופני׳ לחי׳. והחג״ת נק׳ בריאה באצילות, וחי׳ לפנימיות.

והחכ"ל למי' למי' ופנימיות לפנימיות", ואע"פ שהדברים פשוטים למכוונים אמרתי לסדרם:

חב"ד	-	פנימיות דפנימיות	(אצי' דאצי')
חג"ת	-	חי' דפנ'	(בריאה דאצי')
נה"י	-	פנימיות דחי'	(אצי' דבריאה)

וא"כ זה בכל פרט, וא"כ כשיעלו הפר' זל"ז יעלו כולם בין בי"ע דאבי"ע, בין אצי' דאבי"ע.

ואף שבכוונת התקיעות דר"ה החלוקה והערכין מעט שונים, נ"ל שכוונתו שבי"ע דבי"ע היינו פני' דחי', אצי' דבי"ע הם חי' דפני' ואצי' דאצי' (היינו כל אבי"ע דאצי') הוא פנ' דפנ' - והכל הולך למקום אחד.

"עוד כתב בהקדמה כי ו"ק לכל פרט נק' חי' וג"כ שלהם פנימיות ל"כ לפי המסור יקרלו ג"כ הג"כ מלילות בערך הוק לכל פרט הנק' בי"ע וכן החג"ת יקרלו למי' ג"כ בערך הנה"י הנק' בי"ע בערכם וכן החג"ת יקרלו בי"ע בערך החב"ד הנק' למי' וג"כ בערכם כי בריאה ובי"ע הכל ל' כלמוכח מתוך דברי מו"ה ז"ל בפירוש ובבילורו לק"ס", כאן חזר ובירר, בהוכחות ענין הערכים, ובפרט שבי"ע ובריאה היינו הך.

"ל"כ מ"ש הרב זלה"ה שיורליס ג' כלים לזו"ן למי' לבי"ע הכוונה (שכן הוא בכל פרט להיינו שהג' כלים לחי' לנה"י לחב"ד לנה"י יורליס לו"ק הנה"י שנק' בי"ע בערכם וכן ג' כלים לחילוניות לנה"י לחג"ת לחב"ד לנה"י שנק' בי"ע בערכם".

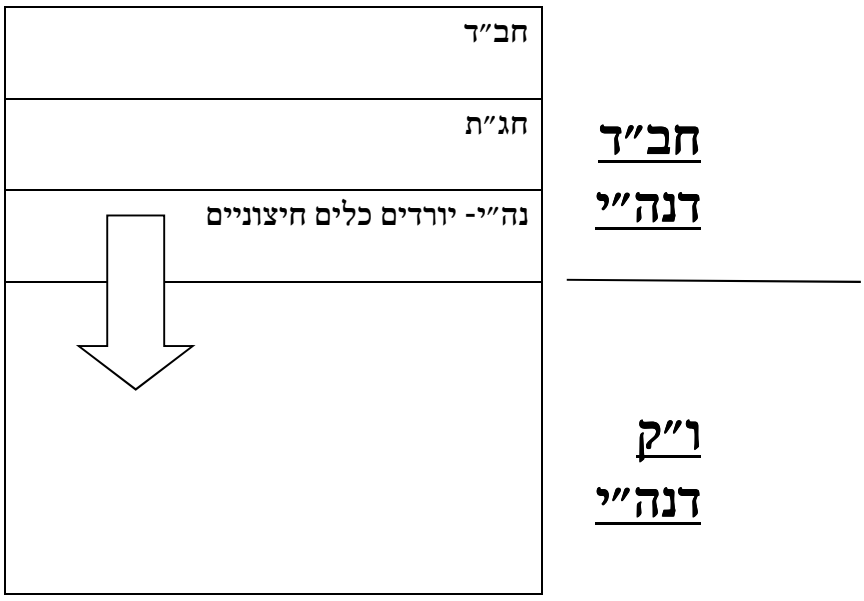

ואף אפשר לדקדק, ממה שבאחרונה, בירידת כלי הנה״י דחב״ד דחג״ת, לא כתב דחיצוניות, מ״ש דחי׳ היינו דנה״י שנק׳ חי׳ ויורדים בכלים פנימיים (ואף שאפשר לדקדק שכלים חי׳ יורדים בבי״ע דאבי״ע, וכלים פנימיים באצילות דכולם, ובפרט מדהשמיט באחרונה וכך לכאו׳ מובן. לא רציתי להיכנס בדרכים לא ברורות, רק הערתי, והמעיין יבחר ממה דבעי אפום נהרא) ועיין בדף ה׳ ע״ב ד״ה ״ומ״ש שהו״ק נק׳ בי״ע״ וע״ז מיוסדים הדברים עי״ש בענ״ף סימן ח״י בארוכה ממה שזכינו לבאר.

״וכן ג׳ כלים לנה״י לחב״ד לחג״ת לו״ק לחג״ת והיינו לכלים פנימיים״, דכל חי׳ דעליון יורד בפנימי דתחתון (ועיין לעיל שכתבנו הצעה באופן אחר שכלים פנימיים נק׳ אצילות וכלים פנימיים ירדו באצי׳ דאבי״ע, וכלים חי׳ או כלים דחיצוניות, ירדו בבי״ע דאבי״ע והבוחר יבחר) ״והיינו ג׳ כלים פנימיים לנה״י לחב״ד וחג״ת לו״ק וכן עד״ז עד לוס המעלות״, כמ״ש לעיל שהחב״ד נק׳ אצילות וג״ר, בערך הו״ק שנק׳ בריאה.

וכל זה בפר׳ הכוללים, ומה שמתפרטים ג״כ לחב״ד חג״ת נה״י, כבר נק׳ פרצופים שבאותו עולם. ואף שגם שם יקראו זה בערך זה אצילות ובי״ע, אך לא משמע שיש ירידת כלים ממש דוגמת מה שיש בפר׳ הכוללים.

״ל״כ כשאנו אומרים שכוונת הקיום לעתיד הסמוך לעמידה הוא להוריד האצילות בבריאה, הכוונה הוא להמשיך כל פרטי הנה״י לכל הספירות, וכלים לחיצוניות לחו״ב לז״א, לחב״ד לכל פרט שלו״, והנה בזה יישב לנו הרב, כיצד יתכן שאנו בכוונתנו

נוריד האצילות לבריאה דוגמ׳ חטא אדה״ר ודוג׳ השבירה ח״ו. ואף שמה שאנו מורידים כלי האצילות הוא ע״מ לסייע בבירורים לעלות, וכביכול לא יכלו הבירורים לעלות בלא הסתייעותם של המו׳ הנ״ל דאצי׳, אבל מ״מ אינו ראוי שיעשה על ידינו, להוריד דבר מתוקן ולהשפילו בבי״ע אף שהוא לצורך. אלא ע״פ דברי הרב מיושב שאין כאן ירידה ממש, אלא המשכת מו׳, וזה כן ראוי להעשות על ידינו, ואשרי מי שיעשה על ידו. והיינו, שע״פ מה שביאר לנו רבינו, שנה״י דפר׳ עליון היינו נה״י דג״ר או נה״י דו״ק, והם כלי האצילות שירדו בבריאה, ואינם כלים ממש אלא המשכת תוספת מוחין לפר׳ התחתון. (וזה מה שהזכרנו בסעיף ג׳).

ועכשיו בא רבינו לבאר שוב, שיש ב׳ מיני עליות דוגמת ב׳ מיני ירידות:

א. דעלמא דנוק׳.

ב. דעלמא דדוכרא.

״והכוונה להוריד המלילות בין בבריאה לחו״ב לז״ת למלילות בין למלילות לחו״ב לז״ת למלילות״ והיינו שיורדים האצי׳ דבריאה ודאצילות. וכמ״ש לעיל בביאור כוונת הדילוגים שבברכת הלבנה. ״לבלילות שלהם (שבהם)״ כמבואר לעיל.

״וזה יבואו על נכון לבני הרב ז״ל שכתב, שהתפילין הם מרשימו שירד מן המלילות לבריאה בלילה, וזה בין בתפילין של יד בין בתפילין של ראש. שכבר כתב מוה״ר ז״ל שהתש״י הם ו״ק דג״ר דו״ק וג״ר דג״ר דו״ק, שהם מו׳ כפולים מאו״ת ומלו הג״ר דו״ק הוא כל המלי׳ דבריאה״.

והצעתי טבלה לפני הלומד להקלת ההבנה:

ג״ר	ג״ר דג״ר- אצי׳ דאצי׳	נתקן בעמידה (אפי׳ דערבית) (אצילות דאצילות)
	ג״ר דו״ק דג״ר	**תפילין של ראש**
	ו״ק דו״ק דג״ר	(בריאה דאצילות)
ו״ק (בי״ע כולל)	ג״ר דג״ר דו״ק	**תפילין של יד**
	ו״ק דג״ר דו״ק	(אצילות דבריאה)
	(ו״ק וג״ר ד) ו״ק דו״ק	(בי״ע דבריאה)

וע״פ דברי הרש״ש, כעת מיושבים דבריו עם פשט דברי מהרח״ו זלה״ה.

שמ״ש הרב, שהרשימו ירד מהאצי׳ לבריאה, וזה אף בתפילין של יד, כוונתו שכיוון שבערכין הג״ר דו״ק נק׳ אצי׳ דבריאה ויורד בבי״ע דבריאה שהוא הו״ק דו״ק, וכמ״ש לעיל, שכל פר׳ כולל מתחלק לחב״ד ו״ק, והג״ר נק׳ אצי׳ בערך הו״ק שנק׳ בי״ע. כמ״ש לעיל שכלים חי׳ דנה״י דחב״ד דנה״י ירדו בו״ק דנה״י עיי״ש. ״והתם״ל הס מו׳ כפולים למו״ח ג״כ והס ו״ק וג״ל לו״ק״ - דג״ר כצ״ל, ופשוט למכוונים. וזה כוונתו ״למלילות הנק׳ בריאה למלילות״ בערך הג״ר דג״ר הכולל הנק׳ אצי׳ דאצילות, ועיין בתרשים דלעיל.

״וכל מלו המו׳ נק׳ מוחין דו״ק, הנק׳ מו׳ למימא בריאה, שהתפילין בבריאה ע״כ״, והיינו ששניהם נק׳ מו׳ דו״ק. תפש״י הוא הג״ר דו״ק, ותש״ר הוא הו״ק דג״ר ושניהם נק׳ בריאה, תש״י אצי׳ דברי׳ ותש״ר בריאה דאצילות.

״ומני למומר שנק׳ ו״ק למימא מע״פ שהס מו׳ שלימים״, דהיינו שכל הו״ק דג״ר והג״ר דו״ק נק׳ ו״ק דאימא. דהג״ר דג״ר הכולל נתקן בעמידה כידוע מהרש״ש ז״ל. ואע״פ שהם ב׳ פרצ׳ שונים, נק׳ בערך האצי׳ ו״ק דאימא. ומה שקראם ו״ק היינו שאמא בערך אבא נק׳ ו״ק. ורמז, שהם ב׳ מיני ו״ק בריאה, כדלעיל, והוכיח שהם מו׳ שלימים מ״לוגמא מ״ש הרב ז״ל שזו״ן לוקחים ביו״ט מו׳ לחג״ת למימא וקולא לותס ו״ק מפני שהס ו״ק בערך כללות לו״ח״, וכידוע ביו״ט הוא א״ק ואבי״ע, וקראו חג״ת ויש בו ה׳ מיני א״ק ואבי״ע (פסח – א״ק ואבי״ע דחסד, ר״ה עד שמיני עצרת – גבו׳, שבוע׳ – ת״ת, חנוכה ופורים שנק׳ יו״ט נו״ה, וכן ט״ו באב ובשבט ש׳לא היו י״ט לישראל כמותם׳ א״ק ואבי״ע דיסוד ועיין עוד בספה״ק רשפי א״ש שהרחיב בזה. ונ״ל טעם מה שקראם חג״ת ולא חג״ת נה״י, או ו״ק שעיקרם הם ג׳ רגלים פסח שבועות סוכות שהם א״ק ואבי״ע דחג״ת ונק׳ שמם ברוך מקדש ישראל והזמנים).

״ובעמילה כתב מורינו הרב ז״ל, שנמשכים ו״ק וג״ל לג״ל, הנק׳ לו״ח מלי׳ למלי׳ למטה, ונלמה שכן הוא בעמילה לערבית״, דלכאורה מפשט שער הכוונות בערבית נמשך ו״ק דאבא בלבד, אלא ״וקלא לותס ו״ק למטה מפני שמיעוט ג״ל לו״ק כו״ק לג״ל״. והיינו שרק הרב רצה לרמוז שו״ק וג״ר שווים מצד היותם פר׳ שלימים, אבל אמת נמשך אצי׳ דאצי׳, היינו כללות הג״ר דג״ר בכל עמידה אפ׳ במנחה וערבית.

ואע״פ שבמנחה כתב הרב שנמשכים רק ו״ק, ושם לא כתב דאבא, ולכאו׳ אין הם מו׳ שלימים. תירץ רבינו שקאי אחזרת מו׳ דשחרית בכלים פנימיים, כידוע ומסודר בסידור הטהור של רבינו החסיד היר״א זתע״א ״ולו״ק למנחה, כבר כתב מוה״ר ז״ל שהוא לכלים הפנימיים מבל לכלים ממעעיים נמשכים מו׳ שלימים למו״ח״ - היינו ג״ר

דג״ר אצי׳ דאצי׳ כמ״ש לעיל. וכידוע שמנחה עיקרה בכלים אמצעיים, כמבואר אפום נהרא ופשטיה נהורא דמוה״ר ומתן שכינה מוה״ר הרש״ש ותלמידו האור המופלא רבין חסידא זתע״א ותשמח העלובה בקיבוץ בניה בשמחה זתע״א.

סימן כד'.

דף ח' ע"א ע"ב

לשון התו"ח: "והנה כתב מורי הרב (דק"ח ע"ב) הנה בעלות הזו"ן לקבל מוחין לנשמה פרצוף הג' דינה שלו מיסו"ת, עלו ג"כ פרטי פרצופי כל העולמות עליונים ותחתו' וקבלו מוחין לנשמה כל פרצוף מפרצוף שעליו כפי סדר עליית זו"ן, ופי' למעלה שהעשיה מקבלת מיצירה, ויצירה מבריאה, ובריאה ממלכות הכוללת לאצילות, ומלכות הכוללת מז"א עד הע"ב לחכמה לא"ק מכתר לא"ק, ובמקום אחר כתב כי כפי מה שמתברר מג"ר הנקרא זו"ן לחיה הנקרא אצילות לכל פרטי פרצופי א"ק ואבי"ע, כך נתקנו מנרנח"י ליחידה שהוא א"ק, ומנרנח"י לנר"נ לחיה שהם א"ק ואו"ח לאצילות ומנר"ן הנקרא בי"ע לכל פרט, וכבר נתבאר שכל פרצופי כל העולמות נקראים זו"ן. ג"כ נאמר לנתנו שבקרבנות וזמירות ויולר לנו מתקנים חו"ב דבינה דבי"ע דזו"ן לאצילות, ונתקנים על ידי זווג כלים חיצו' ואמצעיים ופנימיים דזו"ן לאצילות, ור"ל ע"י ג"ר לכל פרט שזה נקרא פרצוף שעל גביו וכפי סדר זה דזו"ן לאצילות צריך שיהיה בפרצופי בי"ע ו"ק ואו"ח ואח"פ וכו', שיתוקנו החו"ב דבינה דבי"ע שלהם ע"י כלים לאצילות שלהם חו"ב דבינה דבי"ע שלהם, ג"כ לית בבריאה מקבלת מנוק' הכוללת והנוק' הכוללת מז"ק, אם לא שנאמר שבכל פרט יש בו א"ק ואבי"ע לפיכך בחו"ב דבינה לעשיה דזו"ן לאצילות, וכן לכל פרט, וע"י הזמירות מקבלים כל ו"ק מג"ר שעל גביו שזה נקרא יסו"ת בערכה, והג"ר מו"ק שעל גביהם, וכן על דרך זה עד רוס המעלות, ועי"ז יתייצב שקבלו זה מזה מתחי' העשיה של כל פרט עד כתר לא"ק המתייחס לאותו פרט, וכשעולה העשיה ליצירה לכל פרט הוא בעודי, נמצא שבכל המשכת מוחין מתחיל מכתר לא"ק עד סוף העשיה לפיכך בקרבנות, ואח"כ תיקון היצירה הוא לפנים ממנו ואח"כ הבריאה לפנים ממנו. ומ"ש שסתם עבודה בחכמה לכתר לא"ק הוא בחכמות לכתרים לא"ק לכל פרט מתחילת א"ק לא"ק לעשיה עד סוף א"ק לעשיה לעשיה כי כלם מלבישים זה לזה בשוה, ג"כ התפילין שמקבלים זו"ן ו"ק וג"ר לו"ק וו"ק וג"ר לג"ר שהם באצילות דבריאה ובריאה לאצילות לחו"ב דבינה, אלו התפילין נמשכים לכל הפרטופים לאצילות דבריאה ובריאה לאצילות מתחילת א"ק עד סוף העשיה שלהם, כל פרטוף מקבל תפילין מפרטוף שעליו, ועי"ז נתקנים ז' לשמונות ליצירה הכוללת לכל פרט המתייחס אליו, וכן לפיכך בכל תיבה להיינו אלה"י מברהם לחכמה {דף ח' ע"ב} לפרטוף חכמה

לכתר מתחילת חכמה לכתר לע"ק עד חכמה לכתר לע"ק לעשיה למלכות לעשיה למלילות. ובמלה"י יחק בינות לחכמה לכתר של כלס המלבושים ע"ג החכמות":

ד"ה "והנה כתב מו"ה" (דק"ח ע"ב).

בפיסקה שלקמן, חוזר רבינו חיים זיע"א, על יסוד מוסד וחשוב בעיקרי שיטתו ושיטת רבו, ומעגנו בב' מקורות בדברי הרש"ש זתע"א. והיסוד הוא שבכל עבודתנו ההמשכה איננה לפרצ' פרטי כלשהוא, אלא ההמשכה לעולם היא לכל פרטי הפרצופים. אלא, שסוג המו' הנמשכים הוא הפרטי. דהיינו, לדוג', שאנו ממשיכים נר"ן, הנר"ן נמשך לפרטי כל הפר' שיקבלו נר"ן מתחילת א"ק עד סוף העשיה. והאמת רצה רבנו להגדיל תורתו תורת חכם, ולבאר באורך, ולזכות את ישראל בקדושתו, אבל הדברים מפורשים ברש"ש להדיא, וז"ל בריש דף ק"ח ע"ב (דדפוס סלוניקי ובדפוס דידן הוא בדף ח' ע"ב): "הרי מבואר כל מה שכתבנו ונמצא, שכל דברי הרב זוע"ן הוא בכל פרטפי כל העולמות, שכולם נקרמים זעי' ונוקבי' וכולם נתקנים כמחת תיקון שוה כנז"ל", עכ"ל הברורה והטהורה, רק שהרש"ש לא ציין זאת בסידור. ורצה רבנו התו"ח להורות וללמד בני יהודה קשת, שכן ההמשכה והכוונה בקרבנות זמירות ויוצר, וסידר לנו 'כתובות' למעשה.

וזה נרמז בדברי הרש"ש המופלא, בב' מקומות:

1. שכתב שעולים זו"ן עולים כל פרטי העולמות.
2. כי כפי מה שנתקן מג"ר דאצי' לצורך זו"ן דאצי', כך נתקן גבי היחידה שהוא א"ק. וכן נתקנו א"א או"א שנק' נח"י דחיה, וכן בי"ע הנק' נר"ן. (ממילא יצא לו לרבינו התו"ח שה"כתובת" שבקרבנות זמירות ויוצר, צ"ל מחו"ב דבינה דנפש דזו"ן דאצי' בקרבנות, ואין רק העשיה מקבלת מו' אלו בלבד, אלא כל העולמות. וכן בזמירות, כל העולמות מקבלים חו"ב דבינה דזו"ן דאצי', וכן בבריאה חו"ב דבי' דנשמה ובעמידה דחיה וכו') ועיקר כוונתו להורות שכן היא הכתובת בקרבנות, זמירות ויוצר.

והנה כתב מו"ה (דף ק"ח בדפו"ד הוא בדף ח' סוף ע"ב, מסומן באות קכ"א של הרה"ג מייניכין הלפרין זיע"א) "הנה בהעלות הזו"ן לקבל מו' לנשמה פי' הג' בינה שלו מיקסו"ת עלו ג"כ פרטי פרצופי כל העולמות עליונים ותחתונים, וקבלו מוחין לנשמה, כל פרצוף מפרצוף שעליו כפי סדר עליית זו"ן" [אע"פ שיש שינוי' בנוסחה דידן בד"ח, ללשון התו"ח, אפש' שסיכם הדברים בלשונו, או שהייתה לפניו נוסחה אחרת, בכ"מ אין שינוי מהותי וע"כ לא רציתי להטריח הלומד] ודהיינו שאפשר להבין שכשם שזו"ן עולים כך הפרצופים עולים, גם נוק' דאצי', ואו"א וא"א דאצי' – וזה אינו. אלא הכוונה של דברי הרש"ש, ומי

אמון על סודה כרבינו התו"ח, היא שהזו"ן דאצי' דכל פרט מתחי' א"ק ע"ס העשיה, עלו לפר' ישסו"ת דכל פרט מתחי' א"ק ע"ס העשיה, וכן יבורר בהמשך.

"ופירש למעלה (הרש"ש, בב' השורות הקודמות) שהעשיה מקבלת מהיצירה, ויצי' מבריאה, ובריאה ממלכות הכולל למלכות (עיין מה שיקשה לקמן ויתרץ כפי מה שביארנו בדעתו), ומלכות הכולל מז"א עד הע"ב לחכמה למ"ק מכתר למ"ק", והיינו שהע"ב (חכ') דחכ' דא"ק מקבל מכתר דא"ק.

"ובמ"ש כתב כי כפי מה שמתבאר מג"ר הנק' זו"ן לחיה הנק' למי' לכל פרטי פלגופי מ"ק ולמבי"ע כך נתקנו מנרנח"י ליחידה שהוא מ"ק (הכולל) ומנרנח"י לנח"י לחיה שהם מ"ק מו"ח למלכות (הכוללת) ומנר"ן הנק' בי"ע לכל פרט" והנה כאן הרש"ש כתב במ"א, נר"ן דכל פרט דהיינו בי"ע פרטיים. ולכאו' לעיל דיבר בכללות שנתקן מכל א"ק, ומכל א"א ואו"א דאצי', דוג' זו"ן וחזר כאן לדבר על בי"ע פרטי. וכפי המתבאר מהמשך דבריו היינו המו' הנמשכים.

וכלל ב' דברים אלו:

א. שהמו' הנמשכים שהם בפרטות נר"ן דכל העולמות.

ב. שבי"ע הכוללים ג"כ נתקנים בכל המשכה דוגמת א"ק וא"א דאצי' ואו"א וזו"ן דאצי'.

ומכאן מוכח להדיא בדברי מר"ן השר שלום זתע"א שבכל המשכה נמשכים מו' לכל העולמות בפרטותם ע"פ סוג המו' הנמשכים.

וזאת למודעי שכל דברי הפיסקה הנ"ל, הם רק בא' מג' מיני כוונות שצ"ל בדעת המכוון. וכמ"ש בביאורנו (אות י"א וח"י) לדברי הרב החסיד בדף ב' ע"ב בד"ה "ומ"ש וכן היה בכל י"ס" וכו' עיי"ש. ובעיקר מה שהאיר לנו במאור תורתו בדף ס"ט ע"ב וז"ל שם: "והנה בכל מיני כוונות נלמה שלריך להמשיך ג' מיני מוחין:

א. לכל פרלוף.

ב. מוחין לכללות כל עולם המלילות.

ג. מוחין בכללות כל העולמות" וכן שם בדף ע' ע"א, עיי"ש.

ונ"ל לומר דבנד"ד ביאר לן רק סוג כוונה הראשונה, ועיין שם בשיטה ל"ב: "וכן יש בכל פרטי פרלופי מ"ק ולמבי"ע אלו הג' בחינות, כללות כל העולמות שלל כל פרט, וכללות המלילות, ומו' לכל פרלוף לבד הכללות הגדול לכל העולמות". וכאן בפיסקה שלנו ביאר רק א' מיני שלושה, שהיא מו' דכל פרצוף בכל הא"ק ואבי"ע הכולל.

ונחזור לבאר דברי רבינו החסיד וז"ל: "וכבר נתבאר שכל פר' כל העולמות נק' זו"ן", וא"כ שייך אף בתיקון פרצופי בי"ע לכנותם בשם זו"ן דאצי' "ל"כ נאמר לנחנו שבקרבנות וזמירות ויולד לנו מתקניס חו"ב לבינה דבי"ע דזו"ן למלילות", שלכאורה הוא יותר מדויק, שכן בזה נתקנים בי"ע (נר"ן) דכל פרטי הפרצופים מראש א"ק עד סוף העשיה. "ונתקניס ע"י זיווג כלים חילוניים (בקרבנות) למעליים (בזמירות) ופנימיים (ביולד) דזו"ן למלי' וכ"ל ע"י ג"כ לכל פרט שזה נק' פר' שעל גביו. וכפי סדר זו דזו"ן למלילות, לריך שיהיה בפר' בי"ע, ומ"ח ומו"ס למלי', ומח"ף וכו'", והיינו שהתיקון של כל א"ק ואבי"ע שווה, ונמשכים מו' לכל פרטי העולמות בשווה ע"פ סוג המו' שנמשכים. ויתוקנו הבי"ע שלהם ולא רק של האצילות הכוללת "שיתוקנו המו"ב לבינה" חו"ב הם כעין לחש וחזרה [ולהרב החסיד היר"א הם כ"א א"ק ואבי"ע בפע"צ, כידוע ואכמ"ל] בינה הוא תיקון ימות החול (נה"י דבי') "דבי"ע שלהם ע"י כלים למלילות שלהם חו"ב לבינה דבי"ע שלהם" והיינו, שמראש א"ק ע"ס עשיה, יש בכ"א א"ק ואבי"ע באורך, ונתקנים בי"ע, ע"י כלי האצילות של כל פרט. וכאן מקשה החסיד קושיא "ל"כ מיד הבריאה מקבלת מנוק' הכוללת ונוק' הכוללת מז"מ" ותורף קושייתו, היא דע"פ היסוד שהעמיד לנו, א"כ, שנמשכים מו' לעשיה, היינו שנמשכים לעשיה דכל העולמות על ידינו, משמע שאינם מקבלים מוחין מפר' שעל גביו, אלא מזיווג כלים חיצוניים שבאצילות של אותו הפרט ולא מהיצירה וכו' ועוד אפשר שקושייתו שכיון שנוק' דאצילות היא באבי"ע דאצילות כיצד משפעת באבי"ע דבריאה.

וכאן חילק רבינו בין המשכת המו' עצמה לבין אחר שנתקנה העשיה ועלתה בעובי (היינו נכנסה לפנים) ע"ג היצירה.

ותירץ "שם לא שנאמר שבכל פרט יש בו מ"ק ומבי"ע אפ' בחו"ב לבינה לעשיה דזו"ן למלילות וכן לכל פרט. וע"י הזמירות מקבלים כל ו"ק מג"ר שעל גבו שזה נק' יסו"ת בערכה, והג"ר מו"ק שע"ג וכעל"ז עד רוס המעלות", וכמ"ש רבינו לעיל, שכלים אח"פ דזו"ן דאצי', ר"ל ג"ר דכל פרט שזה נק' פר' שעל גביו. ובזה מתורצת הקושיא הראשונה שאחר שפרטנו גם בחו"ב דבינה דעשיה דזו"ן דאצילות לאבי"ע, כפי ההכרח הנ"ל. האצילות היא הג"ר דכל פרט, וממילא מהג"ר דכל פרט נמשך לג' פרטי הו"ק. וכיוון שהוא בעשיה, נק' כלים חיצוניים האצילות דעשיה, וממשיך מו' לו"ק היינו לעשיה דעשיה בקרבנות (ונתקנים לגמרי). ואחר שנתקנים עולים על גבי היצירה דעשיה וכו'. "ועי"ז יתייחד שבכלו זה מזה מתחילת העשיה של כל פרט עד כתר לו"ק המתייחס לאותו פרט" דהיינו שהמשכת המו' היא לעשיה דכל פרט מתחי' א"ק ע"ס העשיה, "ובשעולה העשיה ליצירה לכל פרט הוא בעובי" כגון: שכשהעשיה

דעשיה דזו"ן דאצי' עולה ביצירה דעשיה דזו"ן דאצי' הוא בעובי. וכל עשיה דעשיה דזו"ן דאצי' ודכל הפרצופים נתקנים מקרבנות, ונכנסים זעג"ז על היצירה דעשיה דפרטות. וכן הוא בבי"ע, וכן הוא באח"פ וכו'.

ואח"כ ישנו תיקון יותר לפנים בכל הפרטים דהיינו שבזמירות אנו מתקנים ביצירות הפרטי פרטיות כגון היצירה דעשיה דזו"ן דאצילות נתקן ומלביש בעובי (עולה) על הבריאה דעשיה דזו"ן דאצילות.

ויש לזכור שכאן רבינו דן רק בעשיה דזו"ן דאצילות וכן יהיה בכל האבי"ע דזו"ן דאצילות, והיינו שבתיקון הקרבנות יתוקן בזו"ן דאצילות:

א. עשיה דעשיה דזו"ן דאצילות המסומנים בירוק.
ב. עשיה דיצירה דזו"ן דאצילות המסומנים בירוק.
ג. עשיה דבריאה דזו"ן דאצילות המסומנים בירוק.
ד. עשיה דאצי' דזו"ן דאצילות וכעד"ז בכל פרטי הפר' הכוללים. היינו: נר"ן הכוללים, היחידה הכוללת (א"ק), ונח"י דחיה (א"א או"א דאצילות).

"נמצא שבכל המשכת מו' מתחיל מכתר לע"ק עד סוף העשיה לפ' נקרבנות. ולאח"כ תיקון הילידה הוא לפנים ממנו, ולאח"כ הבריאה הוא לפנים ממנו", כמבואר לעיל והוספתי כאן תרשים שיסייע להבנה (רק שצריך לעורר המעיין שתמיד האצילות נחלקת בפרטות יתירה מבי"ע וא"ק- אצי' דאצי' ובי"ע דאצי'- כיוון שבה עיקר העבודה ופשוט).

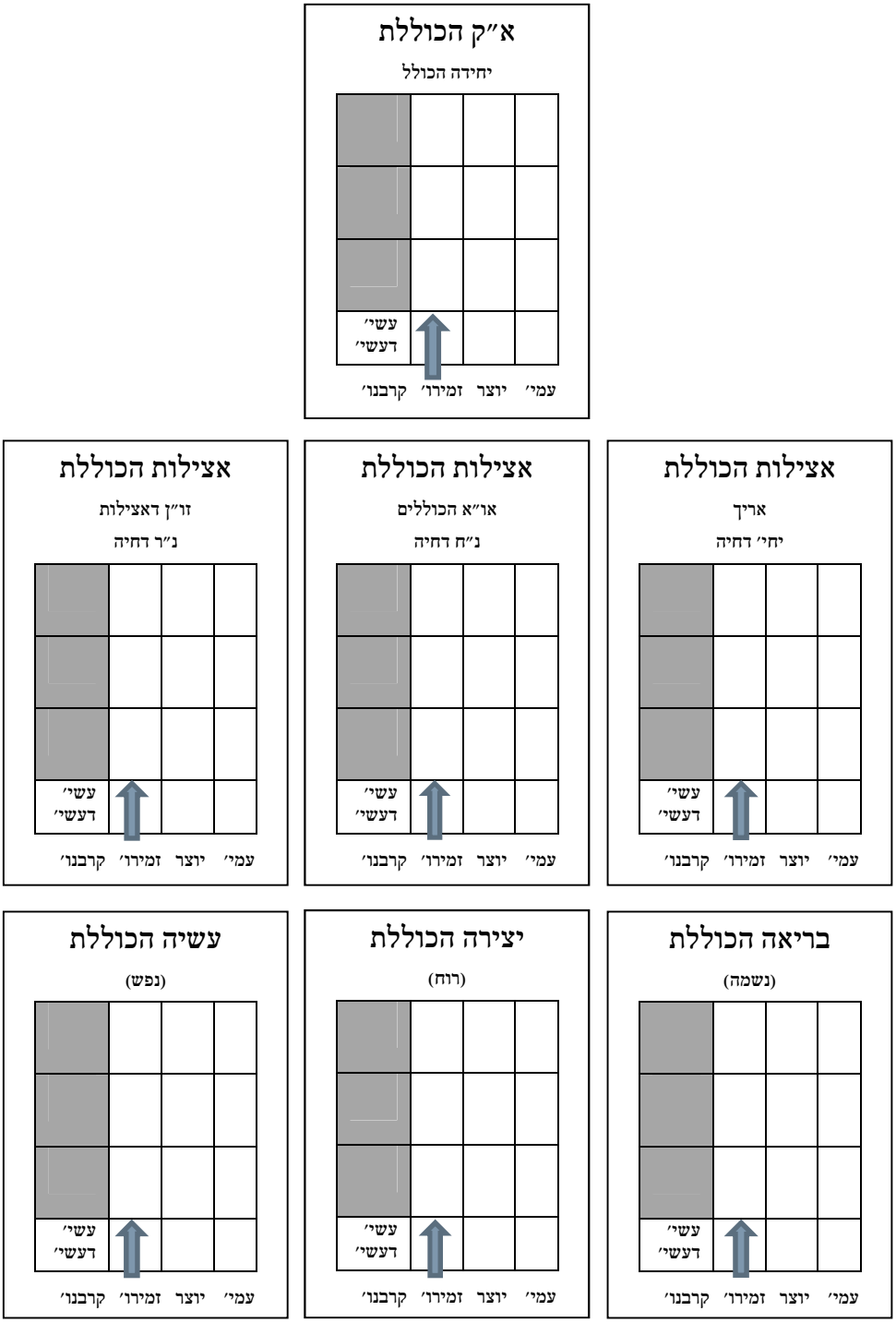
א״ק הכוללת
יחידה הכולל
עשי׳
דעשי׳
עמי׳ יוצר זמירו׳ קרבנו׳
אצילות הכוללת
אריך
יחי׳ דחיה
עשי׳
דעשי׳
עמי׳ יוצר זמירו׳ קרבנו׳
אצילות הכוללת
או״א הכוללים
נ״ח דחיה
עשי׳
דעשי׳
עמי׳ יוצר זמירו׳ קרבנו׳
אצילות הכוללת
זו״ן דאצילות
נ״ר דחיה
עשי׳
דעשי׳
עמי׳ יוצר זמירו׳ קרבנו׳
בריאה הכוללת
(נשמה)
עשי׳
דעשי׳
עמי׳ יוצר זמירו׳ קרבנו׳
יצירה הכוללת
(רוח)
עשי׳
דעשי׳
עמי׳ יוצר זמירו׳ קרבנו׳
עשיה הכוללת
(נפש)
עשי׳
דעשי׳
עמי׳ יוצר זמירו׳ קרבנו׳

"ומ"ש שסתם עבודה בחכ' לכתר למ"ק הוא בחכמות לכתריס לכל פרט מתחילת מ"ק למ"ק לעשיה ע"ס מ"ק לעשיה לעשיה כי כולם מלבושים זל"ז בשווה" דהיינו שבכ"א יש א"ק ואבי"ע ובחכ' דכתרים הוא עיקר עבודתנו וממילא נמשך לכל פרטי א"ק ואבי"ע דכל פרט.

"מ"כ התפילין שמקבלים זו"ן, ו"ק וג"ר לו"ק, וו"ק וג"ר לג"ר, שהם בחי' דבריאה, ובריאה למילות, מתחי' מ"ק ע"ס עשיה שלהם, כל פר' מקבל תפי' מפר' שעליו", וזה כמו שביארנו לעיל בפיסקה הקודמת שאבי"ע הנ"ל הוא דכל פרט והירידה לבי"ע היינו בערכין שנק' פר' תחתון.

ודוק שכאן היה לו לרבינו לציין, שהג"ר וו"ק דו"ק, היינו דג"ר, וכן בתפילין של יד לציין בסופו דו"ק (ג"ר וו"ק דג"ר דו"ק) ונלע"ד שלא ציין ע"מ לרמוז שכן הוא בערכין שכל פר' בערך שמעליו נק' בי"ע שאליו יורד הרשימו דתפילין בלילה וכו'.

"ועי"ז נתקנים ז"ת (ז"ע, לפ"י) ליצירה הכוללת לכל פרט המתייחס אליו", ע"מ להבין זאת עיין בדף ב' ע"ב (הוא בסימן י"א) ומ"ש לבאר שם. ובטבלה ע"ס תיקון הפר' בעמידה להבחין בין תיקון בערך הכולל לבין קבלת מו' בפרטות עיי"ש. וכן כאן מבאר הרב כי אע"ג שנמשכים מו' לכל הפרטים, יש המשכה כוללת בתיקון היצירה הכוללת, שנמשכים לה ז"ע (שנה"י נתקן בט"ק וט"ג כידוע). וזה כוונת רבינו שכתב לעיל בדף ו': "מזה תבין שהמשכת המו' שמזכיל הרב ז"ל בסתם הם בכוללים", וכן הוא בתיקון העמידה שכל סוג מו' נמשך לכל הפרטים אך בכללות נמשך עיקרו לפר' א' כולל. "וכן לפ' בכל תיבה להיינו מלכי אברהם לפר' חכ' לפר' חכמה לכתר מתחי' חכ' לכתר למ"ק עד חכ' לכתר למ"ק לעשיה למל' לעשיה למלי"", ונבאר הכתובת שנקט: דמ"ש חכ'- היינו חכ' דאו"א, הנתקן באלקי אברהם, וכידוע דחכ' דכתר כיוון שעיקר עבודתנו הוא בחכ' דכתר דכולם והשאר נתקן ממילא, "מתחי' חכ' לכתר למ"ק עד חכ' לכתר למ"ק" היינו דכל הפרטים מראש א"ק ע"ס העשיה, "למ"ק לעשיה למל' לעשיה" היינו מראש א"ק ע"ס י"ס דמל' דעשיה, היינו כל פרטי העולמות. ומ"ש דאצי' היינו כיוון שבתפילת עמידה נתקנת האצילות הפרטי פרטית (וכן הכוללת), וכן ברישא הצ"ל חכ' דכתר דא"ק דא"ק דא"ק, ופשוט, ועיין בביאורנו לדף א'.

"וכן במלכי יחק בינות לחכ' לכתר של כולם המלבושים ע"ג החכמות", ופשוט כהנ"ל רק שהוא בבינות דחכ' דכתר דכן הוא הסדר אלקי אברהם – חכ' דאו"א יצחק – בינה

דאו״א יעקב – דעת דאו״א, שהו״ק דאימא נשלמו בתיבת אחד דק״ש והו״ק דאבא ישתלמו בגומל וקונה הכל.

וקיצרתי, וכידוע למהללי שמו בכוונה ג״פ בכל יום, זכות הרב תעמוד להם לסייעם.

סימן כה'.

דף ח' ע"ב

לשון התו"ח: "ומ"ש הרב ז"ל שהתפילין הם מהרשימו שירד בלילה לבריאה הוא מהמוחין דקריאת שמע ועמידה לערבית, ונקרא רשימו מפני שהם בכלים החיצו' למחמול, וכולו נקרא נה"י דחיצו' דחיצו' דבריאה ונה"י דחיצו' דחיצו' למלילות בערך המוחין שניתוספו היום, ונה"י דחיצו' דחיצו' הוא נפק לנפק, וכבר כתב הרב ז"ל בשער החשמל שער מ"ח פ"ב שנפק לנפק לג"ר נקרא רשימו, והמוחין דקריאת שמע לערבית נקראים בערך היום מלילות לבריאה ו"ק וג"ר לג"ר לו"ק, והמוחין דעמידה לערבית נקראים בריאה למלילות בערך שהנו עסוקים בכלים הפנימיים, שבלילה היו נקראים ג"ר לחכמה לו"ת מלילות היום נקרא ו"ק לחכמה, כי ו"ק לג"ר כג"ר לו"ק שהוא הכלים החיצו', ובלילה היו נתקנים ע"י הלידור כלים החיצו' לפנימיות, והיום נקרא חיצו' לחיצו' ונתקנים ע"י מלוות מעשיות":

דף ח' ע"ב ד"ה "ומ"ש הרב ז"ל שהתפילין הם מהרשימו שירד בלילה לבריאה וכו'".

<u>מטרת הפיסקה:</u>

לבאר בדברי הרב שמ"ש שהתפילין הם מהרשימו שירד בלילה היינו הרשימו דתפילת ערבית והוכיח כן משער החשמל פ"ב (נפש דנפש דג"ר מיקרי רשימו).

"ומ"ש הרב ז"ל שהתפילין הם מהרשימו שירד בלילה לבריאה, הוא המו' לק"ש ועמידה לערבית. ונק' רשימו מפני שהם בכלים החיצוניים למחמול", דידוע דמר"ן הרש"ש ז"ל פסק כדברי הרב בעולת תמיד, שכלים פנימיים – שחרית, אמצעיים – מנחה, וחי' – ערבית. וכאן כתב לנו הרב תו"ח ערך חדש, שתפילין נק' נה"י דחי' דחי' דבריאה ודאצילות "וכולו נק' נה"י לחי' לחי' לבריאה" היינו תפי' של יד כמבו' לעיל בסימן כ"ג, שהם ג"ר דו"ק דאצי' דבריאה, וקראם נה"י היינו מו' דערבית, דחי' כיוון שהוא במעשה, דחי' דבריאה כיוון שהוא בו"ק שנקר' חי', ובריאה בערך הג"ר הכולל, ובערך הג"ר דג"ר נק' חי' דברי' שהו"ק דג"ר נק' בריאה דאצילות. "והנה"י (ונה"י, לפ"י) לחי' לחי' למלילות בערך המו' שנתווספו היום", והיינו: נה"י – ערבית, דחי' – מעשה, דחי' דאצי'- ו"ק דג"ר, ברי' דאצי', תפילין של ראש.

וכ"ז בערך המו' שנתווספו היום. והוא חידוש, שבד"כ ראינו, שמיום לחברו ישנם ערכין, כגון מו' דאח' דאתמול, עולים לדרגת פנים היום. אך הלילה בערך היום, זה לא כ"כ מצינו.

והחידוש היותר גדול, שדבר זה קרוב מאד בפשט דברי הרב ז"ל, שה'רשימו דתפילין' נעשו 'תפילין' בעלות השחר. "ונה"י לחי' לחי' הוא נפק לנפק, וכבר כתב הרב ז"ל בשער החקמל שער מ"ח פרק ג' שנפק לנפק לג"ר נק' לשימו". והרי לך, שפשט דברי הרב הם דברי הרש"ש, ושווים בכוונתם. כי "ו"ק לג"ר כג"ר לו"ק", והם יחד נק' נפש דנפש דג"ר, בערך הג"ר הכולל. דאפשר דג"ר דג"ר נק' רנח"י דג"ר, ונפש דג"ר, להיותו בלילה רק רשימו, נק' נפש דנפש בערך היום. והג"ר דו"ק, נק' נפש דנפש, בערך שג"ר דג"ר נק' רנח"י ופשוט. ויוצא שזה פשט דברי הרב שנד"ן נק' רשימו דג"ר.

ונתן לנו רבינו עוד הסבר מדוע נק' נד"ן "והמו' לק"ס לעלבית נק' בערך היום לאי' לכלילה", היינו תפי' של יד ג"ר דו"ק "ו"ק וג"ר לג"ר לו"ק".

"והמו' לעמידה בעמידה לעלבית נק' בלילה לאילות בערך שאנו עסוקים בכלים הפנימיים", היינו ההכנה לשחרית מאחרי תפילת ערבית, שיורדים המו' דרשימו דתפילין. ואף שהעמידה באצילות כ"ז בערך עצמה, אבל בערך היום, העמידה נק' ו"ק דג"ר, בריאה דאצילות. "שבלילה היו נק' ג"ר לחכ', לו"ת, לאילות. היום נק' ו"ק לחכמה", כמבואר לעיל. "כי ו"ק לג"ר כג"ר לו"ק שהוא הכלים החיצוניים", כוונתו שאף הרשימו דתפי' ש"י נק' בכללות הו"ק דג"ר, כי ו"ק דג"ר כג"ר דו"ק והם שווים ודינם אחד.

וכאן מגלה לנו רבינו דבר נוסף שהתיקון שנתקן אתמול בדיבור (ק"ש ועמידה) היום יתוקן במעשה "ובלילה היו נתקנים כלים החיצוניים לפנימיות" מ"ש כלים חי' היינו ערבית, ומ"ש דפנימיות- כיוון שהוא בדיבור, או כיוון שהוא באצי' דבריאה ובריאה דאצי' (ואפשר שזה היותר נכון שמתייחס לשניהם כו"ק דג"ר והיינו ברי' דאצי', חי' דפנימיות) "והיום נקלאים חי' לחי' ונתקנים ע"י מצוות מעשיות", היינו שהיום נתקנים בא"ק ואבי"ע דו"ק דו"ק, ונק' חי' דחי', מצוות מעשיות, בי"ע דבי"ע, בערך היום, ודוק.

סימן כו'.

דף ח' ע"ב

לשון התו"ח: "כתב מורינו הרב ז"ל ההלטנות ירכין למימן בבחי' נרנח"י לנפק, ועלו לחג"ת בסוד מ"ן, ויכלו החלב מוחין ליניקה נרנח"י לרוח ע"י זווג ע"ב ס"ג לו"ק עילמין, והוליכו את הרוח מ"ה החדק ע"כ, הרי שקרא לחג"ת בערך הנה"י בשם ע"ב לע"ב ס"ג לק"ק וקרא בשם לו"ק, שהם סוד מלילות בערך הנה"י הנקרא בי"ע בערכם, הרי שבכל ספירה עליונה נקרא לו"ק בערך הספירה התחתון', ובזה מתיישב מ"ש הרב ז"ל שע"י תפילין של יד נמשכים מוחין לרוח לנוק' ומוחין לנשמה לז"א וע"י תפילין של ראש מוחין לנשמה לנוק' ומוחין לחיה לז"א, זאת הנוק' היא סוד יעקב ורחל המקבלים מוחין מנוק' דז"א שבגופא ד"ן דמ"ה וב"ן דב"ן דז"א, וזאת הנוק' כ"ל שיהיה נק' ו"ק דיסו"ת ונק' לחורים דו"ק דיסו"ת, וז"א מקבל מלחורים דג"ר דיסו"ת, ולקיחתו מלחורים דג"ר הוא הוא גוף הז"א, נמצא שז"א הוא לחורים דיסו"ת, ויעקב ורחל לחורים דלחורים דיסו"ת, ואינן שני דברים, וז"ל הרב (כמ"ש) בשער לו"א פ"ט גם יעקב ולאה ילמו מלחורים של לחורים דיסו"ת הנכנסים בז"א, והבן זה מאד להבין בכל פרטי המלילות היך זה לחורים לזה וזה לזה נמצא שהכל לחד לאו שהוא בסוד פנים ואח', ואח' למעלה מאח' ופנים למעלה מפנים ע"כ. ר"ל יעקב ורחל שהם בעלי נפק לוקחים מוחין דב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן דז"א הנקרא ו"ק דיסו"ת, וז"א שהוא בעל רוח לוקח מוחין לנשמה מג"ר דיסו"ת שהם פנים בערך הו"ק, ולוקח הג"ר דיסו"ת שהם הפנים של הרוח שהוא ז"א, ומע"פ שלשון הרב ז"ל הוא שז"א לוקח מוחין לנשמה הטעם מפני שהמלילות דבריאה ויצירה למלילות נח"י לנשמה וג"ר לחיה נקראים כלם בשם בינה נשמה כמש"ל, וג"ל שבחזרה שלוקחים זו"ן חכמה דיסו"ת לז פרצוף דבינה לזו"ן לשהם נקרא ו"ק ויעקב ורחל בערך החכמות הנז' ומקבלים מוחין מב"ן דמ"ה ומב"ן דב"ן, שהן ו"ק של החכמות הנקראים ו"ק דיסו"ת דז"א נוקבא שבגופו, מלבד המוחין שמקבלים הזו"ן, ונתקנים ביחד ובבגע אחד בהמשך הי"ח לחזרה, כי הזו"ן מקבלים מאו"א, ויעקב ורחל שהם בלולות פרצופי הבינות מיסו"ת, כי כל אותם הי"ס דבינות נקראים י"ס דו"ק, ונגללים ומתחלקים לפרקין ומשתלמים בחלק"י לאברהם וכו', והן הן דברי הרב ז"ל בספר הכוונות וז"ל דע כי תחילה נעשים מוחין לנוק' מכל הבריאה ע"י תפילין של יד ולז"א מוחין שלו בעולם המלילות ע"י תפילין של ראש, ואח"כ נמשכים לנוק' ע"י שני הלטעות שהם נו"ה מוחין בסוד המלילות ע"כ. ומ"ש אח"כ, לאו

דוקא, אלא לפניהם נמשכים ביחד וכינה בשם נוק' לזו"ן לתילות דבריאה ובשם ז"א לזו"ן דבריאה לתילות, ובזה מתיישב לשון הרב ז"ל בשער המ' שער חילו' פ"י וז"ל ולע כי בעיבור עולה ז"א בכלי{לף ט' ע"ש} החילו' דנה"י לחימה, וביניקה בתמצעים ובגדלות בפנימיות, נמצא כי פנימיות ג"ר דז"א הלבישו לג' בחינות חילו' דנה"י לחימה. לח"ך מלבים פנימיות ג"ר דז"א לג' בחינות פנימיות נה"י לחימה ע"י עיבור ויניקה ומוחין, וחילו' נה"י לחימה יוכלים ומתלבשים בג' בחינות לחילו' דחג"ת דז"א ע"כ, והיה לריך שיתלבשו בחילו' חב"ד לא בחילו' חג"ת, אלא שכונתו ז"ל שחב"ד דז"א הם חו"ת בערך החג"ת והשני שליטים לחג"ת הם העולים ומלבישים לנה"י לחב"ד בשתה זמנים, והם כמ"ל בשם מו"ה ז"ל כי כל פרלוף נתקן ע"י פרלוף שעליו, וכל ג' ספירות שבכל פרטי התילות הם פרלוף לחד גמור בכל מקום שיהיה, וכן עולה מג' לג' עד ל"ם כלכתב הרב ז"ל בשער ל' שער הפרלופים דרוש ה' ע"ש. ול"כ כשכותב הרב ז"ל שחג"ת דז"א נתקן על ידי חג"ת דלו"ק, וביכה על ידי ביכה, כ"ל חג"ת לחג"ת על ידי חג"ת לחב"ד, וביכה לחג"ת על ידי ביכה לחב"ד, שהחב"ד הם לו"ק לחג"ת, והחג"ת הם לו"ק לנה"י וכו', כמ"ש שהלטננות היכין הוא סוד עליית מ"ן לחג"ת להמשיך מוחין ליניקה, להיינו שעלו המוחין לעיבור דז"א שבתוך נה"י לחג"ת, שזה נקרא נה"י לחימה בסוד מ"ן לחג"ת לחג"ת כדי להמשיך מוחין ליניקה בתוך נה"י לחג"ת לפרלוף חג"ת דז"א שהוא כללות הנה"י, וכן בגדלות יעלו הכח"ב לנה"י למ"ן לכח"ב לחג"ת וכן מחג"ת לחב"ד עם ל"ם. ומ"ש שנתרוקנו מלור שלהם כדי להלבים בתוכם, לפשר שכונתו על הנה"י לחג"ת לחג"ת שמתרוקנים עתה מלורות שלהם, להיינו שילדו ונפרדו מהשורש שלהם כדי שיוכל דז"א לקבל המוחין ליניקה, נמלא ששני הלטננות היו לחד של נה"י להעלות מ"ן, ולחד של נה"י לחג"ת להלבים המוחין, וכפי מש"ל שסוד עליית מ"ן שהוא שעולה פנימיות התחתון לפרו' שעליו להלבישו, ל"ל נשלרו בלא פנימיותם ונלטננו וחזרו להיות פנימיות לפרלוף התחתון מהם, אלא שמה שמרויח הוא שעכשיו מלבים העלמות שלא על ידי לומלעי כמ"ש הרב זלה"ה שער מ' שער חילו' פ"ג ע"ש:"

דף ח' ע"ב ד"ה "כתב מורנו הרב ז"ל ההלטננות יכין לחימה" וכו'.

הנה בזאת הפיסקה המקושרת מסיפא לרישא, ומצאתיה אחר היגיעה, מטרתה העיקרית לברר ב' עניינים עלי האבניים:

א. שאע"פ שעיקר המשכת המוחין היא מאותו פר' שבעליון לפרצוף שכנגדו בתחתון (כגון מחב"ד דחב"ד לחב"ד דחג"ת) ישנה המשכה נוספת מהפר' שבעליון לפר' שתחתיו בעליון (כגון מחב"ד דחב"ד לחג"ת דחב"ד) והוכיח כן מהצטננות הירכין דאימא.

ב. וה"ה שבתיקון הג"ר דג"ר (היינו תיקון זו"ן דאצילות בתפילה), נמשכים מו' לזו"ן דבריאה דאצילות, ולזו"ן דאצילות דבריאה. אע"פ שכל א' מהם נתקן ע"י הפר' שכנגדו בעליון בתפילין של יד ותפילין של ראש.

ונבוא לפרש ולבאר לשון הקודש: "כתב מורנו הרב ז"ל ההצטננות ירכין למימ"ת בבחי' נרנח"י לנפ"ת, ועלו לחג"ת בסוד מ"ן ויונ"ק החלב, מו' ליניקה נרנח"י לרוח ע"י זיווג ע"ב ס"ג, מו"ח עילמין, והולידו את הרוח מ"ה החתם עד כאן (לשון רבינו הרש"ש זיע"א) הרי שקרא לחג"ת בערך הנה"י– בשם ע"ב דע"ס דמ"ק, וקראם בשם מו"ח, שהם מלילות בערך הנה"י הנק' בי"ע בערכם. הרי שכל ספירה עליונה נקראת מו"ח בערך הספירה התחתונה", עכ"ל התו"ח, והוא פשוט, ונתבאר לעיל בכמה אופנים, והאריכות בהסבר הדברים אך למותר.

"ובזה מתיישב מ"ש הרב ז"ל שע"י תפילין של יד נמשכים מו' לרוח לנוק', ומו' לנשמה לז"א. וע"י תפילין של ראש מו' לנשמה לנוק', ומו' לחיה לז"א", דהיינו שע"פ הרש"ש זתע"א, המו' הנמשכים הם ג"ר דו"ק בתפילין ש"י, ותש"ר ו"ק דג"ר. ולכאו' כשנמשכים הג"ר דו"ק, נמשכים לשניהם, וזה שלא כפשט דברי הרב לכאו', שז"א מקבל רוח, ונוק' נפש, והם ב' מיני מו' לב' פר' נפרדים בהמשכה שונה.

אלא שמסביר בב' אופנים, או שע"פ סוג הבירורים נמשכים המו' ונק' על שמם (שיעו"ר נק' אח' דאח' דישסו"ת וזו"ן אח' דישסו"ת). או ע"פ מ"ש הרש"ש עצמו, שבהתקן בעמידה הג"ר דג"ר הנק' אצילות דאצי', ממילא נתקנים הבריאה דאצי' והאצי' דבריאה, שנקראים יחדיו בינה, בערך האצילות, כמ"ש לעיל בכוונת השופר דר"ה. וזה הוצרך לו לצד מה שקראו שלוקח מו' דנשמה.

וז"ל באופן הראשון: "זמת הנוק' היא סוד יעקב ורחל המקבלים מו' מנוק' דז"א שכנופא ד"ן למ"ה וב"ן לב"ן דז"א", ואע"פ שהדברים פשוטים אמרתי אחזור על המקרא שידוע שבהתקן זו"ן מקבלים טיפת מו"ב מאו"א. וזה המו"ב יש בכ"א מו"ב ג"כ, וז"א לוקח חלקו וחלקה. וחלקו הוא צד המ"ה שבמו"ב, דהיינו מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן. וחלק יעקב ורחל, ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, הוא חבל נחלתו. ומקבלו ע"י

עטרות היסודות שבגוף הו"ק דמו"ב שהם הנוק' דבגופא (כידוע מכוונת שים שלום) להנוק' הנ"ל שהם יעו"ר הגדולים (כך קינא אותם הרב עו"ק מוה"ר אליהו משען, ואע"פ שהכרובים פניהם איש באחיו דהרה"ק בעל השמנים, בפת"ע, כינה את עטה"י יעו"ר הגדולים נראה שכנפיהם סוככים כוונה אחת, ואור שכינה בינותם. – שמה שהשמן ששון קרא עטרות היסודות יעו"ר הקט', קראו הרא"ם יעו"ר הגדולים, וכן החליפו רק בשם ובכינוי במלך הז'- יעו"ר הגד'/ הקט'. ואכמ"ל.) "וזאת הנוק' כ"ל קיהיה נק' ו"ק ליקסו"ת ונק' לחולייס לו"ק ליקסו"ת", כידוע משער השבירה ובשער או"א פ"ט ועוד כמה דוכתי. "וז"ל מקבל מלחולייס לג"כ ליקסו"ת ולקיחתו ללחולייס לג"כ הוא הוא גוף הז"ל, נמצא שז"ל הוא לחולייס ליקסו"ת ויעו"ר לח' ללח' ליקסו"ת ולינס ב' לבריס", ודהיינו שהו"ק דמו"ב שהוא גוף הז"א, מקבל אח' דישסו"ת, ויעו"ר אח' דאח' דישסו"ת (שו"ק נק' אח'). ושניהם מקבלים כאחד, **ואינם ב' סוגי מו', אלא פרטות דאח' דישסו"ת וכן ההמשכה היא אחת.** (ואם ידקדק המעיין יראה שרבינו בא להוציא מלבנו, שההמשכה לו"ק דמו"ב ולעטרות היסודות דילהון, אלא דווקא לזו"ן וליעו"ר). והוא מוח אחד היינו אח' דישסו"ת ואינם ב' דברים.

ועכשיו מביא רבינו ראיה עצומה, שכן הוא בפשט דברי הרב. בעוצם כוחו להראות שדברי הרש"ש הם דברי הרב זלה"ה, זתע"א. וז"ל "וזה לשון הרב! כמ"ש בשער או"א פרק ט' – גם יעקב ולמה ילמו מלחולייס של לחולייס ליקסו"ת הנכנסים בז"ו והבן זה מאוד", והיינו כמ"ש לעיל שכוונתו שז"א קיבל כל המו"ב ונתן חלק מזה (ב"ן דמו"ב) לנוק', "להבין בכל פרטי המלילות מיך זה לחולייס לזה וזה לזה". ודוק בדברי הרב שכן הוא בכל הפרטים דשייכי בכולם הערכין הנ"ל. "ונמצא שהכל לחד מלא שהוא בסוד פנים ולח' ולחור למעלה מלחור, ופנים למעלה מפנים", עכ"ל העץ חיים, בשער או"א פרק ט'. "ל"כ יעו"ר שהם בעלי נפש לוקחים מו' לב"ן למ"ה וב"ן לב"ן לז"ו הנק' ו"ק ליקסו"ת" על שם המו' שקיבל, "וז"ל שהוא בעל הרוח לוקח מו' לנשמה מג"ר ליקסו"ת שהם פנים בערך הו"ק". ומה שהוצרך כאן ליתן טעם שהם פנים, נ"ל שרצה לתרץ, שהרי הרב כתב שמקבל נשמה. וזה לבד מהתירוץ שיבוא בהמשך וע"כ חזר לשנן דבריו "ולוקח הג"ר ליקסו"ת שהם הפנים של הרוח שהיא ז"ו ומע"פ שלשון הרב ז"ל הוא שז"ו לוקח מוחין לנשמה הטעם מפני שהמלילות לבריי ובריי למלילות נח"י לנשמה וג"ר (נלע"ד של"ל נ"ר) לחיה נק' כולם בשם בינה נשמה כמש"ל". כוונתו, הנה ידוע, שג"ר דו"ק (ו"ק דג"ר ושניהם כאחד טובים) נק' בריאה בכללות, בערך ג"ר דג"ר שנק' אצילות, אבא. וכמו שכתב לעיל בדף ח' ע"א וז"ל: "וכל מלו המו' נק' מוחין לו"ק הנק'

מוחין למימן בריאה" והיינו שדימה ז"א (זו"ן ו-ו"ק דמ"ה וב"ן) לבי"ע דאצי'- תפש"ר. ויעו"ר- צור ילדך תש"י, אצילות דבריאה.

וממילא שז"א מקבל נשמה, היינו זו"ן דבי"ע דאצי', ממילא יעו"ר, היינו זו"ן דאצי' דברי' מקבלים רוח וכעזה"ד וכו'.

ועוד חידוש חידש לן האור המופלא רבינו חיים מדעת עליון: "ונראה לי שכחזה שלוקחים זו"ן חכמה ליקסו"ת, לז פר' בינה לזו"ן ללחש, נק' ו"ק ויעו"ל בערך החכמות הנזכרים. ומקבלים מוחין מב"ן למ"ה ומב"ן לב"ן", דהיינו שכידוע לעובדי ה' בכוונה, שכל לחש הוא בפר' בינה ובחזרה הוא בחכמה, וכמו שהוכיח מדברי הרש"ש, כי כאשר נמשכים הג"ר דג"ר האצי' דאצי' בעמידה נמשכים אח' דישסו"ת לבי"ע דאצי' וב"ן דמו"ב (אח' דו"ק דישסו"ת) לאצי' דבריאה. ובקיצור שנמשך לשניהם ו"ק דישסו"ת. וכן הוא הדין בפרצוף הבינה, שכאשר נמשך מו' דחכ' בחזרה, ג"כ לבינה ימשך ו"ק דישסו"ת בערכין. והרי "שהס ו"ק של החכמות הנק' ו"ק ליקסו"ת לז"מ נוק' שבגופו" היינו שפר' הבינה נק' כעין נוק' שבגופו, ומקבל הב"ן דמו"ב (ע"מ להעבירו ליעו"ר הכוללים) "מלבד המוחין שמקבלים הזו"ן ונתקנים ביחד ובגוע למחד בהמשך הי"ח לחזרה כי הזו"ן", היינו החכמות דחזרה "מקבלים מלו"ת. ויעו"ל" שהם הלחש "שהס כללות פלגופי הבינות מיקסו"ת. כי כל לותס הי"ס לבינות נק' י"ס לו"ק, ונגללים ומתחלקים לפרקים, ומשתלמים בלקי לאברהם וכו'", דהיינו שהם האבי"ע הנ"ל דבינות דלחש נשלמים דוגמת פרצוף אימא, הנתקן בעמידה, שקיבל ו"ק דגדלות דאימא בחב"ד חג"ת דז"א בתיבת אחד, ומשתלם באלקי אברהם (חכ' דבינה), אלקי יצחק (בינה דבינה), ואלקי יעקב (דעת דבינה).

והיינו ששם יש ב' מיני תיקונים, חדא לפר' בינה דז"א הפרטי באותו אבי"ע, שבו נתקן חכ' דז"א הפרטי (כגון הנה"י באלקי אברהם יצחק ויעקב). ואגב תיקון הבינה הפרטית הנ"ל, נתקן כל כללות האבי"ע דבינות דלחש, שהוא אבי"ע בפע"צ. ונתקן על סדר הבינה הפרטית דאבי"ע דלחש דחכ' (וידוע שכן חילק הרב החק"ל היר"א זתע"א בקנין פירות שלחש וחזרה כ"א הוא אבי"ע בפע"צ בהק' ליל שבועות).

וכאן מביא רבינו ראיה מדברי הרב עצמו, והן הן דברי הרב ז"ל בספר הכוונות וז"ל: "דע כי תחילה נעשים מוחין לנוק' מלד הבריאה ע"י תק"י, ולז"מ מו' שלו בעולם המלילות ע"י תק"ל. ולח"כ נמשכים לנוק' ע"י כ' הלעועות שהס נו"ה מוחין בסוד המלילות על כמן", דהיינו שתחי' נמשכים מו' לנוק', דהיינו לזו"ן דאצי' דבריאה. ואח"כ נמשכים מו' לז"א, דהיינו לזו"ן דבריאה דאצילות. ומכוון שקיבל הז"א רוח, היינו שנמשכו מו' לזו"ן הנ"ל דברי' דאצי', נמשכים הב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן לנוק',

היינו לזו"ן דאצי' דבריאה. וכן יהיה כשימשכו לאצי' דאצי' מו' ימשכו לשניהם, גם לזו"ן דבריאה דאצי', וגם לזו"ן דאצילות דבריאה. ואין לדקדק ממ"ש רבינו מהרח"ו זתע"א בשער כוונת "ומ"כ נמקכיס לנוק"", שכביכול ימשך רק לזו"ן דבריאה דאצילות ולא לזו"ן דאצי' דבריאה, דשניהם נק' נוק' בערך הג"ר דג"ר. וז"ל רבינו חיים: "ומ"ש מ"כ [נמקכיס לנוק'] למו לוקח מלמ לקניהס נמקכיס וכינה (וכינה/וכינת. מפ"י) בקס נוק' לזו"ן למילות לבריאה ובקס ז"מ לזו"ן לבריאה למילות", ע"כ מובן ע"פ מה שהסברנו לעיל.

וחוזר רבינו לענין הראשון, לבאר שכל המשכת המו' הנ"ל הוא רק אגב אורחא, אבל עיקר התיקון של כל פרצוף הוא מפר' עליון שכנגדו, ובזה מתיישב לשון הרב ז"ל בשער המ' שער חיצוניות פרק י': "ולע, כי בעיבור עולה ז"מ בכלים החיצוניים לנה"י למימ, וביניקה בכלים למעליים וכ"כ בפני"", וראיתי להרה"ג המו"ל תו"ח החדש שהגיה בדפוס החדש, והחכמנו ברוב חכמתו, והערה מקורו מפרק ו', ולא מפרק יו"ד (ב' השורות האחרונות שם שייכות לדף הבא). "נמלמ כי פנימיות ג"ר דז"מ הלבישו לג' בחי' חיל' לנה"י למימ. למ"כ מלבים פנימיות ג"ר דז"מ לג' בחינות פנימיות נה"י למימ ע"י עבור יניקה ומו', וחי' נה"י למימ יורדים ומתלבשים בג' בחינות לחי' לחג"ת דז"מ ע"כ". ולכאו', מלשון זו משמע בהדיא, שכל פר' עולה ומקבל מזה שמעליו, ולא משכנגדו בפר' העליון, אלא שמהסיפא ממ"ש שמתלבשים בחי' החג"ת הוצרך רבנו התו"ח להעמיד שכל הפיסקה מיירי בחג"ת הפרטיים דחג"ת דז"א הנתקנים ע"י חג"ת דחב"ד דאימא וכ"כ לקמן. "והיה לריך שיתלבשו בחילו' חב"ל ולא בחי' חג"ת, אלא שכוונתו ז"ל שחב"ל דז"מ הס לו"מ בערך החג"ת והמני שלימים לחג"ת הס העולים ומלבישים לנה"י לחב"ל", דהיינו שההמשכה היא מחג"ת לחג"ת, ועליית הפירקין היא עניין נוסף, שעולים ומלבישים על הנה"י אחר שנתקנו ונמשכו המו'.

"בשישה זמנים" כתב הרה"ג המגיה "נ"ל בג' זמנים מ"כ כוונתו לומר עי"מ למח' ועי"ס לפנים", ולכאורה צדקו דבריו האחרונים מן הראשונים, שכן הוא מפורש בפרק ו' הנ"ל. "והס כמ"ל בקס מוריגו הרב ז"ל כי כל פר' נתקן ע"י פר' שעליו, וכל ג' ספיל שבפרטי המילות הס פר' מחד גמור בכל מקום שיהיה, וכן עולה מג' לג' עד מ"ס כלכתב הרב ז"ל בשער ל' בשער הפרלופים לרוש ה' עיי"ש". וא"כ זה כדהסברנו לעיל אלא ש"כשכותב הרב ז"ל שהחג"ת דז"מ נתקן ע"י חג"ת למו"מ ובינה ע"י בינה, כ"ל חג"ת למג"ת ע"י חג"ת לחב"ל ובינה למג"ת ע"י בינה לחב"ל שהחב"ל הס לו"מ למג"ת והחג"ת הס לו"מ לנה"י וכו'", וכ"ז ידוע ופשוט למכוונים שע"ז בנויים כל הכוונות

שסידר לן מר"ן הרש"ש זיע"א. "כמק"ל שהצטננות היכין הוא סוג עליית מ"ן לחג"ת להמקיף מו' ויניקה, להיינו שעלו המו' לעיבור ז"מ שבתוך נה"י לחג"ת שזה נק' נה"י לממ", דהיינו בערך הנה"י הכולל, שחג"ת בערך נה"י נק' או"א. "בסוד מ"ן לחג"ת לחג"ת כדי להמקיף מו' ויניקה בתוך נה"י לחג"ת", דהיינו שעלו הנה"י דחג"ת לנה"י דחג"ת דחג"ת ע"מ שיהיה צינון וימשכו המו' בתוך הנה"י דחג"ת לצורך הנה"י דנה"י ועיין לקמן בתרשים "לפר' החג"ת שהוא כללות הגה"י", דהיינו שהבירורים דנה"י דנה"י, עלו לנה"י דחג"ת ושם היה צינון של הנה"י דחג"ת על נה"י דחג"ת דחג"ת, כמ"ש במבו"ש וכו' ונמשכו המו' בנה"י דחג"ת לצורך הנה"י דנה"י וכ"ז ע"פ מ"ש ותיקן האפ"י בהגהותיו. "וכן בגללות (בג"כ) יעלו הכח"ב לנה"י", מכאן ראיה מפורשת שלעיל דיבר מענין תיקון הנה"י דנה"י ודוק, "למ"ן לכח"ב לחג"ת וכן מחג"ת לחד"ל עד מ"ס". כ"ז כמבואר לעיל "ומ"ש שנתרוקנו מאור שלהם כדי להלבים בתוכם לפסק שכוונתו על נה"י לחג"ת שמתרוקנים עתה מאורות שלהם, להיינו שילדו ונפרדו מהשורש שלהם כדי שיוכל הז"מ", היינו הנה"י דנה"י, שנק' ז"א, בערך נה"י דחג"ת "לקבל מו' ויניקה. נמצא ששני הצטננות היו: אחד של נה"י להעלות מ"ן, ואחד של נה"י לחג"ת להלבים המו'".

ואפשר לפרשו בב' אופנים: או שהיה הצטננות אחת של נה"י דנה"י ואחת של נה"י דחג"ת, או שסוג א' של הצטננות היא של נה"י דחג"ת ונה"י דנה"י, והשניה היא של נה"י דחג"ת דחג"ת, והוא ע"מ שיוכל הנה"י דחג"ת לקבל המו', לצורך הנה"י דנה"י שנק' ז"א, בערך נה"י דחג"ת.

ומסיים רבינו "וכפי מק"ל שסוג עליית מ"ן שהוא עולה פנימיות התחתון לפר' העליון שעליו להלביקו. מ"כ נשלכו בלא פנימיותם", היינו הנה"י דנה"י לדוג', "ונלטננו וחזרו להיות פנימיות לפר' התחתון מהם". ולכאו' עליית המ"ן גורעת מן הפר' מעלתו שחי' יורד למטה "אלא שמה שמרויח הוא שעכשיו מלביש העצמות שלא ע"י אמצעי כמ"ש הרב זלה"ה שער מ' שער חיצוניות פ"ג" דהיינו שיתעלה במ"ן להלביש פר' עליון כמ"ש שם בפ"ג.

סימן כז'.

דף ט' ע"א ע"ב

לשון התו"ח: "והנה בספר הכוונות כתב הרב ז"ל שהתפילין נמשכין מזווג למקיף לחג"ת לימין שהוא מדריגה רביעית, בעץ חיים שער כ"ט שער הנסירה פ"ז נראה שיוצאים מן המדריגה החמישית שכתב שכל מדריגה הוא האיר מן המדריגה שלמעלה ממנה שהיא שורשה וכן בכל המדריגות ע"ש. ומורי הרב ז"ל כתב ולקלק מלשון הרב ז"ל בדרושי רמש השנה [לף ס"ט ע"ג לות ב'] שכתב ועתה חוזרים לדלת ע"ש, כנראה שהוא להורידם למטה לנה"י בעמידה שהיא בנה"י ע"כ, נראה שכונתו ז"ל מפני שכתב הרב בספר הכוונות שבשלש פרשיות דקריאת שמע יורדים המוחין לחג"ת דז"ת, ל"כ בעמידה הוא להורידם בנה"י, ובדרוש הלילית כתב הרב ז"ל שבעמידה יורדין אלו המוחין דו"ק דקריאת שמע לחג"ת ע"כ. ולפשר זה הדרוש של הלילית מדבר בחילו' דפנימיות, והוא כמ"ש בדרוש ד' דברכת אבות שכתב ומע"פ שזכרנו ענין רמ"ח מדריס שלו הוא ענין התפשטות למטה בהיכל הרצון ע"כ. או לפשר שמה שכתב שמתפשטים בשלש פרשיות דקריאת שמע בחג"ת, הוא בחג"ת דחב"ד, ומח"כ בה' להחיכם למת מתפשטים בנה"י דחב"ד, אבל סוף סוף הלמת הוא כמ"ש מורי הרב ז"ל כי בעמידה יורדין המוחין בנה"י לפשר לפילו בחילו' דפנימיות שנמשכו המוחין בקריאת שמע בחב"ד דז"ת לוקח, לח"כ בכריעות וזקיפות נמשכים לחג"ת, ובתפילת העמידה בנה"י זהו בחילו' דפנימיות אבל בפנימיות לחילו', ובפנימיות דפנימיות, נמשכים המוחין בקריאת שמע בחב"ד וחג"ת, ובכריעות וזקיפות כתר לחכמה לכתר לנה"י, ולח"כ בעמידה בחב"ד חג"ת נה"י לחכמה לכתר, ולע"פ שכתב הרב ז"ל בתיבת אלה"י אברהם [בחב"ד תי'] להמשיך מוחין מקיפים מכלים למעליים לאו"א, ובשאר התיבות מוחין פנימיים לחג"ת נה"י, רצה להעלים הענין. אלא שזה החב"ד צריך לכוין בו כל העמידה במוחין מקי' וכן בחג"ת, וכן צריך לכוין כל תי' העמידה להמשיך לפרצוף נה"י דז"א מוחין פנימים וסמך על המבין כי התפי' בנה"י וגם סמך על מש"ל בזה הדרוש{לף ט' ע"ב} המדבר בבחינת חילו' דפנימיות, בקריאת שמע נעתו לז"א נה"י החלשים, נמלא שזה החב"ד הנתקן בקריאת שמע הוא פרצוף החב"ד הכולל, ואינם החב"ד הפרטים הנתקנים באלה"י אברהם וכו', וגם מורי הרב ז"ל העלים הענין בסידור שלו וכתב הדברים כפשוטן. וכבר נודע שהנה"י החלשים נעשים בג' בבחינת אתה חונן וכו', ל"כ שמע מינה שנתקנו הזו"ן דזה הפרצוף חב"ד לגמרי ונזדווגו הזו"ן בקריאת שמע לוגמת הזווג לשים שלום לפרצוף הנה"י, וכן

שמעתי מפי מורי הרב ז"ל שהיה לומר סתם שנתקנים הזו"ן לגמרי בק"ש ומזווגים, **וקרוב מאלי שכל זה הענין שכתבתי בזה הפרט שמעתי מפיו ז"ל**, ומ"ש הרב ז"ל בדרוש הלילית שנמשכים המוחין לחג"ת לפעמים שמדבר בחיצו' לפנימיות שיורדין לחג"ת בכריעות, ולח"כ בעמידה בנה"י כמש"ל. גם לפעמים לומר שמה שכתב בדרוש הלילית שבעמידה נעשים אלו המוחין לחב"ד בחינת מוחין לחג"ת, לפעמים שר"ל מוחין מקיפים לחג"ת שמה שהוא פנימי לעליון הוא מקיף לתחתון, ובפרט שהחב"ד הם לו"ק של החג"ת, שכל ג' ספירות בכל פרטי המילות הוא פרצוף שלם כמש"ל, ול"כ בקריאת שמע נמשכו לחג"ת מנה"י החיצו' ללו"ק שהוא פרצוף החב"ד, ובתפילת שמונה עשרה מכלים המלעיים של החב"ד, כ"ל מנה"י של הו"ק דג"ר של החב"ד הנקרא חג"ת, וכלים למלעיים שהם ג"ר דו"ק לו הוא החג"ת של הכלי הפנימי, ובקריאת שמע נמשך לו מן הנה"י לנה"י לכלי הפנימי לחב"ד שהוא כלי החיצון שלו, ול"כ כלם שוים לטובה בין בפנימיות לחיצו', בין בחיצו' לפנימיות, בין בפנימיות לפנימיות, כי לא נאמר לתקן בתפילת שמונה עשרה כי אם פרצוף הנה"י שלהם:"

דף ט' ע"א ד"ה "והנה בספר הכוונות כתב הרב ז"ל שהתפילין נמשכים מזיווג למקיף לחג"ת לממ"". הנה הבן המכונן ספירים סביב שכינת עוזנו, הוא הרב תו"ח זיע"א, בא לבאר לן ב' עניינים בזו הפיסקה:

א. שהתיקון של ג' הבחי' (חו"פ דפני', ופנימיות דחי') שנתקנים בק"ש ובעמידה הוא רק תיקון הנה"י של שלושתם, ותיקונם שווה.

ב. הכרו"ז (הכריעות וזקיפות) דעמידה הם מו' בפני עצמן והי"ג ברכות אמצעיות הם בפע"צ.

רבינו פותח פיסקה זו בקושיא בדברי הרב, אך למודעי שעונה עליה רק לקמן בדף יו"ד ע"ב, ע"ד ערכין, ונניחנה למקומה (בסימן ל'). אלא שכל הפיסקה היא כמעין הקדמה הנצרכת להמשך הסבר הדברים ולעת עתה נבאר הקושיא בלבד. "והנה בספר הכוונות כתב הרב ז"ל שהתפילין נמשכים מזיווג דמקיף דחג"ת דאימא שהוא מדריגה רביעית" כידוע מתיבת אבותינו דברכה ראשונה, ועיין בשער מאמרי רשב"י בפירוש אדרת האזינו דף נ"ד (הוצאת 'החיים והשלום' של הרה"ג מרדכי עטיה), ובשער כוונת דרושי ר"ה דרוש ו', דף צ"ב, להבין כל השישה בחי' הנ"ל. ואם כפי זה שהתפי' נמשכים ממדרי' ד' זה עומד בסתירה למ"ש בע"ח, שהרי "בעת חיוס קער כ"ט קער הנסירה פ"ז, נראה שיולמים מן המלריגה החמישית. שכתב שכל מלריגה הוא

המרה מן המדריגה שלמעלה ממנה שהיא שרשה וכן בכל המדריגות, עי"ש", ודהיינו שמדריגה ג' יוצאת מדריגה ב'. ומדר' ד' מה'. וה' מו' וכו'. (והתירוץ בקצרה: שמקבל את הארת הקוצא דשערי ממדריגה ד' הנק' א"א בערכו).

כאן רבנו משאיר השאלה ולא עונה עליה אלא בדף הבא בע"ב, ועובר ליישוב שיישב הרש"ש בעניין היכן נמשכים המקיפין של התפילין אם נמשכים בעמידה או בק"ש.

"ומוכי הרב ז"ל כתב ולקלק מלשון הרב ז"ל בלוקי לשם השנה", הנה כאן הרה"ג המו"ל הוסיף בסוגריים הגהת הרה"ק אפר יצחק שהפנה לנהר שלום דף ס"ט ע"א, [דמהדורת סלוניקי שנת תקס"ו, ובדפוס דידן, הוא בדף מ"ה עמודה ג' באות ב' (השניה)] ולחיבת ואהבת הקודש, הנני רואה זכות לעצמי להעתיק לשון מר"ן הרש"ש מילה במילה, מה'נהר שלום' וז"ל שם: "וגם ל"ל מ"ש בלוקי המקיפים של העמידה הכתוב בלוקי לשם השנה (דף ל"ה ע"ג. שורה כ"ה. הלש"ס והגוכ"י לות ל') כי בעת יחוד הק"ש ילבו למטה ל' מוחין למור פנימי כו' ועתה חוזרים לרדת כו' עיי"ש כנראה שהוא להורידם למטה לנה"י בעמידה שהיא בנה"י", עכ"ל הקודש. וכתב ע"ז תלמידו "נראה שכוונתו ז"ל, מפני שכתב הרב בספר הכוונות שבשלוש פרשיות לק"ש יורדים המו' לחג"ת לז"א, מ"כ בעמידה הוא להורידם בנה"י", ואף שלכאו' בהשקפה ראשונה זה יצדק רק **בחי' דפנימיות**, שירדו כל המו' בק"ש בתיבת "אחד" בחב"ד (היינו חב"ד חג"ת נה"י בחב"ד). אבל בפנ' דפנ' שירדו הו"ק דגד' דאי' בחב"ד חג"ת דז"א, ובפד"ח שירדו חב"ד בחב"ד חג"ת בחג"ת ונה"י בנה"י, לכאו' לא יתכן לומר שבג' פרשיות דשמע ירדו בחג"ת, ובעמידה בנה"י, ולקמן יתרץ רבינו קושיות אלו.

ובכ"מ לגבי חד"פ שפיר מתיישב שהד' מקיפין הנ"ל דתפילין נתקנו בק"ש, וה"ס ד' מוחין כמו ששינה הרש"ש ז"ל בלשונו שנמשכו בחב"ד בתיבת 'אחד' דק"ש ובג' פרשיות ירדו בחג"ת, וממילא לשון הרב יצדק, ושבתיקון העמידה יתוקן הנה"י. והוא דבר הלמד מענייננו, שכידוע הרבה דברים שסידר הרש"ש בעמידה, נזכרו בכוונות ר"ה. וכמ"ש הרב ז"ל, שאין שינוי בין כוונת העמידה דר"ה לכוונת העמידה דימות החול לבד מכוונת הרי"ו (היינו חב"ד בק"ש חג"ת ב-ג' פרשיות ק"ש ונה"י בעמידה כדדייק הרש"ש מדרושי ר"ה)[29].

[29] אגב אם ירצה המעיין יעיין בסידורו של מו"ר הרה"ג 'עץ התדהר' ליום חול, בדף של"ח, מה שהקשה ג' קושיות, ונ"ל שכיוון למה שהקשה התו"ח, ובפרט מ"ש שם "וקושיא גם בעניין המקיפין דכלים חי' וכו' ומה שתירץ שם משם הרב החסיד ר' אליהו מאני וה'באתי לגני', ונראה שלפי מה שיכתוב רבנו לקמן מתורצת הקושיא באופן אחר, ולא רציתי להאריך אלא בדברי התו"ח.

"ובלוח הלילית כתב הרב ז"ל שבעמידה יולין לאו המו' לו"ק לק"ם לחג"ת ע"כ. ולפסק שזה הלוח של הלילית מלבר בחי' לפנ' והוא כמ"ש בלוח ל' לברכת לחות שכתב: ולע"פ שזכרנו ענין רמ"ח מיברים שלו הוא ענין התפשטות למטה בהיכל הלמן ע"כ".

ג' תרוצי התו"ח מדוע כתה הרש"ש שעמידה בנה"י בדרושי ר"ה.

וזה דרך אחת משלושה דרכים שקנה לתרץ לן קמן, כיצד מה שלמד רבו מדברי הרב יתיישבו עם המוקדם והידוע לנו.

[אקדים ואזכיר כל הג' תירוצים בקצרה:

א. חב"ד – בק"ש. חג"ת – בג' פרשיות. נה"י – עמידה.

ב. שזה דווקא בחד"פ ולא בפד"פ ובפנ' דחי'.

ג. חב"ד דחב"ד – אחד דק"ש. חג"ת דחב"ד – ג' פרשיות. נה"י דחב"ד – ה' אלקיכם אמת.

– וצ"ע לפי תי' הג' מתי נתקנו חג"ת הכוללים ונראה שכוונתו או שנתקנו בח"פ אמת או בכרו"ז הראשונים].

תירוץ ראשון:

לשון התו"ח: "נראה שכונתו ז"ל מפני שכתב הרב בספר הכונות שבשלש פרשיות לקריאת שמע יולייס המוחין לחג"ת דז"ת, מ"כ בעמידה הוא להולידם בנה"י, ובלוח הלילית כתב הרב ז"ל שבעמידה יולין לאו המוחין דו"ק לקריאת שמע לחג"ת ע"כ. ולפסק שזה הלוח של הלילית מלבר בחילו' לפנימיות, והוא כמ"ש בלוח ל' לברכת לחות שכתב ולע"פ שזכרנו ענין רמ"ח מברים שלו הוא ענין התפשטות למטה בהיכל הלמן ע"כ".

ותורף תירוצו הראשון הוא, שבתיבת אחד בק"ש נכנסו כל המו' בחב"ד, ובג' פרשיות בחג"ת. ודקדק כן מדרוש ד' דברכת אבות שהוא עניין התפשטות המו' בהיכל הרצון. והיכל הרצון בערכין נק' ת"ת וחג"ת כידוע, וא"כ הרי שהנה"י נתקנים בעמידה. ומ"ש "דדרוש ה דציצית" נ"ל שכוונתו על דרוש ג' דציצית (וכן ציין שם הרה"ג מ"מ הלפרין ובהגוב"י אות יו"ד).

ומה שהקשה הוא, שהרב קראם, מו' דו"ק, היינו דו"ק דגד' דאימא. וכידוע לכל שבחיצ' דפנימיות נמשכים כל הי"ס כולל הג"ר וכיצד העמיד זה הדרוש, בחי' דפנימיות. ואפ"ל בב' דרכים חדא במ"ש בתירוצו השלישי דלקמן, שכל המשכה זו

היא בפרטות החב"ד. ומ"ש המו' דו"ק היינו המו' השייכים לו"ק. וכן מדוקדק משער הכוונות ד"ה ע"ב בהמשך דבריו של הרב וז"ל: "כי אח"כ בזמן הגדלות יורדים אלו המו' בחג"ת דז"א ובאים לו מו' אחרים לחב"ד שלו כמבו' שם בענין הק"ש וזכור ואל תשכח עניין זה". דהיינו שכל המו' שבאו בחב"ד הם לצורך החג"ת, וכולם ירדו בחג"ת הכולל, והוא פשט בדברי הרב. ודאג לעורר הזכירה ולהזהיר על השכחה, כיוון שיש מה לדייק מיניה. ועוד אפשר שמה שקראם הרב ז"ל מו' דו"ק היינו שק"ש נק' ו"ק בערך העמידה וזה ידוע ומפורסם בדברי רבינו בכמה מקו'. ואכמ"ל.

תירוץ השני:

נחזור לבאר דברי רבינו לבוא בחדריו בדרך הג' "לו לפסק שמה שכתב שמתפשטים בשלוש פרשיות דק"ש בחג"ת, הוא בחג"ת לחב"ד ולמח"כ בה' לתקיכס למת מתפשטים בנה"י לחב"ד", וכבר הזכרנו לעיל, שלא נתבאר מתי יתוקן החג"ת הכולל. והצענו ב' הצעות, או שבח' פעמים 'אמת', בהתפשטות קה"ק בהיכל הרצון. וזה כעין מ"ש לעיל מדרוש ד' דעמידה, שעניין רמ"ח אברים שלו הוא עניין התפשטות היכל הרצון, וכידוע שהיכל הרצון הוא כללות הת"ת היינו חג"ת דכללות.

או דנימא דבכרו"ז הראשונים, וזה נ"ל בהשקפה פשוטה.

התירוץ השלישי:

וכאן הודיע עזוז נפלאותיו וכוחו והכריע "לבל סוף סוף למת הוא כמ"ש מורי הרב ז"ל, כי בעמידה יוכלין המו' בנה"י, לפסק לפ' בחי' לפנימיות" שלכאורה המו' רק בחב"ד וזה יקשה אלא היא הנותנת "שנמשכו המו' בק"ש בחב"ד לז"ס לווקל!!! למ"כ בכרו"ז נמשכים לחג"ת ובתפילת העמידה בנה"י", ראשית דוק שחילק בין כרו"ז לשאר העמידה ולא כהדרך הדרוכה והפשטית, ושנית, שמחתי שמחה עצומה שבקריאה ולימוד ראשוני לא דקדקתי כ"כ, (ותירצתי מדעתי כן גבי החג"ת הכוללים בתירוץ הב'), והנה כתבו רבינו במפורש: "בכרו"ז **הראשונים**(!!!) נמשכים המו' לחג"ת ובשאר העמידה לנה"י" אשרינו שזכינו לכוון לדעת עליון.

ומרוב שמחתי אמרתי אגב לשדד המערכה, שכידוע ישנה שאלה מפורסמת:

1. האם הכרו"ז הם בפד"פ בלבד או בג' בחי' (ומדברי רבינו כאן זה הספק נפשט ששייך רק בחי' דפנימיות)

2. וכן מדוע צריך לשוב ולהמשיך מו׳ דו״ק דגד׳ בחג״ת, ובפרט השאלה גבי הנה״י שכבר נמצאים בחג״ת ונעשה במילת אחד דק״ש
3. וכן כיצד נמשכו הו״ק דגדלות בו״ק דז״א הלא בעינן שימשכו קודם החב״ד ע״מ לדחות המו׳ ששם (לשיטת הרד״ם לאפוקי מסידור היר״א ואכמ״ל) עד שהוצרכו איתני עולם לפלס נתיבות, ולפרנס הקושיא הנ״ל.
4. ובעיקר מה נשנתה זו הכריעה והזקיפה מכל הכרו״ז דעמידה שנמשך בו״ק ולא בחב״ד חג״ת.

[ונסכם את ארבעת הקושיות של הבנים:

א) האם כרו״ז הרא׳ הוא בכל ג׳ בחי׳ – לכאו׳ לפי דברי הרב נפשטה קושיא זו שכרו״ז הא׳ הוא רק בחי׳ דפני׳ ולא שנאמר עד באהבה הוא בג׳ בחי׳.

ב) מדוע נמשכו הנה״י בחג״ת שה״ה שם מקדמא דנא מק״ש.

ג) בעינן שימשכו החב״ד ע״מ שידחו המו׳ דו״ק למקומם.

ד) והיא הקושיא העיקרית מדוע נשתנתה ההמשכה הראשונה מכל ההמשכות דחו״ב חו״ג מגן ומודים].

ומהררי קודש אמרתי לחצוב השיטות, ולברר שחלק מהשיטות ממש כדברי רבינו, אף שלא חוצבו מדבריו ז״ל.

הנה הראשונה במלכות, היא שיטת הרה״ק בעל השמנים, בפתח עינים (ח״ד) דף כ״ט עמודה ב׳ אות א׳, שכתב כל כוונת הכריעה באורך, וכתב שההמשכה היא מחב״ד, וכן הוא מפורש בסידור היר״א, וכ״כ שם וז״ל ״ולפי פשט שער הכוונות (לוט ב׳ לעמילה) סלר הכוונה הוא להמשיך ו״ק חג״ת נה״י למימח לחג״ת ונה״י לז״מ ומשם לחב״ל וחג״ת לנוק׳ למח׳ למח׳. שער הכוונות פ״ב לעמילה ופ״ו לל״ה ופע״ח פ״ג ופ״ו ללוט כ״ה ללוט ו׳ (היינו נפע״ח)״, עכ״ל והיינו חדא דהוא פשט דברי הרב ושנית כתב להמשיך מחב״ד. (ולכאו׳ עיין שם בדף ל״ב ע״ג ד״ה ודע שכתב שדרוש ב׳ מדבר בפד״פ דרוש ד׳ בעמידה – חי׳ דפני׳ ודרוש ו׳ דר״ה בפני׳ דחי׳ ולא זכר השר דברי רבינו כאן) וצריך למודע היטב שכתב לן השר הגדול הרה״ק חכם ששון פרסייאדו זתע״א בשמן ששון חלק ב׳ על ע״ח בשער פו״ח (שער מ׳) דף ס״ג ע״ג באות ט׳ לבאר מהות ענין המשכת המו׳ דגד׳ ומה נמשך אגב אורחא (היינו הג״ר דג״ר דקטנות עיי״ש באורך) ולסיום כתב בחצאי לבנה מקודשת וז״ל ״ומפלל למו׳ הנמלל׳ בכריעות וזקיפות לבלכת (ל״ל לבלבה) למלונה לבלכת מלות״, דהיינו הברוך הראשון שפותח את העמידה ״הוא נחי׳ חב״ל

ליניקה לפנימיות. ומ"ש שמסתלקים וחוזרים בחלקי מברהם וכו' לין זה נסתלקות (מל"ל הסתלקות) אלא מכיוון שבאים בחי' לחרת חלשה, נקרא כן. ולין בו הסתלקות לכבר עלה למדריגה ועיין תו"א, נהר שלוס לף ס"ט ע"ב" וזה לכאו' שלא כדכתב בפת"ע הנ"ל, דמשמע שבפתח עיניים פתח עיננו להבין ע"פ פשט דברי הרב וציין לפרק ב' ופרק ו' ששם מיירי מעניין מו' דגד', ולא כמ"ש בפירושו על ע"ח הנ"ל, שבכרו"ז הראשו' נמשכים ג"ר דיני' דפנימיות. ואף ששם כתב להלכה ולמעשה אפשר שכתב כן ע"מ לפקוח עיננו ע"פ פשט דברי הרב. וראה שציין כאן להתו"א, אע"פ שלא ציין איזהו מקומן, מכ"מ לך נא וראה שציין מיד לדברי הרש"ש בדף ס"ט. ואף שכתב שם ע"ב ונד"ד בע"א דדפוס סלוניקי, אפשר שר"ל אות ב' שבדף ס"ט. ונכון שיצדק הטוען שבדף ס"ט ע"ב ג"כ ישנם מענייני העמידה וק"ש, וו"ק דגד'. יאמר הנטען ממין הטענה, שדבריו הם המה דברי התו"א, שהם המשך דק"ש ואינם גד' גמור ואח"כ באבותינו יבואו מו' אחרים (ואף שכתב שיבואו גד' אל תתמה מזה דאפשר דמיירי רבינו מעניין כעין נה"י חדשים ודבריהם כאחד שווים) וכנלע"ד שכוונתם אחת ובפרט שזכה להרב והתלמיד וסט"ט דבריו כאומנא מרזפתא ודוק. [עוד איני נמנע מלהוסיף, שאף שרבנו הש"ש בפי' על ע"ח כתב בדרך 'אפשר', והפת"ע הוא הלכה למעשה. נ"ל שאין זה ראיה שזוהי סוף סברתו ושיטתו, ואדרבה נראה שהיה מעדיף להדבק יותר לדברי התו"א ומה שמובן מהרש"ש, וכדהורק שמנו בששון על ע"ח. וכנלע"ד.]

השם נפשנו בחיים בזכותו נפתח **שערי רחמים** בח"ב שאלה קט"ו, הקשה ממ"ש בשער הכוונות דף כ"ט ע"ג "ולכן לנו מורידים המרה מלנו ג' לותיות י"ק שהס המו' לו"ק העומדים עתה בג"ר לז"ת, לנו מורידים לותס עתה לל ג' למעלות לז"ת ומשס למטה", ע"כ לשון שעה"כ בקיצור וכתב ע"ז הרה"ג רחמים דוד שרים להקשות וז"ל: "וקשה הלא הו"ק למו' שבלו בק"ק נתלבשו בחב"ד וחג"ת לז"ת, ולא לק בלמשו. מהו לומרו העומדים בג"ר ומורידים המרה מהג"ר לל ג' למעלות, והול היפך מ"ש בכמה מקומות?!", עכ"ל והוא כעין ששאלנו לעיל מיניה ותירץ הרב החק"ל השד"ה זיע"א וז"ל: "תשובה: כוונת הרב עפ"י מ"ש בלוש הלעת וכמ"ש הרש"ש זיע"א בהק' לחובות הנהר (ל"ז ע"ל ל"ה זה הכלל) ובנהר שלוס (לף י"ג ע"ל ל"ה וכבר). והמורס מהמקומות הנזכרים, שפרקין עילאין ולמעליס לחג"ת נק' חו"ב חו"ג שבכתר, ונק' חב"ד של הנשמה, ופרקין תתאין לחג"ת נק' חג"ת של הנשמה, ונק' חב"ד בגופא, וג"פ של הנה"י נקלמים ו"ק לגופא, ל"ל מ"ש בשע"כ בחב"ד ל"ל שפרקין למעליס ותתאין לנה"י למימא הס בחב"ד לנשמה שהס ב"פ עילאין לחג"ת, ובחג"ת לנשמה שהס פרקין תתאין לחג"ת שכללות כ"ז נק' חב"ד לגופא", והבאתי כל הלשון כי דבר זה הוא יסוד מוסד

להבין דברי הרב ומתורצות בו כמה קושיות ותלויות בו הבנות רבות וזה נק׳ דרוש ו׳ כלים דז״א. וימחל לי הלומד כי יש נחיצות להאריך אף שבמעט יצאנו מן העניין, השם נפשנו בחיים שמח בפתיחת שער׳י רחמי׳ם. דע, כי כל פר׳ הוא בן ו״ק כידוע. ויש לו שישה כלים דהיינו חג״ת נה״י. ואלו החג״ת נה״י בכ״א יש ג׳ פירקין: עילאין, אמצעיים ותתאין. והמו׳ נמשכים מפר׳ שעליו שמתלבש בתוכו, והוא כעין נשמה. ולכן נק׳ פר׳ הנשמה. ודבר זה ידוע בעיקר מהקדמת הרש״ש לסדר המצוות, בדף י״ד בנהר שלום מצות עשה ול״ת דאו׳ ודר׳ וכו׳. וכיוון שכל פר׳ כולל בתוכו הי״ב פר׳ כידוע. אלו בפ״ע דחג״ת הם עו״נ או״נ. ב׳ פ״ת דחג״ת הם או״א וישסו״ת. פ״ע דנה״י הם זו״ן. ובפ״ת הם יעו״ר.

וכל אלו מצד פר׳ הנשמה דז״א, אך בפר׳ הגופא דז״א ב״פ עילאין דחג״ת הם שרשי המו׳ שבכתר, (חו״ב חו״ג דכתר). פ״ת דחג״ת הוא חב״ד דגופא, דהיינו עו״נ או״נ דגופא. פ״ע דנה״י הוא חג״ת דגופא, דהיינו או״א וישסו״ת דגופא. ובפ״ת דנה״י דז״א הם זו״ן ויעו״ר דגופא.

וטרחתי והטרחתי למען הסבר דברי התירוץ של הרה״ק שאול דוויק הכהן זתע״א. הוספתי כאן תרשים שיסייע להבין את סדר הגדלת ז״א:

(ציינתי בצד ימין את פר׳ הנשמה המתלבש תוך פר׳ הגופא המצוין מצד שמאל, ובאמצע השם של הפרק דששת כלי הז״א)

פר׳ החג״ת:

חב״ד דנשמה (עו״נ, או״נ דנשמה)	פ״ע דחג״ת פרק אמצעי דחג״ת	שרשי המו׳ דכתר דגופא (חו״ב חו״ג דכתר דגופא)
חג״ת דנשמה (או״א וישסו״ת דנשמה)	פרק תחתון דחג״ת	חב״ד דגופא (עו״נ או״נ דגופא)

פר׳ הנה״י:

נה״י דנשמה (זו״ן ויעו״ר דנשמה)	פרק עליון דנה״י	חג״ת דגופא (או״א וישסו״ת)
עיין באש״ל מ״ש גבי הארת פר׳ הנשמה כאן.	פרק אמצעי דנה״י פרק תחתון דנה״י	נה״י דגופא (זו״ן ויעו״ר דגופא)

ואם חפץ ליבך להעמיק ענין זה, לך שב תחת האש"ל. בשער א"א פרק א' אות א' עיין שם. עוד כיצד מק' מו' מאימא, ודוק טובא ממ"ש בשער מו' דצל"ם פ"א באות ה' שכתב שם שנה"י דאי' מגיע עד סיום פ"ע דנה"י (חג"ת דגופא) ויש להשוות שתי המקומות בזה, דתלוי ברביצתה ואכמ"ל שאינו מן העניין.

וכאן מורנו השד"ה זיע"א, מפרק לן כלאחר יד, בתירוץ גבי העמידה וז"ל: "ועתה נכריעה ק' לנו ממקיכים מחב"ד לנקמה ומחב"ד לגופא לו"ק לגופא שהם פ"ע וב"פ תתאין לנה"י. שפירקין עילאין לנה"י נק' חג"ת לגופא, וב"פ תתאין לנה"י נק' נה"י לגופא. מהכה"ג שמואל לוויק הכהן נטריה לחמנא ופרקיה", עכ"ל הצריך לענייננו. ובקיצור למעשה ההמשכה היא מהחג"ת הכולל לנה"י הכולל ונק' שנמשכו המו' מחב"ד חג"ת דנשמה לחג"ת נה"י דגופא. ובזה מתורצת הקושיא במ"ש לחג"ת נה"י, היינו דגופא מנשמה. ואף שבהשקפה ראשונה נראה לכאו' שזה סותר את הכתובת שהובא בפת"ע ובסידור היר"א, שכתבו שנמשך לחב"ד, אלא דלא דווקא ויתקיימו שניהם, שהחג"ת דנשמה נק' חב"ד דגופא. ושפיר שייך שההמשכה היא מחב"ד לו"ק דגופא ורמז זה השד"ה תוך כדי דיבור. ודוק. [עיין בפאת השד"ה דף רצ"ז מ"ש שם ואכמ"ל].

וראה ראיתי שיטה שלישית לחד מקמאי, מאר"ץ מרחק, בצדק ושלום דף קכ"ד, אף שבא מנידון אחר, הוא מה שנחלק עם הרב שמן ששון, האם ההמשכה בד' כרו"ז, היא לחכ' דכתר או לחו"ב חו"ג דכתר. והפליא בקנה ומשען, הרב הקדוש ר' אליהו משען זתע"א, שכתב שם וז"ל "ועם האמור, חזות קשה הוגד לי במה שראיתי בכריעת הגוף דמגן אברהם ומודים וברכת הטוב שמך, שסידרו, וכתבו להמשיך הו"ק דאח' דאח' דפנים לחב"ד חג"ת דז"א, הא ודאי קשה דמה שנוי הוא מכריעת הגוף דתחילת אבות, ששם כתב לחג"ת נה"י דז"א. שהרי מעת ק"ש כבר נכנסו ונתשפטו (צ"ל ונתפשטו) בחב"ד חג"ת דבינה ובחו"ג דכתר (אליבא דשיטתה דמור) שהם נוק' דעתיק וא"א ונוק', ועתה בכריעת הגוף צריך להורידם לחג"ת נה"י כדי לעלות הנוק' וכו'" דהיינו, שעד שאתה תמהה מדוע נשתנתה הכרו"ז הראשונה מהאחרות, הרה"ק הרא"ם תמה, מדוע נשתנו ג' כרו"ז אחרונות מן הראשונה. וחזר לכתוב כן ג"פ בסכינא חריפא דלדידו המו' דק"ש נמשכו בחב"ד בכל הד' בחי' דחו"ב חו"ג דכתר. וזה המשך לשונו הברורה: "הכי להליא שכל ל' כריעות ול' זקיפות לרמז וגוף בחלא מחתא מחתינהו וסלל לחל להס", וחזר על כך בשלישית ופסק "כמופן שהגלע"ד שזהו שממיתת העניין שיהיו הסלל הכרו"ז כולם סלל לחל להס, וכן סלל מסללי סילוד

תפילות שב״ק והלבריס נלותיס יותר״, עכ״ל הטהורה א״כ היא שיטה בפע״צ שהכרו״ז שווים והם כסדר הראשון.

וחמותי בקדש להרה״ק חכם עבד אל עזיז מזרחי זתע״א בספרו ״באתי לגני״ בח״א דף ע״ב דהביא דברי הרב שמן ששון והרב עלי נהר בדף י״ד והביא שיטה נוספת הגה״ק הרב אליהו מני זתע״א בספר מעיל אליהו דף ק״ך שכתב שמה שנמשכים הו״ק לחג״ת נה״י, וכן כל הקושיות המתיילדות מזה מתורצות, שכל זה הוא רק הארה ולא המש׳ המו׳ ממש. שההמשכות של המו׳ ממש יהיו בכרו״ז דמגן אברהם, וכאן הוא כעין הכנה של הכלים, וע״מ להעלות הנוק׳ דאצי׳. והאמת שמדוקדק כן מלשון שע״כ בדכ״ט ע״ג דהכוונה להוריד הארת ב׳ אותיות אלו. וזכורני שבמקו״א גם הש״ש פירש כן. והחכם ששון מזרחי זיע״א, אחר שהביא הנ״ל, כתב שם בעמודה א׳ וז״ל: ״ועל שיחונגו השי״ת בחסדיו לעת להבין הענין על בוריו לפיתי לומר לפי מ״ש רבינו ז״ל בשער כ״ה פ״ח, שהמ׳ לכלס (כלי״ל. ענף) כוללת הל״ל, והל׳ כולל גם הל׳, כי כל עליון כולל גם את התחתון עיי״ש. דמ״כ י״ל שהחג״ת כולל נה״י וכעין מ״ש הרש״ש זיע״א שז״א כולל נ״ר ומ״א נרנ״ח וכו׳, ולפ״ז בחב״ד דז״א יש בחמת י״ק לחקי״ה, ומהס אנו ממקיכים המרחס לו״ק ומ״ש את״ס עכ״ל לשון של זהורית. והיא שיטה חדשה שכל ההמשכה היא ממו׳ שנמצאים בחב״ד ואפשר שהוא כעין מ״ש המע״א הנ״ל רק שנתן טעם דמחליא ליה לשבח.

נמצינו למדים שה׳ שיטות בדבר:

א. הרב ש״ש – או שהוא ו״ק דיניקה-ש״ש על ע״ח, או שהוא מחב״ד- פת״ע (או הארה והכנה).
ב. הרב השד״ה – חג״ת דנשמה הוא חב״ד דגופא ונמשך מחב״ד דנשמה ודגופא.
ג. הרב אליהו משען – שההמשכ׳ הנ״ל כצ״ל בכל הכרו״ז, והיא הנכונה.
ד. הרב עלי נהר – ההמשכה הנ״ל בסוד הארה בלבד.
ה. הרב באתי לגני – החג״ת כולל הנה״י וע״כ נמשכים שניהם שניים עיי״ש.

וכל זה הבאתי, דנראה שכמעט כל השיטות מתיישבות עם שיטת רבינו התו״ח. (יכולתי להסביר כ״א מהשיטות כיצד היא בשיטתיה דמו״ר אבל כבר הארכנו די והותר), והארכתי כ״ז למרות שאינו מן העניין יגדיל תורת חכם ויאדירה.

ונחזור לבאר דברי רבינו "אבל ס"ס התמת הוא כמו שכתב מו"ה ז"ל כי בעמידה יוכלין המו' בנה"י אפשר אפי' בחיל' לפנימיות שנמצאו המו' בק"ש בחב"ד ז"ת ווקא", דהיינו שבפני' דפנ' ו"ק דגד' דאי' בחב"ד חג"ת דז"א. ובחי' דפני', כל המו' דכל הי"ס, בחב"ד דז"א ולא נתפשטו יותר. (ולכאו' תמיד הוקשה לי מדוע אין דחיה מכח ריבוי המו')
ובזה מתורץ, שאע"פ שבק"ש נמשכו המו' לפר' החב"ד בחד"פ, מתי ימשכו בחג"ת שלו, הרי העמידה היא בנה"י. אלא שהכוונה כאן, שהחב"ד הנתקן כאן הוא פר' חב"ד הכולל היינו פר' בפני עצמו (כמ"ש בע"ב ובהמשך יובן), ואפי' שאנו רק רואים את כלי החב"ד, הכוונה שהמו' נמשכו בכל י"ס דחב"ד, והי"ס הנ"ל אינם הנרנח"י די"ס דכל החיצוניות דפנימיות, אלא הם י"ס הפרטיות של החב"ד דחי' דפנימיות. והחג"ת הכולל דחד"פ יתוקן בכרו"ז והנה"י בעמידה (אבותינו וכו'). "אח"כ בכרו"ז נמצאים לחג"ת ובתפילת העמידה בנה"י", שרבינו מחלק בין הכרו"ז, ובפרט הראשונה, לבין שאר המש' המו' כגון בתיבת אבותינו וכו'. וכעין זה כתב בדף ק"מ ע"ג, ואכמ"ל עיי"ש.

"זהו בחיל' לפני' אבל בפני' לחיל' ובפני' לפני' נמצאים המו' בק"ש בחב"ד וחג"ת", אף שלכאו' בפני' דחי' המשכת המו' בכל הי"ס כמ"ש בסידור, לקמן תתבאר כוונתו יותר.

"ובכריעות וזקיפות כתב לחכ' לכתר בנה"י ואח"כ בעמידה בחב"ד חג"ת נה"י לחכמה לכתר", דהיינו שכל ההמשכה, ועיקר הטורח בעמידה, הוא לתקן מו' דחכ' דכתר, כמ"ש מר"ן הרש"ש בהק' העמידה, ובנהר שלום. ונלע"ד שכוונתו במ"ש בכרוזים היינו ארבעתן ולא רק בראשונה א"כ הם חו"ב חו"ג דחכ' דכתר, ואכמ"ל במחל' הררי הקודש, הש"ש הענ"ה וצדק ושלום ונרמזה לעיל אגב מ"ש. "ומע"פ שכתב הרב ז"ל בתיבת אלקי אברהם להמשיך מו' מקיפים מכלים אמצעיים לאו"א", וזה יצדק, שהרי החב"ד חג"ת נמשכו בק"ש, והיינו מו' פנימיים. ומה שנשאר הוא, להמשיך ל"מ מקיפין דילהון לכאורה. אלא "ובאמת התיבות מו' פנימיים לחג"ת ונה"י", וצ"ל מו' מקיפים לחג"ת לכאורה, שכבר נמשך בק"ש, ופנימיים לנה"י, שהרי עדיין לא נמשך (בק"ש) אלא בעמידה נמשך. אלא ש"לזה להעלים העניין אמנם שזה החב"ד צריך לכוון בו כל העמידה במוחין מקיפין וכן בחג"ת", שהרי המו' פנימיים נמשכו בק"ש, לגמרי!. וצריך להמשיך המקיפין שלהם "וכן צריך לכוון כל תיבות העמידה להמשיך לפר' נה"י ז"ת מו' פנימיים וסמך על המבין כי התפילה בנה"י", וע"כ צריך לכוון

בפנימיים ולא במקיפין "וגם שמך עמ"ל בזה הלשון המלבר בבחי' חי' לפנימיות לבק"ש נעשו לז"ת נה"י החדשים. נמצא שזה החב"ד הנתקן בק"ש הוא פר' החב"ד הכולל ומינס החב"ד הפרטיים הנתקנים בחלקי מבריהם וכו'", וההוכחה היא, שאם כתב הרב בזה הדרוש שסובב על ענין חי' דפנימיות, שהמוח' נמשכים בחב"ד, ושם כתב שנעשים לז"א נה"י חדשים, על כרחין לומר שהוא פר' בפע"צ שנתקן לגמרי, דאלת"כ, כיצד נעשו נה"י חדשים, והרי כל המו' נכנסו רק בחב"ד, ועדיין לא נדחו לחג"ת ולא לנה"י, ולא נתגדלו כלי ז"א וכו'. אלא ע"כ לומר שהוא פר' כולל בפע"צ. ובזה מתורץ מדוע אין המו' נדחים מיד לחג"ת ונה"י, שכמדומני זה המקום היחידי בסידור, שנכנסים בג' כלי ז"א מו' בי"ס, ואינם נדחים. ולפי המתבאר אה"נ שבאמת נדחים ונעשים נה"י חדשים, רק שלא נראה כן להדיא בכוונה, כמו בכמה מקומות שאין רואים להדיא אע"פ שנעשה כך.

"וגם מורינו הרב ז"ל העלים הענין בסילור שלו וכתב הלבריס כפשוטן וכבר נולע שהנה"י החדשים נעשים בג' בלכות לתה חונן וכו' (השיבנו, וסלח) מ"כ שמע מינה שנתקנו הזו"ן לזה הפר' חב"ד לגמרי ונזדווגו בק"ש לוגמת הזיווג לשים שלום לפר' הנה"י", ולכאו' זה סותר מעט למ"ש לעיל שהנה"י החדשים נעשו כבר בק"ש, וכתב גם כאן וגם שם שנזדווגו בק"ש וידוע שנה"י חדשים נעשים תמיד קודם יחוד זו"ן (כעין רצה, הטוב שמך, והמברך עמו ישראל בשלום) אלא דנלע"ד שזה מ"ש, שהרב כתב הדברים כפשטן, והעלים הענין. שבאמת הנה"י החדשים נעשו כבר בק"ש, רק שהביאו כסיעתא לצד שנתקנו החב"ד לגמרי. והעיקר כדרוש ק"ש דחי' דפני' ודוק. "וכן שמעתי מפי מו"ה ז"ל שהיה לומר שתם שנתקנים הזו"ן לגמרי בק"ש ומזדווגים", והיינו שהיא השמועה העיקרית ומיירי בפר' חב"ד הכולל "וקרוב לזלי שכל זה הענין שכתבתי בזה הפרט שמעתי מפיו" ופה אל פה דיבר בו, ולא בחידות. ונאמן עלינו רבינו כבי תרי עד קיום ויחוד.

"ומ"ש הרב ז"ל בלשון הלילית שנמשכים המו' לחג"ת לפש' שמבר בחי' לפנימיות שיולדים לחג"ת בכריעות ולח"כ בעמידה בנה"י", כבר נתבאר לעיל שהמשכת המו' בכרו"ז, הוא ענין שונה ומו' שונים ממה שנמשך מתיבת אלקינו, וזה (אבותינו) נק' בלשון רבנו עמידה. וא"כ בחיצ' דפנימיות אמרנו שנמשכים המו' בחב"ד הכולל, וכאן רבינו מחדש שהחג"ת נמשכים בכריעות (נ"ל ובזקיפות, ולא דקדק לכתוב, ועיין שיטה 30 שכ"כ להדיא) והנה"י מתיבת אלקינו היינו עמידה. ואל תתמה על כך שיוצא מכאן, שבהמשך המו' בכרו"ז, נמשכים בב' מקומות דהיינו בפני' דפנ' ופני' דחי'-

בכתר דנה״י. ובחי׳ דפני׳- בחג״ת. ומצינו כן בכמה מקומות וזכורני שהרב עו״ק ר׳ אהרן פיורא זלה״ה ערך בזה מערכה, והוכיח אף מדברי הרב, שכוונה אחת אפש׳ שאותה כוונה פועלת בב׳ כתובות בב׳ עניינים. וזה פשוט.

״גס לפסק לומר שמ״ש בלקוט הלילית שבעמידה נעשים לכו המו׳ לחב״ד בחי׳ מוחין לחג״ת לפסק קל״ל מו׳ מקיפין לחג״ת״, ואפשר שזה תורף כוונתו דלעיל, שכתב לתרץ מדוע הרש״ש כתב בחג״ת להמשיך מו׳ פנימיים, והלא בעינן שימשכו מו׳ מקיפין? אלא שאפשר שמ״ש הרש״ש ״להעלים״ הוא שצריך להמשיך ״המו׳ הפנימיס לחג״ת״, היינו המו׳ פנימיים דחב״ד שנעשו מקיפין לחג״ת וזה מה שמסתתרא בגלי רזיא ורבינו מגלה עמיקתא דמטמוני הרש״ש זתע״א. ״ובפרט שבחב״ד הס לו״ל לחג״ת״, דו״ק שכתב שם מכלים אמצעיים דאו״א, היינו דחב״ד הכולל, ולהמשיך משם הפנימיים דחג״ת, היינו שהם לצורך החג״ת, להיות להם למקיפין. ״שכל ג״ס בכל פרטי המלילות הוא פר׳ שלס כמש״ל״, ועכשיו ע״פ זה מסיק רבינו הגדול שה״ה בעשיית המקיפין דנה״י, דהיינו שבק״ש הפנימיים דחב״ד נעשים מקיפין לחג״ת, ובעמידה היינו מתיבת אבותינו (ולא בכרו״ז) כאשר נמשכים המו׳ הפנימיים דנה״י, נמשכים המוחין הפנימיים דחג״ת, להעשות מקיפין לנה״י. היינו שחב״ד בערך חג״ת נק׳ או״א, ומכלים חיצוניים שלו נעשים מקיפין לחג״ת. והמקיפין דנה״י נמשכים מכלים אמצעיים דחב״ד. וזו הצעה ראשונה. ויש לציין שרבינו הציע כאן ב׳ מיני הצעות.

והצעה שנית היא או שמקיפין דחג״ת, נעשו מכלים אמצעיים דחב״ד. ומקיפין דנה״י מכלים חי׳ דחב״ד. או שכל המקיפין בין דחג״ת בין דנה״י נעשו מכלים פנימיים דחב״ד. והיינו מקי׳ דחג״ת מכלי אמצעי דכלי פנימי דחב״ד, היינו חג״ת דכלי פנימי דחב״ד.

ומקיפי הנה״י מכלי חיצון דכלי פנימי דחב״ד, היינו נה״י דנה״י דכלי פנימי דחב״ד.

צירפתי שרטוט להבין את ב׳ מיני ההצעות

הצעה א׳:

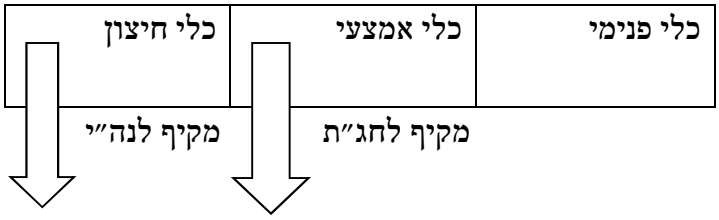

הצעה ב׳:

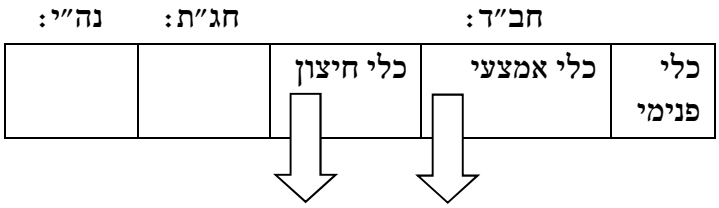

וז״ל רבינו ״מ״כ בק״ש נמשכו לחג״ת מנה״י החי׳ למו״ח שהוא פר׳ החב״ד, ובתפילת י״ח מכלים למעעיים של החב״ד״, וכמ״ש בהצעה א׳ שחב״ד נק׳ או״א בערך החג״ת, וממנו נמשכים המקיפים דחג״ת. ונ״ל שהוצרך לכל זה רבינו הגדול, מכח מ״ש בסידור להמשיך מכלים אמצעיים דחב״ד דאו״א, עיי״ש בסידור. וכאן הגדיר עוד ערך אחד ״כ״ל מנה״י של הו״ק לג״כ של החב״ד הנק׳ חג״ת וכלים למעעיים שהם ג״כ לו״ק״, דהיינו ע״פ החלוקה הידועה לנו מכוונת התקיעות דר״ה, וכוונת התפילין שג״ר דג״ר הם כלי פנימי (אצי׳ דאצי׳) כלי אמצעי ו״ק דג״ר (בי״ע דאצי׳) וכלי חי׳ היינו ג״ר דו״ק (אצילות דבריאה). דהיינו ״שר״ל מנה״י של הו״ק דג״ר דחב״ד״ כוונתו חי׳ (נח״י) דו״ק דג״ר הם החג״ת מכבו׳ לעיל, דחב״ד. היינו חי׳ חג״ת דחב״ד. ומ״ש חי׳ כיוון שממנו נעשים המקיפין לתחתון.

״וכלים למעעיים שהם ג״כ לו״ק״ והיינו מהחג״ת שהם הג״ר דו״ק דחב״ד נעשים מקיפין לנה״י ״לו שהוא חג״ת״, היינו שנק׳ חג״ת הג״ר דו״ק ״של הכלי הפנימי״ דחב״ד. ״ובק״ש נמשך לו מן הנה״י לנה״י לכלי פנימי לחב״ד״, דהיינו מנה״י דכלי פנימי דחב״ד נעשים מקיפין לנה״י בעמידה ״שהוא כלי החיצון שלו״, היינו הנה״י דנה״י של פני׳ דחב״ד, ר״ל כלי חיצון דנה״י דכלי פנימי דחב״ד. ונ״ל שלא בא

להוסיף עוד פרטות, אלא שמחיצוניות העליון נעשה מקיף לתחתון, כמ״ש לעיל בעניין עשיית המקיף דחג״ת. ״ל״כ כולם שוויס בין בפני׳ לחי׳, בין בחי׳ לפנ׳, בין בפני׳ לפני׳– כי לא נאמר לתקן בתפילת י״ח כ״ל פר׳ הנה״י שלהם״.

כ״ז כמבואר לעיל באורך, וכאן בקצרה לסיכום:

פנ׳ דפנ׳ – בק״ש חב״ד חג״ת, ובכרו״ז כתר דנה״י, ובעמידה חב״ד חג״ת נה״י דנה״י.

חי׳ פנ׳ – חב״ד בק״ש (אפשר שפרשיות חג״ת) כרו״ז חג״ת, נה״י בעמידה.

פנ׳ דחי׳- ק״ש חב״ד וחג״ת, כרו״ז כתר דנה״י, עמידה חב״ד חג״ת נה״י דנה״י.

סימן כח'.

דף ט' ע"ב

לשון התו"ח דף ט' ע"ב: "ועל הענין של התפילין שהוא המדריגה השמית שכבר החמק מדריגות העליונות נמשכו בקריאת שמע כנודע, נלע"ד שיוצאים מחג"ת לחימא, כ"ל מחג"ת לחימא של המדריגה החמשית הנקרא לו"ן בערך התפילין ויש חילוק ביניהם כי החמק מדריגות העליונות מחב"ד ללו"ן שלהם שהוא שכל אחת מקבלת מוחין מחב"ד של המדריגה העליונה ממנה שהיא קרסם, אבל זאת המדריגה השמית מקבלת מחג"ת של המדריגה החמשית, והוא מלכם הב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן של המדריגה החמשית, כי זאת המדריגה החמשית היא פרצוף הנה"י דז"א, ויש בו חב"ד חג"ת נה"י לאור פנימי ואור מקיף, כי הכלל והפרט שוים לגמרי. ומ"ש הרב ז"ל בלהוק ו' דלקמן השנה שבקריאת שמע ירדו לרבעה מוחין לאור פנימי מחב"ד ללו"ן, גם ירדו עמהם לרבעה מקיפים אלו שהיו להם שם במקומם, מבדר על כל אחד מהחמק מדריגות שירדו לרבעה מקיפים של החב"ד של כל אחד ונתלבשו בתפארת של כל אחד. ונראה שהם נה"י דג"ר וו"ק דג"ר דו"ק דחג"ת דב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן דחג"ת הנקרא מלילות דבריאה, אח"כ על ידי תפילין של ראש משתלמים ובאים להם חג"ת דחב"ד למלילות דבריאה שהם הו"ק וג"ר דג"ר דו"ק, ונה"י דו"ק וג"ר דו"ק דמ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן דחג"ת הנקרא בריאה למלילות, וכלם נקראים חג"ת דחימא מע"פ שהוא מוחין דלו"ן, כיון שהם דו"ק נקראים לחימא, ואלו החג"ת דמדריגה ה' נקראים בערך המדריגה השמית ע"ב דע"ב וע"ב דס"ג דס"ג, והמדריגה הו' נקראת מ"ק ומבי"ע כלול מא"ק ומבי"ע דא"ק ומ"ק ומבי"ע דמבי"ע:

ד"ה "ועל הענין של התפילין שהוא מדריגה השמית וכו'".

הנה בחלק זה בא הרב לבאר ב' עניינים:

א. שיש ג' שלבים בעשיית הה' מדריגות הראשונות.

1. מחב"ד שעליהם.
2. ירידת ד' מו' דב"ן לחג"ת – תש"י.
3. וע"י כוונת תש"ר – באים המ"ה דחג"ת.

ב. מדריגה ו' נעשית מב"ן דחג"ת דמדריגה ה' (הנק' ע"ס דא"ק בערכה) היינו ב"ן דחג"ת דנה"י, ואח"כ מקבל מ"ה דחג"ת וזה כוונת התש"ר כלים אמצעים דאו"א (והוא בחי' דאצי').

"ועל הענין של התפילין שהוא מדריגה הו' שכבר הה' מדריגות העליונות נמשכו בק"ס כנודע נלע"ד שיומשים מחג"ת לחו"", היינו מ"ש בדרוש התפילין, בשע"כ, ובסידור בתיבת אבותינו: "כ"ל מחג"ת ליומא של המדריגה הה' הנק' לו"ה בערך התפילין", שהתפילין הם מדריגה ו', ומדריגה ה' נק' כעין פר' עליון, כמ"ש לקמן. א"כ מדריגה ו' שהיא התפילין יוצאת ממדריגה ה' שנק' או"א, היינו מחג"ת שלה "וש חילוק ביניהם", ר"ל בין עשיית הה' מדריגות העליונות לבין המדריגה הו'. שלכאו' היינו אומ' שא"כ כל המדריגות נעשו מחג"ת דפר' שעליהם וזה אינו כמ"ש לקמן כי יש חילוק בין מדריגה ו' לה' מדריגות העליונות "כי הה' מדריגות העליונות (כ"ל נעשו) מחב"ד לשו"ה של", דהיינו כל מדריגה מזו שע"ג שנק' או"א בערכה ונעשית מחב"ד שלה "שהוא שכ"ה מקבלת מו' מחב"ד של המדריגה העליונה ממנה שהיא שרשה, לכל זאת המדריגה הו' מקבלת מחג"ת של המדריגה הה"", בניגוד לה' מדריגות העליונות שמקבלות מחב"ד "והוא מלמ(ס) הב"ן למ"ה וב"ן לב"ן של המדריגה הה"", כמ"ש לעיל שבערך שמדריגה ו' נק' נוק' ולוקחת חלקה, שהוא צד הב"ן נק' מדרגה ה', ז"א, ולוקחת מ"ה דמ"ה וב"ן, וכן בסוף הפיסקה כתב שבערכין נק' ע"ס דא"ק, בערך שנק' מדריגה ו' א"ק ואבי"ע דאבי"ע. "כי זאת המדריגה הה' היא פר' הנה"י לז"ה ויש בו חב"ד חג"ת נה"י לשון פנימי ושור מקיף כי הכלל והפרט שוויס לגמרי", שכידוע הם ו' בחינות שנעשות בז"א, ג' פנימיות וג' חיצוניות:

א"ב – בחב"ד חו"פ.

ב"ג – חג"ת חו"פ.

ה"ו – נה"י חו"פ.

וזה לחד שמועה ועיי"ש בדרוש ו' דר"ה, וכן בשער מאמרי רשב"י בביאור האדרא.

ואע"פ שהדברים עתיקים וידועים, אמרתי להעתיק כאן לשון אחד מדרוש ו' הנ"ל: "למר הכותב ל"ע, כי כבר ענין זה נעתק במצוות תפילין, קודם התפילה ואיך נעתק עתה בשחכונה. ועוד כי עתה בר"ה אינו זמן תפילין והנה בדקדוקי התפילין נתבאר כי התפילין הם רשימו למו' שקדמו מלחמול, ועתה בתפילת שחרית ביום זה, בליס מוחין

לחריס חדקיס, פנימייס ומקיפיס, בעת ברכת לבוש"י, ע"כ תירוץ ראשון. ולכאו' זה יצדק רק לגבי כל יום ולא בר"ה ותירץ עוד תירוץ וז"ל "ומנס בלרוקיס שכתבתי בסדר תיקון תפילת שחרית והתחלקותם בד' חלקיס, כנגד ד' עולמות – לבי"ע. שם ביאלנו, כי ע"י תפילין ש"י שהיא בבריאה, וע"י תש"ר שהיא בלילות, נעשיס מו' פנימייס לאור פנימי וגס באור המקיף שלהס, אלא שהוא בבחי' חילוניות העולמות. לבל בק"ש ובברכת לבות, לז נעשיס מו' פנימייס לאו"פ ואו"מ, בבחי' הפנימיות של העולמות, שהס בחי' הנשמות כנודע, והרי לפניך ג' טעמיס חלוקיס זה מזה ול"ע", עכ"ל של אדוננו מהרח"ו זלה"ה ומעתה שיצקנו היסוד לפניך תדע מקור ומוצא הדברים משרשם.

[סיכום: ב' קושיות:

א. ההמשכה נעשתה כבר בהנחת התפי' בעלות השחר, א"כ מדוע המו' נמשכים רק עתה בתיבת אבותינו באמצא העמידה?

ב. ר"ה לאו זמן תפילין ומה שייכא כוונה זו?

ב' תירוצים בקצרה:

א. מתחלק לב':

1. שבעמידה באים מו' אחרים חדשים.

2. בהנחת התפי' מו' דחי' בעמידה דפנימיות.

ב. אע"ג דלאו זמן תפילין המו' הפנימיים כן נמשכים, והמו' דאבו' אינם דההנחה בעלוה"ש.]

ונחזור לבאר דברי רבינו, ונקדים, שעכשיו מבאר מה נעשה בבחי' הה' לצורך הבחי' השישית. וז"ל קדשו: "ומ"ש הרב ז"ל בלרוס כ"ה לרוס ו' שבק"ש יכלו ל' מו' לאו"פ מחב"ד לאו"ח גס יכלו עימהס ל' מקיפין אלו שהיו להס שס במקומס, מלבר על כ"ח מהה' מלריגות. שיכלו ל' מקיפין של החב"ד של כל אחד ונתלבשו בת"ת של כל ח"", דהיינו שעד כה כל א' מה' מדריגות נעשה מחב"ד של הבחי' העליונה ממנו, וקיבל משם המו'. ועכשיו המו' שהיו בחב"ד ירדו עם המקי' ואו"פ לחג"ת (היינו ת"ת), וזה בכל הה' מדריגות. ועכשיו מבאר רבינו את סוג המו' שנמשכו מכלים אמצעיים דאו"א. דהיינו כדהסביר לעיל שכוונתו על חג"ת (כלים אמצעיים) דבחי' ה' (או"א) "ונלאה שהס (המוחין) נה"י לג"ל וו"ק לג"ל לו"ק", נה"י כיוון שמדובר באצי' דבריאה, ששם תיקון תפילין ש"י, שהוא הג"ר דו"ק (כלים חי'), היינו נה"י דג"ר דו"ק.

"לחג"ת", היינו מהיכן שנמשך, שהוא מכלים אמצעיים, כמ"ש בסידור. וסוג המו' הוא "לכ"ן למ"ה וכ"ן לכ"ן לחג"ת הנק' מלי' לבריאה" והיינו צד הב"ן דמו"ב, נמשך לאצילות דבריאה. דידוע דמו' דאו"א הם טיפות מו"ב והתפילין כידוע הם ג"ר דו"ק (אצי' דברי') וו"ק דג"ר (בריאה דאצי'), ואליהם נמשכים המו"ב דאו"א. לכן צד העליון הדוכ' שהוא הו"ק דג"ר יקח מ"ה דמו"ב, וצד הנוק' שהוא אצי' דבר' יקח ב"ן דמו"ב. מ"ה דמו"ב – ע"י תש"ר.

ב"ן דמו"ב – ע"י תש"י. "למ"כ ע"י תק"כ מקתלמיס ובמיס להס חג"ת בחב"ד", דהיינו כללות המו' דחג"ת בשלימותם, בחב"ד שלהם, דהיינו שנשלמו הג"ר דו"ק והו"ק דג"ר "למלילות לבריאה שהס הו"ק וג"כ לג"כ לו"ק", היינו כללות האצילות דבריאה שמקבלת ג"כ השלמה של צד המ"ה דשניהם. ואפשר שכוונת רבינו שלכל אחד מהם נמשך מו"ב. או שנמשך לו"ק דג"ר כל צד המ"ה דשניהם "וע"י תק"כ מקתלמיס ובמיס להס", כעין תשלום מו' לג"ר דו"ק. ועיקר המו"ב דמ"ה, שייך בבי"ע דאצי'. וזה היותר נראה בדבריו ע"פ סגנון הדברים, והבוחר יבחר. ובעיקר אמרתי כך מפני לשונו שהמשיך "ונה"י לו"ק וג"כ (לג"כ כל"כ ופקוט) למ"ה ומ"ה לכ"ן לחג"ת הנק' בריאה למלי'", שמלשון זו מוכח שעיקר המו' נמשכים לבריאה דאצילות, דהיינו כדלהלן:

	ג"ר דג"ר אצילות דאצי'	
נמשך מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן	ו"ק דג"ר בריאה דאצילות	
	ג"ר דו"ק אצילות דבריאה	נמשך ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן
	ו"ק דו"ק בריאה דבריאה	

"וכולס נק' חג"ת למימת, מעפ"י שהוא מו' למו"ת, כיוון שהס לו"ק", דהיינו ג"ר דו"ק וו"ק דג"ר, שנק' ו"ק בערך ג"ר דג"ר, ואימא נק' ו"ק בערך אבא אצילות, ע"כ קראם ע"ש אמא לבד. "נק' למת ולכו החג"ת למלי'ה ה' נק' בערך המלי'ה הו' ע"כ לע"כ וע"כ לס"ג לת"ק, והמלי'ה הו' נקראת ת"ק ומצי"ע כלול מת"ק ומצי"ע לת"ק ומ"ק ומצי"ע למצי"ע", כוונתו בחלוקה הנ"ל שהוא עולם תחתון ממש כעין מ"ש לעיל גבי כל ג"ס, וחזר כאן לבאר הענין שלא תאמר שהם מתלי זב"ז וכו'. ועיין לקמן בפיסקה הבאה שמסביר זה ביותר אורך עיי"ש.

סימן כט'.

דף ט' ע"ב

לשון התו"ח דף ט' ע"ב: "ומ"ש הרב ז"ל להי"ה הוי"ה להי"ה עיבור יניקה ומוחין הם נה"י דאימא דבריאה ודצירוף אימא ואבא דאצילות חיצון דמעי ופנימי דאו"א, ועיין בשער כ' שער הפרצופים דרוש ו' שהם בחינת מוחין דו"ק והוא כמו שכתב מורי הרב ז"ל שהמוחין דקריאת שמע הם בכלים חיצו' ומעיים ופנימיים דז"א הנקרא עיבור יניקה ומוחין וכלים הם מוחין דו"ק דג"ר והם לג"ר. דבינה ודבינה דחכמה דז"א שהם מוחין דלחם, ולו"ק דחכמה דבינה ודחכמה דחכמה דז"א שהם מוחין דחזרה, ועיין מ"ש מורי הרב ז"ל שער כ"ו שער הכלס פ"ח ותבין מה הוא תפילין דרש"י ומה הוא תפילין דר"ת ע"ש. ומ"ש לעיל דהמדיגה החמישית נקראת או"א בערך השמיני ונקראת ע"ב דע"ב ס"ג דמ"ק וממנה יומשין התפילין דז"א שהוא{דף י' ע"א} המדיגה השמיני שהו בערך הרחשונה נקראת זאת ו' אבל בערך מי שלמטה ממנה נקראת רחשון ומי שבא למטה ממנה נקראת שניה והתפילין יומשים בחותה מידה שהיא ו' בערכה והיא נקראת שמקבלת מחג"ת דימין בערך הה' עליונות שקבלו מחד"ל דאו"א, אבל החמש עליונות הללו התחתו' בערך העליונים מהם נקרא שהם מקבלים מחג"ת דימין כשלנו מונים כל המדיגה השמיני בערך חותה המדיגה שנקראת רחשון בערכה, בחופן שמן המדיגה הו' הרחשונה ולמטה עד סוף העשיה כלם מקבלים בחינת תפילין מחג"ת דימין מתחילת מ"ק דמ"ק עד סוף מ"ק דמלכות דעשיה דעשיה התחתון אלא שהוא בחילות דבריאה ודצירוף דאצילות. וזה אנו לומדים ממ"ש מורי הרב ז"ל בפירושו לתרי"ג מצות וז"ל פרלוף נרנח"י דנפש דעשיה מלבים מבחוץ מכתר דמ"ק עד סוף מלכות דעשיה, לפנים ממנו פרלוף נרנח"י דרוח נפש על דרך הנז', לפנים ממנו נרנח"י דנשמה דנפש עד לפנים מן הכל נרנח"י דיחידה דיחידה דמ"ק, וזה הכתר של מ"ק, כ"ל כתר דמ"ק דמ"ק ע"ס, מ"כ כשאנו רואים בדברי הרב ז"ל שהנה"י דאו"א לוקח ז"א בעבור אלו הנה"י מתחיל מכתר דמ"ק עד סוף מלכות העשיה, וחג"ת, כ"ל הרוח שלפנים ממנו על דרך הנז', וכל אחד נקרא מ"ס, וכל זה הוא לפילו בפרטי פרטות, וכל זה בכל אחד מהי"ב פרלופים הכוללים, אלא שכל אחד מלבים זה לזה כל בחינה לבחינה המתייחס אליו, דהיינו כל האצילות דבריאה של כל הפרלופים הנז' מלבישים זה על גבי זה מתחילת כתר דמ"ק עד סוף מלכות דעשיה, ועל גבי בריאה דאצילות על דרך הנז', וזאת הבריאה דאצילות והאצילות דבריאה הנתקן על ידי התפילין הם דחיצו' דחיצו'

לחו"ב דבינה דזו"ן למילות לאבי"ע. ומל העמידה בלחש הם למילות דבריאה ובריאה למילות דבינה דבינה לפנימיות לחיצו' דזו"ן למילות לאבי"ע ובחזרה לחכמה דבינה:"

ד"ה "ומ"ש הרב ז"ל לקי"ה הוי"ה לקי"ה וכו'".

רבינו מקור החיים בא לבאר לנו כאן ב' עניינים:

א. שלחש וחזרה נק' בערכין בריאה דאצי' ואצילות דבריאה (וחילקם לחו"ב דחו"ב).

ב. אלו הו' בחינות הם ערך שנכון בכל האצילות (לבד מהו' ראשונות כדלקמן).

"ומ"ש הרב ז"ל לקי"ה הוי"ה לקי"ה עיבור יניקה ומוחין הם נה"י למלי' דבריאה ודכרי' למילות חיצון למלעי ופנימי לחו"ת, ועיין מער הפלופיס לרוש ו' שהם בחינת מוחין לו"ק", והוא כמ"ש לעיל שכל אצי' דבריאה ובריאה דאצי', נק' ו"ק בערך ג"ר דג"ר, אבא (אצילות דאצילות). "והוא כמ"ש מו"ה ז"ל שהמוחין לק"ש הם לכלים חי', למלעייס ופנימייס לז"ת, הנק' עי"מ", דהיינו בצירוף מ"ש לעיל, משם הרב, שפנימיות דתפי' נמשך בק"ש ואבות, כתב הרש"ש שנמשכים לכלי עי"מ. היינו אלו המו' דתפילין "וכלים [וכולס, לפ"י] הם מוחין לו"ק לג"ר", כמ"ש לעיל "והם לג"ר דבינה דבינה ודבינה לחכ' שהם מו' ללחש", דהיינו, ע"פ המוקדם והידוע לנו מספר עולת תמיד שהלחש הוא בינה, וחזרה חכמה.

ורבינו ביאר שכוונת הרב לחש היינו בינה דשניהם. בינה דבינה, ובינה דחכ'. שבינה דבינה ודחכמה, נק' בערכין ג"ר דו"ק, אצי' דבריאה. ולשם נמשכים המו' בק"ש ואבות דלחש. וו"ק דחכ' דבינה וו"ק דחכ' דחכ', נק' בריאה דאצילות, ולשם נמשכים המו' בק"ש ו'אבות דחזרה'. והעמידה בעצמה היא תיקון ג"ר דחכ' דחכ' וג"ר דחכ' דבינה.

"ולו"ק לחכ' דבינה ולחכ' לחכ' דז"ת שהם מו' לחזרה", ועיין בתרשים לקמן.

"ועיין מ"ש מורינו הרב ז"ל בשער כ"ו שער הכלס פ"ת, ותבין מהו תפילין לרש"י, ומהו תפילין לר"ת, עיי"ש". ואחר העיון שם כמצוות הרב לא זכיתי למצוא מקור דבר, והי"ת יזכנו ויאיר עינינו בתורתו הקד'.

"ומ"ש לעיל שהמדרגה החמישית נק' לו"ת בערך השישית ונק' ע"ב לע"ב וע"ב לס"ג וממנה יצאו התפי' לז"ת שהוא המדריגה השישית, זהו בערך הרוחניות נקראת זו שישית

לכל בערך מי שלמטה ממנה נק' לשון ומי שבא למטה ממנה נק' שניה והתפילין יולמים בלותה מילה (היינו מדריגה) שהיא שיעית בערכה", דהיינו שמדריגה י"ב נק' ג"כ מדריגה שישית. ומדריגה שישית נק' ראשונה בערכה, וקיבלה מחב"ד וכו'. ואפשר שבזה ג"כ יתיישב מה שהקשה בדף ט' ע"א האם תפי' יוצאין מבחי' רביעית (שער הכוונות) או מבחי' חמישית (ע"ח שער כ"ט)? ואפשר שמ"ש מבחי' רביעית שדיבר שם בערכין שממדר' חמישית ולמטה בערכין כל מדריגה יכולה להתכנות מדריגה חמישית, שבערך אחר היא מדריגה רביעית, ולקמן יתרץ באופן אחר (שרביעית בערכין נק' א"א ומשם נמשכת הארת הקוצא דשערי ולקמן נבארו) "והיא נק' שמקבלת מחג"ת למימא בערך הה' עליונות שקבלו מחב"ד למו"ק, לכל הב' עליונות הללו (שהם) התחתונות בערך העליונות מהם, נק' שהם מקבלים מחג"ת למימא כשמנו מונים כל המדריגות השיעיות בערך לותה המדריגה שנק' למשונה בערכה", וכיוון שרבינו, שלא כדרכו בקודש, טרח להסביר באופן כ"כ נהיר, לא ראיתי צורך להאריך בביאור. רק שכ"ז יצדק ממדריגה השישית הראשונה ולמטה. כמ"ש. וזה המשך לשונו "כלופן שמן המדריגה השיעית הלמשונה ולמטה ע"ס העשיה כולם מקבלים בחי' תפילין מחג"ת למימא", כי בערך הנ"ל, אם מדריגה שישית קיבלה מחג"ת דחי' דאימא, כש"כ כל שתחתיה. וזה "מתחילת מ"ק למ"ק ע"ס מ"ק למלכות לעשיה לעשיה התחתון מלא שהוא בבריאה למילות ובמילות לבריאה", וכאן יסביר רבינו ויחזור על עקרון ידוע בשיטתו, היא שיטת רבו הרש"ש, כי כל המשכה היא לכל פרטי הפר' בשווה, רק סוג המו' משתנה. כמ"ש רבינו שההמשכה היא ו"ק דג"ר וג"ר דו"ק, תש"י ותש"ר, בריאה דאצי' ואצי' דבריאה. ומבאר כיצד למד זה מרבו הרש"ש זתע"א: "וזה לנו לומלים ממ"ש מו"ה ז"ל בפירושו לתרי"ג מלוות וז"ל פר' נרנח"י לנפש לעשיה מלבים מבחוץ מכתר למ"ק ע"ס מל' לעשיה, לפניס ממנו פר' נרנח"י לרוח לנפש ע"ס הנז', לפניס ממנו נרנח"י לנשמה לנפש, עד לפניס מן הכל נרנח"י ליחי' ליחי' למ"ק", והיינו שהמו' מתלבשים זע"ז בשווה בכל פרטי האצילות. ובא לבאר שמ"ש לעיל כתר דא"ק אינו כתר הכולל, אלא כתר דא"ק דא"ק "וזה הכתר למ"ק כ"ל כתר למ"ק למ"ק עיי"ש. מ"כ כשמנו רומים בדברי הרב ז"ל שהנה"י למו"מ לוקח ז"מ", אין הכוונה שרק ז"א מקבלים אלא כל פר' כל האצילות מכתר דכתר דא"ק ע"ס א"ק דמל' דעשיה דעשיה וכבר ביארנו עקרון זה כמה פעמים לעיל "בעבור למו הנה"י מתחיל מכתר למ"ק", היינו כדייק לעיל מכתר דא"ק דא"ק "ע"ס מלכות העשיה" כתר דמל' דעשיה דעשיה, ופשוט. וכל אלו הפרצופים והעולמות קיבלו נפש בלבד "וחג"ת כ"ל הרוח

שלפניס ממנו ע"ל הנז'", היינו מכתר דא"ק דא"ק ע"ס כתר דמל' דעשיה דעשיה מקבלים רוח – חג"ת "וכל לחד נק' מ"ס וכ"ז הוא לפ' בפרטי פרטות וכ"ז הוא בכל לחד מהי"ג פר' הכוללים", וכאן רמז למה שביארנו לעיל, ומשתלם ביתר ביאור מדף ס"ט ע"ב גבי ג' מיני המשכות לכוללים לפרטי פרטים וכו' עיי"ש קחנו ודוק.

וכאן מבאר לנו רבינו עוד כלל, שאת"ל שכל אלו הפר', הם דבריאה דאצי' או דאצי' דברי' וכו', זה אינו. כי אינם אלא פרטי אותו פר', ומל' זע"ז בשווה פרטי כל הפר'. כגון הבריאה דאצי' של כל הפר' ילבישו בשווה זל"ז. "ולא שכ"מ מלבושים זל"ז כל בחי' לבחי' המתייחס אליו, להיינו כל אלי' דבריאה שלו כל הפר' הנזכרים מלבושים זה ע"ג זה מתחילת כתר למ"ק ע"ס מל' לעשיה וע"ג בריאה לאצילות ע"ל הנז'", דהיינו כמ"ש לעיל ולא רציתי להאריך במה שכבר ביארנו לעיל מיניה.

וחזר רבינו כאן לבאר ולחדד ענין תיקון התפילין כיצד נעשה, והוסיף פרט שלא גילה לן בתחילת דבריו, **שהחי' דחי' היינו הו"ק דבינות דלו"ח הוא נתקן בהנחת התפילין**. וטרם נבארו נערוך תרשים להקל על הלומדים

	חכמה דז"א	בינה		בינה דז"א חכמה	בינה
ג"ר	1. תיקון תפיל' ח"י. [ג"ר דג"ר- אצי' דאצילות] פנימי' דפנימ'.	3. נתקן בעיקר בלחש ובק"ש. [ג"ר דו"ק- אצי' דבריאה] פנימ' דחיצו'.	ג"ר	5. תיקון תפילת ח"י ג"ר דג"ר אצילות דאצי'.	7. נק' אציל' דבריאה פנימיות דחיצוניות ונתקן בעיקר בלחש
ו"ק	2. נתקן בעיקר בחזרה ובק"ש [ו"ק דג"ר- בריאה דאצי'] חיצו' דפנימ'	4. נתקן בהנחת התפי' קודם התפי' [ו"ק דו"ק - בי"ע דבי"ע] חיצו' דחיצו'.	ו"ק	6. נק' בריאה דאצילות חי' דפנימיות נתקן בעיקר בחזרה ובק"ש.	8. ו"ק דו"ק נתקן בהנחת התפילין קודם התפילה. בי"ע דבי"ע.

"וזהו הבריאה לאצילות והאלי' דבריאה הנתקן ע"י התפילין הס לחי' לחי' לחו"ב דבינה לזו"ן" ר"ל הו"ק דבינה דבינה (והו"ק דבינה דחכ' אף שלא הזכירו, דא"כ מתי נתקן ודוק שדן רק בבינה ע"ס הפיסקה מלבד לחכ' שהדין כן) וזה הנלע"ד אחר הדקדוק, דהיינו שהחי' דחי' של החו"ב דבינה, הוא הו"ק דו"ק. וכנראה שהנחת התפילין היה כולל רק אצי'

דבריאה ובריאה דאצי', וכן תראה שבבינה דבינה ג"כ מחלקה לאצי' דבריאה וכו' או שם פר' כוללים בעובי "למעי' למבי"ע, ומל העמידה מלחם והס מעי' דבריאה ובריאה למעילות דבינה דבינה דפנימיות דחיצוניות דזו"ן למעי' למבי"ע, ובחזרה דחכ' דבינה", דהיינו ע"פ מ"ש לעיל שהחו"ב דבינה הנ"ל עומד בעובי בכל פרט (וכן החו"ב דחכ' כמבואר ומוכרח מדלעיל) שכל פר' נק' ז"א דאבי"ע דאצילות, ונתקנים החו"ב דיליה כסדר הזה בהנחת תפילין הו"ק דו"ק (4,8). בק"ש ולחש ג"ר דו"ק (3,7). בחזרה וק"ש דיוצר ו"ק דג"ר (2,6). ותיקון עצם התפילה וברכותיה הוא באצילות דאצילות אבא הנק' ג"ר דג"ר וזה בכל פרטי הפרצופים. זה שנלע"ד בדעתי הקלושה ע"מ לשמח ולעורר עלובת נפש לתברא בית מאסרה ולסלקא לגבי בעלה, אכי"ר.

סימן ל'.

דף י' ע"א ע"ב

לשון התו"ח דף יו"ד ע"א- ע"ב: ממ"ש הרב [לרוש ו' לר"ה] וז"ל וג' יולי"ן למקיף ג' של עטרה לחסד מקיף לת"י וז"ל. יש ללמוד שהג' יולי"ן הם חו"ב חסדים ומקבלים מג' יולי"ן של המקיף לתפארת לזימה שהם ג"כ חו"ב חסדים, והחל"ף למלוי ס"ג הוא מוח הרביעי, לכל מוח שהוא עטרה לגבורה ומקבלת מהחל"ף למקיף שהיא ג"כ עטרה לגבורה, ונראה בהג' יולי"ן למקיף לחכמה קבל לותם מחכמות לחו"ב חסדים למקיף לתפארת לזימה, לכך מקיף לחח"ן שהיא בחינת חכמה, ולכך הולרך מקיף חסד לזימה לקבל מכל הד' מקיפים. ולפסק לפרש שמ"ש שיולא כל מקיף עד כל התרות שקבל למלח וז"ל, לפסק שזה המלח הוא שני פרלופי חב"ד חג"ת וז"ל לזה הפרלוף למקיף חג"ת, שכ"כ מורי הרב ז"ל בשער יו"ד שער התיקון פ"ב שמלח הרלון הוא בחינת ע"ב שהוא בחינת המוחין שברלם מ"ק ע"כ, והוא ע"ב לע"ב וע"ב לס"ג הנקרא לבת, גם כתב מורי הרב ז"ל שמקיף לזבח שמקבל הז"ל בברכת כהנים הם שני פרלופי חב"ד חג"ת הכולליס לכל הכ"ד וכל שלר המוחין לכל התפיליה נקרליס נה"י ול' והם בחינת לימה בערכס, מ"כ מלח ר"ל ב"פ חב"ד חג"ת לזה הפרלוף, ולח"כ מהפסטין ממנו היולי"ן לפרלוף החילון שהוא הנה"י, וכן יהיה בחלפי"ן בפרלוף הנוק', והג' וי"ן למקיף לתפארת הם לפרלוף הרביעי מלכות לנוק', שהיא בחינת פה ובחינת נה"י, שחלו הג' וי"ן בחיס מעטרה לגבורה למקיף לתפארת, ולפסק שזה הפרלוף למקיף שכיון שהוא ו"ק כמ"ש הרב ז"ל שם בדרוש הה', וכל ו"ק הם בחינת נפש ומקבל בחינת רוח מחב"ד וז"ל, שהוא מ' בחינת רוח ונשמה וחיה מתפארת לזימה, שזימה ר"ל יסוד"ת ויחידה מקולה לשערי שהוא מנה"י לת"ל, ומזה הטעס שני וי"ן לחו"ג לזימה מקיף הדעת העליון, והו' השליפי לדעת התחתון, שדעת בכל מקוס הוא בחינת נפש, לכך נקפו מהוי"ן הנמשכיס מעטרה לגבורה לתפארת לזימה. ומ"ש שבכח קולה לשערי יגלו כלס למלח{לף י' ע"ב} הטעס הוא כמ"ש בספר הכוונות לרוש ה' לרלש השנה וז"ל דע כי כל הזווגיס שיש בזו"ן בכלס לריך שזו"ן יקבל שפע מט"ס לת"ל, ובכח זה יוכלו להזדווג, ובחול מקבל מהנלח וכו', ובמדוש שערים ס"ה ח"ל פ"ל כתב וז"ל ולכן נעשה החילו' לז"ל שהוא שורש מלילות הז"ל, ונעשה על ידי ל"ל כי מכחו נעשה כל מלילות התפילות ובו נתלים כלס ע"ס. והכלה כ"ל זווג כמ"ש הרב ז"ל (פט"ז משער י"ג שער ל"ל) [פרק ט' משער מ"ד] וז"ל כי כל בטילת סוד זווג והולדת הטיפה ע"כ, וכ"ל שנזדווג ל"ל והמשיך המוחין של

בחינת יחידה, ועל ידי זה נותן כח ונזדווגו המקיפים לחב"ד לכתר ז"ת, וגם חב"ד הפנימי ז"ת, ויגלו כל המוחין למטה. ולפסק שזה הקולמוס דקערי נמסך מכתר לחו"ת מבחינת חג"ת לכתריס, והוא בחינת ת"ת כמ"ש מורי הרב ז"ל מין לך כתר שמינו מבחינת ת"ת מין לך חכמה שמינו מבחינת חו"ת עילאין וכו', ומין לך ו"ק שמינו מבחינת ז"ת ע"ס, או יהיה זה הקולמוס מבחינת נה"י של המלכיגה הרביעית הנקראת ת"ת בערך מלכיגה זו הפסיק שהמלכיגה החמשית נקראת חו"ת והרביעית נקראת ת"ת. ולפסק שהאריז"ל לוקח הכתר של הפרלוף הזה והג' יודי"ן פרלוף החכמה לפרלוף זה וההי"ן פרלוף החג"ת לז"ת לפרלוף זה ונוק' דעת המחבר לזו"ן, וקולי ההי"ן למלכיות לפרלוף חג"ת:"

<u>חלק א'</u>

הנה ע"מ להבין דברי רבנו התו"ח, ראשית יש ללמוד את כל המהלך של פנימיות דחיצוניות, המבואר הן בדרושי העמידה, ובעיקר בדרושי ר"ה דרוש ו' [עיין שם בהגוב"י שציין לתו"ח דידן, וכן הש"ש באות ט']. אשתדל בלנ"ד לתת סיכום קצר על המקיפים הראשונים והשניים, שכן הדבר פשוט לעבדי ה' בכוונה, אשר יראוך עם שמ"ש, ועם תלמידו התו"ח זתגע"א.

אך כדרכנו על מפתן הקודש, תחילה נבאר מהות הפסקה ועניינה. והיו לארבעה ראשים:

א. מבאר שהתחלקות התלת יודי"ן (כוונה 7 לקמן) היא חו"ב חסדים.

ב. מ"ש הרב שנמשכים המקיפין, היינו רק ז"ע [ב"פ חב"ד חג"ת] והוא מתורת רבו שכתב, שברכת כוהנים היא חב"ד חג"ת בערך התפיל' היינו נה"י. והרב רמזו במ"ש מצח, והיינו ז"ע.

ג. המשך סדר יציאת הנה"י דמקיפין. [דיודי"ן ודאלפי"ן] וסדר המשכת הווי"ן דדעות עליון ותחתון והאלפי"ן שבהם.

ד. ביאור מהות הקוצא, מהי. [בג' אופנים]

הקדמה קצרה:

הנה יש לנו ב' מיני מקיפין, הנקראים בלשון רבנו האר"י בדרושי ר"ה, מקיפין ראשונים ומקיפין שניים.

המקיפים הראשונים הם בת״ת דאימא, אחר אשר נמשכו המו׳ בק״ש. וצריכים זיווג נוסף ע״מ שימשכו בז״א ויקיפוהו, ומהם נעשה הכתר דז״א.

וישנם מקיפין שניים והם סוד תפילין של ראש, ואלו המקיפין השניים כוללים בתוכם שישה מקיפין. וזה סדרם: מקיף חכ׳- שלרוב אורו לא נרמז בתפילין של ראש.

מקיף בינה- הוא סוד בתי התפילין.

וד׳ מקיפין דהמו׳ חו״ב חו״ג דז״א. באופן שחו״ב חו״ג הם פרשיות התפילין, והמקיפין הם הד׳ קלפים החלקים הלבנים, שכורכים בהם הפרשיות (והפרשיות עצמן הם סוד החו״ב חו״ג).

והנה כידוע המקי׳ השניים הם השישה בחי׳ המוזכרות באורך בשער מאמרי רשב״י ע״ה בפירוש האדרא.

ויש ג׳ שלבים בהימשכם בז״א, עד שיבקעו את מצחו ויצאו בסוד תש״ר. שתחילה פוגעים במקי׳ דאי׳ מידי עוברם (1), אח״כ נמשכים בז״א בסוד מו׳ (2), ואח״כ בוקעים ויוצאים בסוד תש״ר (3).

ויש לבאר כי כל המקיפים של ז״א נרמזו בשם ס״ג, והמקיף הוא סוד ההבל, והבל בגי׳ ל״ז הוא המילוי דס״ג. וכך למעשה אנו רואים בסידור את המקיפ׳ השניים בצורת ג׳ מילויי ס״ג היינו וד י או י.

בברכת אבות, בתיבות ׳אלקינו׳ (ואלוקי) ׳אבותינו׳ נרמזו[30] ונמשכו מקיפי החו״ב, (ובזה נעשה שלב-1 ו-2) ונכנסים ברישא דז״א, ואח״כ בוקעים המצחא בכח הכאת קוצא דשערי ברישא דז״א, בתיבות אלקי אברהם יצחק ויעקב.

ובכל תיבת אלוקי יש 10 כוונות בפנימיות דחיצ׳. וראיתי לעצמי זכות לחזור ולבארם, שאין המכוונים רגילים בהם כ״כ, כיוון שהשיטה הרווחת בין החכמים לכוון אותם בשחרית בלבד (שלא כהש״ש, הרב פיררא, היר״א ועוד), ובפרט שהם קצת מסובכות, הן בהבנה הן בסדר שסידרו אותם.

וזה סדרן של הכוונות כפי אשר נזכרו בסידור הקצר:

1. וד י או י
2. וד י או י
3. ה׳ בצורת תלת ווין נמשכים מחב״ד הפנימיים.
4. י׳ מקוצא דשערי.

[30] עיין בפתח עניים החדש חלק ה׳ מה שתירץ אדברי הברכת א׳ליהו מאני.

5. וד י או י - מקיפי חג״ת דאי׳.
6. ו׳ -ב׳ דדעת עליון, וחד דדעת תחתון.
7. תלת יודי״ן לחח״ן בג״ה ודת״י ממקיפי אי׳ [עיין בסידורים השינויים והנ״מ].
8. א׳ לתרין תפוחין וחוטמא דנוק׳, ואח״כ לחג״ת נה״י (באלוקי יצחק ויעקב).
9. ה׳ מהנוקבין דחוטמא (דז״א) למל׳ פסיעה לבר שבו.
10. ו׳ לעשות פה דז״א (שפה עליונה ותחתונה ולשון דז״א, ונקראים נה״י).

וכפי הנראה, יש כמה שינויים הן בסדר והן בכתובות בין הסידורים, והנה הכוונה הנ״ל אם נסדרה כפי סדרה תראה בעיניך עד כמה היא פשוטה.

כל עניין כוונה זו היא להמשיך המקיפין דאי׳ לז״א, וזה נרמז בשם ס״ג, באותיות השרש ובאותיות המילוי.

ובכוונה 1 ו-2 הרב רק רצה להורות בכללות את המשכת ב׳ מיני המקיפין: מקיפין ראשונים דת״ת דאימא, ומקיפין שניים דחג״ת דאי׳, ורמזם בב׳ מילויי ס״ג.

ומכוונה 3 עד כוונה 10 הוא פשוט שם ס״ג! (חלק מחלוקה זו ע״פ דברי התו״ח בסוף הפסקה) וכדלהלן:

3. **י׳** היא הקוצא דשערי.
4. **ה׳** היא ה׳ ראשונה בצורת תלת ווי״ן הנמשכים מחב״ד הפנימיים.

כוונה 5 היא כעין סיכום וכותרת לכוונה 6 8 ו-7 בסדר הזה דווקא!.

כוונה 5 היא מילוי דס״ג, ומילוי דס״ג גי׳ ל״ז הבל, ותחילה לוקח רק שם ״אל״ שהוא התלת יודי״ן כוונה-6, ואלף כוונה-8. רק שצריך להשלים לו ל-ל״ז, שהרי ס״ס המקיף הוא סוד הבל, אשר ע״כ באה כוונה 7 שהיא ו׳ ש״אל״ ועוד ו׳ דדעת עליון ותחתון, ה״ז ל״ז גי׳ הבל.

5. **וד י או י**. סיכום של תלת יודי״ן (6), א׳ (8), וו׳ דב׳ דעות (7).
10. **ו׳** היא לעשות פה דז״א.
9. **ה׳** בתראה דס״ג- מנקבי החוטמא לנוק׳.

כוונה 10 היא לעשות פה דז״א (אולי הוא כעין נה״י חדשים ע״כ לא נכלל בשם ס״ג וכן נראה בסוף דברי התו״ח מדלא הזכירו בביאור הג׳ להתחלקות הקוצא, ושם נבארו במקומו).

ובקצרה:

1-2. המקיפין בכללות.

3. י׳ דס״ג

4. ה׳ דס״ג.

10. ו׳ דס״ג

9. ה׳ בתראה דס״ג

5-8. היא כוונת המילוי דס״ג- סוד ההבל.

ואף אם תאמר שיש חשיבות לסדר הכוונה, כמו שמצינו לאחד מגדולי הדור, הגאון המקובל הרב שריה דבליצקי שליט״א נטריה רחמנא ופרקיה, בפת״ע החדש חלק ה׳, בביאורו הנהיר לסידור הקצר בדף ס׳ ע״א, הנה תראה שם שפעמים נתן טעם לסדר, אך לרוב דבק בעיקר בסדר שעה״כ. ואע״פ שברובו הוא דומה לסדר שנקט, גם שם נשתנה הסדר. וכן פתח עיניים בפתח דברו וז״ל: ״כל הכוונות כאן נלפסו בעירוב הקוכות והמילים ועל כן מתקשים להבינם, ולכן קודם כל נסדר לותם כפי שכ״ל סילוסם ולשונם, ואח״כ נבאכם״, עכ״ל הפת״ע החדש.

ובכ״מ הסדר שערכנו הוא רק ע״מ לאלף בינה ולקרב ההבנה אל לב הלומד, ע״מ לנחם העלובה, ולסלקא גבי מלך רם ונישא חסין בשמות, תוכן ליבות ומצרפן לעובדו.

ועתה ברעדה ובגילה נבוא לבאר דברי התו״ח וז״ל: [מסומן באות ט׳ בש״ש ובאות בהגוב״י] ״ממ״ש הכא [לקוש ו׳ לכ״ה] וז״ל וג׳ יודי״ן למקיף ג׳ של עטרת לחסד מקיף לתי״י לז״ת. יש ללמוד שהג׳ יודי״ן הם חו״ב חסדים ומקבלים מג׳ יודי״ן של המקיף לתפארת לאימא שהם ג״כ חו״ב חסדים, והמל״ף למלוי ס״ג הוא מוח הרביעי, לכל מוח שהוא עטרת לגבורה ומקבלת מהמל״ף למקיף שהיא ג״כ עטרת לגבורה״ - והיינו שממ״ש מהרח״ו שהמקיף דחסדים דדעת הוא מקיף לדת״י, אנו מוכרחים לומר שגם היודי״ן הם בסדר חו״ב חסדים, שהרי כתב שמקיפין לדת״י, ולא כדי כל לחלק לחצי הדת״י (ומצינו כן בכ״מ כגון בהגדה של פסח, בברכת מזון וכו׳). ומשמע שמתחלקים לחו״ב חסדים, ולאו דווקא מטעמיה דשה״כ, שנכנסים בנה״י אלא מדיוק הלשון. וכן גבי האל״ף הנמשכת לנוק׳, שהיא המו׳ דגבו׳ דדעת.

״ונראה בהג׳ יודי״ן למקיף לחכמה קבל לותם מחכמות לחו״ב חסדים למקיף לתפארת לאימא, לכך מקיף לחת״ן שהיא בחינת חכמה, ולכך הולרך מקיף חסד לאימא לקבל מכל הל׳ מקיפים״, היינו שלכאו׳ היה צריך מוח החכמה להקיף רק לחכמה ולא

לחח"ן. ומדמקיף לחח"ן שמע מיניה שמקיף לכל צד ימין, ולא יוכל להקיף להם אם לא יהיה בו מחלקיהם. וע"כ למד רבנו כי נעשה מקיף חכמה מחכמות דחו"ב וחכמה דחסדים, וע"כ יקיפו כולם את ז"א.

חלק ב'

המשך לשון התו"ח: "ולפסק לפרס שמ"ס שיולח כל מקיף עד כל החלות שקבל למלח לז"ח, לפסק שזה המלח הוח שני פרלופי חב"ד חג"ת לז"ח לזה הפרלוף למקיף חג"ת, שכ"כ מורי הרב ז"ל בשער יו"ד שער התיקון פ"ב שמלח הרלון הוח בחינת ע"ב שהוח בחינת המוחין שברלסם ח"ק ע"כ, והוח ע"ב לע"ב וע"ב לס"ג הנקרח לבנח, גס כתב מורי הרב ז"ל שמקיף לאבח שמקבל הז"ח בברכת כהניס הס שני פרלופי חב"ד חג"ת הכוללים לכל הכ"ד וכל שאר המוחין לכל התפיליה נקרלים נה"י ו' והס בחינת לימח בערכס, ח"כ מלח כ"ל ב"פ חב"ד חג"ת לזה הפרלוף".

לא מצאתי את הציטוט המדויק[31] "שיוצא כל מקיף" עד "כל אורות שקיבל למצח ז"א". ואולי הוא ממקו"א – ור"ל מה שידוע לנו ממזרח השמ"ש עד מבואו ומקורו בדברי הרב, שהל"מ דמקיף הם חב"ד חג"ת, ובערכין נקראים או"א וישסו"ת היינו ע"ב דע"ב, וע"ב דס"ג, וכאן שנמשכים המוחין 'למצח' היינו ל"מ דווקא, חב"ד חג"ת ולא כל הי"ס. ולא רציתי להטריח בהסבר פשטי, שלשונו ברורה, אבל אעמוד על המשמר לומר, כי הרב תו"ח רצה להצילנו ממשגה שלא נדקדק מדברי הרב במ"ש שכל האורות יצאו למצח דז"א, אלא רק החב"ד חג"ת. ודוק.

חלק ג'

המשך הלשון: "ומ"כ מתפסטין ממנו היולי"ן לפרלוף החיצון שהוח הנה"י" - והיינו שעכשיו נמשך פר' הנה"י דהיולי"ן ואלפי"ן לז"א, שהוא תשלום המשכת המו' שנמשכו קודם לכן.

[31] העירני ידי"ן הרה"ג רועי גבאי שליט"א שכעין זה כתוב בהק' היר"א לכוונת פנד"ח בלשון דומה, בסידור הרב הדאיה הזקן עמ' 315 שיטה ח"י, סידור הרב עו"ק ר' מסעוד הכהן אלחדד זיע"א עמ' 600 שיטה י"ג, ושניהם כתוב: "עם כל האורות "וכו, ולא "עד". ואע"פ שהלשון קצת שונה נראה שלזה נתכוון רבנו התו"ח.

"וכן יהיה בחלפי"ן בפרלוף הנוק', והג' ווי"ן למקיף לתפארת הם לפרלוף הרביעי מלכות לנוק', שהיא בחינת פה ובחינת נה"י, שלשו הג' ווי"ן בחיס מעטרת לגבורה למקיף לתפארת, ולפעד שזה הפרלוף למקיף שכיון שהוא ו"ק כמ"ש הרב ז"ל שם בלשון הה', וכל ו"ק הם בחינת נפש ומקבל בחינת רוח מחב"ד דז"א, שהוא ח' בחינת רוח ונשמה וחיה מתפארת לאימא, שאימא כ"ל יפסו"ת ויחידה מקומא לפעני שהוא מנה"י לא"א, ומזה הטעם שני ווי"ן לחו"ג לאימא מקיף הדעת העליון, והו' הפליפי לדעת התחתון, שדעת בכל מקום הוא בחינת נפש, לכך נקפו מהווי"ן הנמפכים מעטרת לגבורה לתפארת לאימא".

דהיינו שבכאן מדבר בנוק' הכוללת שימשכו לה האלפי"ן, כי חו"ב חסדים נמשך בז"א (היינו במדריגה שישית), והג' אלפי"ן לנוק'. רק שבכאן עמד רבנו התו"ח ונתן טעם מדוע הווי"ן נמשכים למל' דנוק' דהל"ל שישכו בז"א או בז"א דנוק'. ותירץ שכידוע לן כל דעת היא בסוד נפש כמ"ש הרב בדרוש יקר הערך, דרוש הדעת, וממילא ראוי שימשך במל' דנוק', שהווי"ן הנ"ל הם בסוד דעת עליון ותחתון, והם בבחי' נפש, והם בבחי' פה כמ"ש בתיבת אלוקי אברהם יצחק ויעקב, היינו שפה עליונה ותחתונה והלשון (ובבחי' נה"י כמבו' שם).

עוד כתב לבאר כי הווי"ן הנ"ל מקיפין את האלפי"ן, וזה כי הפר' הנ"ל (נראה שכוונתו על הנה"י שמקבל האלפי"ן והווי"ן הנ"ל) הוא ו"ק והיינו שהוא נפש ומקבל מחב"ד דז"א בחי' רוח ומת"ת אי' חיה ויחידה, והקוצא מא"א.

חלק ד'

המשך לשון התו"ח: "ומ"ש שכבר קומא לפעני יעלו כלם למלחלף י' ע"ב} הטעם הוא כמ"ש בספר הכוונות לרוש ה' לרלש השנה וז"ל דע כי כל הזווגים שים בזו"ן בכלם לריך שזו"ן יקבל שפע מט"ס לא"א, ובכח זה יוכלו להזדווג, ובחול מקבל מהגלח וכו', ובמבוא שערים ס"ה ח"א פ"א כתב וז"ל ולכן נעשה החילו' ז"א שהוא שורש מליחות הז"א, ונעשה על ידי א"א כי מכחו נעשה כל מליחות המלילות ובו נתליס כלם ע"ש. והכלה כ"ל זווג כמ"ש הרב ז"ל (פט"ז משער י"ג שער א"א) [פרק ט' משער מנ"ך] וז"ל כי כל בטישת סוד זווג והולדת הטיפה ע"כ, וכ"ל שנזדווג א"א והמשיך המוחין של בחינת יחידה, ועל ידי זה נותן כח ונזדווגו המקיפים לחב"ד לכתר ז"א, וגם חב"ד הפנימי ז"א, ויעלו כל המוחין למלח":

היינו שמקודם דייקנו שמ״ש הרב ׳שיצאו כולם׳ הוא אינו כפשטו שרק יצאו חב״ד חג״ת, ז״ע, ומה שרצה לרמוז לן באומרו ׳שיצאו כולם׳ היינו שבו נתלים כולם והוא שרש המציאות דז״א, ורק אחר שיקבל מוח׳ הנ״ל ע״י הכאה יוכלו להזדווג׳.

ועוד חידש לנו הרב כי מה שכתב שא״א מכה בעורף דז״א, ובכוח הכאה זו יוצאים התפילין היא הבחי׳ השישית בפנים, הדבר אינו כפשטו. והראה שהכאה היינו זיווג, והוא מפשט דברי הרב בע״ח פ״ט משער אנ״ך ועוד מקומות. והיינו שמ״ש שא״א מכה בראש ז״א, היינו שנזדווג׳ א״א והמשיך מו׳ דיחי׳ הן במוח׳ דז״א הן במקיף הנ״ל, ובכח זה נתייחדו כ״א מהם, היינו שנתזדווג׳ הן חב״ד דז״א, והן הבחי׳ השישית דז״א. ועי״ז יצאו המקיפין להיעשות תפילין ברישא דז״א.

ואמרתי אזכרה מיני קדם, שלמדתי לפני רבנו הרב דוד דניאל הכהן סקאלי הי״ו, והסתפקנו דלכאו׳ הקוצא הנ״ל שהיא נמשכת עד הטבורא דליבא, עד אחורי הדעת דז״א, כדי להכות בעורפו, והנראה שנמשכת באחורי א״א משום דלא איתחזי קודלא, וא״כ כיצד זה תכה בעורף ז״א, הרי א״א מפריד בין ז״א לקוצא, וכיצד זה מכה בו. וכלשון מהרח״ו זיע״א בשע״כ וז״ל: ״והנה יש חל קוצא דקערי נמצך מן רמץ ל״ק לרך למחוריו ומגיע עד ריצי תרין כתפין דיליה בלבד ונודע כי אלו תרי ריצי כתפין דל״ק הם עלמס בחי׳ ג׳ עטרין דחסדים וגבורות שבדעת דז״ק והנה על ידי ק״ס דשחרית נזדווגו לו״ק בבחינת ל״פ ולז ירדו לותס ג׳ ריצי כתפין דל״ק מבחינת ל״פ שלהם עד למטה ונוגע בריצא דז״ק, ונעצו בו ג׳ עטרין דלעת בבחי׳ ל״פ דמוחין. ועליין בחי׳ ל״מ נצאל דמע׳ במקום ג׳ ריצי כתפין דל״ק. וגס אותה הנימ׳ דקוצא דקערי דריצ׳ דל״ק אינה נמצכת רק עד סס, לפי שגס היא היא בחי׳ ל״מ, כי כל שערות הם ל״מ כנוד׳. ואח״כ חזרו לו״ק עתה בבריכת אבות להזדווג ג׳ בבחי׳ ל״מ שלהם עלמס, ולז יורד גס אור המקי׳ שד לותס ג׳ ריצי כתפין דל״ק למטה בריצא דז״ק, ולז ג״כ נמצ׳ ההוא קוצא דקערי דריצא דל״ק מלחוריו עד למטה בחלי התי״ת שבו, המגיע בלחורי ריצ׳ דז״ק במקום העורף שבו שהוא בלחורי ג׳ עטרין דלעת דז״ק. ולז מכה סס במקום ההוא ובוקע לותו ונכנס הלרת ההוא קוצא דקערי דרך לותה הבקיעה על פנימיות מוחי׳ דז״ק ועי״כ ניתוסף הלרתס ובוקעת ויולאת דרך הפנים לחוץ במלא דז״ק וסס נעצים בו בחינת התפילין מבחי׳ לותו האור המקיף שירד מלמע׳ מזווג הכ׳ דלו״ק׳:

ומשמע שמגיע ממש עד עורף ז״א, וכן הוקשה להרב המופלא האלוקי הרב יהודה פתיא זתע״א, בפירושו יין הרוקח על האדרא, ושם תירץ כי ז״א מקיף את כללות א״א

מכל צדדיו, ומ״ש שא״א מכה בז״א בעורפו היינו שכיוון שמקיף גם צד האח׳ מכה שם הקוצא. ועוד יש שתרצו שכיוון שז״א נגדל הרי עורפו במקום הכתפין ויש שתירצו שקאי ההארה הנמשכת וכו׳ ועיי״ש במפרשים וירווח לך, שלא רציתי להאריך ולהטריח הלומד.

ורבנו דרך חדשה, שההכאה היינו זיווג דא״א שע״י הזיווג שבא״א, נמשכים המו׳ בז״א, וסרה הקושיא.

כאן מבאר לנו רבנו ג׳ ערכים גבי הקוצא הנ״ל, ראשית נעתיק ללשונו: ״ומפסק שזה הקומה למעלה נמשך מכתר למו״ח מבחינת חג״ת לכתכיס, והוא בחינת ח״ח כמ״ש מורי הרב ז״ל מין לך כתר שמינו מבחינת ח״ח מין לך חכמה שמינו מבחינת מו״ח עילמין וכו׳, ומין לך ו״ק שמינו מבחינת ז״ח ע״ש, אז יהיה זה הקומה מבחינת נה״י של המדריגה הרביעית הנקראת ח״ח בערך מדריגה זו הנמשת שהמדריגה החמשית נקראת מו״ח והרביעית נקראת ח״ח. ומפסק שהאחת הקומה לוקח הכתר של הפרצוף הזה והג׳ יודי״ן פרצוף החכמה דפרצוף זה וההי״ן פרצוף החג״ת דז״ח דפרצוף זה ונוק׳ דלעת המחבר לזו״ן, וקוצי ההי״ן למלכיות דפרצוף חג״ת״ - עכ״ל.

בערך הראשון כותב הרב שהמו׳ נמשכים מאו״א, והיינו כי לעולם המו׳ נמשכים מאו״א לזו״ן. והכתר דאו״א נקרא בערכין א״א וקוצא דשערי, ומ״ש שנמשכים מהחג״ת דכתרים, היינו כיוון שהמקיפין השניים הנ״ל הם מחג״ת דאימא, וכן המקיפין הראשונים דאי׳ הם מת״ת וע״כ כתב שנמשכים מחג״ת (היינו ע״ש המקיפין) דכתרים (ע״ש הקוצא הנמש׳ מא״א) דאו״א (שכידוע כל המשכה לזו״ן היא מאו״א).

בערך השני כותב הרב שהמשכת המו׳ דמקיפין היא ממדריגה רביעית שנקראת א״א בערך מדרגה שישית הנקראת ז״א בערכין, עיין באות כ״ח, ולא רציתי להאריך כי שם מקומו, עיי״ש.

ואח״כ כתב בדרך אפשר, סדר התחלקות המו׳ בפר׳ הנ״ל דבחי׳ השישית. שהארת הקוצא לוקח הכתר, והג׳ יודי״ן פרצוף החכמה דפרצוף זה, היינו הבחי׳ השישית שתצא בסוד תפילין, ״וההי״ן פרצוף החג״ת דז״ח לפרצוף זה ונוק׳ דלעת המחבר לזו״ן, וקוצי ההי״ן למלכיות לפרצוף חג״ת״, והיינו שבכאן מדבר בכללות פר׳ החג״ת, כי ההי״ן הראשונות נמשכות מהחב״ד, ונלע״ד בכוונתו שאלו הם ההי״ן השניים

דהנוקבין דחוטמא, שכן כתב שהווי"ן הם דדעת והם במלכויות דחג"ת הנ"ל, וכבר נתבאר לעיל, וכן כתוב שם בכוונה, שנמשכים בסוד פסיעה למל' שלו, וכך סיים דבריו "וקולי ההי"ן למלכיות לפכ' חג"ת". והיינו כמ"ש לעיל, בחלק הב', שיצאו במצחא היינו שיצאו כעין ל"מ דברכת כהנים בסוד חב"ד חג"ת.

תם ולא נשלם שבח לאל בורא עולם

ויראני מנפלאות תורת חכם

ע"י ההוא טמיר ונעלם

בו העלובה תנוחם

והייתה לה

שמחת עולם.

ספר זה הודפס לרפואה שלימה וחזרה בתשובה של

רוברט ראובן בן **זוהרה**.

משה בן **סולטנה**.

אופיר פרנסואה בן **נורית נקש**.

עמיר בן **רבקה איטח**.

דודי **מקסים ניסים** בן **תמו**.

דודתי **מזל** בת **תמו**.

דודי **יעקב** בן **תמו**.

רפו"ש לאחייני האהוב **מנחם מנדל** בן **חיה מושקה** הי"ו

רפואה שלימה לדודה **עישה** (עליה) **אילוז** בת **חנה** הי"ו (י"ר שנזכה לקרטוב מהתמימות שלה, אמן)

רפואה שלימה לדודה **עליה** (דליה) **שושן** הי"ו י"ר שתזכי עוד שנים לערוך את החילולה להרב החסיד המקובל רבי משה שושן זכותו הולכת איתך לכל מקום, אשריך. (י"ר שנזכה לקרטוב מתמימותה המופלאה, אכי"ר).

<u>פרנסה בשפע:</u>

שמעון בן סולטנה

משה שושן בן עליה הי"ו זכות הצדיק ר' משה שושן מרבט תהי לך מגן וצינה.

<u>ברכה והצלחה ברוחניות ובגשמיות:</u>

אחי חביבי: **אביחי צח ואהרון תורג'מן** ומשפחתם

גיסי **לירון אפוטה** ומשפחתו שימשיך לזכות את הרבים ולהתעלות בתויר"ש אשרי חלקו

אברהם סבג בן **חנה** הי"ו

יעקב סבג בן **חנה** הי"ו

משה סבג בן **חנה** הי"ו

אחי אשתי: **אברהם שמחה הכהן טיילור**

ר' דוד צבי הכהן טיילור

יהודה מרדכי

והברכה והצלחה ל–

שרה אלישבע, שושנה רחל, רבקה, ומשפחתם

טובה אטל והרב **דורון מלכה** ומשפחתם

מוריאל חפץ ומשפחתה הי"ו

רחל נעים בת **תמו** הי"ו ומשפחתה

שלמה ודינה מואס בת **תמו** הי"ו ומשפחתה

סימי בת **תמו** ומשפחתה

מוטי בן **תמו** ומשפחתו

אמיל חיים בן **תמו** ובנו **נבו**

רווה בן דינה

לעילוי נשמת:

(לכבוד הנפטרים הארכתי מעט להליץ זכותם, כפי אשר נתבקשתי)

דודנו החסיד ר' **אהרון** ב"ר **חנה סבג** זתע"א שגדלנו על סיפורי עזוז נפלאותיו, ובקיאותו בקבלה מעשית הפלא ופלא. (היה עושה פלאות עם שקדים שהיה חורט עליהם, זתע"א).

אחיו הזקן הכשר והתמים סבי ר' **יצחק סבג** ב"ר **חנה**.

מו"ר זקנתי הכשרה והתמימה **חנה סבג** בת **עזיזה**. ממנה זכינו ללמוד מהי תפילה ואמונה, ועבודת התעניות. (שהיא יסוד מוסד כמבו' בשער השביעי, כל השביעין חביבין) ויותר מכל הני, התמימות הנוראה ואמונתה הצרופה בצדיקים. והנה פלא, בחוליה האחרון שהייתה בתרדמה, כאשר נפלטה אנחה מפי ביתה, אימי: "יא רבי דוד ומשה תעוני", מפני כבוד הצדיקים נתיישבה, ומיד נשכבה חזרה. מילותיה האחרונות היו "ברוך הוא וברוך שמו" אותם אמרה מתוך הקומה, כאשר אחי הגדול בירך על כוס מים בשקט לעצמו, זתע"א.

ביתה– **רחל** בת **חנה** שנפטרה בקיציו"ש.

סבי הזקן התמים ר' **אברהם** בן **רחל טרז'מן**.

סבתי התמימה **תמו** בת **מסעודה**. שהייתה עוסקת בטהרת נפטרות. ובפרט שכשהייתה תופרת תכריכים, אם הייתה זו אישה כשירה, הייתה מצרפת עימה משהי נוספת שתמתח את הבד, שח"ו לא תפגע המחט בכבוד הנפטרת ח"ו (לבד משנים של מתן בסתר ועוד).

מסעודה בת **תמו**

חיים שושן בר **עליה**

יוסף אילוז בר **שמחה**

רבקה דהאן בת **רחל** נזדככה בייסורין, בעלת לב רחום והנתינה לזולת מתכונותיה הבולטות.

צבי הרשקוביץ בן **חוה**.

זיידה: **אהרון** בן **אברהם** הכהן.

באבי: **רחל** בת **צבי** הירש.

יפית בת **זיקלין** אשר נזדככה בייסורין קשים הקב"ה ירחם על בנה וינחהו באורח מישור בזכות הצדיקים, וירפא את אימה משברה בזכות לבבה הטוב.

חברי היקר **אביתר בורובסקי** הי"ד שנרצח בידי בני עוולה. הקב"ה ירחם על האלמנה ועל היתומים, לבי עימם כל הימים, ינחם ה' באורח מישור, ויזכו לתורה ויר"ש אכי"ר. ויתקיים בנו מקרא שכתוב: "ולעלובת נפש תנקום נקם במהרה בימינו ברוך אתה ה' משמח ציון בבניה" אמן (כך היא הגירסא הקדומה שהייתה בידי הגאונים).

צילום ה"תורת חכם"

ומפתחות ה"אפר יצחק"

מדפום שאלוניקי

שנת תקם"ו

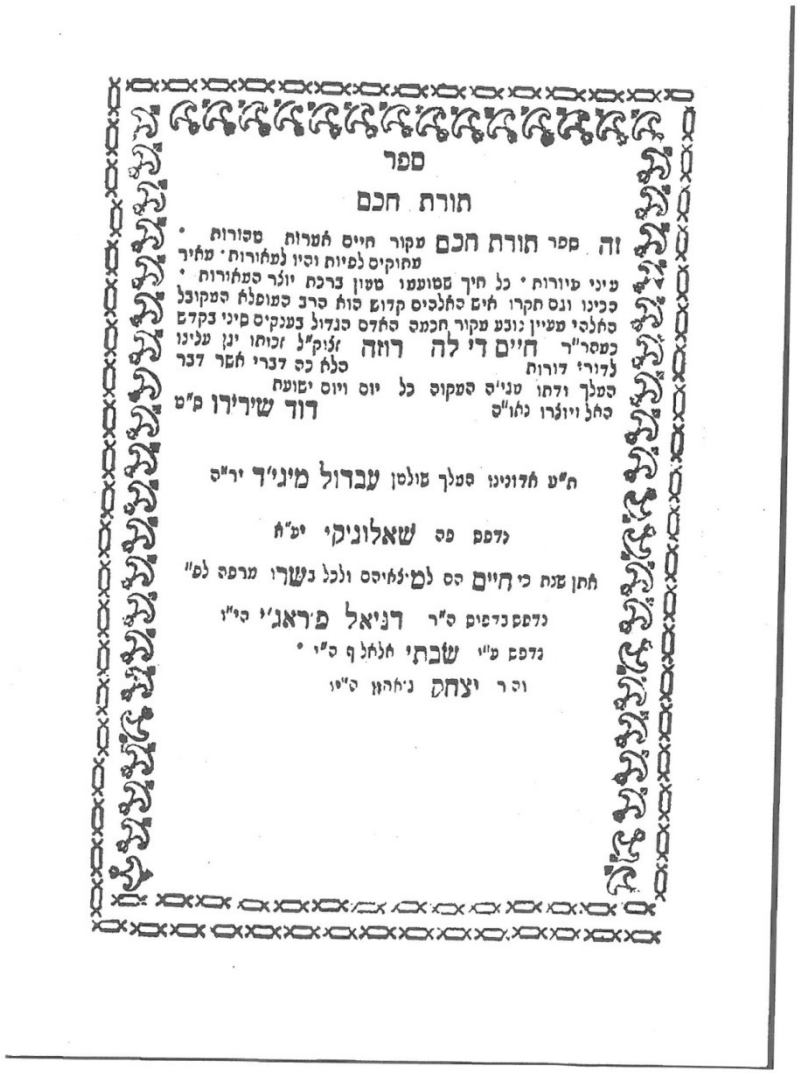

ספר

תורת חכם

זה ספר תורת חכם מקור חיים לאמרות טהורות •
מחוקים לפיות וכיון למאורות • מאיר
עיני עיורות • כל חיך יטעמנו טעון ברכת יוצר המאורות •
בכינו וגם תקרו לים התלבים קדוש הוא סרב המופלא המקובל
התלבי מעיין נובע מקור חכמה התלמיד הגדול במעלה מיני בקדם
כמהר"ר חיים די לה רוזה זצוק"ל זכותו יגן עלינו
לאורי דורות פלא כה דברי חסד דבר
המלך ולתו מני"ט המקום כל יום ויום ישועת
התלמיד ויונקרו נתו"ם דוד שירירו ס"ם

ח"ע תחזינו פמלך עולמן עבדול מינ"ד יר"ם

נדפס פס שאלוניקי יע"ת

תתן שנת כי חיים הס נמ·נאיכם ונכל נשמי מרפה נפ"

נדפס נדפים פ"ר דניאל פ·ראג'י הי"ו

נדפס ע"י שבתי תנתל ף פ"י •

וה ר יצחק נ·תהון פ"ו

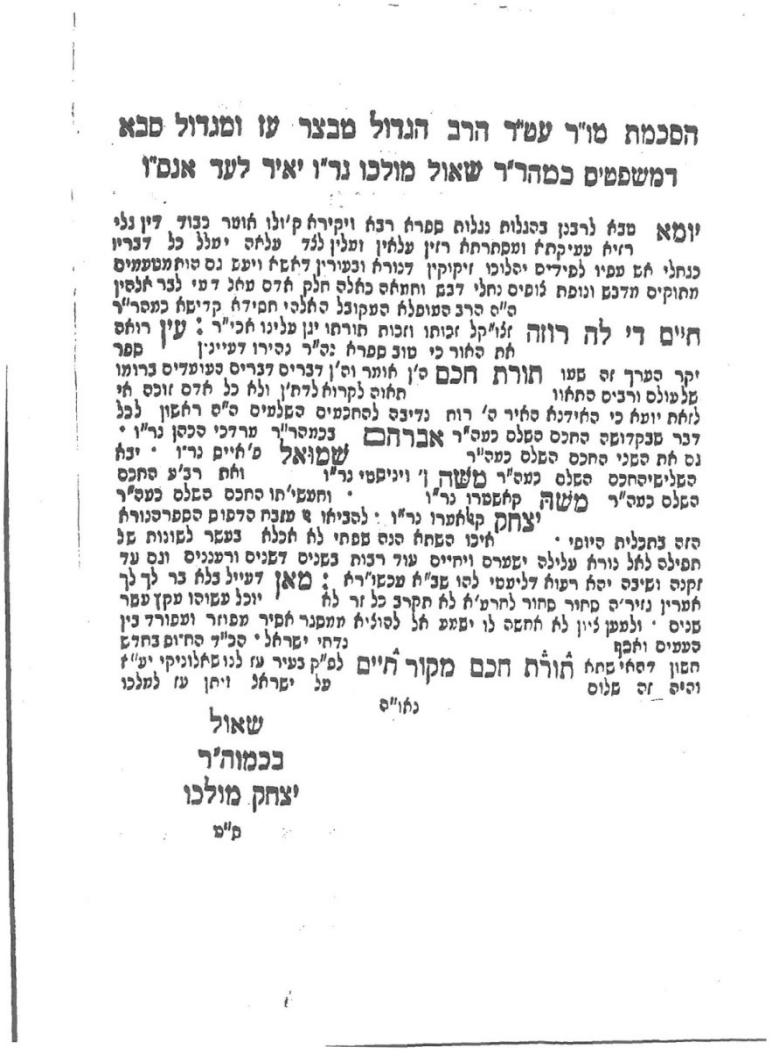

הסכמת מו"ר עש"ד הרב הגדול מבצר עז ומגדול סבא
דמשפטים כמהר"ר שאול מולכו נר"ו יאיר לעד אנס"ו

יומא מצת נרבנן בהגלות נגלות בפרת רבת ויקירת ק'וכו חומר בבוד דין נגלי
רזית עמיקתת ומסתרתת רזין עלאין ומלין לגד עלאה ימלל כל דבריו
כנחלי גת עפיו למידים יסלוכו זיקוקין דנורת וכעורין לתצת ויצת נס טוב מטעמים
מחוקים מדבש ונופת צופים נחלי דבש וחתאם כחלב חלק תדש מחל דמי לבר מלעין
ס"ם הרב המופלא המקובל החלבי חסידא קדישא כמהר"ר

חיים די לה רווה זגו"קל זכותו וזכות תורתו יגן עלינו אכי"ר : עין רואם
חת החור כי טוב בפרת נס"ר נהירו דעיינין בפר

יקר הערך זה שמו תורת חכם ס'ן חומר וס'ן דברים דברים בעומדים ברומו
עלעולם ורבים בתחוו תחוה לקרות לדתן ולת כל תדש זוכה אי
לזחת יועת כי בחידות בחיר ס' רוח נדיבה לבחכמים בעלמים פ"ם רחמן לבל
דבר שבקדושה בחכם בעלם כמה"ר אברהם בכמהר"ר מרדכי בכהן נר"ו •
גם חת בעלי בחכם בעלם כמה"ר שמואל פ'חיים נרי"ו • יצת
בעלי"בחכם בעלם כמה"ר משה ן' ויניפטי נר"ו וחת רב"ע בחכם
בעלם כמה"ר משה קחתמרו נר"ו • וחמצי'תו בחכם בעלם כמה"ר
יצחק קחתמרו נר"ו • להבדילו ס מנת בדפוס בספרבנורת
הזה בחכלית היופי • תיכו בעתת סנס עפתי לת תכלת בעתר לשונות בל
תפילם לחל נורת עלילה יעמרס ויחייס עוד רבות בשנים דשנים ורעננים ונס עד
זקנה ושיבה יפת רעות לניעטי לחו שב"ת שכצו"רת : מאן דעייל בלת בר לך
תמרין נזיר"ם בחור בחור בחרש"ת לת תקרב כל זר לת יוכל עשוכו עקר עפר
שנים • ולעתן ניון לת בחתם לו יעמם תל לסוליח ממענר תפיר מפוזר ומפורד בין
פעמים ותבף נדחי ישרחל • סב"ד בחיום בחדש
חשון דפתי בתת תוֹרת חכם מקור חיים לפ"ק בעיר עז לנו בסלוניקי יע"ת
ויום זה שלום על ישרחל ויחן עז למלכו

נתו"ם

שאול
בכמוה"ר
יצחק מולכו
פ"ם

הקרמת אחד חמיוחר ריכא ובר ריכא • פזרע המלוכה • מר
ניהו הרב השובהק ואח לברק כמוהר"ר רפאל אשר
קוב"ו נר"ו יאיר אורו תירום רישיה אכולה כרכא : כיר"א

תורת חיים • עקור מיס חיים • חזו מאי דקטן מתן דלת ידע לאסתעויי סעולל
מלילות עסקם ושולם • עלין ע"ג עלין עמסדורי מילי • ליסנת קלילת דנריע
וקטיע דנפיק הבלי"ס • יסבו כיה רבנן עיניהו מרננו אבתריה דכרו חכמים
בסוס • מי כוח זס אמר ל"ו יקיס לעסות לו סס עולס כסס הגדולים סוד
ופלר תסוס • הת ברזברכי סית נדולי יקרחל רבנן תקיפי תרעת סחתניס
עוקדי חרן נגיד ומלוס • ברס ידעת בנפסחי קטנתי תיני כדתי לנבב דברים
לבת ל סאר"ם בפתחי סעריס • כדרך סמלכים סמס הגבורים • לפתוח
פתיחתת דחכימי דכרי פי חכם

תורת חמת סיתס בפיהו • ותורס יבקשו מפיהו • מתן דתני עדיהן־עדותי זה בפעס
תודה קולתת בעל דבר לת רתיה בעי ולת טענס • לת בי היה נס תיני
מתנסיס תין חכמס ותין עלס ותין חבונה • ולמי סנת רתס תת סחדס תיך
יבת ויעיל ליטול תת הסס בפלי כבני ברחמנת • הסמנס תנת דתערי כל כי
סתי מילתת ליערו מעטתי מל המפורסמות תינן לריכות רתיס • ער ניהו
רבת הסס נפניהו בחיים בלל החכמס מסתופף בלבת דמהמנותת תחד מבני
מליס • סלניף הטהור מערה ברתס כל חדס דין נלי רזיית • עפי זקנים
סמענו תת כבודו ותת נולנו ועתו בסחקיס • לר'יפת דתורב'ני ויסבו'ר תת
תרזי חכו מעתקיס • לסמור תת דרך עץ סחייס ודסדרים מתיקים •
ותדוני חכם

תורת סחדס הנדול בענקיס • מיס עמוקים • מנלה עמוקות דמטמרן ליס נליי"ן •
יתיר נתיב תעלומ'ות חכמס ודעת כחדת ברייך־סעת דחיי מנסתני עליו סחר'י
ברתסיס ידיו רב לו ידיס מוכיחות חויין • נלייס לדרעיס ומלת תת נתר'ו
וב'תר מליס נת'ר מיס חיים סכת תרניסו נהוריתת • פובב סולך־על יד היתו"ר
ומורסו פתוח על פ' סקדושים עץ החיים וספר הכוונות לרבינו
סנדול חים זלק"ס פוהרח"ו זלוק"ל
נלי עמיקתת ומפחרתת ובתורתו יהנה על כל פנותיו ובר"ם
סית'ור סמפ"ר דעי"ס מילי מעלייתת' ל"ו זת קתני פר"ם פר"ם בעת"ס
כלתת השמ"ש בנבורס • סות סקדוס בולינת דנפ'ורת • נדול השלום
תיפפקלרית סמתירס • חיס חכם

תורת שפ"ו בלבו • ובקרבו יסיס תו"ר ב"ו • סתיר לנו כל תכס לב סחכוו תתוס עתן
יסיב לן עכות'נות יעיר עמ'נתו • עי יתן וסיס מנילס ניתנס זתת סתורס

תורת חכם א

בינ"ז עמ"י עש"ז

סימן א

כתב מורי הרב זלה"ה (בהקדמת החבור הקטן דק"ד ע"ח סי' נ') הנה הכתב פנוס הספר' לכתר לכתר, דמ"ק הוא כתר על עצמו וכו' הרי נתקן פר' ח' מכ"ה פרנסי דמ"ח דכל פר' ח"ק, דהייכו דמ"ח דמ"ח דמ"ח דמ"ח דמ"ח. ודמ"ח דיפסק"ת, דהייכו סיג זוה הכתר דמ"ח דמ"ח ה"פ (פלמים) כוללים, וכן בחכמה דמ"ח דמ"ח ס"ם כוללים מלכיסים ז"ל בסוה וכן בבינה וכו' הרי סיג כ"ה כוללים דמ"ח דמ"ח דמ"ק, ובכתיו נתקן הפר' הח' הכולל דה"פ הכתר דמ"ח דמ"ח, והי"ם הכוללים על חכמה דמ"ח דמ"ח ועדיין נשאר להתקן ד' פר' הכתר הכוללים דמ"ח דמ"ח דמ"ח הרי סהוח ח' מכ"ה פר' דמ"ח דמ"ח, וכן על הבינה וכו' • וכן נתקן ח' מכ"ה פר' הכוללים דמ"ח דמ"ח ודמ"ח דיפסק"ת וכו' כל זה הם הכוללים דמ"ק דמ"ק, ומח"כ נתקנו דוגמתם הם"ם הכוללים דמני' דמ"ק, וזה הם הכוללים דמני' דמ"ק, וכן בי"ע דמני' דמ"ק וכן הם"ם דבי"ע דמני', סהנו נקרמי בי"ע הפרטים דמני' דמ"ק, וכן בי"ע הכוללים דמ"ק הכלול מח"ק ומבי"ע, כיון סיג הסם מני' יש הסם ח"ק • וכן דוגמתם נתקנו הם"ם המני' דמני' הכוללים וכן בבי"ע הפרטים סנו וכן בחבי"ע דבריי' וכן וכו' כמ"ש בהקדמה האחרת בפי' ד"ל ע"כ וד"ה ע"ח • ומצא כל פר' דמ"ח הכולל דמ"ק הם קכ"ה וכן כמ"ח וכן כיוצ"ח מצו וכו' • וזה שכתבנו שהם קכ"ה פר' נכל פר' מהם"ם דמ"ק דמ"ק וכו' הוא בכללות אבל הם כפרטים לפיין קן כמ"ש בהקדמת השנות • ובכה מצמע מתוך כתביו דבין מבי"ע הכולל דכל בחי' ח"ק, וכן בבי"ע הכולל דמני', יצאו מהעשרים לאותו ח"ק השתייחס צוין, ומירע דמני' דמי"ע מבחם עניין שבירת המלכים, כי ח"ח סיהיה בי"ע כוללים אלא יהיה להם בחי' ח"ק ביון סיג מני' בשורה פרט, יש לו ח"ק

סימן ב

וכ"ש (הם דק"כ ע"ח) זכזדוונו ע"כ דפ"כ וכ"כ דס"כ דעתיק דמבי"ע דמני'דמ"ק נדי לתקן עתיק דמבי"ע דמני' סיהיה כי עתיק דמני'דמ"ק נעשה ע"י דמ"ק דמני', וכבר כתב בח"ח כי דוקא בילודי ב"י דמני' עולים בד ע"י דמ"ק דמני' ומשם נמשך לו גלם המוחין מה שאין כן בילודי ח"ח דמני', כי אינם עולים כ"ח עד ע"י דמני' ואינו עולה לח"ק כ"ח עתיק דמני', דבל פרט ומשך לו נרנח"י דיחידה מעתיק ונוק' ות"ת ונוק' דמ"ק מלובשים תוך נרנח"י דחיה הנמשכים מהבחות דכתר דמ"ק בח"ם הרח"ו ז"ל משם למעלה מאח"פ, ומח"ם הם ם"ג דמ"ק מלובשים בתוך נרנח"י דנפש הנמשכים מבינות דכתר דמ"ק

סימן ג

ועיין מ"ם בכוונת קול ודיבור ומ"ם שמהמוטס נמשך לאין משם יעקב ולחל לאו"א מלובשים בשם משם יפסו"ת דנצון ומזלוונים חיך וגרון • כ"ג חיים, שמדבר בחינו' אז בח"פ ומקיף דח"ם וקרא לאו"א דמ"ק דמ"ק בשם משם וכשם ובינו דאין וגרון, ת' דם"ם ודיפסו"ת • דיחידה יונקים מן הסם דמ"ק הנו' ומיתנים לאו"א הכולל שמשם כמנך החיים והכשמה ומשפיע לזו"ן שכתר יש להם כ"ר • כמצא שכתינו' יש ב' זווגים דאין וגרון, ת' דם"ם ודיפסו"ת •

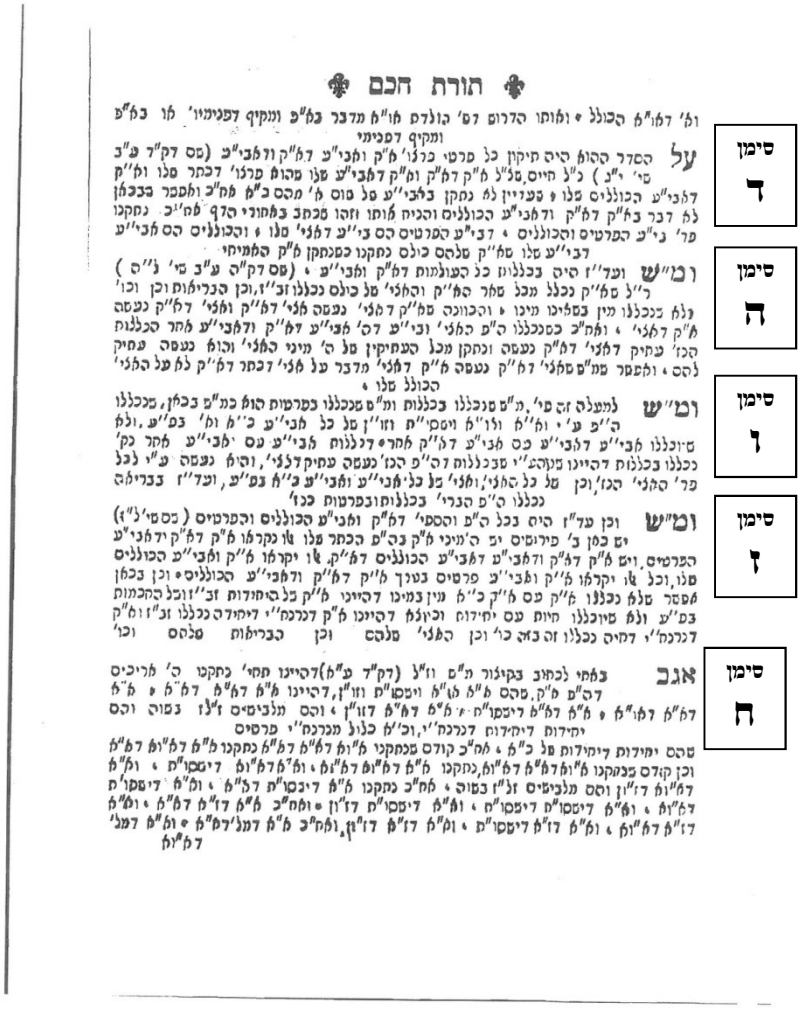

תורת חכם

סימן ד

על הסדר הזה היה תיקון כל פרטי כרכו' מ"ק ותלבי"ב דמ"ק וד"ל (סס דק"ד ע"ב סי' י"ב) כ"ל היה מל"ל מ"ק דמ"ק ומ"ק דתלבי"ע שהוא סדרו דכתר סלו ומ"ק דתלבי"ע הכוללים סלו ◆ בעדיין לא נתקן בלבי"ע עד סוף מ' מהס כ"מ ותסבר בכהאן לא דבר בא"ק דמ"ק ודתלבי"ע הכוללים והניח אותו וזהו שכתב בתחומי הדף סמ"ב נתקנו פרי' ג"כ הפרטים והכוללים ◆ דבי"ע הפרטים הם בי"ע דתלבי' סלו ◆ והכוללים הם תלבי"ע דבי"ע עד סמ"ק שלהם כולם נתקנו כשנתקן מ"ק האמיתי

סימן ה

ועכ"ז היה נכללות כל העולמות דמ"ק ותלבי"ע ◆ (סס דק"ה ע"ב סי' נ"ה) ר"ל שמ"ק נכלל מכל שאר הא"ק והתלבי' עד כולם נכללו זה"ז, וכן הכלים וכן וכו' עיין בספיכו מינו ◆ והכווכה שמ"ק דתלבי' נעשה תלבי' דמ"ק ותלבי' דמ"ק נעשה מ"ק דתלבי' ◆ ותסב כשנכללו ה"ם בתלבי' וכי"ב דם' תלבי"ע דמ"ק ותלבי"ע תחר הכללות הכל בתיקון דמ"ק נעשה ונתקן מכל העתיקין עד ס' מיני תלבי' והוא נעשה עתיק לגמ ◆ ותסבר שם"ם שתלבי' דמ"ק נעשה מ"ק דתלבי' מדבר על תלבי' דכתר דמ"ק עד תלבי' הכולל שלו ◆

סימן ו

ומ"ש למעלה זה סי' מ"ם שנכללו בכללות ומ"ם שנכללו בפרטות הוא סמ"ם בכלן, שנכללו ה"ע ע' ◆ ות"ת ולו"ת ויסו"ת וזו"ן עד כל תלבי"ע כ"ת ות' בס"ע, ולא שיכללו תלבי"ע דתלבי"ע כמ תלבי"ע דמ"ק תחר◆ דכללות תלבי"ע עם תלבי"ע תחר בת' בכללות דהיינו שנכללות דה"ם הכו' כעשה עתיק דלעי', והיה נעשה ע"י לבד הא' הכו', וכן עד כל הא'; ותלבי' עד כל תלבי"ע ותלבי"ע כ"ת בס"ע, ובד"ז בבריאה בכללו ה"ם הנרי' בכללות ובפרטות ככו'

סימן ז

ומ"ש וכן עד"ז היה נכל ה"ם והספי' דמ"ק ותלבי"ע הכוללים והפרטים (סס סי' ל"ז) יש כמן ב' פירושים יב ה'מיני מ"ק בה"ם הכתר אלו שנקראו מ"ק דמ"ק ידתלבי"ע הפרטים, ויש מ"ק דמ"ק ודתלבי"ע דתלבי"ע הכוללים דמ"ק, אלו יקראו מ"ק ותלבי"ע הכוללים◆ וכן בכמן אלו, וכל אלו יקראו מ"ק ותלבי"ע פרטים בערך מ"ק דמ"ק ודתלבי"ע הכוללים◆ וכן בכמן שעשר שלא נכללו מ"ק עם מ"ק כ"א עיין במינו דהיינו מ"ק בל בחינות זה"ז וכל התכמות בס"ע ולא שיכללו חיות עם יחידות וכיוצא דהיינו מ"ק דכתר"י ליחידה שכללו זה"ז ומ"ק דכתר"י דמיה שכללו זה בזה כו' וכן האני' שלהם וכן הבריאות שלהם וכו'

סימן ח

אגב בשתי לכתוב בקיצור מ"ם וז"ל (דק"ד ע"ב) דקיימנו תחי' כתקנו כ' תריסים דה"ם מ"ק. שהם מ"ת מו"ת ויסו"ת וזו"ן, דהיינו מ"ת דמ"ת ד"ת ◆ מ"ת דמו"ת ◆ מ"ת דמ"ת דיסו"ת ◆ מ"ת דזו"ן ◆ והם תלבי"ם זו"ן ◆ שהם יחידות דיחידות דכתר"י, וכ"ת כלול מכתר"י פרטים יחידות דיחידות דכתר"י, פרטים שהם יחידות דיחידות של כ"ת ◆ תח"כ קודם שנתקנו מ"ת דמ"ת ד"ת כתקנו מ"ת דמ"ת ד"ת ◆ ומ"ת דמ"ת וכן קדם שנתקנו מ"ת דמ"ת ד"ת, כתקנו מ"ת דמ"ת ד"ת ◆ ומ"ת דמ"ת דיסו"ת ◆ ומ"ת דמ"ת דזו"ן והם תלבי"ם זו"ן כשוה ◆ תח"כ נתקנו מ"ת דיסו"ת ד"ת ◆ ומ"ת דיסו"ת דמ"ת ◆ ומ"ת דיסו"ת דמ"ת ◆ ומ"ת דיסו"ת ◆ ומ"ת דזו"ן ◆ ומ"ת דזו"ן דיסו"ת ◆ ומ"ת דזו"ן, ותח"כ מ"ת דמ"ת ד"ת דמ"ת ◆ ומ"ת דמ"ת ד"ת ◆ ומ"ת דמ"ת דמ"ת

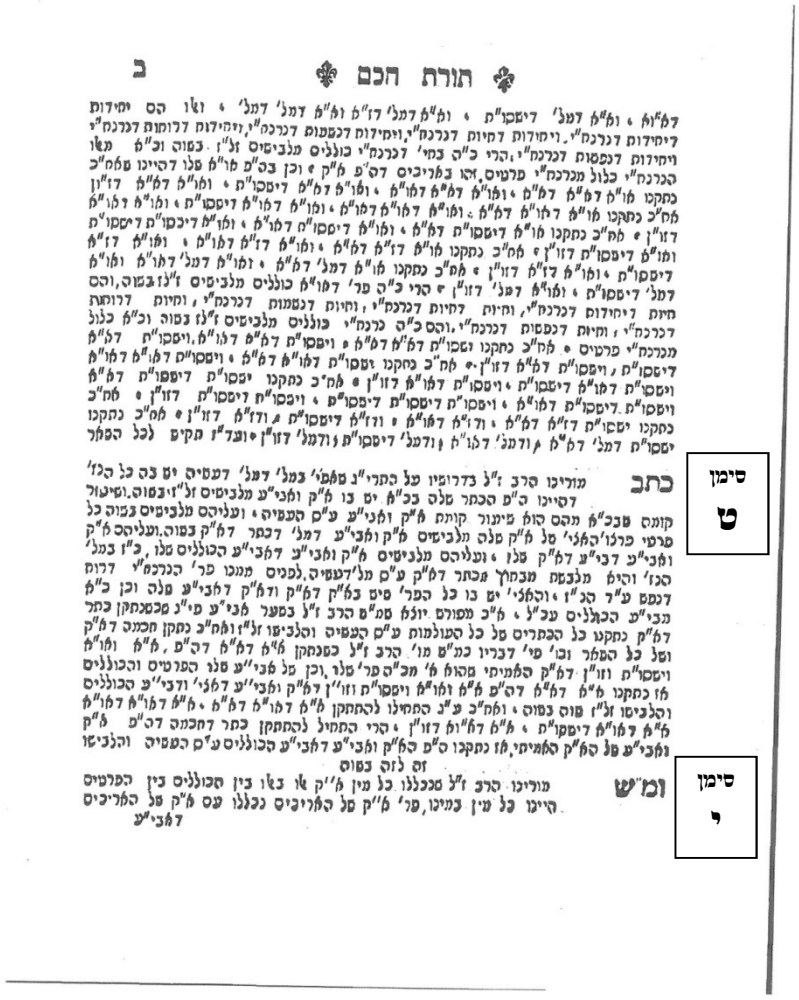

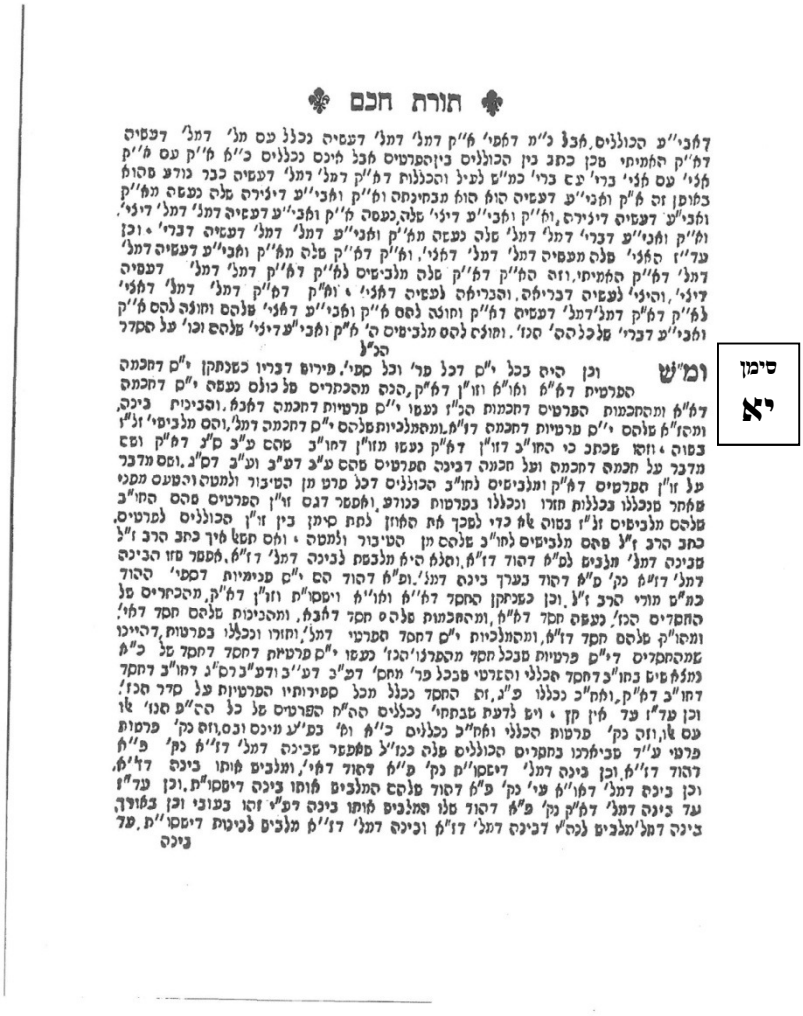

סימן יב

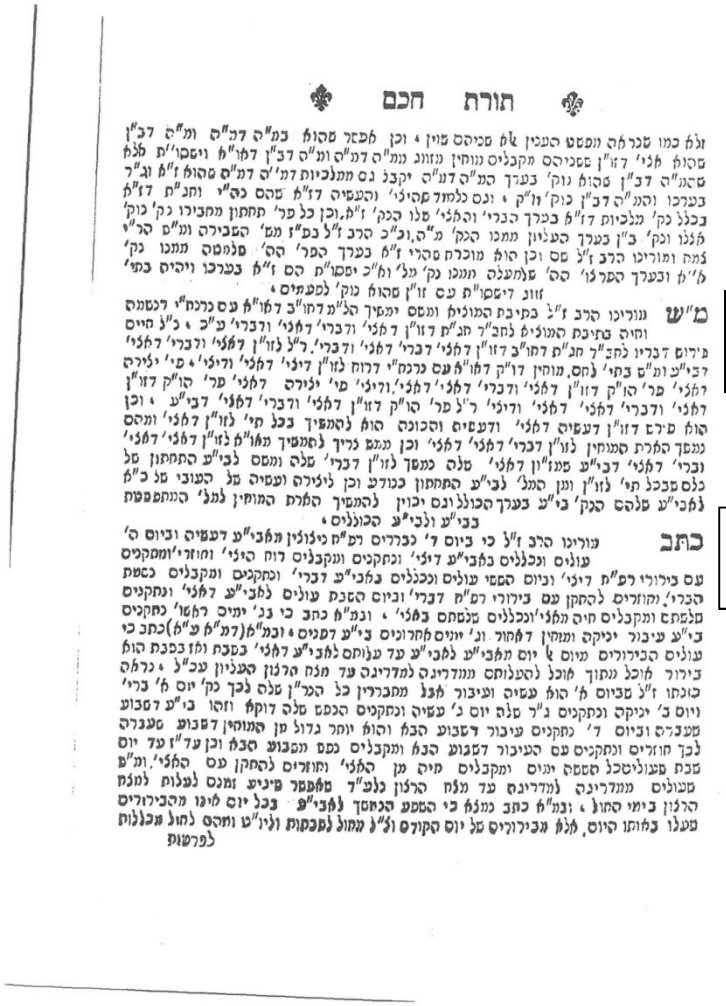

תורת חכם

סימן יג

סימן יד

סימן
טז

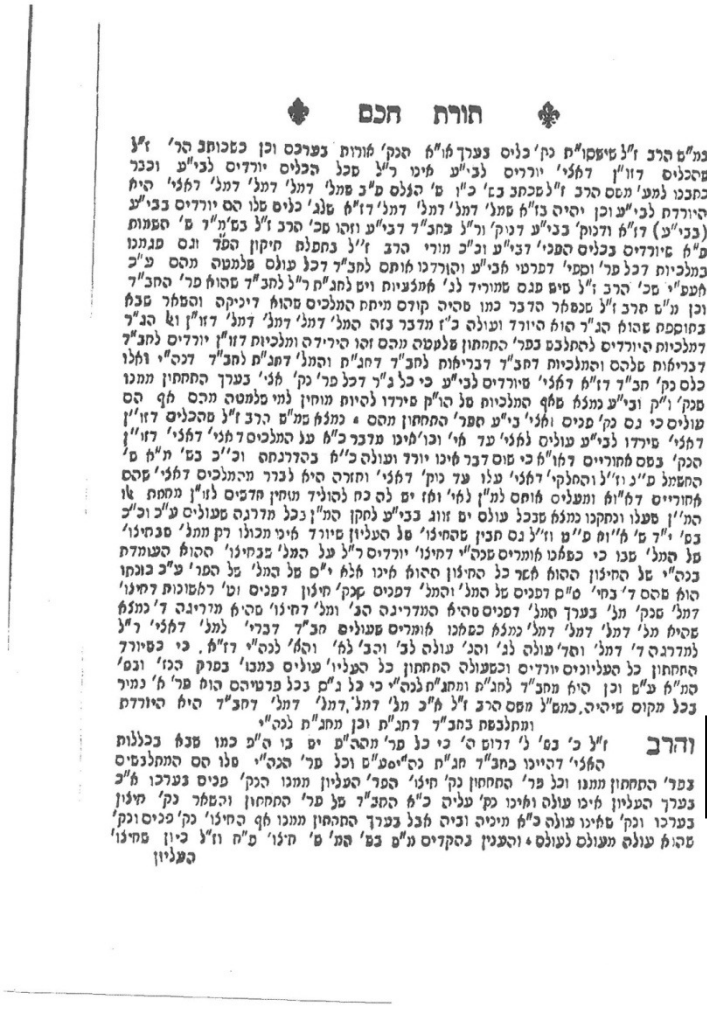

תורת חכם

סימן טז

סימן יז

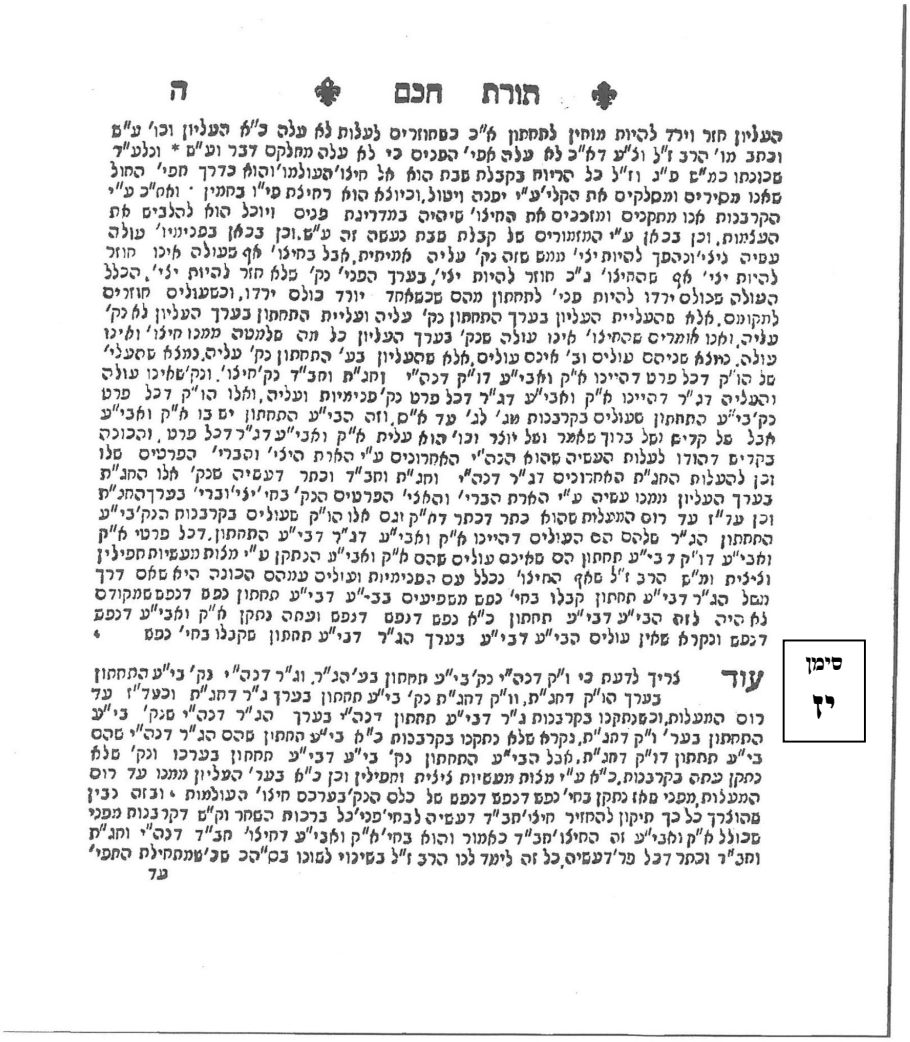

סימן יח

ום"ש

ועפו תורות בעולם אחד כל אז הבחי' מיכס כך' עולם ת' מפני שכל בחי' מהנז' כולל ת"ק ותקי"ע והס כ' עולמות ולכן מכניס דתו"מ יכפו תורות ליפ"קות וכן מיפק"ות נז"ן שכתב הרב ז"ל ממחיצו' דחיצו' דמל' דתי' כעניין מוחין נז"ת והחיצו' דמל' הוא בחי' נ"ק וכליס למל' שהס בו"ק לכליס, מזה תבין שהמשכת המוחין שעזכיר הרב ז"ל בשתים הס בכוללים וכן דעת מוריגו הרב ז"ל שכתב בק"ס שאו הג' יו"דין ות' הס נז"ת שהס ה ב' ס"ך וכו' הלי פזו הכוונ' שהיא מוזכרת ונחקנת בחי' שמע היא נוק' כוללת ת"ק ותקי"ע פיס לא נתמך כן מהיכן יש לה ז"ת, לכך מהכליס של עליון נעשים מוחין לתחתון ממנו והתחתון נק' בחי' עולם אהל ותה"כ שיהיו נס המשכת מוחין נפרטות, לכל עיקר הכוונה בכוללים.

סימן יט

ונבא לדקדק בדברי מורי ז"ל שלא הזכיר כ"ם בשה"כ שקדושת ובא"לעיון גופל הוא להמשיך שפע קדושה וברכה למל' דתי' היוצר להק"ק דברי' בהיותו עדיין בתי' לכן אמר חוזרים לומר קדושה קק"ק וכו' ע"ם זשכתב בדרושי קדושת בקדיסך וכו' ולקמן לא הזכיר מזה כלל כ"ת מ"ם מורי ז"ל בסידור, וכלא"ד כי כוונתו ז"ל ללמדנו שאין הדברים כפשוטן ושהם בהקדיש מ"ם בם' מ"ד ס' הסמות פ"ת וז"ל, כי כשאנו אומרים ג' ספילאן עי' מקבלן בברי' הוא על ג"ר דמל' דז"ת דברי'וכו', והעכין כי כל ג' עולמו'בי"ע שם חיילי המל' ע"ם, וכלא"ד בכוונת הרב ז"ל שקורת נ"ר דמל' דז"ת דברי' על הק"ק הכולל שהם ע"י ות"ת ומו"ת, שפני שכל פר'הברי' הס חיילי המל' ומ"ם נמע' פי"ם דברי'הס מחוסס י"ם דתי' ר"ל מי"ם דמל' דתי' ת"כ מ"ם בשעיך קדושה למל' סיודדת להק"ק דברי' בעודו בתי' עדיין מ"ם בעודו עדיין בתי', ר"ל נתי' דברי' והכה הקדושה של בקדיסך היתה בתי' דתי' דתי"ע וקדושת ובא"לעיון היה בתי' דברי' דתי"ע והכוונה של זו הקדושה היא כדוגמת הכוונה של בקדיסך כמ"ם בשה"כ והכוונה היא להמשיך מחב"ד דתי'ד דברי' דתי"ע לתג"ת והחב"ד שהוא הנ"ר קדת מוחו מתי', והחג"ת והכה"י ברי' ומ"ם שהמל' דתי' היא בהק"ק דברי' מדבר על החג"ת שבק'נ"ר והק"ק נע' הכה"י והמיד יומשכת שם שלנו החג"ת הס בחי' המל' חיילי המל', ומ"ם מורי הר'ז"ל שהכוונה להמשיך מחב"ד דתי' לחב"ד תג"ת דברי' בחי' קדום הכוונה יהיה להב"ד חג"ת דחג"ת, מו לחג"ת בלו ולחב"ד בשק'חג"ת בע'הכולל ממנו שהעיבור המל' היה שנזדווגו יעקב ורחל בפר'החב"ד דתי' דברי' דתי"ע וזה קן שיודדת לברי' בעודו בתי', ונס הקב"ד דתי' דברי'דתי"ע קן הק"ק דברי'בע' דתי'דתי' דתי"ע, ונס היה הזווג דיעקב ורחל כתמור, ובזה מובן מ"ם מורי הרב ז"ל בהלכות נמל עליון, יכוין לזווג נ"ר חב"ד דו"ק דחיצו'דיסמו"ת דחיצו'דתי'כיון שכונב למדנו בתי' המקבלת בברי'מדבר על המל', ת"כ אלו היסמו"ת שק'מי' ר"ל מל' דהייגו המל' זו היא יעקב ורחל דחיצו' דמל' שק' ו"ק בערך ט"ך דחיצו'שלה הנק'בפרכס ז"ת נ"ך דחיצו', וזו המל' כתבנו לעיל פהיא נק' מל' דמל' של המל' דתי'בבחינה ב'בחי'דבחינתה והיא המחלבשת בברי', וע"ם דחיצו'דתי' כמ"ש בם' מ' ס' חיצו' מ"ב שבחיגיו' חב"ד דברי'מלביושים לחיצו'כ"י דתי' וק' פחיגיות נמור בערכם וע"ם חב"ד דו"ק ה"ע שבאלו נתנו להמשיך מוחין דפנים לאו"ת דברי' ונמשכים מן הפחיגיות דו"ק הנז' הנק' חב"ד וג"ר של הו' קצוות

סימן כ

כתב מוריגו הרב ז"ל בביאור הזחירות(לם"ת ע"ב) כי מ"ם בם"הב שבקבנות עוליס חב"ד לנה"י היינו בני"ע התחתון לבל בני"ע דתי' שיודדו בחי"ע התחתון לברך

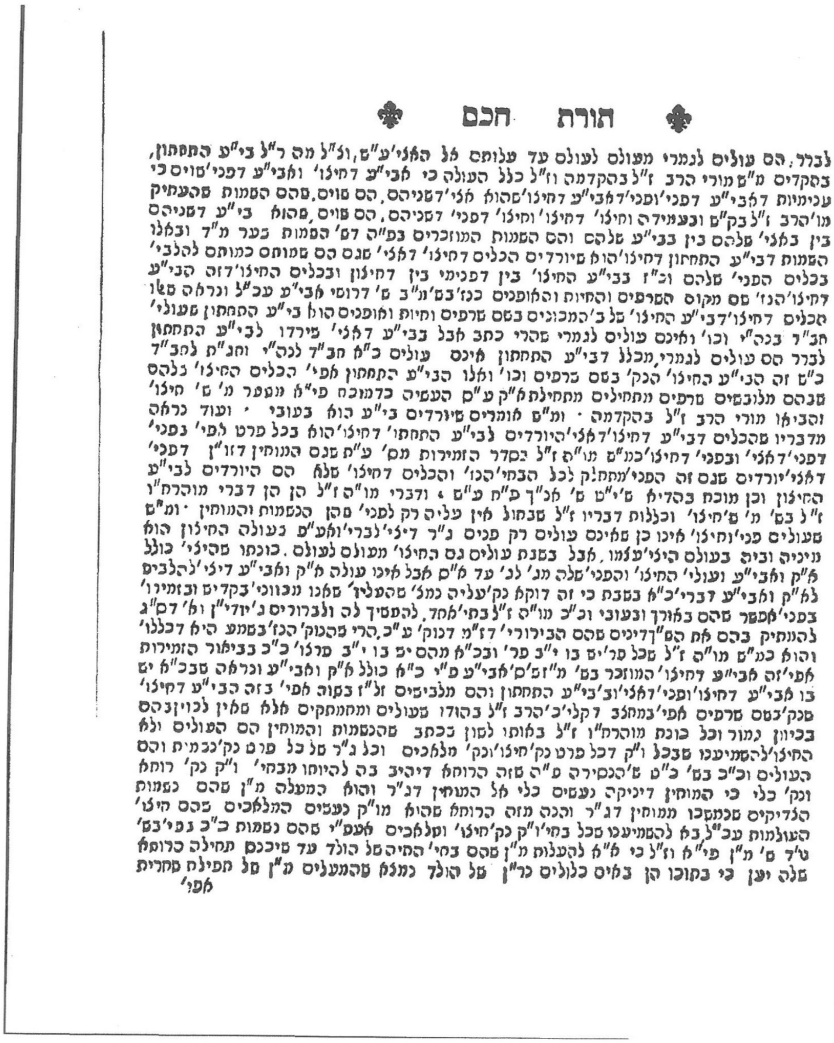

תורת חכם

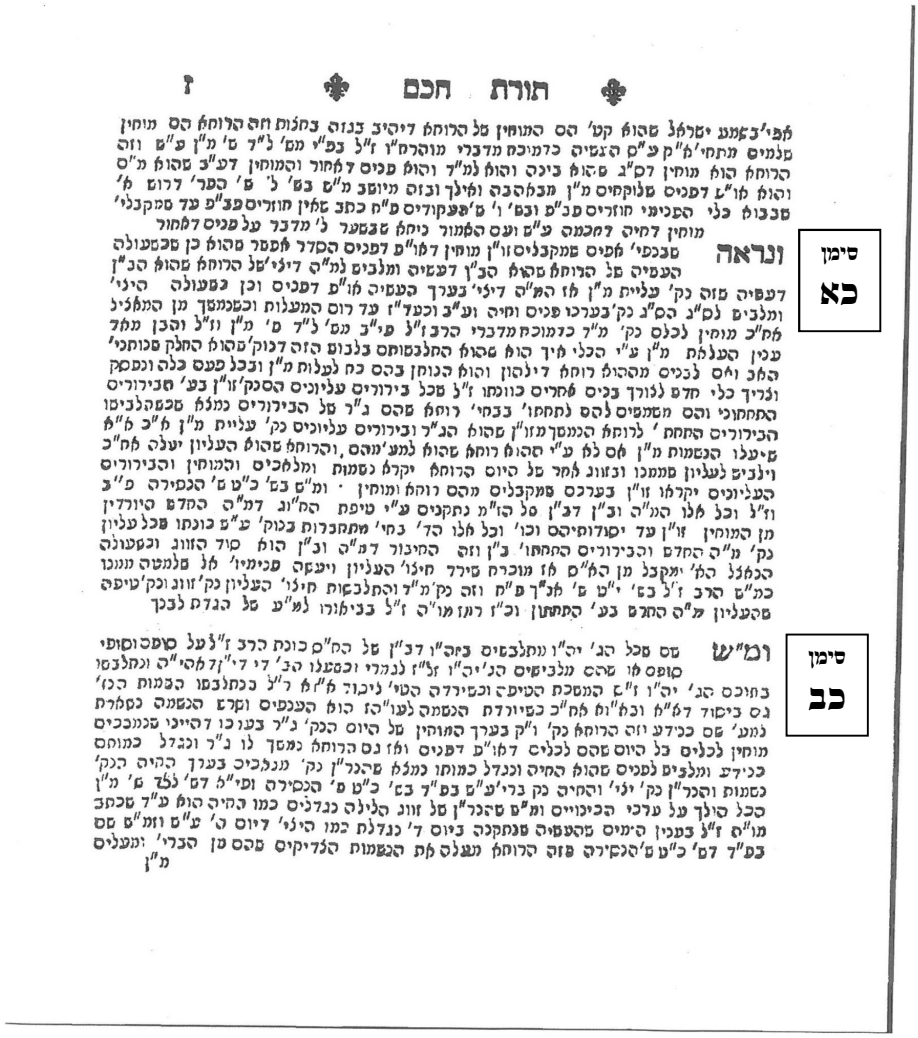

סימן כא

ונראה שבכפי' מפיס שמקבלים זו"ן מוחין דמו"ס דפניס הסדר מפסר שהוח שהוח הכ"ן כן שבשעולה העמיה של הרוחת שהוח הכ"ן דעמיה פזה נק' עליית מ"ן תז המ"ה דיני' בערך העמיה מו"ם דפניס וכן בשעולה היני' ומלבים נק"ג הס"ג נק' בערכו פניס ומיה וע"ב וכעד"ז עד רוס המעלות וכשמסך מן המסיל' מת"כ מוחין לכלם נק' מ"ך כזמוכת מדברי הרב ז"ל פי"ב מס' ל"ד ס' מ"ן וז"ל והכן ממד עניו העלמת מ"ן ע"י הכלי מיך הוח שהוח החלבשותם בלבוש הזה דבוק שהוח החלק שבוחני' המב ואם לבניס מהשוח רוחת דילהון והוח הבוחן בהם כח לעלות מ"ן ובכל פעם כלה ונפסק ונדיך כלי מדם לבוך בניס פחניס כוומו ז"ל שכל בירודיים עליוניים הסבק'זו"ן בע' סבירודיים התחתוני והם משמשים להם לתחתו' בבחי' רוחת שהם ג"ר של הבירודיים נמלת שבשהלבישו הבירודים התחת' לרוחת המסך מזו"ן שהוח הב"ך ובירודיים עליוניים בק' עליית מ"ן ת"ב ת"ת ש"יעלו הנשמות מ"ן אם לא ע"י שהוח רוחת שהוח לבחי' מהם, והרוחת שהוח העליון יעלה אח"כ וילבים לעליון בחמתו ובזוג אחר של היום הרוחת יקרא נשמות ומלאכים והמוחין והבירודים העליוניים יקראו זו"ן בערכם שמקבלים מהם רוחת ומוחין . ומ"ם בע' כ"ט ס' הבשירה פ"ב וז"ל וכל אלו הא"ה וב"ן דב"ן של הו"ת נתקנים ע"י טיפת הת"וג דמ"ה החדש היולדין מן המוחין זו"ן עד יסודותיהם וכו' וכל אלו הד' בחי' מתחבדות בבוק' ע"ם בוכתו של עליון בק' מ"ה החדש והבירודים התחתו' ב"ן וזה החיבור דמ"ה וב"ן הוח קול הזווג ובשעולה הבחנל הת' יתקבל מן הת"ם אז מוכרח שיהל חילו' העליון ויעשה בבימיו' אל שלמטה ממנו כת"ם הרב ז"ל בע' י"ט ס' אך ם"ת וזה בק' מ"ך והתלבשות חילו' העליון בק' זווג ובק' טיפה שהעליון מ"ה החדש בע' התתון וכ"ז רוז מו"ה ז"ל בביאורו ע"ש של הגדת לבך

סימן כב

ומ"ש שם שכל הב' יה"ו מתלבשים בזה"ו דב"ן של הת"ם בוכת הרב ז"ל על סופה וסופי סופם אז שהם מלבישים הב' יה"ו ז"ל בנמדי וכשעלו הב' די' ז"ק לאהי"ה ומתלבשו בתוכם הב' יה"ו ז"ם המשכת הבינה וכשידלה הטוי ניכוד ת"ת ל"ל בכתלבשו הנשמות הבן' גם ביסוד דע"ת ובת"ת ומ"ת כשיולדת הנשמה לעו"ז הוח הבנפים ובק' הנשמה נשתית נמע' שם כבידע וזה הרוחת נק' ו"ק בערך המוחין של היום הבק' ג"ר בעורכו דהייני שבמוכבים מוחין לכלים של היום שהם לבלים דאו"ם דפניס ואז נם הרוחת נמשך לו נ"ר וכבדל כאותם בבידע ומלבים לפניס שהוח החיה וכבדל כאותו נמלת שהבר"ן נק' מבלכיה בערך החיה הבק' נשמות והבר"ן נק' יחי' והחיה בק בחי'ע"ם נם"ד בע' כ"ט ס' הבשירה ופי"ל דם' לבל ס' מ"ן בכל הולך על ערכי הביבויים ומ"ם שהבר"ן של זווג הלילה בבדלים בזו החיה הוח ע"ל שבחב מו"ם ז"ל בעבין הימים שהעשיה שבתקבה ביום ד' בבדלת בזו חיני' ליום ה' ע"ם וזמ"ם שם בם"ד דם' כ"ט ס' הבשירה פזה הרוחת שעלה את הנשמות הבדיקים שהם מן הבלי' שמעלים מ"ן

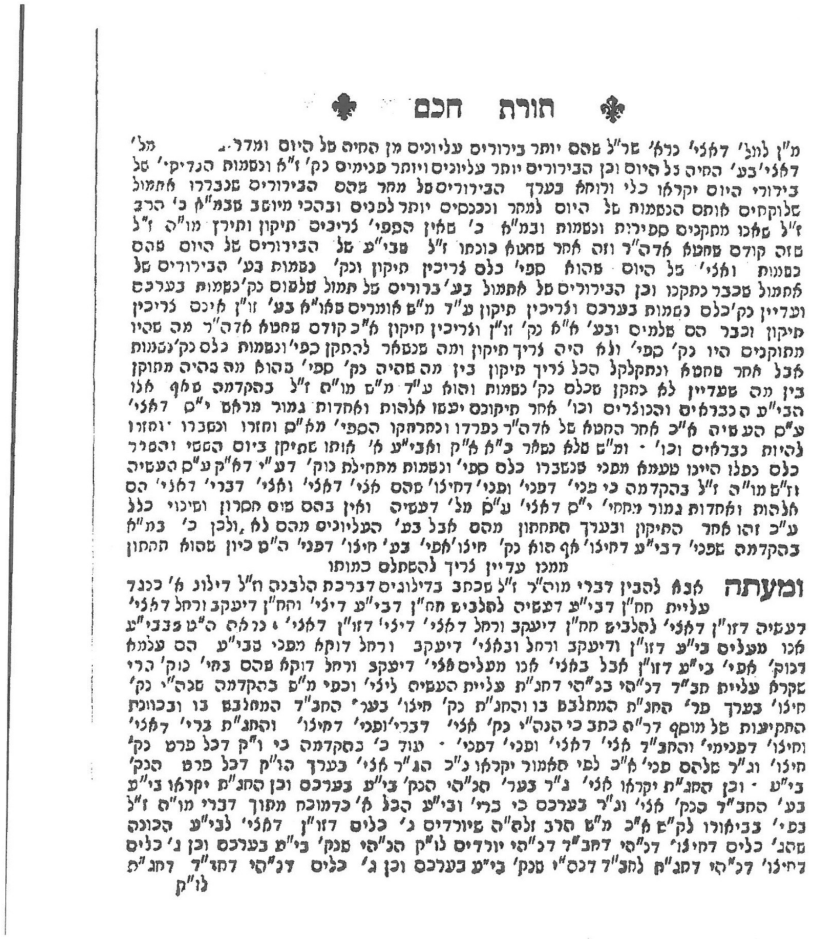

סימן כג

ג"ק דחנ"ם והייכו נ"ג, כליס פנימים דכה"י וחנ"ם ותב"ד דו"ק וכן עד"ז עד דוס המעלות ה"כ כמאמו מומרים שכוכת הקדים דערכית הסמוך נעמידה סוף להוליך המתי' בבדי' הכוכס הוא נהמשיך כל פרטי כה"י דכל כפי' דכליס ומיני' דמו"ב דז"ח נתב"ד דכל פרט שלו והכוונה להוליך המתי' בין לבדי' דמו"ב דז"ח למתי' בין למתי' דמו"ב דז"ה למתי' לבדיוות שבהם ובזה יבואו על ככון דברי הרב ז"ל שכתב שהחפילין הם מהרשימו טיוד מן המתי' לבדיהם בלילה וזה בין בחם"י ובין בחם"ר שכבר כתב מו"ה ז"ל שהחם"י הם הו"ק דג"ר דו"ק וג"ר דג"ר דו"ק שהם מוחין כפולים מלו"ת ושו הב"ר דו"ק הוא כל המתי' דבדי' שהם נ"ר שלו שהבדי' כולה כק' ו"ק בע' מתי' והחם"ר הם מוחין כפולים דמו"ת נ"כ והם ו"ק וג"ר דו"ק למתי' הכק' בדי' למתי' וכל שלו המוחין כק' מוחין דו"ק הכק' מוחין למי' בדי' שהחפילין בבדי' ע"כ ומני' מומר שכק' ו"ק למת שפ"י שהם מוחין שלימים דוגמת מ"ע הרב ז"ל שזן"ן לוקחין בינ"ם מוחין דחנ"ם למת וקוק מוסף ו"ק מפני שהם ו"ק בע' כללות מו"ת ובפמידה כ' מו"ה ז"ל שכשפכים ו"ק וג"ר דג"ר הכק' מו"ת מתי' למת וכמ"ה כבר כ' מו"ה ז"ל שהוא לכליס הפנימים מכל לכליס ממעים כשכים מוחין שלימים דמו"ת ·

סימן כד

והנה כ' מו"ה(דק"חע"ב)הכה בפלות שזו"ן לקבל מוחין דכשה פר' הנ' בינה שלו מיוכו"ת עלו ג"כ פרטי פר' כל העולמו' עליוכים ותחתו' וקבלו מוחין דכשה כל פרטו' שפרי' כפי ס' עליית זו"ן ופי' למעלה שהעשיה מקבלת מיני' ויני' מבדי' ובדי' ממנ' הכולל למתי' ומנ' הכולל מז"ת עד הע"ב דחכמ' דמ"ק מכתר דמ"ק ומ"ת כ' כי כפי מה שמחבדר מנ"ר הכק' זו"ן למיה הכק' למתי' דכל פרטי פר' מ"ק ומתי"ע כך נתקנו מבדיעה"י דימידה שהוא מ"ק ומבדיעה"י דגח"י למיה שהם מ"ת ומ"ת למתי' ומבד"ן הכק' ב"יע דכל פרט וכבר כתבתי שכל פר' כל העולמות כק' זו"ן מ"כ כתמר מבחנו שבקרבנות וזמירות ויולר מהו מתקנים חו"ב דביכה דבי"ע דזו"ן למתי' ונתקנים על ידי זווג כליס חיצו' ומלמעייס ופנימייס דז"ון למתי' וכ"ן ע"י ג"ר דכל פרט עזה קק' פר' שע"ג וכפי ס' זו דזו"ן למתי' שלריך פיהיה בפר' בי"ע ומ"ת ומו"ת ומח"ף וכו' שיתוקנו החו"ב דביכה דבי"ע שלהם כליס למתי' שלהם חו"ב דביכה דבי"ע שלהם מ"כ מיך הבדי' מקבלת מבוק' הכולל והבוק' הכולל מז"ת שם לת שבתמר שבכל פרט יש בו מ"ק ומתי"ע לפי' בחו"ב דביכה דשפיה דזו"ן למתי' וכן דכל פרט וט"י הזמירות מקבליס כל ו"ק מב"ר שע"נשזה קק' יפסו"ק בשרכה והב"כ מו"ק שע"ב וכשל"ז עד דוס המעלות ושי"ז יתייסב שקבלו זה מזה מחתי' העשיה של כל פרט עד כתר דמ"ק המתייחס לשורו פרט וכשעולה שפעים ליני' דכל פרט הוא נשוני ממנ' שבכל המשכת מוחין מתחיל מכתר דמ"ק ע"כ העשיה לפי' בקרבנות ותח"ב מיקון היני' הוא נפניס ממנו ותח"כ הבדי' נפניס ממנו · ומ"ש שהחם עבודה בחכמה דכתר דמ"ק הוא בחכמות דבחריס דמ"ק דכל פרט מחתי' דמ"ק דמ"ק דעשיה ע"ם מ"ק דעשיה דעשיה כי כלס מלביעים זה לזה כמוה מ"כ התפי' שמקבלים זו"ן ו"ק וב"ך דו"ק וו"ק וג"ך דנ"ר פהם בתפי' דבדי' ובדי' למתי' דמו"ב דביכה שו התפי' כמשכים לכל הפרטו' למתי' דבדי' ובדי' למתי' עתפי' מ"ק ע"ם העשיה שלהם כל פר' מקבל תפי' מפר' פעלין ועי"ז נתקנים ז"ת דיני' שכוללת דכל פרט שהמייחס לשורו · וכן תפי' בכל תיבת דהייט מלה"י מברכס נחכמה דפר' תכמה

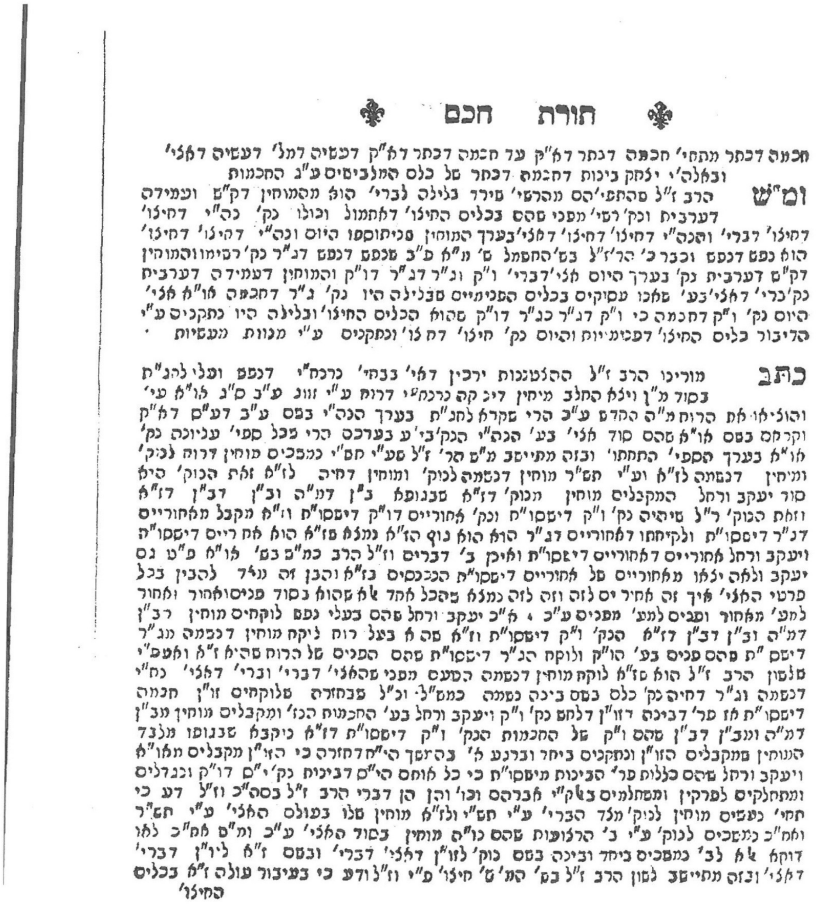

תורת חכם

סימן כה

ומ"ש הרב ז"ל סהתפי'סס מהרשי' סירד בלילה לברי' הוא מסמוחין דק"ס ועמידה בערבית וכך רבי' מפני סהס בכלים התיגו' דתמול וכולו קך' כה"י דחיגו' דחיגו' דברי' והכה"י דחיגו' דחיגו' דחיגו'

סימן כז

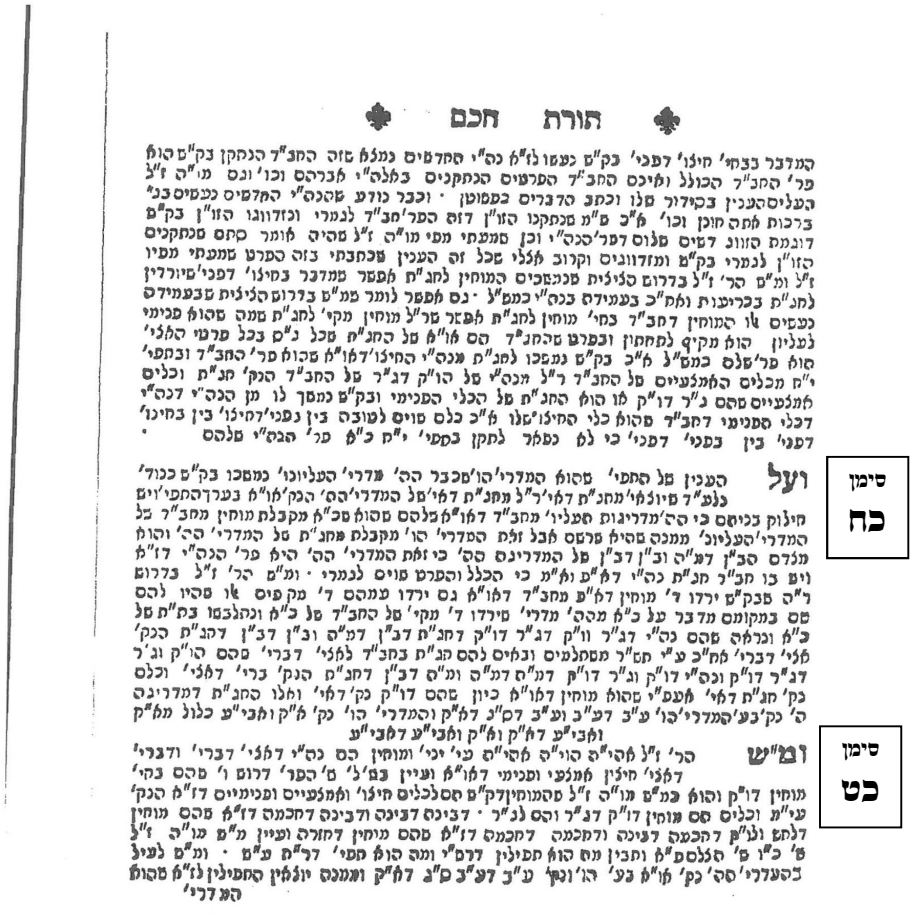

תורת חכם

סימן כח

סימן כט

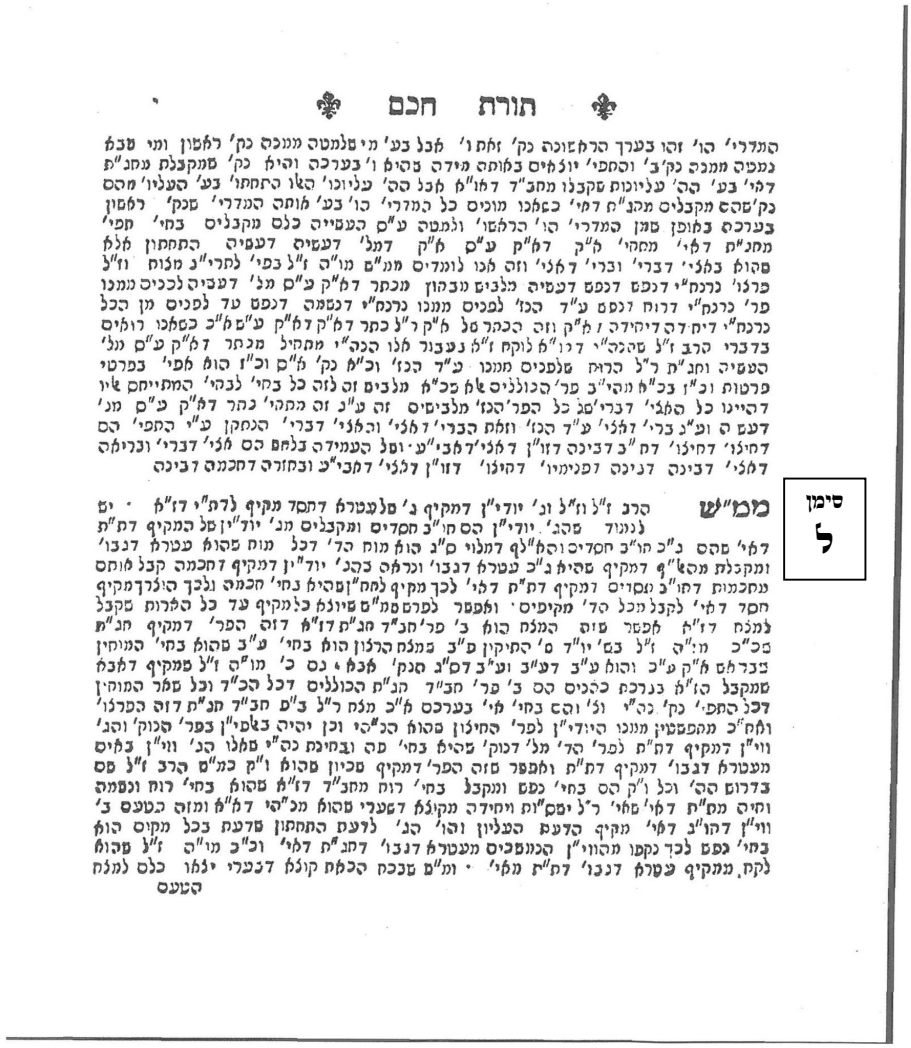

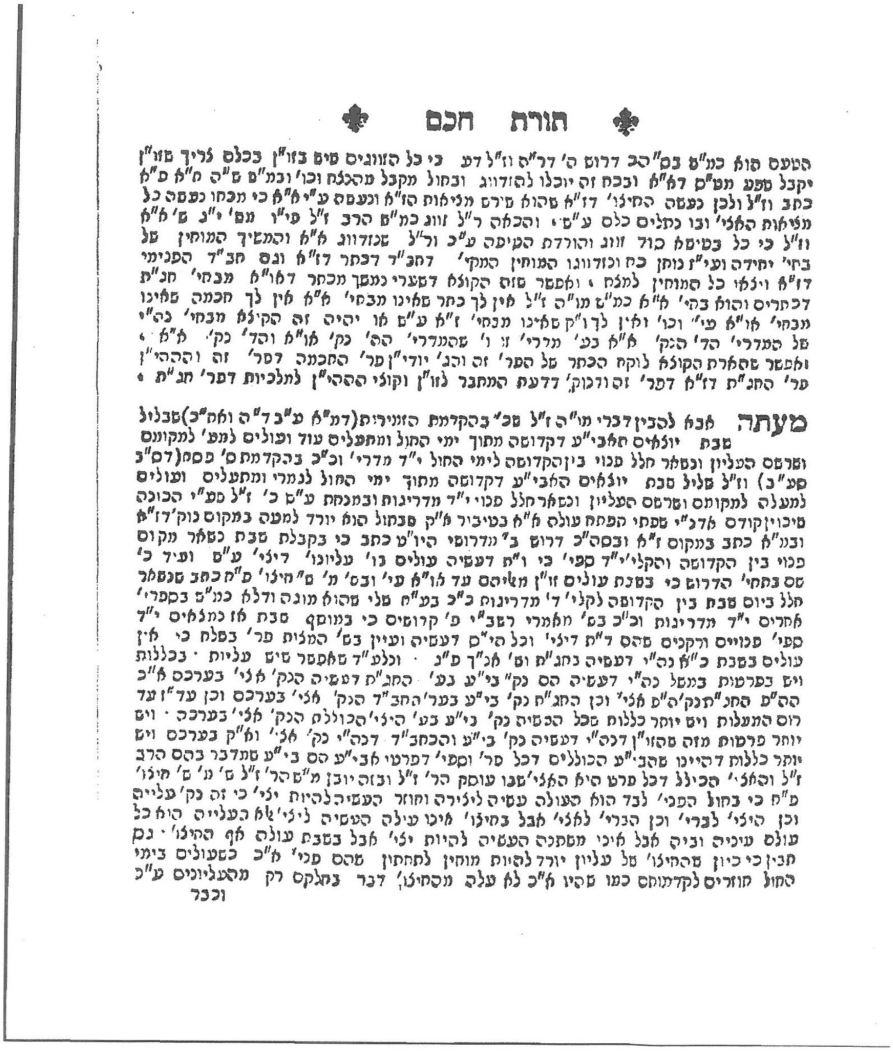

תורת חכם

מעתה נבין דברי מו"ה ז"ע שכ' בהקדמת הזמירות (דמ"ח ע"ב ד"ה ומה"כ) שבעוד שבת יוצאים החבי"ע דקדושה מתוך ימי המול ומתעלים עול ובולים למע' למקומם ומרשם העליון ונשאר חלל פנוי בין הקדושה לימי המול י"ד מדרי' וכ"כ בהקדמתם פסח (דס"ג ע"ב) וז"ל שבע שבת יוצאים החבי"ע דקדושה מתוך ימי המול ונמדי ומתעלים ובולים למעלה למקומם ומרשם העליון וכשאר חלל פנוי י"ד מדרגות ובמכתם ע"ם כ' ז"ל פע"י הכוכה מיכוין קודם תפלי' שפתי תפתח עולם ח"ת בטיבור ח"ק שבתול הוא יורד למעה במקום נוק' דז"א ובע"ח כתב במקום ז"ת ובפס"ב דרוש ב' מדרושי היו"ט כתב כי בקבלת שבת כשאר מקום פנוי בין הקדושה והקלי' ד' ספי' כי ו"ת דעשיה עולים נו' עליונו' דילי' ע"ם ופיל כי שם שפתי הדרוש כי בשבת עולים זו"ן משיהם עד חו"ת עי' ובס' מ' ס"ח מילו' ס"ח כתב שנשאר חלל ביום שבת בין הקדושה לקלי' ד' מדרינות כ"כ בע"ח שני מהות מונה ולולא כמ"ש בקפרי' לחלים י"ד מדרינות וכ"כ בע' מאמרי רשב"י פ' קדושים כי במוסף שבת חו כמלחים י"ד ספרי' פנויים ומקנים משם ד"ת דילי' וכל מי"ם דעשיה ועיין בס' המלות פר' בשלח כי אין עולים בשבת כ"ת נה"י דעשיה נחג"ת ום' חכ"ך ס"נ · וכלע"ד שאשכר שיש עליות · בשלוות ויש בפרסות במעל כה"י דעשיה שם נק" בי"ע נעי' החב"ת דעשיה הנק' חלי' בערכם חי"כ הם"ם החב"תנק'ה"ם חלי' וכן החג"ח נק' בי"ע בעי' החב"ד הנק' חלי' בערכם וכן עד ז"ז עד רוש המעלות ויש יותר כללות שכל הפשיה נק' בי"ע בע' הילי' הכוללת הנק' חלי' בערכה · ויש יותר פרטות מזה שהז"ן דכה"י דעשיה נק' בי"ע והכתב"ד דכה"י נק' חלי' וח"ק בערכם ויש יותר כללות דהיינו שהבי"ע הכוללים דכל שר' וספי' דפרטי חבי"ע שם בי"ע שנשכר בשם הרב ז"ל והחלי' הכילוב דכל פרט יש החלי' שבו עוסק הר' ז"ל וזה יובן מ"ש הר' ז"ל ס' מ' תילו' פ"ח כי בחול הפני' נבד הוח העולה עשיה לילידה ויותר העשיה להיות ילי' כי זה נק' עליית וכן הילי' לבני' וכן הנרי' לחלי' תבל בחינו' מיכו עילה העשיה לילי' שלא העליה היה כל עולם עיניה וביה חבל חיכו משפחה העשיה להיות ילי' חבל בשבת עולם לח החינו' · נק תבין כי כיון שהחינו' של עליון יורד להיות מוחין לתחתון משם שכי' ח"כ כשעולים בימי החול חוזרים לקדמותם כמו שהיו ח"כ לח עלה משחינו' דבר בחלקם רק משעליונים ע"כ וכבר

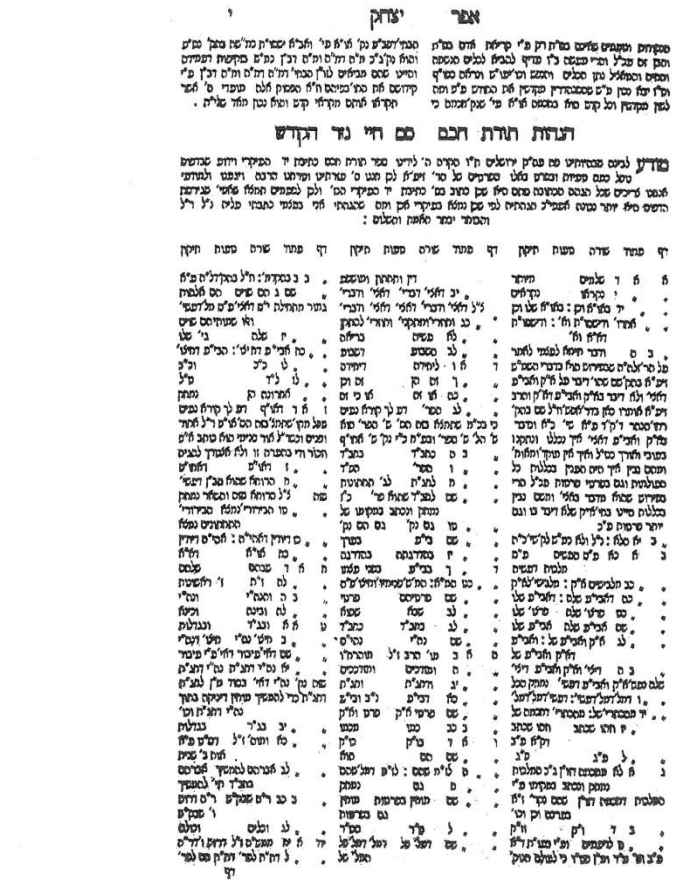

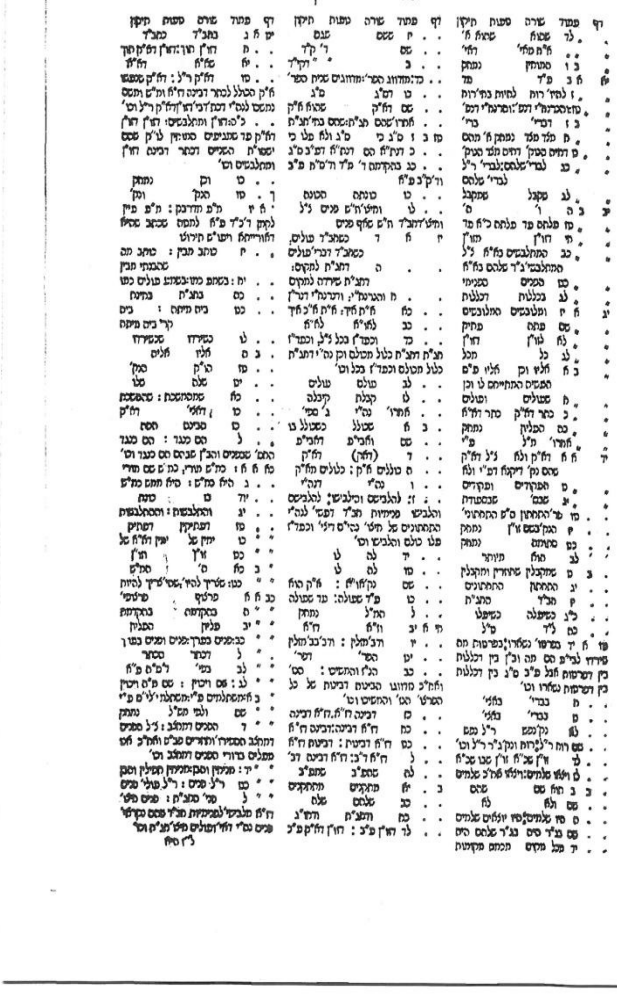

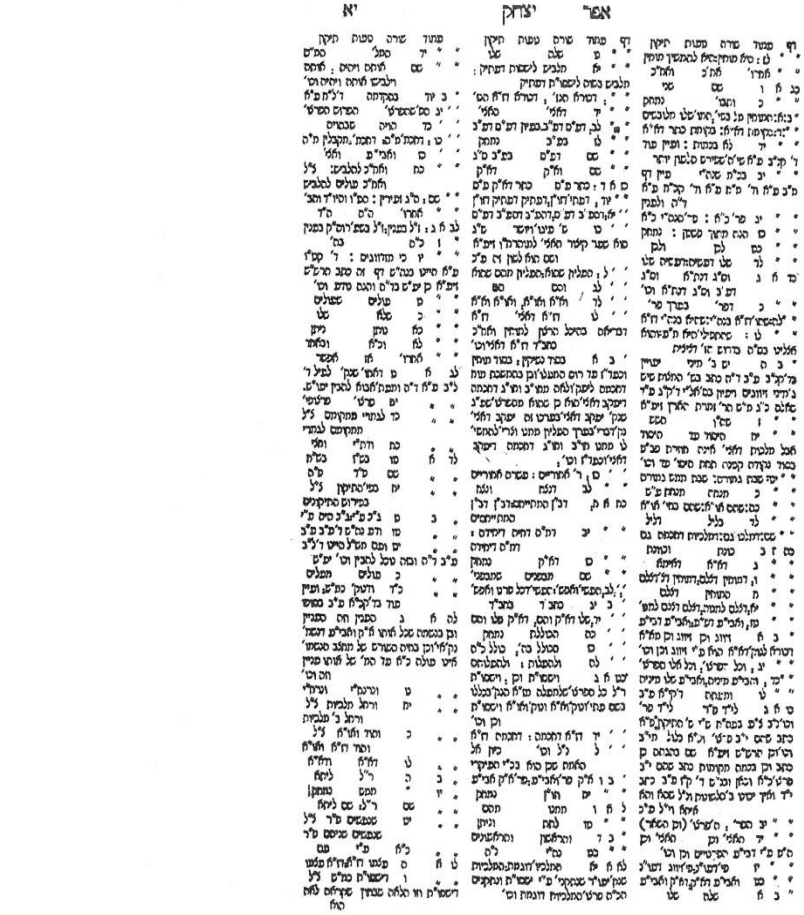

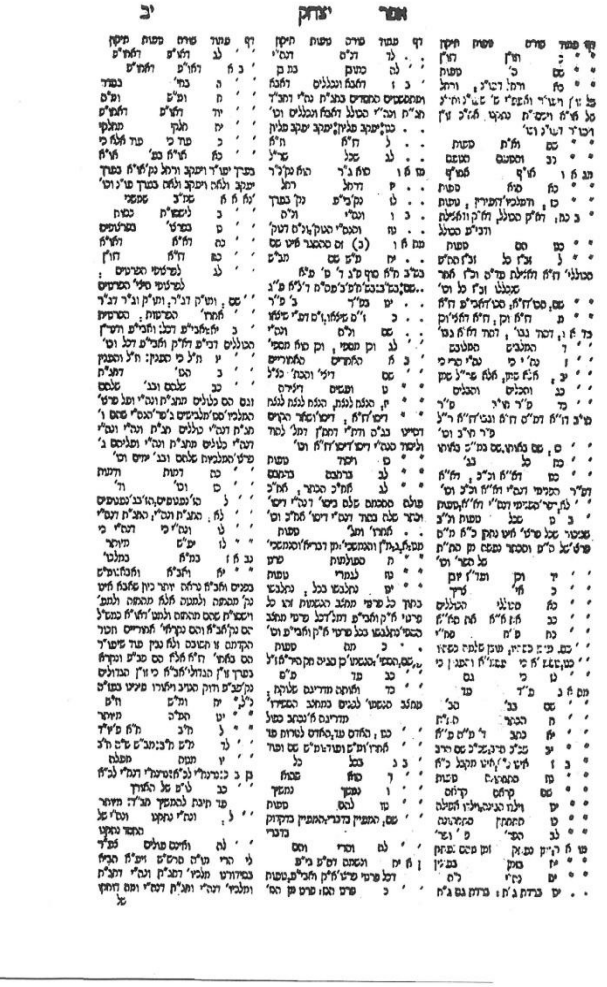

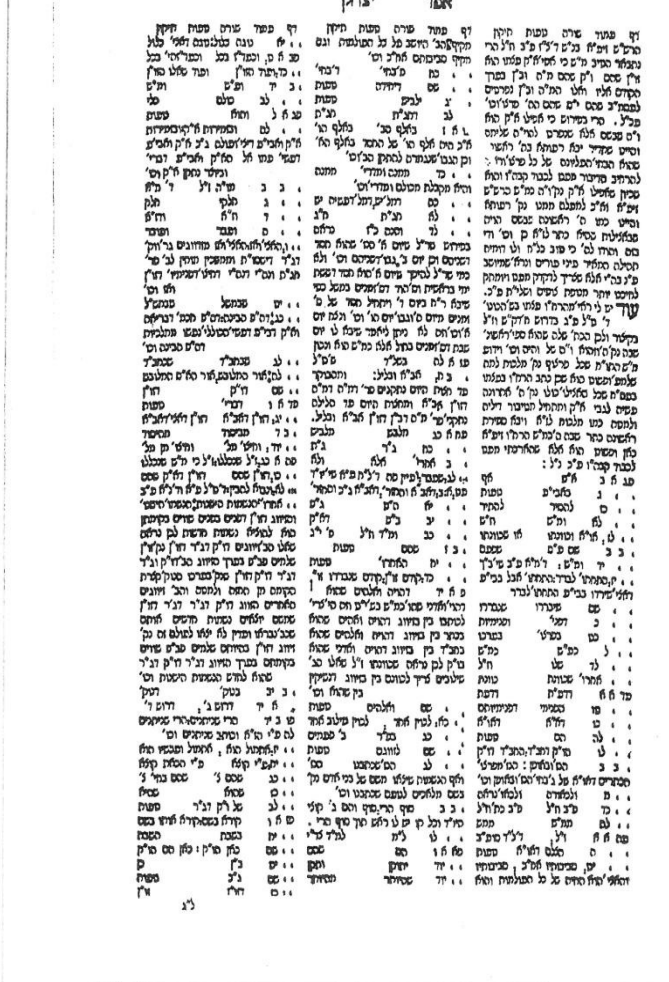

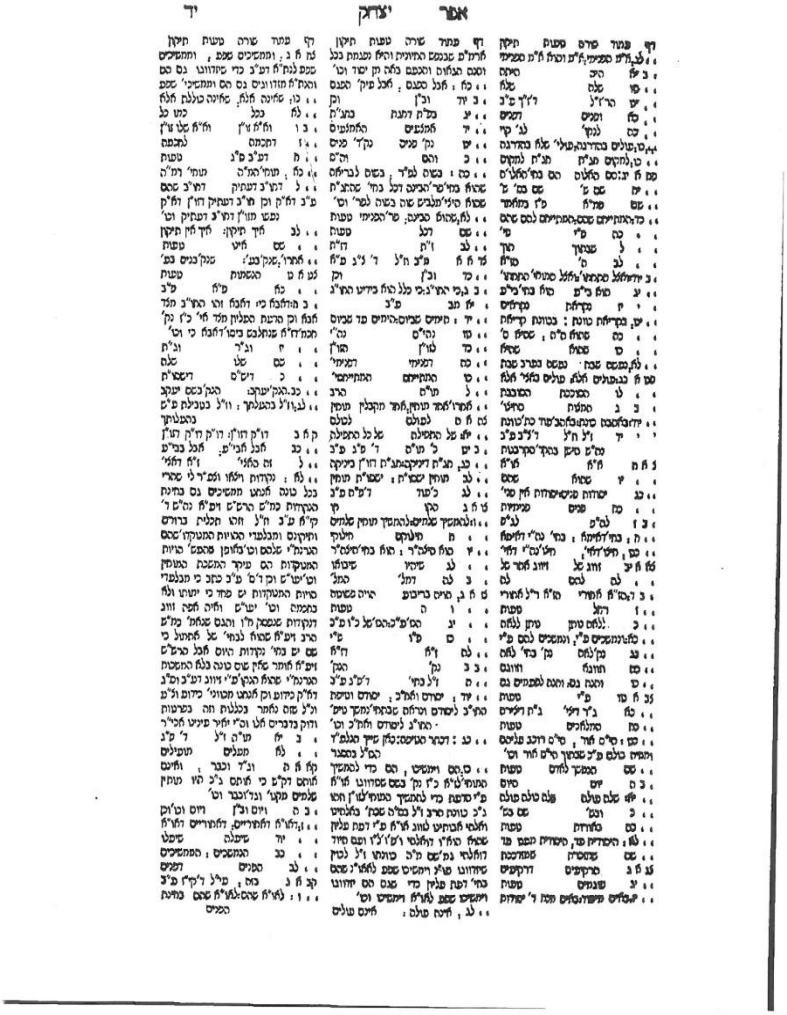
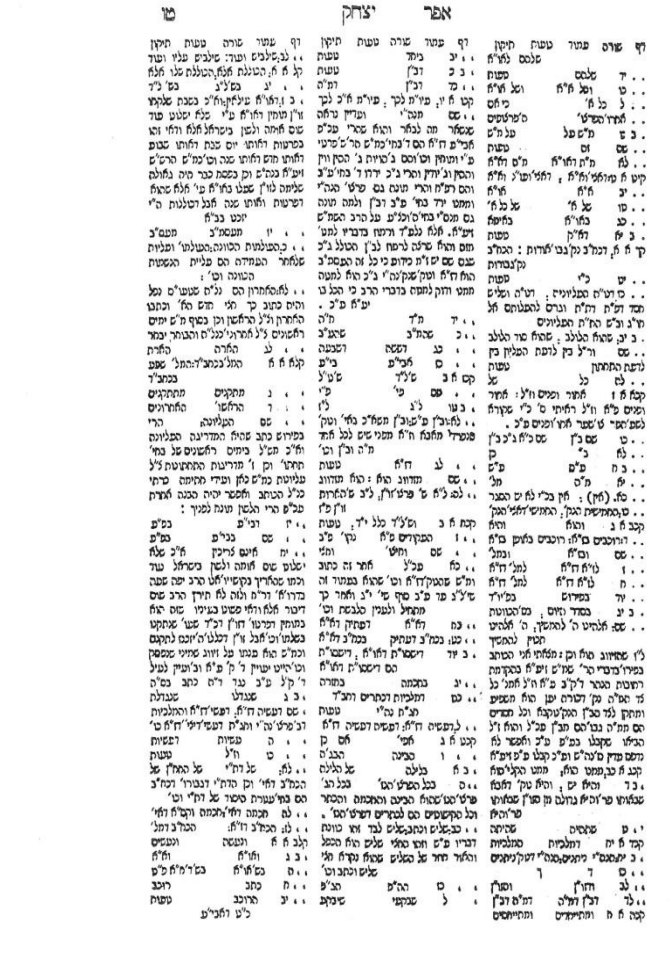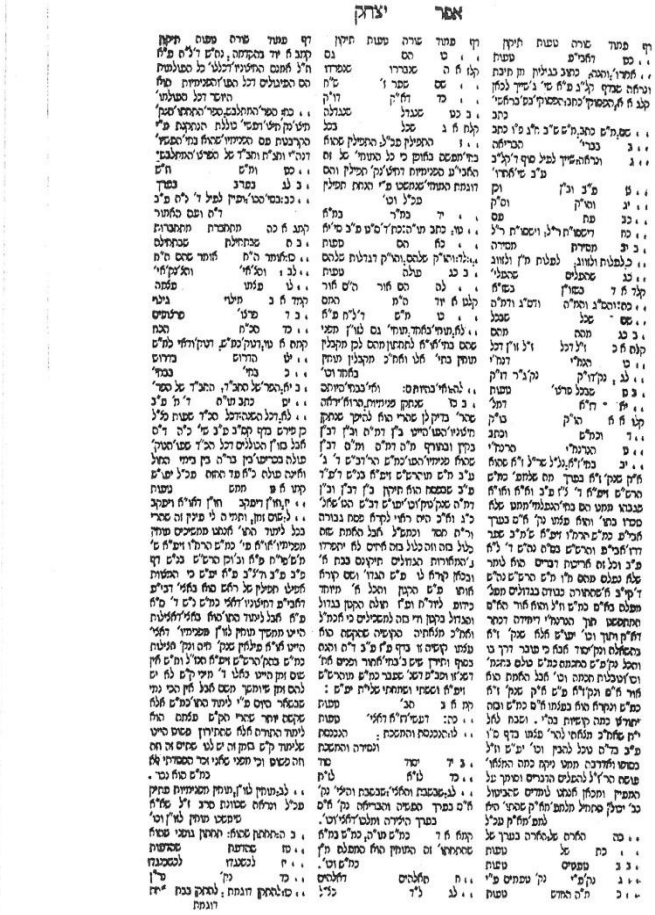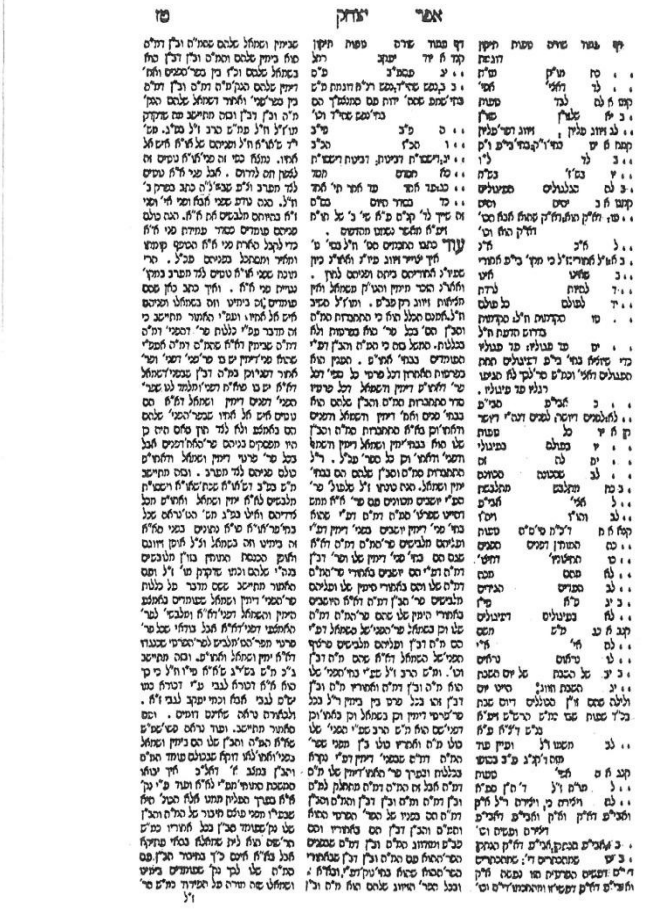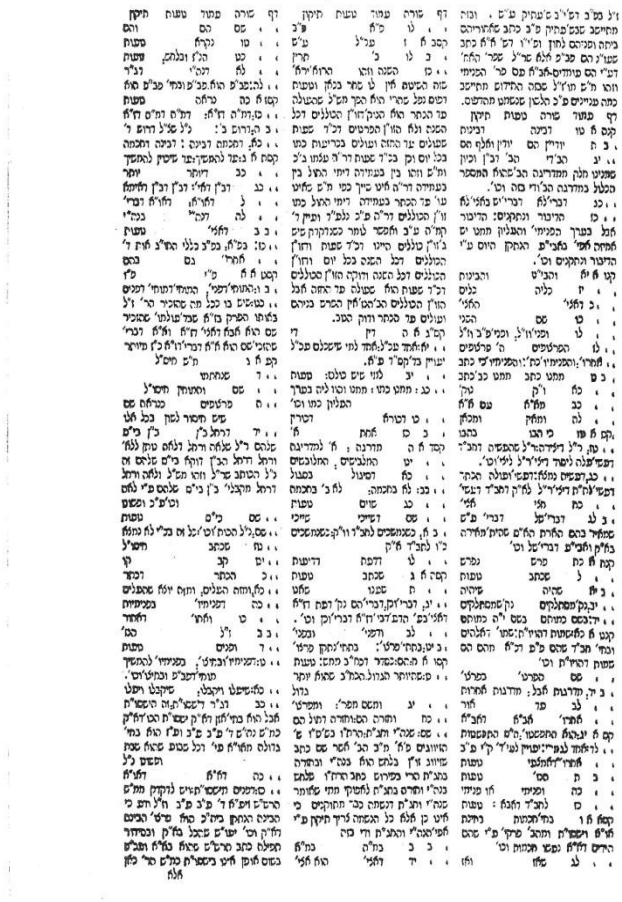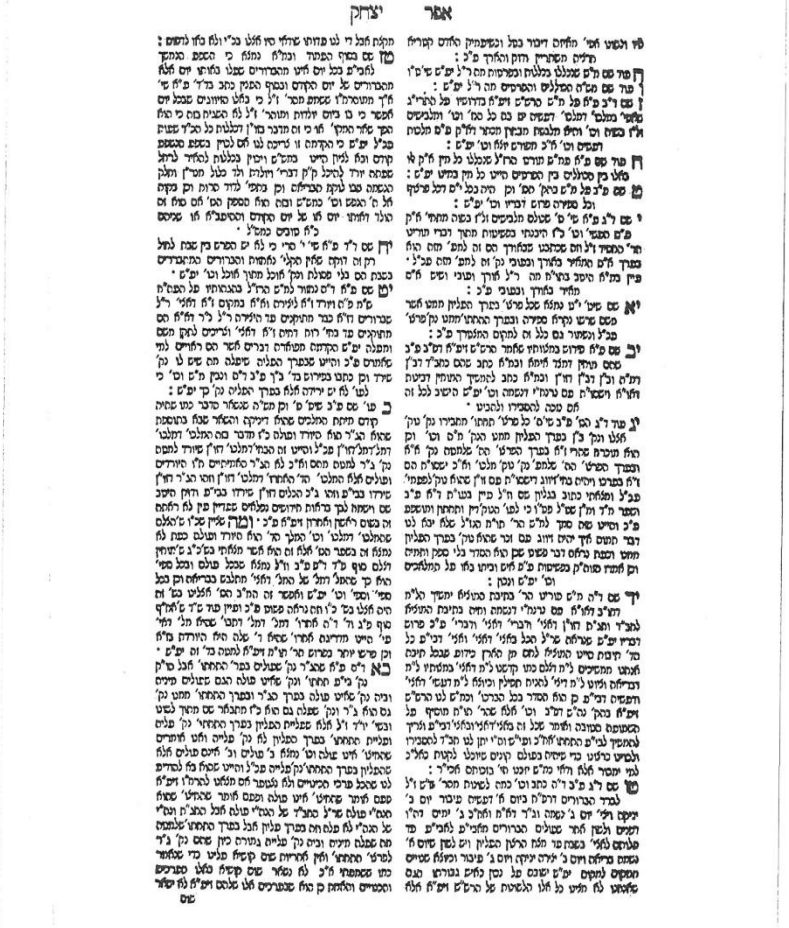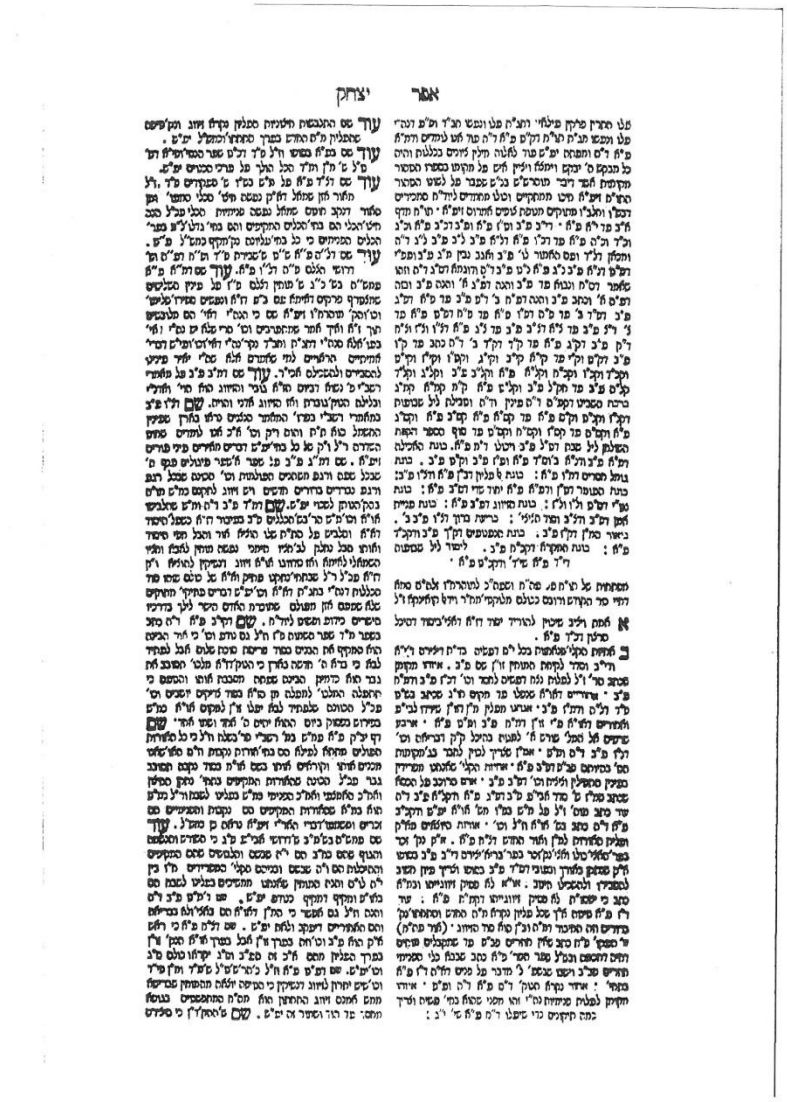
אפר יצחק